

AHOs styre

Dato: 10.03.2023 12:00

Sted: AHOS STYREROM

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil +4741252441 evt.
på e-post irene.lonne@aho.no.
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 03.03.2023

For leder i AHOs styre , Lisa Ann Cooper

Irene Alma Lønne
Rektor

Saksliste

Vedtakssaker

1/23 Godkjenning av innkalling og saksliste	3
2/23 Protokoll fra styremøte 14.12 2022	4
3/23 Årsrapport 2022-2023	10
4/23 Ny vurdering av konseptvalg for campus	59
5/23 Tildelingsbrev 2023	137
6/23 Utlysning av stilling som instituttleder ved institutt for arkitektur	156
7/23 Ansettelse av instituttleder ved Institutt for design	160
8/23 Årsregnskap 2022	161
9/23 Bruk av fond	202

Orienteringssaker

10/23 Budsjettmodell, budsjettprosess og endringer fremover	204
11/23 Rektors rapport til styret	206
12/23 Årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget 2022	211
13/23 Årsrapport om arbeidet i ansettelsesutvalget 2022	214
14/23 Innføring av skolepenger for internasjonale studenter utenfor EØS/EU og Sveits	217
15/23 Referat fra råd og utvalg	219
16/23 Årsplan for styrets arbeid	225
17/23 Eventuelt	227

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtakssaker AHOs styre møte

Sak 1/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00181-1

Saksliste og innkalling til styremøte 10. mars 2023 for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner innkalling og saksliste.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 2/23 Protokoll fra styremøte 14.12 2022

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 21/00542-90
Vedlegg: Protokoll AHOs styremøte 14.12.2022

Vedlagt protokoll fra styremøte 14.12.2022 til godkjenning. Protokollen er godkjent av styreleder.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner protokoll fra AHOs styremøte 14. desember 2022.

Protokoll AHOs styremøte

Dato:	14.12.2022 kl. 12:00-16:00
Sted:	AHO styrerom
Til stede:	Lisa Ann Cooper Mathilde Aggebo Jacob Aars Ragnar Evensen Anna Røtnes Einar Sneve Martiniussen Steinar Killi (deltok ikke under behandling av sak 97/22) Heidi Hemstad (gikk under behandling av sak 98/22) Hanna Birkeland Bergh Randi Stene Irene Alma Lønne Majja Hauger Hobbe Mikael Erik Strömberg
Møtende varamedlemmer:	Ragnar Evensen vara for Bård Folke Fredriksen
Forfall:	Bård Folke Fredriksen, Reier Møll Schoder
Andre tilstedeværende:	Bujar Shala sak 98/22 og 99/22
Referent:	Randi Stene

Sakskart	Side

Saksnr.	Vedtaksaker	
Sak 89/22	Godkjenning av innkalling og sakliste	2
Sak 90/22	Protokoll fra styremøte 26.10.2022	2
Sak 91/22	Konseptvalg for campus	3
Sak 92/22	Justering i administrativ organisasjon	3
Sak 93/22	Midlertidighet - evaluering av operasjonell strategi og status	3

Sak 94/22	Endring av tittel fra viserektor til prorektor for forskning	3
Sak 95/22	Ansettelse av prorektor for forskning	4
Sak 96/22	Ansettelse av prorektor for utdanning	4
Sak 97/22	Utlysning av stilling som instituttleder ved Institutt for design	4
Sak 98/22	Budsjett 2023	4
Saksnr.	Orienteringssaker	
Sak 99/22	Driftsregnskap per november 2022	4
Sak 100/22	Resultat av arbeidsmiljøundersøkelsen - tiltaksplan	5
Sak 101/22	Faggruppeleder	5
Sak 102/22	Innspill til utsynsmeldingen om fremtidens kompetansebehov	5
Sak 103/22	Rektors rapport	5
Sak 104/22	SAHOs rapport	5
Sak 105/22	Referat fra råd og utvalg	5
Sak 106/22	Årsplan for styrets arbeid	5
Sak 107/22	Eventuelt	5

Oslo, 14.12.2022
Irene Alma Lønne

Vedtaksaker

89/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak

Styret godkjenner innkalling og saksliste.

90/22 Protokoll fra styremøte 26.10.2022

Vedlegg:
Protokoll AHOs styremøte 26.10.2022

Kommentarer i møtet:

Tidligere studentrepresentant Pernille Marie Boye Ahlgren står som tilstedeværende, hun var ikke 14.12.2022/ Protokoll AHO AHOs styremøte

tilstede. Tidligere rektor Ole Gustavsen står som avsender, mens det korrekte er rektor Irene Alma Lønne.

Vedtak

Styret godkjenner protokoll fra AHOs styremøte 26. oktober 2022, med rettelsene kommet frem i møtet.

91/22 Konseptvalg for campus

Vedlegg:

2022-10-01 Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.pdf

AHO campusudvikling - stikkord fra styreseminar

Vedtak

Styret slutter seg til anbefalingen fra Statsbygg om å gå videre med konsept 1 b – ombygg og påbygg -, og ber om at konseptvalgnotatet oversendes Kunnskapsdepartementet for videre behandling.

Styret ber om at AHO utreder ulike scenarier for å følge opp finansieringsalternativer for campusprosjektet.

92/22 Justering i administrativ organisasjon

Vedlegg:

Beslutningsgrunnlag for organisasjonsendring 2022

Protokoll

Vedtak

Styret vedtar å etablere to administrative enheter under direktør: Avdeling for organisasjon og virksomhetsstyring (OV) og Avdeling for utdanning, forskning og formidling (UFF). Styret vedtar at det etableres en Seksjon for studieadministrasjon under Avdeling for utdanning, forskning og formidling.

Styret ber om at de prosessene som beskrives knyttet til roller, ansvar og myndighet og arbeidet med arbeidsprosesser igangsettes.

93/22 Midlertidighet - evaluering av operasjonell strategi og status

Vedlegg:

Status for midlertidighet

Revidert operasjonell strategi for å støtte opp under revidert handlingsplan for å fjerne uønsket midlertidighet

Vedtak

Styret vedtar revisjon i operasjonell strategi.

94/22 Endring av tittel fra viserektor til prorektor for forskning

Vedlegg:

Prorektor for forskning - funksjonsbeskrivelse

Vedtak

Styret vedtar revisjon i funksjonsbeskrivelse for prorektor for forskning.

95/22 Ansettelse av prorektor for forskning

Vedlegg:

Utlysning - Jobbnorge annonse
Søknad og CV Lise Amy Hansen
Funksjonsbeskrivelse
Innstilling

Vedtak

Styret ansetter Lise Amy Hansen som prorektor for forskning i en åremålsstilling for 4 år, i perioden 01.01.23-31.12.2026. Stillingen er en 60 % stilling.

96/22 Ansettelse av prorektor for utdanning

Vedlegg:

Utlysningstekst
Søknad og CV Rachel Troye
Funksjonsbeskrivelse
Innstilling

Vedtak

Styret ansetter Rachel Troye som prorektor for utdanning i en åremålsstilling for 4 år, i perioden 01.01.2023- 31.12.2026. Stilling er på 60 %.

97/22 Utlysning av stilling som instituttleder ved Institutt for design

Vedlegg:

Kunngjøringstekst instituttleder design

Vedtak

Styret vedtar vedlagt utlysningstekst for stillingen som instituttleder ved Institutt for design. Rektor får delegert fullmakt til å innarbeide styrets og instituttets kommentarer.

Styret vedtar fremlagt forslag til medlemmer av innstillingsutvalget og gir rektor myndighet til å innstille en representant fra Institutt ved design og en studentrepresentant.

98/22 Budsjett 2023

Vedlegg:

Budsjett 2023 under arbeid

Vedtak

Styret vedtar foreslått budsjett for 2023.

Styret gir rektor fullmakt til å gjøre mindre justeringer som er nødvendige.

Orienteringssaker

99/22 Driftsregnskap per november 2022

Vedlegg:
Driftsregnskapet pr. nov 2022_v3

100/22 Resultat av arbeidsmiljøundersøkelsen - tiltaksplan

Vedlegg:
Rapport ARK - endelig
ARK - overordnet resultat for AHO

101/22 Faggruppeleder

Vedlegg:
Faggruppeleder rev. 14.11.2022

102/22 Innspill til utsynsmeldingen om fremtidens kompetansebehov

---

103/22 Rektors rapport

Vedlegg:
Innhenting av synspunkter på kategoriene i finansieringssystemet for universiteter og høys

---

104/22 SAHOs rapport

Vedlegg:
SAHOs rapport 14.12.22

105/22 Referat fra råd og utvalg

Vedlegg:
Sak 63-22 - Minutes of meeting 13.10.2022

106/22 Årsplan for styrets arbeid

Vedlegg:
Årsplan for styrets arbeid 2023

107/22 Eventuelt

Vedtak
Protokoll godkjent
Lisa Ann Cooper, styreleder
Dato, 21.12.2022

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte
Sak 3/23 Årsrapport 2022-2023

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Randi Stene
Arkivnummer 23/00205-1
Vedlegg: Versjon 4.2 Årsrapport - versjon til styrebehandling
10.03.23

Årsrapporten er AHO sin årlige rapportering til Kunnskapsdepartementet (KD). Årsrapporten danner grunnlag for KDs styringsdialog med institusjonene. Rapporten er bygget opp rundt følgende elementer; styrets beretning, introduksjon til virksomheten, resultatrapportering, styring og kontroll og planer for 2023. I tillegg skal årsregnskapet innlemmes i årsrapporten. Vi har valgt å skille ut årsregnskap i en egen sak i styremøtet, men det vedtatte regnskapet med kommentarer vil innlemmes i den endelige årsrapporten som sendes departementet.

Styrets beretning skal signeres av alle styremedlemmer og er styrets overordnede vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse, samt en kort omtale av de viktigste prioriteringene for 2023 og styrets overordnede vurdering av AHOs muligheter og utfordringer fremover.

Årsrapporten er ferdigstilt som et utkast, men det vil være behov for å bearbeide rapporten videre frem til den skal leveres. Vi har tilstrebet oss å gi et godt bilde av de analyser, rapportering og planer som skal inn i årsrapporten, men det gjenstår å gi rapporten en helhetlig visuell og språklig form samt enkelte mindre felter. Hele kapittel II (introduksjon til virksomheten) vil revideres. Det mangler noen eksempler og noen få tall.

Det har vært et fokus å få frem AHO sin samfunnsrelevans og måten AHO svarer på de overordnede sektormålene og Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Årsrapporten skal leveres 15. mars.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar årsrapport for 2022-2023.

Årsrapport 2022-2023

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Contents

I. Styrets beretning.....	3
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
III. Årets aktiviteter og resultater	7
Utviklingsavtale (2019-2022).....	7
Utdanning	15
Inntakskvalitet	15
Kampanjetiltak for økt mangfold	16
Utdanningskvalitet.....	17
Bærekraft	18
Internasjonalisering	19
Resultatkvalitet.....	21
Doktorgradsutdanningen	23
Forskning	23
Styrking av forskning.....	23
Forskningsfinansiering og publisering.....	24
Formidling og innovasjon	27
Forvaltning	29
Campus.....	29
Organisasjon.....	29
Bemanning	29
IV. Styring og kontroll i virksomheten	31
V. Vurdering av fremtidsutsikter.....	37
Profil og egenart	37
Håndtering av nedskalering av designplasser	39
AHO sin strategi og utviklingsavtale	40
Utdanning.....	43
Forskning	43
Formidling og innovasjon.....	44
Samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører	44
Campusutvikling	44
Budsjett 2023	46
VI. Årsregnskap	48

I. Styrets beretning

2022 har vært preget av at AHO har hatt store endringer i den faglige ledelsen av skolen. Styret ansatte i mars ny rektor, Irene Alma Lønne, som tiltrådte per 1. august 2022. Samme dato tiltrådte også to nye instituttledere, på henholdsvis Institutt for arkitektur og Institutt for urbanisme og landskap. På styrets siste møte i 2022 ble det ansatt prorektorer for henholdsvis utdanning og forskning.

Vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

På grunn av pandemien har ikke AHO gjennomført alle tiltakene som lå i utviklingsavtalen for perioden 2019-2022. Styret ser likevel at det er gjort en betydelig innsats og gode resultater innen de tre feltene i utviklingsavtalen. AHO har særlig styrket egenarten gjennom det felles løftet på tilpasset pedagogisk kompetanse for egne ansatte og ved det systematiske kvalitetsarbeidet innenfor internasjonalisering. Det er rom for å arbeide videre med samarbeid i sektoren. AHO har arbeidet systematisk med kvalitetsutvikling i perioden, og har styrket ledelsen av studieprogrammene i vesentlig grad. AHO har i perioden utviklet sterke, langsiktige samarbeid som bidrar til et bærekraftig og inkluderende samfunn. Flere av samarbeidene har allerede ført til konkrete resultater, og det danner også et godt grunnlag for å videreutvikle AHO sin rolle innen samfunnsinnovasjon. Det har også lyktes AHO å styrke de eksisterende videreutdanningene og etablere et nytt videreutdanningsprogram.

Styret merker seg at AHO fremdeles har gode resultater på de fleste parametere knyttet til utdanningen. Det har vært arbeidet systematisk med utdanningskvalitet, samtidig som studentveiledning og fokus på læringsmiljøet er styrket. Dette er viktig for å sikre utdanning i verdensklasse. Etter styrets syn kan AHO dokumentere at våre utdanninger er etterspurt blant potensielle studenter, våre kandidater er attraktive i arbeidsmarkedet og at utdanningene våre har en høy grad av samfunnsrelevans.

Det har vært arbeidet systematisk med å styrke forskningskvaliteten, både ved å sikre gode rammer og retningslinjer rundt ekstern finansiert aktivitet, et oppdatert etisk regelverk og interne kompetansehevede tiltak. Det er derfor gledelig at AHO fikk tilslag på to store forskningsprosjekter i 2022. Styret vil fortsatt holde oppsyn med styringsparameterne innen forskning.

Det har vært arbeidet målrettet med å redusere midlertidigheten. Det er derfor gledelig at 2022-tallene innebærer en betydelig reduksjon sammenlignet med det høye nivået man har ligget på. Det er fremdeles rom for en videre reduksjon og styret følger utviklingen tett.

Regnskapet for 2022 viser at AHO hadde et overforbruk i 2022, noe som til en viss grad skyldes prisstigningen i samfunnet generelt, og energiprisene spesielt. Det legges planer for et arbeid med å sikre en forsvarlig økonomisk drift og rom for faglig utvikling innenfor en strammere økonomisk situasjon.

Det har vært arbeidet aktivt med å finne løsninger for arealsituasjonen til AHO på kort og lang sikt. Det er nå funnet tilfredsstillende kortsiktige løsninger, og det er gjennomført et konseptvalgnotat som er oversendt Kunnskapsdepartementet. Konseptvalget viser at det er

behov for å utvide AHOs arealer, og styret følger dette arbeidet tett.

Prioritering i årene fremover

AHO har merket seg signalene om at det kommer store endringer for universitets- og høyskolesektoren i tiden fremover. Styret ser med en viss bekymring på utviklingen av rammebetingelser og styringsmekanismer som kan bidra til at det blir mer krevende å videreutvikle mindre institusjoner. Styret håper på en konstruktiv diskusjon med departementet rundt hvordan Norge kan opprettholde en mangfoldig sektor med rom for utvikling innenfor strammere økonomiske rammer.

Beslutningen om å gjøre kutt i studieplassene som kom med utdanningsløftet fra 2020 uten at dette var behovsvurdert, rammer små institusjoner som AHO særlig hardt. AHOs studieplasser i design er etterspurte både blant studenter og arbeidsmarkedet, men AHO har ikke mulighet til å omprioritere innenfor egen studieportefølje. Styret håper på en nytildeling av disse studieplassene, men det arbeides samtidig med hvordan vi skal nedskalere utdanningen igjen etter hvert som de utvidede kullene går ut.

Innføringen av skolepenger er en annen situasjon som styret vil følge tett. I første omgang er det den praktiske gjennomføringen av dette som står i fokus, men etter hvert vil det bli behov for en strategisk vurdering av den nye situasjonen.

Styret er fornøyd med den nye utviklingsavtalen, og ser at den sammen med Agenda 2025 gir en tydelig strategisk retning for prioriteringene fremover.

På utdanningsfeltet arbeides det systematisk med videreutvikling av curriculum og studiemodellen for å sikre høy kvalitet og samfunnsrelevans i studieprogrammene. Samtidig fortsetter arbeidet med å videreutvikle og sikre et godt læringsmiljø.

En hovedmålsetning de nærmeste årene er å styrke og videreutvikle arkitektur- og designfaglig forskning og kunnskapsproduksjon. Konkret vil det arbeides med å utvikle et rammeverk og parametere for å vurdere kunnskapsutvikling og forskning utenfor NVI-parametere, samtidig som vi ønsker å styrke tradisjonell forskning.

Det er et klart mål å tydeliggjøre den kunnskap og løsninger AHOs forskning og utdanning bidrar til å håndtere samtidens og fremtidens utfordringer. AHO vil arbeide videre med etablerte samarbeidspartnere, og vil videreutvikle disse samarbeidene både innenfor utdanning, forskning og samfunnsinnovasjon.

Det vil være en sentral prioritering i 2023 å sikre en god og langsiktig økonomistyring, som sikrer forutsigbare og gode rammer for utdanning, forskning og videreutvikling innenfor strammere økonomiske rammer.

Styret vil fortsatt følge med på reduksjon av midlertidighet og utvikling av campus.

[signaturer styremedlemmer]

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Hovedtall 2022

<u>Antall årsverk</u>	<u>166</u>
<u>Antall registrerte studenter</u>	<u>829</u>
<u>Totale inntekter</u>	<u>262 202</u>
<u>Total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer</u>	<u>227 091</u>

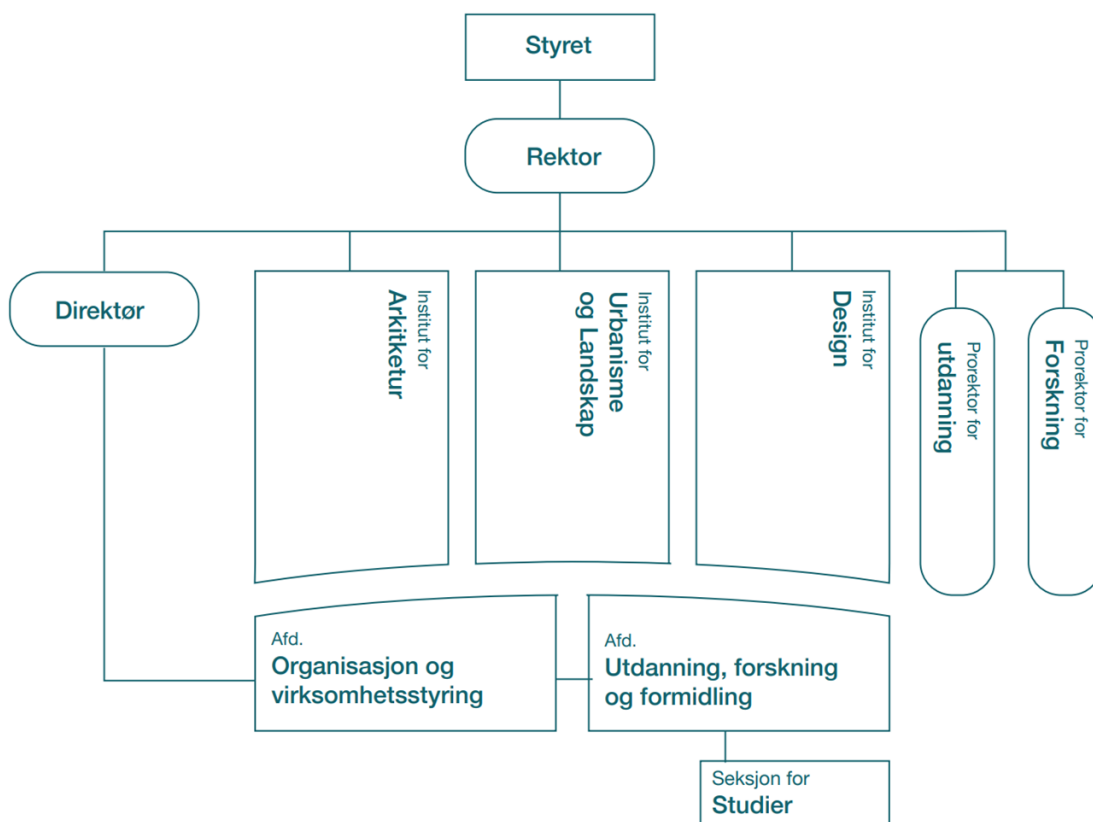
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er en statlig vitenskapelig høgskole, underlagt Kunnskapsdepartementet. AHO har tre hovedoppgaver: utdanning, forskning og formidling innen fagfeltene arkitektur, design, urbanisme og landskapsarkitektur. Skolen tildeler gradene Ph.d. og master i arkitektur, design og landskapsarkitektur.

AHO har et sterkt merkenavn, og står støtt som en spesialisert vitenskapelig utdannings- og forskningsinstitusjon. AHO er anerkjent nasjonalt og internasjonalt, oppnår topprangeringer innen flere områder, har stor internasjonal kontakflate og en tydelig rolle innen våre fagfelt. AHO feiret i fjor sitt 75-årsjubileum og er stolte av sin historie

Skolen har tre institutter; Institutt for arkitektur, institutt for design og institutt for urbanisme og landskapsarkitektur. AHO er en av Norges mest populære utdanningsinstitusjoner med høye søkertall.

AHO ligger sentralt i Oslo, ved bredden av Akerselva, i Vulkan-området med Grünerløkka som nærmeste nabo. Skolen holder til i et gammelt industribygg, spesielt ombygget og tilpasset vår virksomhet.

AHO har en bred og ambisiøs forskningsportefølje. Skolen er involvert i flere prosjekter både som koordinator og partner, og av både nasjonal og internasjonal art. De siste årene har AHO gjennomgått en sterk dreining mot forskning, noe som har styrket undervisningen. Forskningsbasert undervisning og undervisningsbasert forskning er sentrale konsepter i AHOs virksomhet og gjennomgående i alle studieprogrammene.

III. Årets aktiviteter og resultater

Utviklingsavtale (2019-2022)

Utviklingsavtalens periode har falt sammen med en periode med pandemi. Hovedfokuset i denne perioden har vært å sikre god studiekvalitet. Dette har bidratt til at noen tiltak ikke er gjennomført, er utsatt eller er blitt løst på en annen måte. Arbeidet med samarbeid og arbeidsdeling i sektoren og internasjonalt samarbeid er områdene som har lidd mest under pandemiltakene. Det er arbeidet aktivt med dette og oppnådd gode resultater av de tiltak som er gjennomført. Det er arbeidet systematisk med videreutvikling av utdanningskvalitet i perioden og styrket programledelsen i vesentlig grad. Det er gjort flere gode tiltak knyttet til kompetanseheving av egne ansatte, men dette arbeidet er preget av pandemisituasjonen der ansatte har vært opptatt av å legge om undervisning tilpasset situasjonen. De beste resultatene i utviklingsavtalen knytter seg til arbeidet med å arbeide for at vår utdanning og forskning bidrar til et bærekraftig og inkluderende samfunn.

1) Egenart: AHO skal videreutvikles som faglig spesialisert og autonom vitenskapelig høyskole

Utviklingsavtalens første mål er å videreutvikle, etablere og kvalitetssikre samarbeid for å styrke AHOs egenart. Dette målet er blitt særlig påvirket av pandemiperioden, ettersom det vanskeliggjorde reisevirksomhet og førte til et fokusskifte der AHO hadde et stort fokus på å sikre godt læringsutbytte for studenter. Selv om perioden kan beskrives som litt innadvendt med et fokus på primærvirksomheten, nøy AHO godt av gode formelle og uformelle samarbeidsrelasjoner i sektoren gjennom hele pandemien.

AHO har gjennom perioden opprettholdt og videreutviklet nasjonalt institusjonssamarbeid. Det er inngått to nye institusjonelle samarbeidsavtaler i perioden.

På grunn av reiserestriksjoner gjennom mye av perioden, har internasjonaliseringsarbeidet måtte gjennomføres på nye måter. AHO har likevel arbeidet systematisk med internasjonaliseringsarbeid i perioden. Det viktigste prosjektet har vært en kvalitetsgjennomgang av hele AHOs utvekslingsportefølje. Det har også vært arbeidet aktivt med å styrke vår ansattutveksling.

Delmål 1.1 AHO skal gjennom å søke samarbeid og arbeidsdeling sikre og forsterke AHOs posisjon

AHO har gjennom hele utviklingsavtaleperioden jobbet strategisk og målrettet med våre samarbeidsrelasjoner. Under pandemien, har AHO, som mange andre vært opptatt av å sikre utdanningskvalitet i en spesiell situasjon. AHO skulle i 2020 gjennomføre en intern gjennomgang av muligheter og behov for samarbeid med andre institusjoner innen undervisning, forskning, støttefunksjoner og administrative felter. Denne gjennomgangen ble ikke ferdigstilt på grunn av pandemien, selv om AHO har pekt ut enkelte områder der samarbeid vil være særlig viktig for å styrke vår aktivitet.

Det er etablert en ny nasjonal samarbeidsavtale i perioden. AHO inngikk i 2020 en samarbeidsavtale med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Utgangspunkt for samarbeidet er felles faginteresse i landskapsarkitektur, urbanisme og by- og regionplanlegging, men avtalen legger også til grunn muligheter for samarbeid også på andre fagfelt. Avtalen har de siste årene blitt benyttet til felles undervisningskonsepter og avtaler knyttet til undervisningsressurser. Samarbeidet videreutvikles og videreføres inn i neste periode.

I tillegg har AHO inngått ett nordisk samarbeid med Det kongelige Akademi og Universitetet i Århus om gjennomføring av undervisning i pedagogisk basiskompetanse knyttet til våre fagdidaktiske behov. Gjennom dette samarbeidet styrker AHO sin pedagogiske egenart. Mange av våre ansatte har nå gjennomført undervisningopplegget og det jobbes med en videreutvikling av flere moduler slik at programmet hele tiden er tilpasset undervisernes faglige behov. Moduler knyttet til digitale læringsmetoder er nå under utvikling.

For øvrig har AHO videreutviklet etablerte samarbeid.

Et av de mest sentrale samarbeidene til AHO er fellesgraden Master i landskapsarkitektur som AHO har med UiT Norges arktiske universitet. Samarbeidet har vært tett gjennom mange år, og har gjennom hele avtaleperioden blitt videreutviklet i takt med implementeringen av den felles mastergraden. I 2021 ble det første kullet formelt overført fra AHO til UiT, og dette kullet vil uteksamineres fra det felles programmet våren 2023. Samarbeidsflatene knyttet til fellesgraden er godt etablert innenfor faglig og studieadministrativ drift av programmet, og vi har utviklet gode fagrelasjoner som igjen knyttes til felles forskningsprosjekter mellom institusjonene.

AHO har de siste år hatt et godt samarbeid med OsloMet vedrørende administrativ bistand til studentopptak. Øvrige administrative samarbeidsarenaer er knyttet til personvernombud, studentombud, innkjøpsprosesser og redelighetsutvalg. Her foreligger det konkrete samarbeidsavtaler hvor flere institusjoner er involvert. Vi jobber kontinuerlig med å se på andre samarbeidsarenaer hvor vi ser at synergiene er gode.

Delmål 1.2 AHO skal styrke kvalitet på utdanning og forskning ved et systematisk internasjonaliseringsarbeid

Mål for internasjonaliseringsarbeidet ved AHO i utviklingsavtalen for 2019 – 2022 inkluderte, blant annet, å etablere en ny handlingsplan for internasjonalisering, å sørge for kvalitativt gode utvekslingsavtaler for alle studieprogrammer, målt gjennom læringsutbytte og studenttilfredshet, samt å gjennomgå virkemiddelapparatet for å stimulere til utenlandsopphold og å analysere bruken av virkemiddelapparatet.

Kvalitetssikringsprosjektet for internasjonalisering iverksatt høsten 2018 ble videreført i 2019 og våren 2019 ble en foreløpig rapport over prosjektet overlevert og presentert for styret. Det ble lagt konkrete planer for videreføring av prosjektet og sluttrapport påfølgende vår, herunder flere besøk til partnerskoler. Parallelt fortsatte gjennomgangen av utvekslingsavtaler på programmene.

Våren 2019 ble det også iverksatt en gjennomgang av virkemiddelapparatet for å stimulere til

utenlandsopphold, både blant studenter og ansatte. Denne ble overlevert styret høsten 2019. Felles for både kvalitetssikringsprosjektet og gjennomgangen av virkemiddelapparatet for utenlandsopphold var at oppfølging måtte legges på is våren 2020 som en følge av pandemien.

Internasjonaliseringsfeltet ble de følgende to årene, i likhet med samfunnet ellers, svært preget av pandemien. Betydelige ressurser gikk med til krisehåndtering. Utvexling av studenter og ansatte ble naturlig nok betydelig redusert, men som de fleste andre læresteder i Norge har AHO en betydelig andel internasjonale studenter, hvorav mange befant seg i Norge da pandemien brøt ut. Det ble dermed mindre tid til strategiske satsinger på utvekslingsfeltet og flere konkrete planer måtte legges på is. Ett av målene i utviklingsavtalen for 2019 – 2022 – handlingsplan for internasjonalisering – var blant det som måtte skyves på. Med 2022 kom slutten på pandemien og man vendte gradvis tilbake til normalen, men også 2022 ble preget av pandemi til å begynne med og vårsemesteret 2022 begynte med digital undervisning og reiserestriksjoner for internasjonale studenter.

I planperioden har det vært normal utveksling bare i 2019 og 2022, se styringsparameter om andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter i avsnittet om internasjonalisering Studenter som har utvekslet på AHOs avtaler er gjennomgående fornøyde.

2: Kvalitet: AHO skal levere fremragende utdanning og forskning

Kvalitet i utdanning og forskning har vært et hovedfokus gjennom hele perioden, men gjennom pandemien ble måten vi måtte arbeide med kvalitet endret. Det å sikre god utdanningskvalitet for våre fagfelt i en pandemi utfordret og krevde store tilretteleggelser og diskusjoner om hva som kjennetegner utdanningskvalitet. Det ble også lagt ned en betydelig innsats for å sikre stipendiatenes situasjon gjennom pandemien, og å ivareta ansatte i en vanskelig arbeidssituasjon.

Måten AHO har arbeidet med utdannings- og forskningskvalitet har derfor fått et litt annet fokus enn forutsatt i utviklingsavtalen. Enkelte av de tiltakene som var planlagt gjennomført er utsatt, men hovedmålsetningene om å sikre god programledelse og om å videreutvikle egne ansatte er gjennomført. AHO har gjort omfattende organisatoriske grep for å styrke programledelse i perioden. Programledelse er tydeliggjort, og programutvalg har blitt til programstyrer med et tydeligere ansvar for utdanningskvalitet i studieprogrammene.

I løpet av avtaleperioden er det arbeidet opp flere kompetansehevingstiltak for AHOs ansatte, selv om kompetansehevingsplanene ikke er på plass. Det har vært et fokus på å ivareta de ansatte som har arbeidet hardt i perioden med å tilpasse undervisningen til stadig nye restriksjoner under pandemien.

Delmål 2.1 AHO skal videreutvikle utdanningskvalitet ved å sikre god programledelse og programdesign

AHO gjennomførte i 2019 en evaluering av programutvalgenes arbeid, sammensetning og mandat. Denne gjennomgangen ga innspill til det videre arbeidet med og den faglige omorganiseringen AHO gjennomførte i 2021.

AHO har i perioden gjennomført en faglig omorganisering som skal sikre utdanningskvaliteten ytterligere. Et av hovedgrepene i den nye organisasjonen er å i større grad å samordne utdanningsprogrammene med organisasjonen, samt å styrke programledelsen i de enkelte studieprogram.

I forbindelse med omorganiseringen fikk programstyrene et nytt mandat med et tydeligere ansvar for den helhetlige utdanningskvalitet i studieprogrammene. AHOs programstyrer har jobbet systematisk og målrettet siden oppstart av disse i 2021. Viktige saker for våre programstyrer har ved siden av kvalitetssikring av programløpene, vært blant annet kvalitetssikring av våre internasjonale samarbeidsavtaler hvor også en gjennomgang av alle avtaler har blitt gjennomført av faglig ledelse og internasjonalt kontor.

Programstyrene har også jobbet med eksternevaluering av studieprogrammene. I perioden er gjennomført evaluering av ph.d-programmet (2021) og designprogrammets 2 årige internasjonale master i design (2022-2023).

Det nyopprettede ph.d.-programstyret som ble gjort operativt i januar 2022, og programmets ledergruppe har gjennom året arbeidet med å implementere de endringene som ble anbefalt av en ekstern evalueringskomité som leverte sin rapport høsten 2021. Evalueringskomitéen besto av tre eksterne medlemmer, én Ph.d.-kandidat og én intern koordinator. Komitéen berømmer i sin rapport AHO og programmet for et sterkt felles første år som er stimulerende for stipendiater. Videre mener komitéen at AHO har et sterkt fagmiljø hvilket bør gi gode muligheter for veiledning av stipendiatene. Komitéen påpeker også noen forbedringspotensialer. Av dette var det kjente poenger som lav gjennomføringshastighet og utfordringer med stipendiater som kommer rett fra praksis og som skal inn i et akademisk studieløp. I tillegg peker de på at AHO foreløpig ikke er god nok på karriereplanlegging for stipendiater og at skolen må lage et mer tydelig rammeverk med støttefunksjoner for kandidater i slutten av studieløpet. Arbeidet med rapporten har materialisert seg i en handlingsplan bestående av 12 handlingspunkter særlig rettet mot bedre rekruttering og veiledelse av kandidater, samt tiltak rettet mot å forbedre kandidatenes gjennomføringsevne.

Endringene har inkludert en revisjon av programmets kurs- og programbeskrivelse. Den største endringen dette medførte var at man gikk over til en modell med fire kurs som til sammen besto av 18 ECTS, samt muligheten for å søke ECTS for forskningsformidling og deltakelse på instituttens seminarer og kollokvier. Det har også blitt fremlagt endringen til programmets uteksaminering (herunder reader-ordningen, sluttseminarer og vurdering av avhandling) som skal implementeres i løpet av våren 2023. Videre ble det besluttet å utvikle pilotprosjektet «PhD by practice» for å tydeliggjøre at verksbaserte avhandlinger kan og vil eksistere innenfor programmets allerede eksisterende rammeverk.

AHOs program i design har videreutviklet sitt curriculum i tråd med intensjonen da programmet fikk 30 nye studieplasser i inneværende utviklingsavtaleperiode. Curriculum endringen har ført til ekstra stor belastning på programstyret i design da programstyret har hatt ansvar for både implementering av ny studiemodell samt utfasing av den gamle modellen.

Det er startet en ekstern evaluering av det toårige internasjonale studieprogrammet i design,

som løper parallelt med de siste to årene i det integrerte masterløpet. Den eksterne rapporten er mottatt, og vil behandles videre i første halvår av 2023.

Programstyrene til arkitektur og landskapsarkitektur har hatt ekstra fokus på utvikling og implementering av nye faggrupper og derigjennom påbegynt et arbeid for å se på læringsutbytte samt kursportefølje i programmene. Dette arbeidet er ikke avsluttet og videreføres inn i neste utviklingsavtale periode.

Delmål 2.2 AHO skal sikre egne ansatte en styrket undervisning-, veilednings- og forskningskompetanse tilpasset AHOs pedagogikk, forskning og fagområder

AHO har i perioden etablert et samarbeid med Det kongelige akademi og Aarhus universitet for å tilby egne ansatte en relevant opplæring i pedagogikk, forankret i AHO sin didaktiske tilnærming. Det ble gjennomført som en pilot i 2019, og i de følgende årene har tre kull programmet. Evalueringen av dette samarbeidet gir svært gode tilbakemelding til struktur og innhold.

Det jobbes med videreutvikling av en modul 5 i dette basiskompetanseopplegget. Det er planlagt en modul som skal sikre AHOs faglige gruppe en mer dyptgående kompetanse innenfor digital læringspedagogikk og samarbeid med IKT enheten er avgjørende for dette utviklingsarbeidet. Dette er en videreutvikling av et internt opplæring- og erfaringsdelingsinitiativ som kom i stand under pandemien, der fokus var på «best practis» i møtet med en digital utdanningshverdag.

AHO har videre påbegynt arbeidet med å etablere en fast utdanningsmeritteringsordning som i løpet av vår 2023 diskuteres i høyskolens studieutvalg. For å sikre kvalitet og profesjonalitet har AHO valgt å gå inn i et sektorsamarbeid knyttet til utvikling av meritteringsordningen.

For å sikre karriereutvikling og kompetanseheving av forskningsledelse inviteres alle høyskolens forskere til å søke å UIOs forskerlederkurs som tilbys på to nivåer; Starting level for forskere som nylig har fått oppgaver som forskningsleder og consolidating level for faglige forskningsledere med erfaring. Flere av AHOs ansatte har gjennomført disse kursene, og det er en god erfaring som også har en positiv bieffekt at bidrar til å utvide nettverkene for våre ansatte som møter forskere fra andre fagfelt og institusjoner.

Både i 2021 og 2022 er det gjennomført veilederseminar over to dager som var åpent for alle som veileder eller ønsker å veilede stipendiater ved AHO. Hovedfokuset i 2021 var utveksling av «best practice» og etikk, mens 2022 hadde fokus på individualisering av veiledning og gjensidig tilpassing mellom veileder og kandidat. Ph.d.-programmet arbeider med å finne mer spesialtilpassede og fagspesifikke tilbud ved andre institusjoner, primært gjennom forskerskoler.

3) Relevans: AHOs utdanning og forskning skal bidra til et bærekraftig og inkluderende samfunn

AHO sine fagområder er godt posisjonert for å bidra til å utvikle samfunnet i en bærekraftig og inkluderende retning. Det tredje målet i utviklingsavtalen har et særlig fokus på hvordan AHO bidrar til samfunnet i samarbeid med andre samfunnsaktører og gjennom å tilby etter- og videreutdanning. På dette området har AHO oppnådd målsetningen gjennom flere strategiske samarbeid som det bygges videre på og gjennom en styrket aktivitet innen videreutdanning.

Delmål 3.1 AHO skal i løpet av perioden etablere langsiktige forpliktende samarbeid med sentrale aktører i samfunnet

AHO har i utviklingsavtalens løpetid (2019-2022) gjort noen viktige strategiske valg på samarbeidspartnere og sektorer. Her følger en kort oppsummering over de ulike tematiske områdene hvor AHO har bygget langsiktige strategiske samarbeid

D-Box

Våren 2020 lanserte AHO, Handelshøgskolen BI og DOGA et nasjonalt senter for brukersentrert innovasjon i offentlig sektor og skal gjennom designteknikk, tverrfaglig kompetanse og brukerorientering bidra til å transformere offentlige tjenester og videreutvikle velferdsnasjonen Norge til et smart, bærekraftig og inkluderende samfunn. Gjennom dette samarbeidet har AHO de siste tre årene blant annet gjennomført:

- I 2020 har AHO etablert et samarbeid med BI knyttet til undervisning og faglig etablering av studier innenfor etter- og videreutdanningsfeltet. Allerede høsten 2020 fikk samarbeidet til flere avtaler med kommuner og fylker knyttet til utvikling av bedriftsinterne utdanningstilbud knyttet til AHOs fagområder
- Med drøye 2.8 millioner finansiert gjennom Kompetanse Norge sitt bransjeprogram for helse- og omsorgssektor har senteret utviklet og pilotert sitt første videreutdanningstilbud innen tjenestinnovasjon, «Lev Vel kurs».
- D-box, med AHOs fagressurser involvert, utviklet i 2021 et saksgrunnlag for Oslo Kommunes nye innovasjonsstrategi. Målet med prosjektet er å utvikle en tydelig retning for økt bruk av FoU og innovasjon i Oslo kommunes virksomhetsutvikling.

Samarbeid med kommunal og offentlig sektor

AHO avsluttet i 2022 3 prosjekter med kommuner over hele landet hvor skolen bidro til samfunnsinnovasjon og kompetanse til distriktene. Dette er tett koblet til den nye langtidsplanens fokus på miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. AHOs fagmiljø og studenter, i samarbeid med Øystre Slidre kommune og to næringsaktører, har samarbeidet om å lage en strategisk plan for Beitostølen. AHO har også gjort mye av det samme samarbeidet med Bærum Kommune og laget en strategisk plan for Bærum Vest som del av forskningsbasert undervisningsopplegg. Gjennom et strategisk samarbeid med Karmøy Kommune har AHO deltatt i ett RFF finansiert prosjekt hvor AHOs studenter og fagmiljø engasjerte ungdom i kommunen med et mål om skape likestilling gjennom innovativ byutvikling. Alle tre prosjekter er konkrete eksempler på forpliktende samarbeid og AHO bidrar til langtidsplanens mål om tilgjengelighet til kunnskap og over hele landet.

AHO har jobbet strategisk for å inngå avtaler med aktører som ønsker AHOs forskningskompetanse. AHO og Bærum kommune, barnevernsetaten inngikk i 2022 en avtale om en offentlig-sektor-ph.d. finansiert med støtte fra Norges forskningsråd. Doktorgradsprosjektet er et nybrottsarbeid i krysningpunktet mellom design, systemtenkning og psykologi, og hovedmålet med prosjektet er at familier skal oppleve møtet med barnevernet på en bedre måte og at barneverntjenesten som helhet kan vokse med dette samarbeidet.

Forsvarets Høyskole (FHS) og AHO inngikk en samarbeidsavtale i 2021 hvor FHS sender en av sine ansatte til AHO for å ta en doktorgrad, med fokus på systemorientert design.

Oppdragsprosjekter

Gjennom samarbeidet med Bærum Kommune har AHO avdekket et stort kompetansebehov innen strategisk byledelse i norske kommuner. Som et resultat av dette og basert på AHOs undervisnings- og forskningskompetanse har AHO fått i oppdrag å utvikle og gjennomføre et kurstilbud i strategisk byledelse mfor kommunale direktører og planfaglige ledere i Bærum kommune og seks andre kommuner i østlandsregionen. Dette oppdraget vil gjennomføres i 2023 og 2024.

Kystverket og AHO har i perioden hatt en aktiv rammeavtale om samarbeid for å styrke faglig utvikling og kompetanse mellom forskningsgruppen OICL (AHO) og Kystverkets Lostjeneste, som gir utspring til forskningsoppdrag. Kystverket er også en aktiv samarbeidspartner i flere av AHOs forskningsprosjekter.

AHO og Kommunal- og distriktsdepartementet (KMD) har inngått en avtale om et forsknings og utredningsoppdrag hvor AHO skal klargjøre datamateriale fra Planavdelingen i KMD sitt arbeid med by- og tettstedsutvikling fra 1970 årene og fremover til tilgjengelig forskningsdata. Arkivering og katalogisering av datamaterialet er i stor grad gjennomført gjennom 2022. Materialet vil tilgjengeliggjøres og åpnes som arkiv i løpet av våren 2023.

Andre langsiktige forpliktende samarbeid

OBOS og AHO har hatt et faglig samarbeid rundt felles utvikling av boligkompetanse og boligundervisning siden 2013. Gjennom gavemidler fra OBOS har AHO styrket relevansen rundt sine boligrelaterte masterkurs på fjerde- og femte år i arkitektutdanningen, blant annet hvor kurs har arbeidet med nye løsninger i samarbeid med OBOS-Living-lab eller områdeutvikling for Gjersrud-Stensrud. Samarbeidet har også ledet til fokus rene boligutviklingskurs med bærekraft som tema, hvor det i samarbeid med OBOS ble sett på bruk av tre som hovedmateriale i større boligprosjekter. AHO har foreløpig en avtale om gavemidler med OBOS ut 2024.

AHO gikk sammen med NTNU og UiB i 2019 inn som kunnskapspartner for Skift- Næringslivet Klimaledere. Formålet med avtalen er konkrete samarbeid med Skifts medlemsorganisasjoner om kurs og forskningsprosjekter. AHO har i perioden samarbeidet blant annet med Ruter, OBOS og DNV-GL om forsknings og utdanningsprosjekter. I tillegg deles Skift-prisen ut hvert år på AHO Works Awards. Skift-prisen er åpen for alle programmer ved AHO og skal stimulere til samfunnsskift, i samsvar med FNs bærekraftsmål. Den skal fremme samarbeid på tvers av sektorer og disipliner, som videre kan lede til innovasjon og nye forretningsmuligheter.

Delmål 3.2 AHO skal gjennom etter- og videreutdanning bidra til livslang læring innen sine fagfelt

AHO har i utviklingsavtaleperioden styrket sin posisjon som tilbyder av videreutdanninger innenfor våre fagområder. Det viktigste enkelttiltaket er etableringen av en ny erfaringsbasert mastergrad innen systemorientert design som har vært høyt etterspurt i privat og offentlig sektor. Programmet har vist seg å være veldig aktuelt og følgelig hatt mange interessenter

Søknadstall fra studiekvalitetsrapporten

	Urbanisme	Arkitekturvern	SOD
2016	28	12	--
2018	24	19	--
2020	32	24	48
2022	31	32	34

AHOs videreutdanninger har opptak annet hvert år og opptaket høsten 2022 har på ny vist at det er stor interesse for alle høyskolens tre etterutdanningsmastere, arkitekturvern, urbanisme samt systemorientert design. I utviklingsavtalens periode har det vært en økning i antall søkere på begge av skolens erfaringsbaserte mastergrader, og den nyetablerte mastergraden i systemorientert design har et stort søknadstilfang.

Om man sammenligner de fire årene utviklingsavtalen har virket (2019-2022) ser vi at det er en betydelig økning i antall kandidater fra de to videreutdanningsprogrammene i forhold til fireårsperioden før. I tillegg til kandidater som har gjennomført hele de treårige masterprogrammene har X studenter gjennomført enkeltmoduler på programmet.

Kandidater	2015-2018	2019-2022
Arkitekturvern	4	9
Urbanisme	7	17

Videreutdanning ved AHO er med sine erfaringsbaserte videreutdanningsprogram i urbanisme, arkitekturvern og nå også systemorientert design med på å møte det store behovet for planleggingskompetanse (areal- og samfunnsplanleggere) og designkompetanse i offentlig og privat sektor. Fra og med kull med opptak i 2022 har studieplanene for alle tre programmene inkludert et økt fokus på bærekraft, i henhold til AHOs egen strategi Agenda 2025.

I 2020 ble det opprettet et eget EVU-utvalg på AHO, for å sikre samkjøring, kvalitetssikring og utvikling av skolens EVU-tilbud.

Erfaringen med tilbud av fleksible deltidsstudier bidro til at AHO raskt kunne gjennomføre skolens første nettbaserte kurs finansiert av Diku (nå HK-dir) under Covid-19 pandemien. Kursene var spesielt rettet mot permitterte og arbeidsledige som følge av pandemien.

AHO har også styrket sitt samarbeid med Arkitektskolen Aarhus og masteren NORDMAK, som er en nordisk videreutdanningsmaster, hvor studentene er en uke hvert semester i en nordisk by. AHO har lenge vært involvert i arrangementen av denne mastergraden, men det som er nytt i den kontrakten skolen har signert for perioden 2021-2023 er at AHO har fått bevilgning til å markedsføre masteren i Norge. Som et resultat av dette har AHO blitt mer delaktige i planleggingen og markedsføringen av NORDMAK.

AHO har i samarbeid med D-box, et tett faglig samarbeid for å videreutvikle kompetansehevende kurs innenfor våre fagområder. D-box har over de siste årene utviklet seg til å bli mer innovative og nye bransjespesifikke kurspakker rettet mot både helsesektor og kommunalsektor er utviklet.

Utdanning

Skolens kvalitetssystem skal sikre at studentene får best mulig læringsutbytte, møter relevante studieprogrammer og et godt studiemiljø samt at vi gjennomfører utdanningene mest mulig effektivt.

AHOs Kvalitetssikringssystemet har følgende parametere som skal dekke aktivitetene på alle utdanningsnivåer:

1. Inntakskvalitet
2. Programdesign
3. Resultatkvalitet
4. Internasjonalisering
5. Relevans

AHO har de siste årene jobbet med å igangsette aktiviteter som ivaretar de vedtatte parametere. I forbindelse med den faglige omorganiseringen har det overordnede ansvaret for kvalitetsarbeidet blitt plassert hos Studieutvalget som ledes av prorektor for utdanning. En viktig oppgave vil være å samle, systematisere og skriftliggjøre av kvalitetssystemet.

AHOs kvalitetssikringsprosjekt rettet mot våre internasjonale samarbeidsavtaler i forbindelse med studentutveksling har vært i fokus det siste året. Alle utvekslingsavtaler er oppe til revidering, og kvalitetssikring av partneravtaler er gjort med henblikk på både utdanningskvalitet og studentenes utbytte og opplevelse av de ulike utdanningsinstitusjonene

Inntakskvalitet

Antall søknader/søkere	2020	2021	2022	Endring fra 2021 til 2022
Master i arkitektur	2083	2400	2096	-12,67 %
Master i design	982	1152	984	-14,58 %
Master i landskapsarkitektur	728	862	670	-18,68 %
Totalt unike søkere AHO	2511	2882	2536	-22,27 %
Totalt antall søknader	3793	4414	3750	-15,04 %

AHO er fremdeles en av Norges mest populære utdanningsinstitusjoner og har stor søkning til

alle utdanninger under samordna opptak. Alle AHOs integrerte masterprogrammer hadde en nedgang i søkertall sammenlignet med fjoråret. Dette var forventet på bakgrunn av de rapporterte tendensene i hele landet fra Samordna opptak. Sammenligner vi med 2020 er det marginal forandring i antall søkere, med unntak av master i arkitektur som har økt. AHO opprettholder dermed meget høy interesse blant studenter i Norge, men har også i 2022 jobbet for å sikre at studentmassen er mer mangfoldig både med tanke hvor skolen rekrutterer fra og med tanke på sosial og økonomisk bakgrunn.

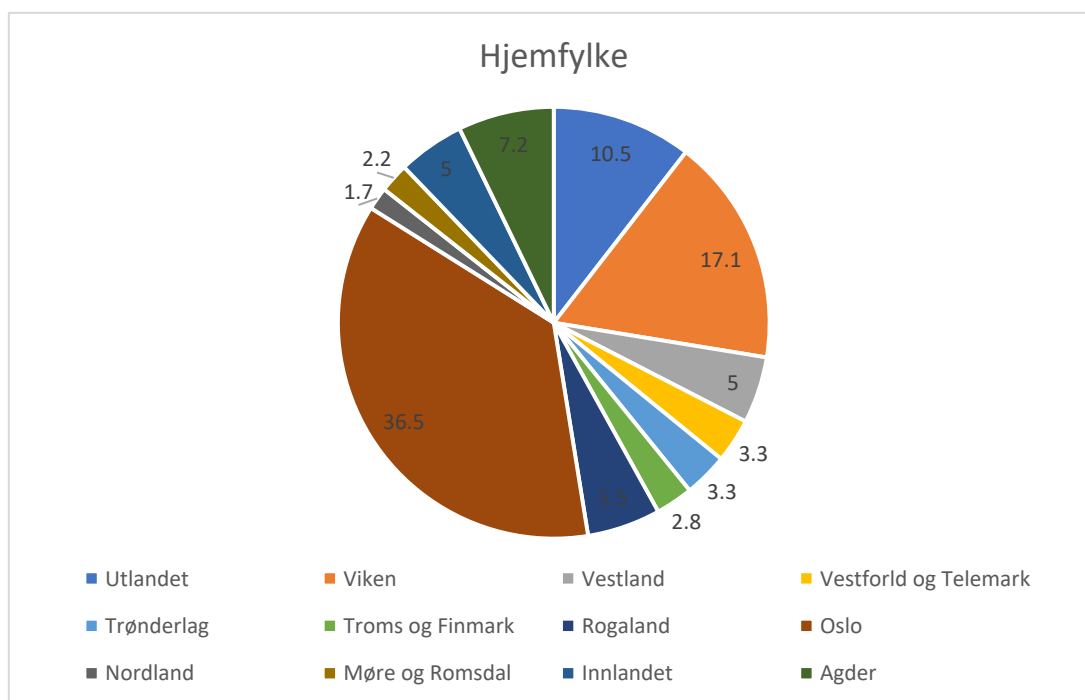
Kampanjetiltak for økt mangfold

I forbindelse med målsettingen om å øke mangfoldet på AHO, ble rekrutteringsåret 2021/2022 viet til å tilrettelegge AHOs kanaler for digital rekruttering. Dette var helt nødvendig grunnet pandemisituasjonen. AHO har i sin rekruttering ønsket å avkrefte myten om at skolen ser etter helt bestemte ferdigheter når opptaksprøver vurderes, men heller ser etter et mangfold av ulike erfaringer og egenskaper, for å motivere flere typer mennesker med ulik bakgrunn til å søke.

Inntrykket er at nettverk er en viktig nøkkel for mange som blir tilbudt studieplass ved AHO. Kjennskapen til AHO kommer gjerne via familie, venner eller studierådgivere med tilknytning til skolens fagområder. Søkere fra denne gruppen har derfor en fordel som potensielle søkere utenfor denne gruppen ikke har. AHO ser at for å øke diversiteten av studenter er det strategisk viktig av skolen å gjøre en innsats for å selv være nettverket til søkerne vi ønsker flere av.

I etterkant av årets opptak har gjennomført AHO en undersøkelse for å se om skolens tiltak om større geografisk spredning av søkermassen var en realitet. Det viser seg at årets søkermasse hadde en forbedret fordeling mellom Oslo by og resten av Norge. Hoveddelen av søkerne er fortsatt fra urbane deler av Norge, men 'Oslofenomenet' er i år begrenset, sammenlignet med tidligere år.

Vi ser imidlertid fra vår kandidatundersøkelse at den reelle spredningen i rekruttering av studenter kan være bredere enn disse postnummer-undersøkelsene kan indikere. Det kan skyldes at gjennomsnittsalderen for AHO sine studenter er på 25 år, og mange har allerede flyttet fra hjemkommunen før de søker hos AHO. Figuren under viser at i overkant av halvparten av studentmassen (53,6 %) kommer fra den sentrale østlandsregionen (her definert som Oslo og Viken). Vi ser av blant de 5 årskullene som var inkludert i undersøkelsen er alle norske fylker representert

Utdanningskvalitet

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,37	4,59	4,38	4,35	4,5
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	46,91	44,47	42,82	46,1	43

Tabellen over viser AHO-studentenes score på egen oppfattelse av studiekvaliteten, samt faglig tidsbruk per uke. Vi ser at oppfattelsen av studiekvaliteten er på samme nivå som i 2022. Selv om pandemien bare påvirket starten av 2022, skal det ikke legges skjul på at AHOs fagområder har lidd under krav om digital undervisning, lite tilgang til arbeidsplass og verksted og at det er en generell trøtthet blant studentene som kan knyttes til Covid-19. AHO har i mange år ligget på toppen i målt studiekvalitet i den norske UH-sektoren, og ligger fremdeles høyt. Det er et viktig måleparameter for AHO, som ønsker å definere seg som en av institusjonene i landet med høyest opplevd studiekvalitet fra egne studenter.

Studenttilfredshet

Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse (SHoT) gjennomføres hvert fjerde år og ble gjennomført i 2022. Studien kartlegger studentenes helse og trivsel i bred forstand. Studentene

ved AHO er mer fornøyd enn landsgjennomsnitt når det gjelder undervisningen på skolen, veiledningen, arbeidsmiljøet, tilbakemeldinger på arbeidet, egen arbeidsinnsats og strukturen på undervisningen. Dette kjenner vi også igjen fra NOKUTs studiebarometer.

Disse tallene speiler seg også i studentenes forståelse av egen livskvalitet og psykiske plager. På den ene siden scorer AHO over snittet på opplevelsen av god livskvalitet. Dette kan speiles i tilfredshet med studier, mens det også kommer frem at våre studenter har høyere grad av psykiske plager (spesielt blant kvinnelige studenter) enn øvrige studenter, noe som kan henge sammen med arbeidspresset og rapporteringen av høy egeninnsats. Det kan være at en høyere grad av psykiske plager kan henge sammen med at AHO ser en økning blant heltidsstudentene i arbeidsmengde fra tidligere år. Samtidig ser vi at det er en tendens til at studenter i kunstfaglige utdanninger rapporterer en dårligere psykisk helse enn gjennomsnittet blant studenter.

AHO har jobbet systematisk i flere år, blant annet etter «studentopprøret» i 2021 for å skape en sunnere studie/fritids-balanse. I tillegg har AHO satt ned et dedikert studentteam av rådgivere i administrasjonen for å sikre trivsel på skolen som har blitt veldig godt mottatt av studentene. AHO vil fortsette med dette fokuset, men mistenker at økningen i arbeidsmengde kan henge sammen med at studentene i 2022 har oppholdt seg mer på skolen etter en lang pandemi og at denne økningen ikke automatisk er negativt. I følge NOKUTs studiebarometer rapporterer studentene en nedgang i AHO organiserte aktiviteter på skolen, og at tidsbruken i stor grad er egeninnsats på skolen, noe som forsterker antagelsen av ønsket om å være til stede på skolen.

Noen av de samme tematikkene som berøres i SHOT undersøkelsen, vises også i NOKUTs studiebarometer. I følge studiebarometeret er AHOs utdanninger er blant utdanningene som har høyest trivsel blant alle i Norge. Spesielt overordnet tilfredshet og rapportering rundt eget engasjement for fagene er høyt blant alle AHOs studenter, noe som også vises i SHOT undersøkelsen. Det er noe kritikk mot organisering og struktur fra studentene, mens det største interne skillet er studienes kobling til arbeidslivet. Designstudentene oppgir en meget høy kobling og tilknytning til arbeidslivet gjennom studiene, mens det for arkitekturstudentene er en nedgang. AHO er meget opptatt av at denne koblingen og tilknytningen skal oppleves som sterk, og det er et av fortrinnene til utdanningene ved skolen. I AHOs kandidatundersøkelse svarer 65,7 % av de ferdige kandidatene at de hadde studierelatert kontakt med arbeidslivet i forbindelse med sine studier. Skolen bør derfor se nærmere på hvorfor det blant arkitektstudentene oppleves en stadig lavere tilknytning til arbeidslivet.

Bærekraft

Bærekraft er det viktigste tematiske strategiområdet for AHO frem mot 2025 og bærekraft er sentralt for store deler av AHOs undervisning og forskning. Det jobbes kontinuerlig med å både undervise i og formidle en bredde i forståelsen av hva bærekraft er og hvordan praksis innenfor alle våre fagfelt kan og bør fungere på mer bærekraftig måte. Vi ser at flere og flere av diplomene ved AHO har bærekraft som en vesentlig tematikk, slik som for eksempel [her kommer eksempler]

Det er også flere masterkurs som har bærekraft som viktig tematikk. Et eksempel er Studio Positions (MA) som legger vekt på arkitektur og miljøhumaniora, et felt i utvikling som omfatter en rekke disipliner, temaer og metoder i forhold til miljøproblemer. Verden er i rask endring og det samme er kontekstene arkitekter opererer i. Den pågående økologiske krisen krever nye arkitektoniske tilnærminger som anerkjenner arkitekturens evne til å fungere som en formidler mellom mennesker og andre levende vesener og ikke-levende ting. Semesteroppgaven høsten 2022 undersøkte arkitektoniske intervensjoner i forhold til begrepet «community» på øyene i Venezias lagune.

Foto fra Radical architecture #3 Arkitektoniske intervensjoner i Venezias lagune, høsten 2022. Foto og prosjekt: Marius Soløst, *Bird Shelter*, Torcello

AHO har utålmodige og engasjerte studenter. Studentene velger seg prosjekter og problemstillinger i undervisningen og studenter fra alle fagretninger ved AHO har tatt initiativ til en klimaforening (KAHOS) som skal rette fokus mot mer undervisning om bærekraft og miljø på AHO.. Foreningen ønsker å drive frem kunnskapsbygging med mål om å sikre nåværende og kommende studenter den rette kunnskapen og verktøyene for et arbeidsliv, og en bransje i rask endring, med økende klimaansvar. AHO vil lytte til studentene og følge opp og sikre at disse ambisjonene i enda større grad er synlig i alle skolens utdanningsprogrammer, på alle nivåer, da dette står sterkt i skolens strategi og fokus.

Internasjonalisering

Et rekordhøyt antall AHO-studenter (70) søkte om utveksling i studieåret 2022/2023, fra

arkitektur, design og landskapsarkitektur. Ikke alle valgte å dra, men antall søknader indikerer at interessen går i riktig retning. Våren 2022 var totalt 17 AHO-studenter på utveksling, mens det høsten 2022 var totalt 29 AHO-studenter på utveksling. Fra våre partnerskoler kom det henholdsvis 31 og 45 studenter. Som det fremgår så er det fortsatt en ubalanse i AHOs disfavør, men noe av denne ubalansen kan sees i lys av pandemien og dens ettervirkninger. Studentene som reiste fra AHO våren 2022 måtte søke i 2021 (enten 1. februar eller 15. september), og da var det fortsatt mye usikkerhet knyttet til å reise.

Det er gjennom året arbeidet med nye avtaler, og det er inngått nye utvekslingsavtaler på alle programmer. Majoriteten av de nye avtalene er Erasmus+ avtaler, noe som støtter opp om både egne og nasjonale ambisjoner om økt deltagelse i Erasmus+. En av de øvrige avtalene som er nært ferdigstilt er imidlertid med et lærested i Sør-Korea, som er ett av landene i regjeringens Panoramastrategi, som handler om hvordan Norge skal øke samarbeidet og forskning, høyere utdanning og innovasjon med land utenfor EU/EØS på en helhetlig og langsiktig måte.

AHO økte også sin deltagelse i Erasmus+ gjennom deltagelse i et såkalt *Blended Intensive Program (BIP)*, som er en av mange nye muligheter i den nye Erasmus+ programperioden, og som kombinerer kortere fysisk mobilitet med en obligatorisk virtuell komponent.

2022 ble, som 2021, preget av forsinkelser knyttet til den nye Erasmus+ programperioden og EUs digitale prosjekt *Erasmus Without Papers (EWP)* og de nye, digitale verktøyene som etter opprinnelig tidslinje skulle tas i bruk fra 2021. Fristen for å ta i bruk de nye digitale verktøyene ble satt til utgangen av 2022, men ble ytterligere justert på tampen av året og det er ikke lenger en fastsatt frist.

En positiv utvikling er det også at ansatte har hatt en merkbar økning hva angår mobilitet. Rundt 30 ansatte reiste på ansattmobilitet (enten undervisnings- eller opplæringsmobilitet) fra forsommeren 2022 til desember 2022, mot en håndfull per semester tidligere.

Resultater og kommentarer til nasjonale styringsparametere:

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	4, 08	0, 91	1, 67	3, 45	4

Som det fremgår av tabellen over så har andelen utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter tatt seg betydelig opp etter de to pandemi-årene 2020 og 2021 og andelen nærmer seg 4, som indikerer at vi er tilbake på pre-pandemi nivå. AHO ligger også godt an i forhold til gjennomsnittet for statlige institusjoner som er på 1,6. Når det er sagt så ansees det at AHO fortsatt har et uforløst potensial når det kommer til å motivere studenter til å reise på utveksling og å øke andelen utreisende utvekslingsstudenter vil fortsette å være et fokusområde fremover.

Det bemerkes ellers at det ved AHO kun er mulig å utveksle på masternivå, ikke bachelornivå, og kun på semester 7 og 8 (9). Det følger at det såkalte mobilitetsvinduet er relativt lite. Det er med andre ord en høy andel utreisende utvekslingsstudenter per kull per år.

Resultatkvalitet

AHO bruker mye ressurser på å sikre at studentene som uteksamineres holder et faglig svært høyt nivå. Studentene evalueres og vurderes gjennom hele semesteret og vurderingsformene som benyttes skal relatere til og speile virkeligheten studentene senere møter i arbeidslivet. Studentenes arbeid og læringsutbytte måles gjennom en rekke vurderingsformer: Innlevert portfolio, gjennomgang med eksterne sensorer, en utstrakt utstillingsaktivitet og semestervise prisutdelinger – i tillegg til mer tradisjonelle eksamensformer. Alle masterstudenter avslutter sitt studium med et diplomarbeid av ett semesters varighet. Dette arbeidet presenteres for og eksamineres for åpent auditorium av et panel av sensorer. Prosjektene stilles også ut i høgskolens lokaler og er tilgjengelige for offentligheten. AHO har ekstern sensor inne på alle studiekurs på masternivå, og diplomprosjektene vurderes av et helt eksternt sensorteam.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Andelen studenter på masterutdanning som gjennomfører på normert tid	41,03	66,67	67,65	Tall ikke klare. Har kontaktet DBH	70

LOKALT VIRKNING	STYRINGSPARAMETER	MED	ÅRLIG	RESULTAT	MÅLSETNING		
GJENNOMFØRING:				2020	2021	2022	2022
Tall	kandidater	med	fullførte				
	vitnemålgivende	mastergrad					
	DESIGN (5 år)			26	19	36	26
	DESIGN (2 år)			18	14	11	15
	ARKITEKTUR (5,5 år)			65	63	74	75
	LANDSKAPSARKITEKTUR (2 år)			16	17	7	18

Vi noterer oss at tallet på antall kandidater med fullført vitnemålgivende grad har økt en god del i 2022. Dette er tall som vil variere fra år til år, men AHO er fornøyd med at målsetningen for 2022 har blitt oppfylt over forventning når man ser på totale kvalifikasjoner. Vi ser med bekymring på den skarpe nedgangen på landskapsarkitektur og skulle dette fortsette så vil vi sette inn målrettede tiltak for å undersøke mulig frafall.

Relevans

AHO gjennomførte høsten 2022 en kandidatundersøkelse. Undersøkelsen ble sendt ut til

kullene som var ferdig i perioden fra høst 2017 til vår 2022. Undersøkelsen hadde 181 respondenter, noe som utgjør rundt 40 % av den totale gruppen av uteksaminerte kandidater. AHO har ikke hatt mulighet til å gjøre en statistisk analyse som kan peke på signifikante tendenser før ferdiggjøring av årsrapporten, men kan peke på noen tendenser i datamaterialet.

Av alle respondenter er 91,7 % i arbeid høsten 2022 og tilnærmet alle jobber fulltid i sin respektive stilling. AHOs kandidater er attraktive på arbeidsmarkedet da 37 % av respondentene hadde jobb før utdanningen var avsluttet, mens 67 % hadde fått jobb innen 3 måneder etter avsluttet utdanning. Av kandidatene som har gjennomført Master i design (enten den integrerte 5-årige eller den 2 årige master) hadde hele 71,2 % jobb før de fullførte utdanningen sin.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022*	Målsetning 2022
Andelen mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	75	78,3	Tall ikke i DBH	80,7	90

*Tall hentet fra AHO sin egen kandidatundersøkelse. Tallet for 2022 inkluderer alle kullene fra undersøkelsen (2017-2022)

Kandidatundersøkelsen viser at våre kandidater relativt raskt kommer ut i relevant arbeid. Fritekstfeltene røper at arbeidsgiver er kjente bransjeaktører og at stillingstittel gjerne er arkitekt eller designer. Hele 80 % av respondentene oppgir at de arbeider i et foretak i privat sektor. I tillegg oppgir 9 % at de har egen praksis. Til sammen 8 % arbeider i det offentlige, der kommunal sektor utgjør den største arbeidsgiveren med 4 %, mens statlig sektor og offentlige foretak er likt med 2 % hver. Det er et tankekors for AHO at en så lav grad av våre kandidater arbeider i offentlig sektor.

Undersøkelsen viser at 74,6 % av kandidatene er bosatt i Oslo. 15 av 19 utenlandske kandidater har blitt i Norge etter endt utdanning. For øvrig har alle norske fylker arbeidstagere som er utdannet ved AHO i perioden 2017-2022.

Av kandidatene i arbeid ser en meget stor andel AHOs utdanning som relevant eller svært relevant for arbeidet de har nå. Det virker å være et samsvar mellom kandidater som ikke er i jobb og de som opplyser at utdannelsen ikke er relevant. Til slutt er det et ønske fra 2/3 av kandidatene å holde kontakten med AHO etter fullført utdanning, og hvor det er ønske om faglig påfyll gjennom etter og videreutdanning. Det er meget interessante og oppløftende tall for AHO.

Doktorgradsutdanningen

Det ble rekruttert fem nye egenfinansierte stipendiater, og én offentlig sektor-ph.d. i løpet av 2022. Tre av disse er tilknyttet Institutt for design, to er tilknyttet Institutt for urbanisme og landskap og én er tilknyttet Institutt for arkitektur. I forbindelse med rekrutteringen ble det utarbeidet nye rutiner for on-boarding samt en ph.d.-håndbok som programmet tidligere har savnet. Dette har gitt positive utslag på on-boardingen av kandidater, men vi ser allikevel at det fremdeles er behov for tettere oppfølging av kandidater som flytter til Norge fra utenfor EU/EØS for å veilede dem gjennom immigrasjonsprosessen.

Det ble gjennomført seks disputaser i 2022, mot åtte disputaser i 2021 og syv i 2020. Dette gir et gjennomsnitt på syv disputaser i året den foregående løpende treårsperioden, som er en sunn økning fra i 2019-2021. Til tross for dette er det fremdeles for få som fullfører doktorgradsutdanningen innen seks år. AHO har fortsatt den tette oppfølgingen av de kandidatene som ikke har disputert innenfor seksårsperioden. Derfor har vi god oversikt over hvorfor kandidatene ikke har disputert, og følger dem opp individuelt. Det er viktig å påpeke at mange stipendiater fremdeles føler effektene av Covid-19-pandemien.. Det har også blitt gjennomført mange tiltak på programmet de siste årene som retter seg mot kandidatenes gjennomføringsevne, og vi forventer at effekten av disse endringene vil bli mye tydeligere etterhvert.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogrammet 6 år tidligere	12, 5% 1 av 8	57, 1 % 4 av 7	66, 7 % 8 av 12	25% 1 av 4	75 % 3 av 4

Forskning

Styrking av forskning

Styrking av forskning ble fremhevet som et risikoområde i fjorårets årsrapport, da AHO over lengre tid har hatt en svak utvikling på forskningparametere. Det ble dermed fremsatt flere tiltak for å styrke forskningen ved skolen.

AHO gjennomførte i mars 2022 skolens første Forskningsdager, et todagers arrangement hvor skolens forskere viste frem arbeid for hverandre og studenter, og som skaper en møteplass for all forskningsaktivitet på tvers av skolen. Dagene ble også strømmet, i tillegg var representant for Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) invitert inn for å sette etikk høyt på dagsordenen. I forbindelse med forskningsdagene ble det også arrangert en egen utstilling av alle typer publikasjoner AHO har gitt ut de siste årene (både NVI registrerte, andre publikasjoner og populærvitenskapelige) for å synliggjøre bredden i AHOs kunnskapsproduksjon. Disse forskerdagene og, utstillingen, sammen med faste

forskningslunsjer og en ny fast rolle som prorektor for forskning har fått forskningsprioriteringer høyere på agendaen ved skolen i 2022.

AHO gjennomførte en total gjennomgang av skolens rammeverk for ekstrafinansiering i 2022, ved å vedta et nytt regelverk og tilhørende rammeverk for eksternfinansiert virksomhet. Dette som bakgrunn har AHO begynt å systematisk samle inn oversikt på våre mange samarbeidsprosjekter i undervisning så vel som forskning. Dette har vært et springbrett for strategiske diskusjoner rundt skolens målsetninger og langsiktige mål, slik at AHO bedre kan jobbe for å støtte miljøer på skolen som driver med samfunnsinnovasjon.

Det har også i 2022 vært jobbet grundig med etiske spørsmål, og spesielt rundt etiske rammer for veiledning både i utdanning og doktorgradsprosjekter. Skolen har vedtatt egne retningslinjer for veilederforholdet og også revidert skolens etiske retningslinjer. Arbeidet med å tydeliggjøre forventninger til ansattes forskningsaktivitet i bemanningsplaner, medarbeidersamtaler og i organisasjonsutviklingen er et langsiktig arbeid skolen har jobbet med, og vil jobbe med fremover.

Forskningsfinansiering og publisering

AHO hadde som målsetning å fortsette arbeidet med kompetanseheving for egne ansatte, både faglige og administrative innen forsknings- og prosjektledelse, og da med et spesielt fokus på å øke eksternfinansieringen. Denne satsningen i tillegg til at skolen har startet et arbeid med å styrke støttefunksjonen for livsløpet til forskningsprosjekter har gitt resultater i 2022. AHO har holdt nivået vi har ligget på de senere årene når det gjelder vitenskapelig publisering, og dette er et område som vi vil jobbe mye med fremover når vi ser på bredden av AHOs kunnskapsproduksjon.

AHO fikk tilslag på to større prosjekter finansiert gjennom Norges forskningsråd, et forskerprosjekt og et kompetanse- og samarbeidsprosjekt.

AHO har i sterk konkurranse fått tildelt nesten 12 millioner fra Norges Forskningsråd, gjennom FRIPRO ordningen til forskningsprosjektet *Provenance Projected: Architecture Past and Future in the Era of Circularity*. Tilslagsprosenten for FRIPRO søknader i 2022 var på 5 %, noe som bekrefter at AHO har fagmiljøer av internasjonal meget høy kvalitet. Provenance Projected er forankret i fagmiljøet hos The Oslo Centre for Critical Architectural Studies (OCCAS) ved AHO og gjør noe helt nytt ved å overføre proviensbegrepet som garanterer eierskapshistorikken og autentisiteten til løse gjenstander som kunstverk og arkeologiske objekter til arkitekturfeltet. Prosjektet plasserer seg sentralt i AHOs egen strategi Agenda 2025 og forskning på bærekraftsrelaterte problemstillinger.

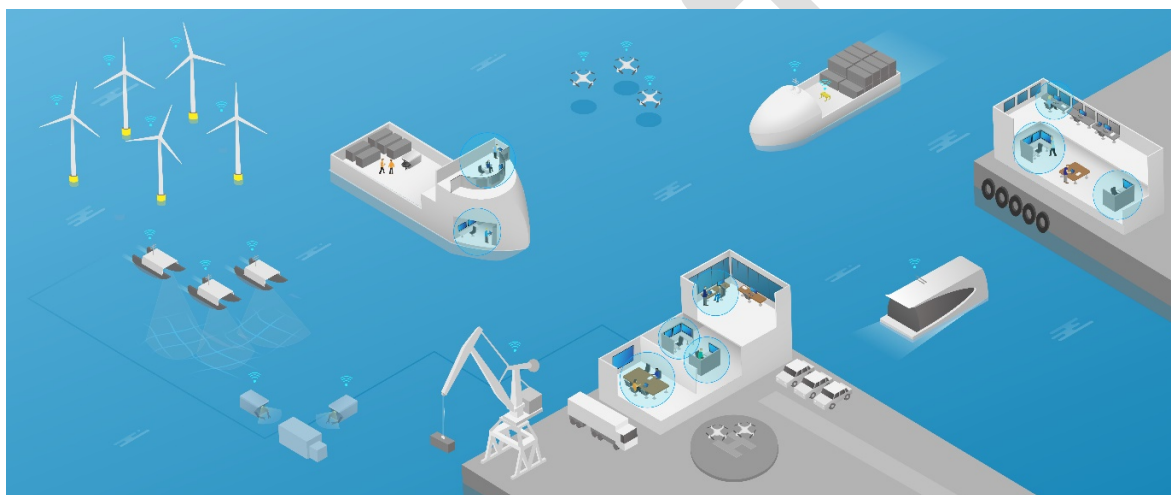
I juni 2022 kom den gledelige beskjeden om at AHO hadde fått tilslag på kompetanse- og samarbeidsprosjektet *OpenRemote – Harmonising design of remote connected maritime workstations*. Prosjektet går under temaområdet Hav, maritim, og søknaden ble sendt inn til Forskningsrådets utlysning for *samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv*.

Det er en økende trend å fjernstyre skip, droner og annet maritimt utstyr fra landbaserte arbeidsplasser. Disse nye arbeidsplassene består vanligvis av programvare og maskinvare levert av flere uavhengige selskaper. Dette kan føre til utfordringer for operatører som trenger å lære

flere forskjellige brukergrensesnittspråk for å betjene avanserte sikkerhetskritiske systemer. Foreløpig er det ingen tilgjengelige designstandarder som styrer hvordan disse teknologiene innlemmes i brukervennlige arbeidsplasser.

Ved å bruke en åpen innovasjonsprosess vil AHO sammen med 21 partnere fra næringslivet, forskning og det offentlige utvikle en ny åpen kildekode-plattform for brukervennlige og konsekvent utformede landbaserte maritime arbeidsstasjoner. OpenRemote springer ut fra forskningsmiljøet ved Ocean Industries Concept Lab ved AHO, og bygger videre på det allerede etablerte OpenBridge Design System.

Prosjektet viser med sin tematikk innenfor hav og marin teknologi sterk relevans til langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Formell prosjektstart er 1. juli 2023.

Figurbilde fra OpenRemote viser fjernstyrte arbeidsplasser.

Forskningsprosjektet *Displacement, Placemaking and Wellbeing in the City (DWELL)* har undersøkt hvordan migranter og fordrevne grupper har adgang til, og mulighet til å bruke, byens rom for å få gode livsmuligheter. Det var et samarbeid mellom samfunnsvitere og arkitekter ved universiteter i India, Finland, UK og Norge, og har også omfattet design og arkitektur-studioer der studenter arbeidet med å forbedre forhold for migrantgrupper i de ulike land. AHO var prosjektansvarlig, og har samarbeidet med NGO'er i flere land, testet løsninger for lokalsamfunn og kommet med forslag til hvordan myndighetene kan forbedre forholdene for disse gruppene. Prosjektet ble finansiert av Norges forskningsråd, løp fra 2019 og ble avsluttet i 2022.

Prosjektets samfunnsaktuelle tematikk knytter seg til langtidsplanens mål om miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Figure 1 (fra India). «Project development phases of the social design studio (Source: photo composition by Divya Chopra)»

Resultater og kommentarer til nasjonale styringsparametere:

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Bidragssinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	77, 23	62,73	60,24	56, 62	70
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	49, 34	18,79	33, 84	52, 14	40

AHO har i flere år gjort tiltak for å øke eksterntfinansieringen, og da spesielt fra Norges forskningsråd og EU. Resultatene fra 2022 er en liten nedgang, noe som ikke er overraskende. AHO har vært klar over at skolen i flere år har hatt for lite tilslag og prosjekttilfang fra Forskningsrådet, og har de siste årene jobbet med å øke søknadsraten og prosjektutvikling mot Forskningsrådets utlysninger. Dette har vært en langsiktig prosess, som har gitt resultater i 2022. Derfor gir ikke statistikken et helt riktig bilde av skolens innsats og tilslag. De to prosjektene redegjort for i avsnittet over (som til sammen vil bidra med nesten 20 millioner

totalt til AHO) har grunnet Forskningsrådets økonomiske situasjon måttet flytte sin prosjektoppstart til 2023. Dermed vil disse prosjektene først få reell uttelling på statistikken fra regnskapsåret 2024. Fra 2024 forventer skolen en ganske sterk økning i bidragsinntekter fra Norges Forskningsråd.

AHO har i 2022 gjort en full revidering av rammeverket for eksterntfinansiert virksomhet, og gjennom dette bygget opp et nytt regelverk og bedre støttefunksjoner for å støtte opp rundt de ulike initiativene fra skolen fagmiljø eller rettet mot skolens fagmiljø. Offentlig sektor, og da spesielt kommunesektoren, men også deler av privat sektor har vært meget interessert i forpliktende samarbeid med skolens fagmiljøer, og i 2022 har dette blitt satt i ordentlig system og fulgt opp. Dette ser man også på statistikken over bidrags- og oppdragsinntekter, da disse har steget markant på et år. AHO ligger fremdeles langt under gjennomsnittet for sektoren, og har ambisjoner om å arbeide systematisk videre på dette feltet. Spesielt inntekter fra kommunesektoren (offentlig sektor) og næringsliv har økt, etter konkrete tiltak satt i verk. AHO har også laget en tydeligere ramme for hvilke oppdragsfinansierte prosjekter høyskolen anser som er faglige interessante i 2022. Trolig vil vi derfor se en klar økning i denne typen inntekter i 2023 ut fra de samarbeid som er planlagt eller er under planlegging.

Formidling og innovasjon

AHO WORKS DIPLOM og studioutstillingene fra året 2022 viser studentarbeider fra grunnutdanningen, masterstudioene og diplom innen master i arkitektur, master i design og master i landskapsarkitektur. Felles utstillinger finner sted 3 ganger i året, i juni, desember og januar. Utstillingspraksisen høyskolen har er en måte å dele viten og informasjon internt på i tillegg til å samarbeide med bransjen og formidle våre fag ut til omverdenen. Utover de felles utstillingene har AHO et galleri hvor det kontinuerlig er utstillinger fra høyskolens ulike kurs innen studieretningene. I 2022 var det rundt 28 utstillinger i galleriet.

AHO hadde en rekke interessante gjesteforelesere og tematikker på besøk i løpet av studieåret 2022, som har forelest, veiledet studentene og diskutert våre studieretninger og fag; Sophie Watson, Tatiana Bilbao, Ophélie Dozat, (RE)acting/(EN)acting: Curating Architecture, Teresa Galí-Izard, Circularity and Architecture, Catherine Mosbach og Beatriz Borque. Gjesteforelesningene er åpne for alle og har i 2022 vært i tett samarbeid med OAF - Oslo arkitektforening.

AHO var synlige på flere arenaer i året som gikk. Høsten 2022 ble den kritikerroste utstillingen *Piranesi og det moderne* presentert på Nasjonalmuseet. Utstillingen var et samarbeid mellom AHO og Nasjonalmuseet, og tok utgangspunkt i Giovanni Battista Piranesis innvirkning på litteratur, fotografi, maleri, film og arkitektur i det 20. og 21. århundre. Piranesi er best kjent for sine etsninger av Roma, arkitekturfantasier og svimlende trappeløp. Piranesis *Imaginære fengsler* (1761) står i en særstilling.

Utstillingen fikk bred og positiv omtale i media, og bygger på Victor Plahte Tschudis forskningsarbeid. Boken *Piranesi and the Modern Age* ble lansert før jul. Arbeidet med Piranesi-utstillingen kobler utdanning, forskning og formidling sammen.

AHO er sammen med DOGA, Oslo arkitekturforening, Norske arkitekters landsforbund, Nasjonalmuseet – Arkitektur og Oslo Business Region hovedmedlemsorganisasjoner i Oslo arkitekturtriennale (OAT). Tema for triennalen i 2022 var «Oppdrag nabolag – (Re)former for fellesskap». OAT hadde 20.000 besøkende på sine arrangementer, hvorav 10.000 gjester på Oslo Nabolagslab på Gamle Munch der blant annet et av masterkursene i design hadde en samskappingsworkshop der studenter sammen med innbyggere, beslutningstakere og aktører fra frivillige organisasjoner utviklet design-ideer for innovative og bærekraftige nabolag. AHO sitt program under triennalen hadde et særlig fokus på minoriteter og mindre synlige grupper for å kunne utvikle nye scenarier for inkludering og samfunnsliv.

Innovasjon er en sentral del av forskning, fagutvikling og undervisning ved AHO. Design, arkitektur og landskapsarkitektur er viktige bidragsytere til nyskaping og omstilling i flere sektorer og AHO deltar i innovasjonsprosjekter på tvers av næringsutvikling, teknologi, bærekraft og samfunnsutvikling. Våre fagdisipliner er ettertraktete innen innovasjon og gjennom tverrfaglige FoUol-prosjekter, innen fagutvikling og rådgivning bidrar AHO med kompetanse på design-drevet samskaping, brukerfokus, nyskaping og kreativitet. Innovasjon og omstilling står høyt på dagsordenen innen industrien, sivilsamfunnet og i offentlig sektor. I stortingsmeldingen for 'En innovativ offentlig sektor' (St.mld 30 2019-2020) løftes designfaglig kompetanse frem som avgjørende for å møte fremtidens behov for brukerorientert omstilling av offentlige tjenester. På AHO har vi et bredt fagmiljø for innovasjon i offentlig sektor og bidrar for eksempel med tjenesteinnovasjon innen helse gjennom prosjekter innen helse teknologi, metode-innovasjon innen by -og samfunnsutvikling gjennom prosjekter som utvikler av nye verktøy for innbyggermedvirkning. I 2022 har AHO, gjennom 'D-Box – Nasjonalt senter for tjenesteinnovasjon' (AHO, DOGA og BI) etablert et kunnskaps-nettverk for norske kommuner, offentlige foretak og forvaltningen som har som formål å øke kompetanse og innovasjonsevne i det offentlige. Innovasjon i offentlig sektor handler både om å utvikle nye tjenester og nye prosesser og metoder. Utvikle av metoder for samskaping og innbyggermedvirkning har de siste årene stått sentralt innen AHOs fagdisipliner. Prosjekter som 'Design for likestilling', et RFF-finansiert samarbeid mellom AHO og Karmøy kommune, har for eksempel forsket på hvordan samskaping, design og byplanlegging kan brukes til å fremme likestilling og sosial bærekraft. Gjennom vår forskning bidrar AHO også til innovasjon og omstilling innen næringsliv og industri.

AHO har også vært synlig i media det siste året, og har i 2022 blitt nevnt i media 251 ganger.

AHO har fortsatt arbeidet med utvikling av nye nettsider for skolen, og har jobbet aktivt med dette gjennom høsten 2022. Et av fokusene for disse nye nettsidene er å sikre et godt billedarkiv, og sikre at nettsidene blir et bedre formidlingsverktøy internt og ikke minst eksternt. I forarbeidet som er gjort har en nedsatt arbeidsgruppe på skolen sett samarbeidsgrunnlag- og form, dagens nettløsning og den utfordringer. Det har også blitt gjennomført en undersøkelse om hvordan studenter og ansatte bruker dagens nettsider.

Skolens første kommunikasjonsstrategi er utarbeidet. Sammen med en rekke strategiske grep som allerede er igangsatt er AHOs overordnede kommunikasjonsmål å "øke anerkjennelse for at AHOs fagområdet og tverrfaglig samarbeid bidrar til utviklingen av et bærekraftig samfunn. Gjennom en bedre kunnskap om våre fagfelt, vil det også være lettere å tiltrekke seg en mer mangfoldig studentmasse.

Forvaltning

Campus

Siden AHO i 2001 flyttet inn i nyrehabilitert bygg i Maridalsveien 29 har det vært en organisk vekst, og antallet studenter og ansatte er doblet. AHO har derfor arbeidet parallelt med planer for både kort og lang sikt sammen med Statsbygg. Med økt antall studenter har det vært prekært å finne gode løsninger for campus for å sikre et godt arbeids- og læringsmiljø.

I 2022 har det vært gjennomført en midlertidig arealomrøking for å sikre at alle studenter og ansatte har hatt arbeidsplass på campus, ved å fortette og ta i bruk arealer som tidligere ikke har vært bruk som permanente arbeidsplasser.

Det er nå leid arealer i nærheten av campus. I første kvartal 2023 vil 38 medarbeidere ta disse lokalene i bruk, for å frigjøre arealer til studentarbeidsplasser.

Det foreligger også planer for ytterligere midlertidige utvidelser for å ivareta en eventuell videre oppbygging av designprogrammet.

Konseptvalgnotat (KVN) er oversendt Kunnskapsdepartementet i slutten av 2022. I KVN har man sett på et bredt spekter av mulige løsninger, og tre konkrete konsepter er utredet. Det best rangerte konseptet i den samfunnsøkonomiske analysen er å utvikle og fortette dagens bygningsmasse i Maridalsveien 29 med ombygging og påbygging på dagens tomt.

Organisasjon

I 2022 har AHO erstattet flere sentrale roller. Fra 1. august 2022 overtok Irene Alma Lønne som ny rektor, etter at Ole Gustavsen har sittet som rektor i to åremålsperioder. Rekruttering av rektor ble gjort etter de samme prosedyrer som er brukt de senere årene, og AHO hadde flere godt kvalifiserte kandidater for stillingen. Etter en grundig prosess valgte AHO å ansette Lønne som har en svært relevant faglig bakgrunn.

Fra samme dato fikk AHO to nye instituttledere, henholdsvis for Institutt for arkitektur og Institutt for urbanisme og landskap. Ny rektor bidro inn i disse rekrutteringsprosessene som ble gjennomført før hennes tiltredelse. Dette bidrar til at AHO vil få en ledergruppe som består av mange nye krefter.

Samtidig har iverksetting av organisasjonen blitt videreføres gjennom året med fokus på å implementere og tilpasse rollen som faggrupeledere

Bemanning

AHO ligger noe under gjennomsnittet i sektoren når det gjelder antall studiepoeng per faglig årsverk med 397 mot 406. Det er ikke unaturlig da AHO har undervisningsintensive studier og en relativ høy ratio mellom student og lærer. Det har vært en økning i både antall studiepoeng og antall faglige årsverk ved AHO i takt med økning i antall studiepasser.

Som tabellen under viser, har det vært en gledelig utvikling i andel kvinner i professorstillinger. Det er imidlertid verdt å påpeke at det med få stillinger, gir store utslag på statistikken. Endringen skyldes at det ene 100 % professoratet det er ansatt i 2022 er besatt av en kvinne, samt at 1 av 2 professor II-stillinger er en kvinne. Det er likevel gledelig at AHO nærmere seg likestilling i de vitenskapelige toppstillingene. Det har også vært et fokus på å få kvinner til å søke opprykk.

NASJONALT STYRINGSPARAMETER MED ÅRLIG VIRKNING	RESULTAT				
	2019	2020	2021	2022	Målsetning 2022
Antall studiepoeng per faglig årsverk	448,99	386,84	408,88	397,03	410
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	36,21	33,33	36,09	39,13	36
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger	25,39	37,17	31,22	17,57	20

AHO har over lang tid hatt en høy andel midlertidig ansatte. Det ble i 2021 nedsatt en arbeidsgruppe for å utarbeide en handlingsplan og konkrete målsetninger for å redusere midlertidigheten ved AHO. Styret vedtok en handlingsplan som slår fast at AHO innen 2024 normalt ikke skulle benytte semesterkontrakter. Styret ba om å få en operasjonell strategi for å nå handlingsplanens mål. Denne ble behandlet i juni 2022. Det er gjennom hele perioden blitt arbeidet aktivt med å begrense andelen midlertidige, og som vi ser av tabellen over så har AHO lyktes i å redusere midlertidigheten betydelig sammenlignet med det høye nivået de foregående årene. Dette er et arbeid som tar tid, men AHO har en klar målsetning om at nivået skal ytterligere ned i 2023.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Del 1: Rapportering om styring og kontroll

AHO er en liten organisasjon sammenlignet med de fleste andre institusjoner i UH-sektoren og derfor er vårt opplegg for styring og kontroll tilpasset til vår størrelse og vesentlighet for oss. AHO har system for internkontroll innenfor økonomiforvaltningsområdet, personalforvaltning, informasjonssikkerhet og utdanning. Systemet består av retningslinjer, policydokumenter og rutinebeskrivelser knyttet til mål- og resultatstyring, risikostyring og internkontroll, budsjett og regnskap, prosjektstyring, investeringsoppfølging og evaluering.

Løpende vurderinger, kontinuerlig oppfølging og vedlikehold av systemene ivaretas av AHO sine interne rutiner og systemer. AHO følger opp avvik mot satte mål. Tiltak planlegges og igangsettes fortløpende for å nå målene og redusere risikoen til enhver tid. AHO har interne systemer både på økonomi og IKT som støtter opp rutinene.

AHO følger de grunnleggende styringsprinsipper i staten, jmf §4 i økonomireglementet, og mener å oppfylle kravene i økonomireglementet. Et internregnskap gir oss oversikt og kontroll med aktiviteter på ulike nivåer, inndelt etter stedkoder, formål og prosjekter. Dette gir mulighet for resultatoppfølging og planlegging. AHO benytter et rapporteringsverktøy som bidrar til at alle ledere har lett tilgang til regnskapsinformasjon.

AHO vurderer tilstanden på styringen og kontrollen i institusjonen til å være tilfredsstillende. Kontinuerlig forbedringer og tilpasninger er en del av arbeidsprosessene som organisasjonen håndterer. I forbindelse med budsjettarbeidet fastsettes strategiske og operative mål. De forankres i hele AHO organisasjonen. Optimal bruk av ressurser, aktivitetsnivå innenfor gitte rammer og lovverk vurderes og rapporteres løpende gjennom året. Dette gjøres både internt i organisasjonen og eksternt.

I forbindelse med innføring av UH-sak for hele sektoren vil vi måtte gjøre en gjennomgang av alle rutiner og prosesser i administrasjonen. Dette omfatter innføring av verktøy for å understøtte rutiner for styring- og kontroll for å forenkle internkontroll og dokumentasjon og for å understøtte risikovurdering.

Per i dag gjennomføres det risikoanalyser hvert andre år på område informasjonssikkerhet, sikkerhet og beredskap.

Pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon kvalitetssikres gjennom interne rutiner samt gjennomgang med revisjon. AHO har interne rutiner for avdekking av avvik samt håndtering av dette. Internkontroll rutinene er skriftliggjort i alle fagfeltene.

Merknader fra Riksrevisjonen knyttet til driften i 2022, sendt i form av brev, er hensyntatt. Det er igangsatt interne prosesser for å lukke alle avvikene og effektivisere nødvendige endringsprosesser.

Del 2. Rapportering på andre forutsetninger og krav

4.1.1 Effektivisere konsulentbruken

Tabellen nedenfor viser AHO regnskapet for 2022, på tvers av alle føringer (budenheter, prosjekter, studiekoder) fordelt mellom underkategorier/kontoarter som ble pekt i rundskrivet fra departement med ref. 22/1985-1.

AHO har brukt ca. 1,9 millioner kroner på utgifter relatert til kjøp av konsulenttjenester i 2022. Vi må også melde at vi i en regnskapskontroll som ble tatt i forbindelse med denne rapporteringen fant noen feilføringer og avvik i regnskapet. Disse avvikene ville gitt en noe større total sum brukt på konsulenter av AHO i 2022.

Utviklingen fra 2021 til 2022 viser en reduksjon i totalbruken av konsulent tjenester.

Tall i hele kr.

Artskonto	2021	2022
6701 Konsulent tjenester innen juss	347 126	1 057 721
6710 Konsulent tjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	895 868	767 409
6722 Konsulent tjenester til kommunikasjonsrådgivning, design, språkvask ol	1 128 339	105 298
6730 Andre konsulent tjenester	8 300	1 973
SUM	2 379 634	1 932 401

Konsulentbruk knytter seg til bistand i enkeltsaker (juridiske tjenester og IKT tjenester) eller til å etablere strategi (kommunikasjon), rutiner (juridiske tjenester) og utredninger (Statsbygg). Det er i tillegg brukt noen konsulent tjenester til kompetanseheving av egne ansatte (juridiske tjenester og IKT tjenester). Konsulentbruk på IKT tjenester inneholder også en fast avtale AHO har med personvernombud.

Arbeidet med å lage en kommunikasjonsstrategi for AHO var støttet på konsulent tjenester. Nå som strategien er ferdig, har vi tatt i bruk systemene og rutinene, bygget opp av konsulentene, med interne ressurser. Dette synes også i utviklingen av tallene fra 2021 til 2022.

AHO jobber aktivt med å begrense konsulentbruken til kompetanse som ikke finnes i organisasjonen og heller ikke lønner seg å ansette for engangstilfeller. Generell kompetanseheving i hele organisasjonen jobbes mye med for å kunne redusere behovet for konsulent tjenester ellers.

4.1.2 Lærlinger

AHO har siden 2018 hatt 2 IKT driftsfag. . Høsten 2022 valgte AHO som et eksperiment å ansette både en mediefag lærling og en IKT driftsfag lærling. Opplæring og ressurser er delt mellom IKT og Informasjonsenheten. Vi ser så langt at dette har gitt gode synergier.

AHO benytter OK stat som opplæringskontor. Det er foreløpig ikke vurdert å ansette lærlinger fra andre fag eller øke antallet lærlinger.

4.2.1 Forskningsetikk

AHO har arbeidet videre med fokus på forskningsetikk i året som har gått. AHO har sluttet seg til de generelle og fagspesifikke forskningsetiske retningslinjene utarbeidet av De nasjonale forskningsetiske komiteene i Norge.

NESH deltok på Ahos forskningsdager for å presentere og lære opp skolens ansatte i dette rammeverket. Med nye måter å bygge, jobbe og leve på er dette et tema AHO arbeider bevisst med.

AHO har et felles redelighetsutvalg sammen med MH, KHiO og NMH.

AHO har hatt ett PhD veilederseminar på andre året som tok for seg etikk – med godt oppmøte og AHO ønsker å gjøre denne kompetansehevingen til et fast kurs.

4.2.2 Samfunnssikkerhet og beredskap

AHO har i perioden 2020-2022 hatt en aktiv beredskapsledelse i tilknytning til pandemi situasjonen. Dette har vært utfordrende og arbeidet med generell beredskap har derfor ikke blitt prioritert. Utover en felles IKT-øvelse (beskrevet under) har ikke AHO gjennomført beredskapsøvelse i 2022, men det er satt dato for beredskapsøvelse i første halvår 2023.

ROS analyse ble sist gjennomført høsten 2019, og denne skal revideres i 2023. Områdene som i 2019 ble identifisert med høyest risiko for virksomheten var alvorlig personulykke. Dette knytter seg til at vi har verksteder med maskiner som kan gjøre stor skade. Videre er datakriminalitet et område med høy risiko. Det tenkes da spesielt på hacking, virus, nettsvindel og ID tyveri. Det er også en risiko for selvmord blant studenter og ansatte da det har vært utfordringer knyttet til psykisk helse og at studiet har høy grad av prestasjonsfokus.

Håndtering av covid-19- pandemien

Det er gjort evaluering med spørreskjema for både studentene og de faglige ansatte. I tillegg er det gjennomført et evalueringsmøte med deler av beredskapsgruppen.. En samlet evaluering hvor hele beredskapsgruppen er tilstede vil gjennomføres våren 2023.

De viktigste læringspunktene:

- Organisering av arbeidet: Det bør vurderes om beredskapsgruppen er satt sammen av de «riktige» personene ut fra hvilken fase situasjonen er i. Det må vurderes om hendelsen er akutt eller har et lenger perspektiv, og en situasjon kan håndteres ulikt i ulike faser. Dette kan være med å vurdere om det skal skilles mellom operativt og besluttende organ. Og om det skal nedsettes en gruppe som bedre kan svare ut de praktiske og driftsnære utfordringene.
- Det mest krevende i pandemien var organisering av utdanningen og sikre god utdanningskvalitet. Dette krever en annen sammensetning enn en «varm» beredskapssituasjon.
- Det er behov for å ha på plass en reisepolicy for studiet. Det er realistisk at det også i fremtiden kan komme reiserestriksjoner, og pr i dag har dette en dyp påvirkning av flere kurs ved AHO. Som en konsekvens av dette ble det tydelig at vi ikke hadde en studieportefølje for å benytte en alternativ pedagogikk/opplæring. Denne må på plass.
- Håndtering av studentmedvirkning og ansattmedvirkning

Informasjonssikkerhet

AHO har sammen med resten av sektoren deltatt og gjennomført øvelse MORRIS i oktober 2022. Denne øvelsen ble arrangert av Sikt (CyberSikkerhetsSenteret). I hovedsak var dette en øvelse som trente informasjonssikkerhetsberedskap samt hvordan de lokale responsteamene (IRT) reagerer og utfører sine oppgaver på lokalt og i samarbeide med resten av sektoren. AHO gjennomfører hvert andre år, risikoanalyser (ROS) relatert til informasjonssikkerhet og GDPR. Neste revisjon er våren 2023.

AHOs arbeid med informasjonssikkerhet er dokumentert i dokumentet «Ledelsessystem for informasjonssikkerhet» (LSIS) som dokumentere styring og kontroll på dette området. Dokumentet skal revideres våren 2023 og vil da også ivareta tiltak og rutiner i forhold til «Lov om nasjonal sikkerhet» som er relevant for AHO.

4.2.4 Likestilling og mangfold

TABELL 1 KJØNNBALANSE OG LØNN

I tabellene nedenfor fremkommer det at det har vært en dreining av kjønnsbalansen for noen stillinger. Størst er endringen for rådgivere som i 2021 var overrepresentert av kvinner. Dette har bedret seg i løpet av 2022 hvor det nå er 20 % menn i forhold til 9 % i 2021. For de øvrige stillingene er det noe ulik balanse, men av mindre utslag. Vi ser at det er noen mindre lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, og det utgjør en del av grunnlaget når lokale lønnsforhandlinger skal gjennomføres. Slik vi vurderer det er det ikke systematiske kjønnsforskjeller, da det variere noe fra og år til år og stillingskategori til stillingskategori.

Det har til sammen blitt gjennomført 4 kallelser ved AHO i 2022. Dette gjelder II stillinger med stillingsbrøk på inntil 20 %. Universitets- og høyskoleloven regulerer kravene for slike ansettelses.

TABELL 1 KJØNNBALANSE OG LØNN

STILLING	ÅRSTALL	KJØNNBALANSE			GJENNOMSNITTSLØNN		
		% MENN	% KVINNER	TOTALT ÅRSVERK	MENN	KVINNER	TOTALT
Professor	2022	60,27	39,73	25,52	901`	898`	901`
	2021	62,82	37,18	25,12	858`	858`	858`
Førsteamanuensis	2022	49,64	50,36	25,20	739`	751`	745`
	2021	46,02	53,98	19,21	659`	674`	668`
Stipendiat	2022	57,44	42,56	21,15	533`	520`	529`
	2021	61,13	38,87	21,58	509`	496`	504`
Universitetslektor	2022	64,21	35,79	29,90	630`	641`	634`
	2021	58,52	41,48	30,23	574`	584`	578`
Rådgiver	2022	21,10	78,90	23,70	568`	611`	603`
	2021	9,20	90,78	21,70	584`	559`	563`

Kilde: DBH: Kjønnsbalanse AHO; Forhandlingsresultat etter lokale lønnsforhandlinger 2022 - Gjennomsnittslønn

TABELL 2 KJØNNBALANSE

STILLINGSGRUPPE	ÅRSTALL	% MENN	% KVINNER	ANTAL L
Instituttledere	2022	0	100	3
	2021	0	100	3
Seksjonsledere	2022	50	50	2
	2021	33,3	66,7	3

Kilde: DBH * DBH statistikk baseres på årsverk. Her beregnes kjønnsbalanse på antall ansatte

TABELL 3 SØKERE OG TILSATTE

STILLINGSKATEGORI	UTLYSTE STILLINGER				TILSATTE UTEN UTLYSNING	
	ANTALL SØKERE		ANTALL NYTILSATTE		ANTALL TILSATTE	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Førstestillinger og høyere	6	6	1	0	1	1
Lærer- og lektorstillinger	59	82	6	8	1	1
Rekrutteringsstilling	-	-	-	-	-	-
Tekniske og administrative	81	59	5	3	-	-
Leder- og mellomlederstillinger	21	13	5	1	-	-

Kilde: JobbNorge

AHO fikk i 2022 sin første kvinnelige rektor. Vi kan i tillegg merke oss at det er en betydelig kvinnedominans blant ledere ved AHO. Av 6 ansatte i lederstillinger, er fem kvinner.

Det ble i 2022 jobbet fram en ny handlingsplan for likestilling og mangfold for AHO. Det ble nedsatt nye medlemmer i utvalget som vil arbeide med handlingsplanen for perioden 2022-2024. Kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger, rekruttering for bredere geografisk og sosioøkonomisk bakgrunn, øke mangfold og inkludering i kjerneaktivitetene med undervisning, forskning og formidling, og bygge og sikre et inkluderende campus framover, er utvalgets fire strategiske innsatsområder framover. Handlingsplanen utfyller nye krav fra Forskningsrådet og Europakommisjonen knyttet til utforming av handlingsplaner for likestilling og mangfold.

Oppfølging av Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021-2025

Det er en aktiv dialog om hvordan AHO best implementerer KDs digitaliseringsstrategi for UH-sektoren. I arbeidet med handlingsplaner er det inkludert en rekke innspill til hvordan digitalisering skal innlemmes i AHO sine planverk.

Dette er gjort med utgangspunkt i KDs digitaliseringsstrategi for UH sektoren samt også basert på erfaringene fra den digitale omstillingen som var nødvendig under pandemien, når det

gjelder digital campus utvikling, digitale tjenester, undervisnings- og læringsmodeller samt infrastruktur- og «outsourcings» strategier.

I arbeidet med den digitale strategien er det lagt til grunn at den må operasjonaliseres slik at AHO er konkurransedyktig, tilpasningsdyktig og bærekraftig. Studenter har store forventninger til kvalitet i undervisningen og de ansatte stiller krav til et fleksibelt arbeidsmiljø.

Arbeid med norsk språk

AHO har over lang tid hatt en policy der undervisning foregår på norsk på grunnutdanningen (BA-nivå), mens masternivå hovedsakelig gjennomføres med engelsk som hovedspråk. Dette bidrar til at internasjonale studenter kan inkluderes i undervisningen, og gir også norske studenter et engelsk fagspråk. Enkelte kurs gjennomføres med samarbeidspartnere som gjør at undervisningen må gjennomføres på norsk. De fleste studenter leverer sitt diplomarbeid på engelsk, men det er hvert semester flere kandidater som leverer på norsk.

All undervisning på doktorgradsnivå gjennomføres på engelsk, og de aller fleste avhandlinger skrives på engelsk. I perioden 2020-2022 har 2 av 21 avhandlinger vært norske monografier. De siste årene er det gjennomført at alle avhandlinger skal ha norske sammendrag. Administrasjonsspråket ved AHO er norsk, men det er besluttet at et utvalg (Forskningsutvalget) skal ha engelsk som hovedspråk. På den måten kan vi inkludere engelsktalende ansatte i denne type arbeid.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Profil og egenart

AHO er en liten, selvstendig institusjon med en helhetlig fagportefølje som gjensidig utfyller hverandre. Dette sikrer en sterk, faglig forankret ledelse som kan aktivt kan videreutvikle AHO i tråd med den faglige utviklingen innen fagfeltene og et faglig forankret målbilde. Størrelsen bidrar til at AHO er relativt lite byråkratisk og at vi har mulighet til å være fleksibel både i møtet med omverden, samarbeidspartnere og nye problemstillinger. Vi ser at dette bidrar til at lærere raskt kan ta samfunnsaktuelle problemstillinger og caser inn i sin undervisning og at vi kan gå inn i samarbeid med eksterne aktører.

På den annen side kan størrelsen på institusjonen gi sårbarheter, særlig knyttet til den drift og forvaltning av skolen. Det er derfor et stort fokus på å sikre at vi har tilgang på tilstrekkelig kompetanse innenfor de fleste administrative felter enten ved egne ansatte, gjennom samarbeid eller ved innkjøp av tjenester. Det er også med en viss bekymring AHO merker seg at en utvikling der styrene forventes å ta et ansvar de ikke har hatt tidligere, og som det vil være umulig for små institusjoner å håndtere. Eksempler på dette er både saker knyttet til utdanningsløftet, der institusjonene får beskjed om å selv sikre at utdanninger med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet ikke skal bygges ned. Dette er umulig å ivareta på en liten institusjon som AHO. Likeledes vil en finansieringsmodell med få finansieringskategorier kunne gjøre det vanskelig å være en spesialisert institusjon med ressurskrevende utdanningsløp. AHO støtter tanken om institusjonenes autonomi, og er klar for å ta det ansvar som ligger i det, men må likevel varsle at det er viktig at det finnes noen styringsmekanismer som ivaretar en mangfoldig sektor.

AHO nyter nasjonal og internasjonal annerkjennelse, og rekrutterer motiverte studenter og ansatte. Vi er blant landets mest populære utdanningsinstitusjoner, og har blant landets mest fornøyde studenter. Undersøkelser viser også at våre kandidater er attraktive arbeidstagere.

AHO har en helhetlig fagportefølje som er gjensidig kan understøtte hverandre. På AHO flettes akademisk tenkning og forskning sammen med kunst- og håndverkseksperter. Til tross for en et stort mangfold av metodologiske tilnærminger innenfor fagene, forenes alle AHO sine fag i fokus på å erverve praksisnær kunnskap, som materialkunnskap, formgivningskompetanse og historisk forståelse. Det er et felles pedagogisk grunnsyn i et nært samarbeid mellom lærer og student, gjennom studio- og prosjektbasert undervisning og utstrakt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. Det ligger et stort utnyttet potensiale i et enda sterkere internt samarbeid, samtidig som AHO er en attraktiv samarbeidspartner for mange ulike samfunnsaktører. Det er derfor sentralt å sikre at dette potensialet utnyttes på en samordnet og strategisk måte i fortsettelsen.

Våre fagfelt er ettertraktede samarbeidspartnere både innen industri og offentlig sektor. Designfaglig kompetanse er avgjørende for å møte en brukerorientert omstilling av samfunnet, og posisjonerer AHO for å spille en viktig rolle for samfunnsinnovasjon.

AHOs fagfelt, aktivitet og ambisjoner kobler seg tett til målsetningene i den nylig lanserte langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Langtidsplanens overordnede mål om styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, bærekraft (miljømessig, sosial og økonomisk) og høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning og høyere utdanning er mål AHO jobber mot i sin utdanning og forskning.

Bærekraft, digitalisering og grønn omstilling henger sammen, det handler om å bruke digital teknologi for å skape nye bærekraftige løsninger. Men, vi lykkes ikke med rettferdig og bærekraftig omstilling om arbeidslivet mangler kandidater innen AHOs fagfelt som forstår samfunnsstrukturer og menneskelig atferd i møte med endringer og ny teknologi. Det er for eksempel et stort behov for å tenke nytt rundt hvordan vi bygger og planlegger på, og denne ny kunnskap må kontinuerlig være tilgjengelig for aktører som har behov for det gjennom uteksaminerte studenter og etter- og videreutdanningskurs ved AHO. Kreative utdannelse, som AHO tilbyr, med et klart fokus på arbeidslivsrelevans, kreativitet, kritisk tenkning og med et klart profesjonsfokus vil utdanne kandidater som vil bidra til verdiskapning, innovasjon og omstilling i det norske samfunnet.

AHO bidrar til utdanning og kompetanseutvikling over hele landet gjennom sin utdannelse og forskning. Gjennom stadig flere strategiske samarbeid, med spesielt kommunale aktører, ønsker skolen å bidra til utdanning av høy kvalitet og at denne utdanningen er tilgjengelig i hele landet. AHO ser på EVU som et viktig tiltak for å gjøre utdanning og forskning av høy internasjonale kvalitet tilgjengelig og for da å sikre at forskning og forskerkompetanse fra academia raskt kommer ut til næringsliv eller offentlig sektor.

AHO har prosjekter og aktiviteter innenfor de fleste av de tematiske prioriteringene i langtidsplanen.

Klima, miljø og energi: DWELL-prosjektet som ble avsluttet i 2022 og også er omtalt under kap.3, penser mot miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Helse: AHO er involvert i prosjektet Center for Connected Care (C3) som støtter forskningsbasert innovasjon om fremtidens helsevesen i Norge. I samarbeid med en rekke universiteter, sykehus, kommuner og helseteknologiselskaper har AHO utviklet nye designtilnærminger for helsetjenester innen avstandsoppfølging og hjemmesykehus.

Hav og kyst: Gjennom design- og teknologiprojekter som Ocean Industries Concept Lab favner, bruker AHO sammen med industrien brukerrettet design for å utvikle ny teknologi for arbeidsplasser i maritim sektor og er slik med på å øke konkurransevnen til norsk skipsindustri og bidra til grønn omstilling. OpenBridge Design System er en serie banebrytende forskningsprosjekter som med støtte fra store norske industrispillere har etablert verdens eneste åpne designsystem for avanserte maritime digitale arbeidsplasser. Over 900 maritime selskaper over hele verden har allerede registrert seg for å få tilgang til standarden, og AHO er nå en ledende aktør innen UI/UX-design på dette feltet.

Det jobbes nå med å utvide OpenBridge-standarden til å inkludere design for beslutningsstøtte

av energireduisering i maritime operasjoner. Det eksistere ikke slike standarder i dag og AHO kan gjøre et betydelig bidrag for å redusere verdens karbonavtrykk ved å bidra til at neste generasjon maritime grønne teknologier er lettere å lære og bruke

Tillit og fellesskap: Gjennom et strategisk samarbeid med Karmøy Kommune har AHO deltatt i ett RFF finansiert prosjekt hvor AHOs studenter og fagmiljø engasjerte ungdom i kommunen med et mål om skape likestilling gjennom innovativ byutvikling.

Dette er kun et lite utdrag av en ambisiøs portefølje. Felles for mye av prosjektporteføljen er AHOs tydelige samfunnsrelevans og vårt bærekraftperspektiv. AHO har som en liten skole et stort gjennomslag, men der utfordringen har vært kapasiteten til å påta seg de utfordringene som blir tilbudt oss, samtidig som vi skal formidle resultatene av alt arbeidet som gjøres gjennom eksempelvis publisering.

Håndtering av nedskalering av designplasser

AHO fikk i revidert statsbudsjett for 2020 tildelt 30 studieplasser til vårt 5-årige masterprogram i design. Dette utgjør en dobling av antall studenter på studiet. AHO har i mange år søkt om å få disse studieplassene, ettersom det er en stor etterspørsel i markedet og god søkning til studiet.

Et fullt utbygget studie med 30 nye studieplasser ville utgjøre 150 nye studieplasser. Fullt utbygget ville dette totalt sett utgjøre om lag 15 % av AHOs studentmasse i 2025. Det er derfor en stor skuffelse at regjeringen har valgt å bygge ned studiekapasiteten uten å ta hensyn til arbeidsmarkedets behov og søkertallene til studiene. Selv om departementet legger til grunn at utdanninger med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet ikke skal bygges ned (jmf tildelingsbrev for 2023), vil det være umulig for AHO å omprioritere innenfor egne rammer for å beholde studieplassene innenfor design. I realiteten ville dette bety at AHO måtte redusere antall studieplasser innenfor arkitektur eller landskapsarkitektur. Det er slik vi vurderer det ikke mulig for AHO å opprettholde tilbudet uten ny studieplassfinansiering. På dette grunnlaget vil AHO høsten 2023 kun ta opp 30 studenter på designprogrammet.

Det tre «utvidede» kullene vil uteksamineres i perioden 2025-2027.

AHO har bygget opp bemanning i henhold til økte studentkull, denne oppbyggingen er stanset og det legges en plan for hvordan vi gradvis reduserer antall ansatte. AHO har et stort fokus på å unngå en nedbemanning, noe som kan gå ut over AHOs handlingsplan for å redusere midlertidighet.

Implementering av studieavgift for studenter utenfor EU/EØS

Det arbeides med å implementere bestemmelsen om å innføre studieavgifter for studenter utenfor EU/EØS. Vi ser at det er en rekke uløste praktiske, juridiske og studieadministrative problemstillinger som det arbeides med å løse.

AHO rekrutterer internasjonalt til tre masterprogrammer, og er i skrivende stund midt i opptaket. Vi kan allerede se at det har vært en reduksjon på 16 % i antall søkere fra 2019 som var siste ordinære internasjonale opptak. AHOs studieavgift, satt i henhold til bestemmelsen om at studieavgiften skal være kostnadsdekkende, er dobbelt så høy som avgiften ved tilsvarende institusjoner i Norden og Nord-Europa. Vi frykter derfor at dette vil føre til et stort frafall blant

denne gruppen.

Så snart opptaket er klart vil AHO ta stilling til hvordan vi vil arbeide strategisk med denne problemstillingen fremover.

AHO sin strategi og utviklingsavtale

Agenda 2025 er AHOs femårige strategi for perioden 2020-2025. I denne perioden skal skolen fokusere spesielt på disse tre utvalgte områdene: **Bærekraft, samarbeid og fremtredende ekspertise. Disse overordnede områdene går tydelig igjen i utviklingsavtalen som blir beskrevet nedenfor.** AHO har etablert en felles overordnet handlingsplan for å støtte opp under Agenda 2025. Handlingsplan for Agenda 2025 er inndelt i fem fagområder: utdanning, forskning, formidling, kompetanse og medarbeidere, og infrastruktur. Handlingsplanen har definert konkrete tiltak og tilhørende ressusbehov, og planen vil revideres årlig.

I 2022 godkjente KD den nye utviklingsavtalen mellom KD og AHO som skal gjelde i perioden 2023-2026. Utviklingsavtalen har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig høyere utdanningssektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling mellom utdanningsinstitusjonene.

AHO har i samarbeid med KD satt følgende tre mål og 12 undernevnte styringsparametere:

- Mål 1 – Samfunnsrelevant utdanning av høy kvalitet der studentenes læring og et inkluderende læringsmiljø står i sentrum
- Mål 2 – Styrke og videreutvikle arkitektur- og designfaglig forskning og kunnskapsproduksjon
- Mål 3 – Synliggjøre kunnskap og løsninger som bidrar til å håndtere samtidens og fremtidens utfordringer

Målene og styringsparameterne i utviklingsavtalene beskriver AHO sine strategiske prioriteringer for å bidra til at de nasjonale sektormålene og prioriteringene i langtidsplanen nås.

Utviklingsavtalen har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling. Differensiert styring gjennom utviklingsavtalen skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

Måleparametere for perioden

1. Systematisk videreutvikle curriculum og læringsmål

I perioden 2023-2026 skal AHO systematisere bærekraft og samfunnsrelevans i curriculum og læringsmål. Det skal komme klart frem i curriculum hvordan emnet bidrar til å fremme studentenes forståelse og kompetanse innenfor disse feltene. Dette er en kvalitativ parameter som måles gjennom videreutviklingen selv, med spesielt fokus på å knytte studiemodeller og læringsmål tettere opp mot enkelt kurs.

2. Høy grad av inn- og utveksling og internasjonalt samarbeid

AHO hadde 30 utreisende høst 2022 og 25 utreisende våren 2023. Antall innreisende ligger noe høyere, med 46 innreisende høst 2022 og 35 innreisende våren 2023. I perioden 2023-2026 skal dette antallet økes til 40 % utveksling blant våre studenter. AHO har vårsemesteret 2023 rundt 70 utvekslingsavtaler. AHO skal i perioden gjennomgå kvaliteten av disse avtalene, og fortsatt sikre at det inngås avtaler av høy kvalitet. Det skal også utarbeides ny handlingsplan i forbindelse med Strategi 2025.

3. Videreutvikle den pedagogiske plattformen og styrke undervisernes pedagogiske kompetanse.

AHO skal i perioden 2023-2026 kartlegge antall undervisere med pedagogisk opplæring og beskrive dagens pedagogiske plattform. Ved periodens slutt skal man ha sett en markant utvikling i antall ansatte med pedagogisk kompetanse og hvordan den pedagogiske plattformen har utviklet seg på instituttene. Det skal også utarbeides en meritteringsordning på AHO i løpet av perioden. Det skal videre gjennomføres pedagogiske dager ved AHO, et forum for formidling og erfaringsutveksling rundt AHO sin pedagogiske plattform.

4. Tilfredse studenter

I perioden 2023-2026 skal AHO opprettholde god tilfredshet på de punktene vi har høy tilfredshet. Vi skal fortsette det systematiske tilbudet for å forebygge uhelse og ivareta studenters psykiske helse, samt jobbe med å synliggjøre studentteamet og utvikle samarbeidet vi har med SiO helse. Vi skal øge styrke de områdene der studentene opplever lavere tilfredshet. Dette inkluderer informasjonsflyt og -kanaler, karriereveiledning, rammebetingelser for studiearbeid og faglig og sosial samhandling på tvers av instituttene. AHO skal også sørge for at studentenes fysiske omgivelser stimulerer til god læring og psykisk helse. Datakildene vil være Studiebarometeret, semesterevalueringer og sammenlikninger av SHOT-undersøkelsen i 2022 og 2026.

5. Løfte, utforske og systematisere arkitektur- og designfaglig (kunstnerisk) kunnskapsutvikling og -produksjon. I løpet av perioden vil AHO utvikle et rammeverk og parametere for vurdering av forskning og kunnskapsutvikling utover de tradisjonelle forskningsparameterne, for å sikre høyt internasjonalt nivå og relevans.

AHO skal i perioden 2023-2026 utvikle et rammeverk og parametere for vurdering av forskning og kunnskapsutvikling utover de tradisjonelle forskningsparameterne, for å sikre høyt internasjonalt nivå og relevans. AHO skal videreutvikle hvordan vi rapporterer på kunstnerisk utvikling gjennom flere parametere utover NVI-rapportering, og undersøke om de nye kategoriene bidrar til høyt nivå og samfunnsrelevant kunnskapsproduksjon som er spesifikke til våre fagfelt. Vi skal også undersøke forholdet mellom publikasjoner, synlighet og bemanning.

6. Øke tallet på publikasjonspoeng.

AHO skal i perioden 2023-2026 øke antall publikasjonspoeng per ansatt med forskningstid. Vi

skal i løpet av perioden sette konkrete mål når vi har undersøkt forholdet mellom publisering og bemanning, hvilken skal skje i 2023. Dette skal måles både gjennom de tradisjonelle NVI-rapporteringene, samtidig som vi skal identifisere og undersøke andre former for formidling som skjer ved AHO.

7. Øke eksterne forskningsmidler.

AHO skal i perioden 2023-2026 øke eksterne forskningsmidler til skolen. I 2019-2021 mottok vi 6 274 600 kr i snitt fra NFR hvert år, og 2 288 000 kr i snitt fra EU per år. AHO skal i sær øke tilslagene fra EU. Vi skal også øke antallet store tilslag. Vi skal i løpet av perioden sette konkrete mål når vi har undersøkt forholdet mellom publisering og bemanning, hvilken skal skje i 2023. Vi skal også sammenlikne oss med andre liknende institusjoner for å tydeliggjøre AHO sin produksjon innenfor disse rammene. Videre skal det tydeliggjøres hvordan AHO bidrar til å kapitalisere ulike forskningsprosjekter.

8. Synliggjøre ansatte og studenters deltagelse i lokale og nasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter.

AHO skal i perioden 2023-2026 beskrive vår nåværende strategi for synlighet og oversikt over deltakelse i lokale og nasjonale forskning- og utviklingsprosjekter og utvikle denne. Det skal tydeliggjøres hvordan nye kurs inkluderer konkrete problemstillinger knyttet til lokale og nasjonale utviklingsprosjekter.

9. Styrke egenart og koblingen mellom forskning, undervisning, og samfunnsrelevante utfordringer.

AHO skal i perioden 2023-2026 beskrive nåværende situasjonen og arbeidet med forskningsbasert undervisning. Det skal komme klart frem av curriculum at kursene som skolen tilbyr bygger på kunnskapsproduksjonen på AHO. Det skal også tydeliggjøres hvordan kurs kan utvikle seg til forsknings- og innovasjonsprosjekter. I løpet av perioden skal det gjennomføres en ekstern evaluering som kartlegger dette arbeidet, og som skal komme med konkrete råd og tiltak for hvordan det kan fremmes.

10. Videreutvikle etter- og videreutdanningsporteføljen.

AHO skal i perioden 2023-2026 utvikle etter- og videreutdanningsporteføljen slik at den har en utvikling som står i forhold til bransjens behov. Vi skal opprettholde studenttilfredshet og etterspørsel på EVU-feltet, både på det fulle programmet og på enkeltmoduler. Vi skal videre tydeliggjøre porteføljen overfor forskningsmiljøer og videreutvikle muligheten for deltakelse på konferanser. I 2023 skal vi jobbe med den organisatoriske forankringen og sette i gang et videreutdanningsprosjekt.

11. Styrke synligheten i allmenheten

AHO skal i perioden 2023-2026 styrke skolens og skolens ansattes synlighet i allmenheten. Ved periodens slutt skal det gjennomføres en ny synlighetsundersøkelse som skal danne et bilde av hvordan AHO står posisjonert i forhold til potensielle studenter. Vi skal også styrke synligheten i

lokale og riksdekkende medier med spesielt fokus på kronikker og andre medieformer der våre ansattes ekspertise kommer til uttrykk. I 2023 skal vi implementere vår kommunikasjonsstrategi og systematisere oppfølgingen av denne. Vi skal også tydeliggjøre overfor våre nærmiljøer at AHO har en åpent og inkluderende campus for formidling og utstillinger.

Utdanning

Viktigste satsninger innenfor dette feltet i 2023 og frem til 2026

Systematisk videreutvikle curriculum og læringsmål

- Systematisere og formidle eksisterende studiemodell, curriculum og læringsmål for alle programmer på en tydelig, oversiktlig og lettfattelig måte slik at studentene kan navigere, og ha god forutsigbarhet og realistiske forventninger til studiet.
- Sikre progresjone igjennom studiene, og artikulere hvordan hvert enkelt emne bidrar til programmets overordnede læringsmål.
- Etablere gode prosesser og rutiner for regelmessig videreutvikling/revidering og kvalitetssikring av utdanningene for å sikre deres samfunns- og arbeidslivsrelevans, samt deres akademiske/faglige relevans.
- Kartlegge kompetansebygging og læringsmål innen bærekraft på tvers av programmene for å styrke denne komponenten i programmene.

Samarbeid og internasjonalisering

AHO skal opprettholde og videreutvikle samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører. Det skal jobbes for å utvikle og etablere nye modeller for mer langsiktig strategisk samarbeid for å heve kvaliteten på vår utdanning (og forskning) med eksempelvis nye internasjonale samarbeidsmodeller (fellesgrader med andre utdanningsinstitusjoner internasjonalt osv)

AHO skal fortsette med å videreutvikle og kvalitetssikre internasjonale inn- og utvekslingsavtaler.

Videre skal skolen videreutvikle den pedagogiske plattformen og styrke undervisernes pedagogiske kompetanse samt merittering. Meritteringsordning skal utarbeides og implementeres. Det er fortsatt et fokus på å heve kompetansen til lærere, slik at alle har vært gjennom pedagogikumkurset. AHO har ansvaret for å utvikle den femte modulen i dette kurset.

Forskning

Viktigste satsninger innenfor dette feltet i 2023 og frem til 2026

AHO skal de neste årene sette søkelys på å oppfylle skolens strategiske mål, samtidig som det jobbes med å oppfylle målsetningene i AHOs utviklingsavtale. En hovedmålsetning er å styrke og videreutvikle arkitektur- og designfaglig forskning og kunnskapsproduksjon, og fremheve forskning som er tett knyttet til AHOs Agenda 2025 og Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Dette vil konkret bety at skolen skal prioritere forsknings- og utdanningssamarbeid som bidrar til å heve kvaliteten og styrke AHOs nasjonale og internasjonale posisjon. AHO skal styrke flerfaglig samarbeid og videreutvikle en kritisk, konseptuell og metodisk tilnærming i undervisning, forskning og innovasjon. Ikke minst skal AHO prioritere forskning som bidrar til

bærekraftige løsninger. Skolen skal videreutvikle sterke fagmiljøer innen arkitektur, design og landskapsarkitektur med fokus på brukerinvolvering og samarbeid, bærekraft gjennom våre fag og styrke en fremragende fagutvikling.

AHO skal bidra inn i nasjonale arbeidsgrupper som ser på vurdering av akademiske karriereløp (NOR-CAM) og nytt nasjonalt vitenarkiv (NVA), og sikre at våre fag og fagtradisjoner inkluderes inn i arbeidet og rammeverkene som utvikles.

Et av skolens hovedmål er å utvikle et rammeverk og parametere for å vurdere kunnskapsutvikling og forskning utover de tradisjonelle forskningsparameterne. AHO har store mengder kunnskapsproduksjon som faller utenfor NVI tellekanter, og dette ønsker skolen å kartlegge og synliggjøre. AHO har i dag omfattende samarbeid med offentlig og privat sektor i både undervisning og forskning, og AHO vil se på den kunnskapsutviklingen og kompetanseoverføring som skjer i dette samarbeidet.

Gjennom dette arbeidet har AHO en målsetning om å øke både eksterne forskningsmidler og publikasjoner over en treårsperiode.

AHOs forskningssatsninger vil bidra til flere tematiske prioriteringer i langtidsplanen. På AHO er forskningsmiljøer tett knyttet til utdanningen og vi har flere samarbeidsprosjekt hvor muligheten for samskaping og samfunnsinnovasjon er høy. Ocean Industries Concept Lab forsknings- og innovasjonsprosjekter er konkrete eksempler på hvordan AHO bidrar til langtidsplanens mål om styrket konkurransekraft og innovasjonsevne.

Formidling og innovasjon

Viktigste satsninger innenfor dette feltet i 2023 og frem til 2026

Det er viktig for AHO å synliggjøre den kunnskap som frembringes gjennom utdanning og forskning ved AHO. Det arbeides gjerne med konkrete caser som viser frem løsningsforslag som kan bidra til å håndtere samtidens og fremtidens utfordringer. Ved å samarbeide med for eksempel kommuner om aktuelle problemstillinger, bidrar AHO direkte til samfunnsinnovasjon. I den neste perioden arbeide både med å synliggjøre hvordan våre fagfelt bidrar inn, både ved å vise frem aktuelle prosjekter og tydeliggjøre fagfeltene. Konkret vil det arbeides med nye nettsider som i større grad å bringe fagligheten ut eksternt og at sidene skal kommunisere dette og vise skolens egenart. Vi skal være gjenkjennelige, tydelige og relevante innenfor våre fagdisipliner.

Samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører

Å øke samarbeid på tvers av skolen er en av de strategiske satsningene som er beskrevet i AHOs strategi Agenda 2025. Å inngå langsiktige og forpliktende samarbeid med utvalgte utdanningsinstitusjoner, og prioritere forsknings- og utdannings samarbeid som bidrar til å heve kvaliteten og styrke vår internasjonale posisjon, står sentralt i dette arbeidet.

AHO vil i den kommende perioden bygge videre på de allerede etablerte og gode samarbeidene som er utviklet, og utforske disse videre.

Campusutvikling

Konseptvalgnotatet for AHO ble i desember 2022 oversendt departementet. Dette er et godt grunnlag for den langsiktige planen for utvikling av AHOs campus. For at AHO skal fortsatt kunne tilby samfunnet utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet,

samtidig som vi ivaretar studenter og ansattes trivsel er det behov for å gjennomføre tiltak.

Fra AHO sin side håper vi mot slutten av 2023 vil kunne gå i gang med et forprosjekt, selv om vi har merket oss signalene om strammere tider for bygg.

Det er derfor arbeidet med ulike midlertidige løsninger for å ivareta aktivitet og trivsel. Deler av administrasjonen vil første kvartal 2023 ta i bruk leide lokaler. Dette vil frigjøre arealer som vil benyttes til studentarbeidsplasser.

UTKAST

Budsjett 2023

AHO har i styremøte 14.12.2022 vedtatt budsjett for 2023. AHO legger opp til et budsjett og en fordeling som går i balanse ved slutten av året utenom investeringer som dekkes av tidligere års bevilgninger som ikke har blitt benyttet.

Tabell 1. Budsjett 2023 – Resultat (Tall i hele tusen)

Resultat	2022	2023
Bevilgning fra KD	226 888	240 534
Bevilgning fra UIT	12 171	12 536
Sum bevilgninger	239 059	253 070
Sum andre inntekter og refusjoner	10 200	12 170
Sum Bevilgning og andre inntekter/refusjoner	249 259	265 240
Total kostnader/Fordeling	249 259	265 240
Resultat	0	0

Budsjettet 2023 (tabell 1) viser en bevilgning for 2023 på 240,5 mill. kr. I tillegg får AHO videreført 12,5 mill. kr fra Universitetet i Tromsø, knyttet til studieplasser på landskapsarkitekturprogrammet. Totale bevilgninger summerer seg da til 253,1 mill. kr.

Totale inntekter, inkludert bevilgning og andre estimerte inntekter til disposisjon i 2023 er 265,2 mill. kr, noe som er en nominell økning fra 2022 på 16,0 mill. kr. Totale kostnader/fordeling til enhetene er også 265,2 mill. kr, vi har med andre ord et budsjett i balanse ved utgangen av 2023. Tildelingen til AHO fra Kunnskapsdepartementet vokser først og fremst som en følge av god utvikling i resultatbaserte indikatorer fra 2020 til 2021, total studiepoengs produksjon og antall uteksaminerte kandidater bidro til en vekst på omtrent 6,5 mill. Omtrent halvparten er knyttet til opptrapping og økt studiepoengs produksjon på landskapsarkitektur og design.

Tabell 2 viser planlagt bruk av midler fordelt mellom felles kostnader og kostnader som er avsatt til institutter, seksjoner og til disposisjon til rektor/direktor.

Felles total består av faste felleskostnader og sentralt fastlønnsbudsjett.

Faste felleskostnader er i hovedsak strøm og fjernvarme, husleie, renhold, etc. For 2023 er det lagt inn midler knyttet til lokaler i Maridalsveien 19, dit det meste av administrasjonen planlegges flytter i mars.

Fastlønn, som ofte omtales som det sentrale lønnsbudsjettet, inneholder lønn og sosiale kostnader for de stillingene som er definert som grunnårsverk. Dette gjelder både administrativt og vitenskapelig personale.

Tabell 2. Budsjett 2023 – Kostnadsfordeling (Tall i hele tusen)

Totale kostnader/Fordeling	2023
Fordeling/kostnader total	265 240
Felles total	223 180
Faste felleskostnader	60 780
Fastlønn	162 400
Institutter total	8 630
Institutt ARK, ink EVU	3 240
Institutt Design, ink EVU	2 390
Institutt UL, ink EVU	3 000
Seksjoner total	32 190
Seksjon UFF	16 630
Seksjon Økonomi, HR, IKT, drift	15 560
Rektor/Direktør	1 240

AHO planlegger og ønsker å gjennomføre enkelte investeringer i løpet av 2023, som estimeres opp til 8,3 millioner. Investeringsbudsjett skal tilpasses og sees i sammenheng med størrelsen på fondet som blir overført til 2023.

Den økonomiske situasjonen i 2023 er stram og krever aktivt handling og løpende oppfølging. Sammenlignet med tidligere år, er 2023 mer krevende og behovet for prioriteringer er betydelig større enn tidligere.

Budsjettrevisjoner vil brukes av ledelsen i prioriteringsarbeidet for å skape handlingsrom til utvikling, investeringer samt kostnadsreduksjon.

VI. Årsregnskap

UTKAST

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 4/23 Ny vurdering av konseptvalg for campus

Dato	10.03.2023
Saksbehandler	Randi Stene
Arkivnummer	22/00915-7
Vedlegg:	Husleieberegninger 2022-10-01 Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.pdf Fremdriftsplan campusprosjekt

Statsbygg har utført et konseptvalgnotat (KVN) på oppdrag av Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo. Utredningen ble gjennomført i tidsrommet mars 2021-september 2022, og endelig rapport ble oversendt AHO 29.09.2022. Styret er holdt orientert om saken underveis, og hadde konseptvalg for campus som tema for styreseminar 26.10.2022.

I konseptvalgnotatet vurderes tre alternative konsepter. Utredningen konkluderer med at det er behov for tiltak for at AHO skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag på en god måte. Det var i utredningen lagt til grunn at AHO hadde en permanent bevilgning for de 30 studieplassene i design fra utdanningsløftet. Det best rangerte konseptet i den samfunnsøkonomiske analysen er å utvide og fortette dagens bygningsmasse i Maridalsveien med ombygging og påbygg på dagens tomt (konsept 1b).

Styret behandlet konseptvalg i styremøtet 14. desember 2022 og fattet følgende vedtak:

«Styret slutter seg til anbefalingen fra Statsbygg om å gå videre med konsept 1b – ombygging og påbygg -, og ber om at konseptvalgnotatet oversendes Kunnskapsdepartementet for videre behandling. Styret ber om at AHO utreder ulike scenarier for å følge opp finansieringsalternativene for campusprosjektet» (Sak 91/22)

Finansieringsalternativer

KD ba i et møte i november 2022 om en vurdering om prosjektet kan gjennomføres som et brukerfinansiert prosjekt.

Det er i utgangspunktet blitt arbeidet ut fra at dette prosjektet skal være et ordinært finansiert prosjekt. Dette innebærer at prosjektet får en bevilgning over statsbudsjettet, som betales ned over husleien. Normalt har institusjonen fått en husleiekompensasjon på om lag 75 %.

I et brukerfinansiert prosjekt vil Statsbygg dekke alle kostnader ved byggeprosjektet, og institusjonen tilbakebetaler gjennom husleien uten en husleiekompensasjon. Fordelen med en slik finansiering er at det er lettere å få realisert prosjektet og at det dermed raskere kan realiseres, men det er for institusjonen en betydelig dyrere løsning. Institusjonen vil før igangsetting av prosjekt tegne en husleieavtale der det settes en fast kostnad for prosjektet (P 50), det betyr at Statsbygg tar risikoen hvis prosjektet blir dyre enn antatt, men også gevinsten om prosjektet blir billigere. I motsetning til i ordinære prosjekter, vil man på et tidligere tidspunkt få konkrete kostnader å forholde seg til.

Det må presiseres at alle estimater har stor grad av usikkerhet, da man i denne fasen i et prosjekt har et stort kostnadsspenn med antatt investering mellom 490 og 975 millioner kroner. I et ordinært prosjekt vil de årlige ekstra husleiekostnadene være mellom 3 og 21 millioner, gitt at kostnadene fordeles over en husleiekontrakt på 20 år. Ved en lenger kontrakt vil kostnadene kunne bli lavere ved at de strekkes over lengre tid. I dag bruker AHO 13,6 % av budsjettet på husleie, med et ordinært finansiert prosjekt vil det ligge mellom 14,7 % og 21,5 %. Ved et brukerfinansiert prosjekt vil de tilsvarende årlige ekstra husleiekostnadene være mellom 24 og 78 millioner. P 50 vil ligge mellom disse beløpene, men det vil først fastsettes etter avklaringsfasen. Med disse kostnadene ville AHOs husleieandel i budsjettet ligge mellom 22,7 % og 42,9 %.

Basert på de vedlagte anslagene vil administrasjonen ikke anbefale styret å gå videre med et brukerfinansiert konsept. Om dette skal være økonomiske forsvarlig, må det gjennomføres en betydelig nedskjæring av konseptet som innebærer kostnader som er i underkant av de de minimumskostnadene som ligger i prosjektet i dag, kombinert med en lenger leieperiode.

Vi anbefaler derfor at vi melder tilbake til Kunnskapsdepartementet at det ikke er aktuelt å gå inn i et brukerfinansiert prosjekt.

Det er sterke signaler fra KD at byggekostnader skal ned og at det er en høyere terskel for å bygge i sektoren, og vi kan derfor risikere at prosjektet kan få negativt svar, eller at det kan bli stående i «kø» over lengre tid.

Vi anser muligheten for å få prosjektet eksternt finansiert som lite sannsynlig, og har derfor ikke gått videre med en utredning av dette. Alle konseptvalgene innebærer vesentlige ombygninger, noe som sannsynligvis er vanskeligere å få eksternt finansiert enn nybygg.

Nye momenter i saken

Det ble i møtet i november antydnet at prosjektet var nær rammen for terskelverdi. Vi har mottatt en e-post fra KD der vi blir bedt om å nedskalere prosjektet 10-15 %, eller gjennomføre en ekstern kvalitetssikring av prosjektet. Det siste er et krav for prosjekter over 1 milliard kroner.

I den samme e-posten blir det også stilt spørsmål om AHO vil vurdere alternativ to («campus»), som innebærer mindre grad av påbygg og ombygging kombinert med leie i nærheten. Ut fra en totalvurdering av de samfunnsøkonomiske virkningene i KVN er det lite som skiller de to konseptene, og alternativet vurderes å ha marginalt lavere nytte. I de kvalitative vurderingene (s 48 i rapporten) kommer disse alternativene likt ut. I konklusjonen i rapporten sies det at «[d]ersom beslutningstaker vurderer det som hensiktsmessig å redusere investeringskostnader, vil konsept 2 kunne velges fremfor konsept 1b, uten å gi mye lavere nytte» (s. 8).

Om alternativ 1 b nedskaleres 10-15 % vil utbyggingsgraden i de to alternativene ha et enda mindre avvik. Leiegraden i alternativet er omtrent på det nivået vi i dag har med Akersbakken og Maridalsveien 19. Om vi skulle anbefale å gå videre med alternativ 2, vil vi ikke måtte gå en ekstra runde med prosjektet, med de kostnader og tidsbruk det vil medføre.

Som vi tidligere har redegjort for har KVN lagt til grunn en permanent bevilgning av studieplassene i design, kombinert med en svak økning i antall studenter frem mot 2040. Det er i dag større usikkerhet rundt en eventuell videre vekst. Fra AHO sin side har vi en klar strategi om å øke studenttallet til det nivået som er lagt til grunn i KVN.

Med dagens usikkerhet om studieplasser og momentene som er anført over kan det være hensiktsmessig å ha en fleksibilitet gjennom å ha ett mer fleksibelt campus som kan reguleres gjennom en viss grad med leide arealer. Administrasjonen anbefaler derfor at styret prioriterer alternativ 2 fremfor et alternativ 1, med en nedskjæring på 10-15 %.

Videre prosess

Etter styrets behandling i saken vil AHO gi tilbakemelding til KD knyttet til finansieringsalternativer og konsept. KD vil så behandle saken.

Som det går frem i vedlagte fremdriftsplan fra Statsbygg, vil KD fatte et konseptvalg og gi et oppdragsbrev i prosjektet. I fremdriftsplanen står det at vi kan forvente dette i andre kvartal, men ettersom KD først kommer i gang med behandling av saken i mars er det lite trolig at det vil komme før tidligst rett før sommeren. Neste fase er en avklaringsfase, der AHO må forvente å ta kostnadene. Kostnadsestimatet i vedlagte fremdriftsplan er høyere enn vi forventer, da dette er et relativt lite prosjekt. Det er ikke budsjettet i 2023, da vi forventer at dette hovedsakelig gjennomføres i 2024. Det vil være naturlig å gjøre en helhetlig gjennomgang av kostnadene knyttet til prosjektet i forbindelse med behandling av langtidsbudsjettet, og før vi går i gang med en ny fase i prosjektet.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar at AHO ikke går videre med et brukerfinansiert prosjekt.

Styret vedtar å gå videre med konsept 2 «campus», og ber om at en ny anbefaling oversendes Kunnskapsdepartementet.

Ordinært Investeringsprosjekt (tall i mill. kr.)			
1)	AHO Driftsbudsjett 2023	265.3	
		Alt 1	Alt 2
	Total investering	490	975
	KD husleiekompensasjon (75 %)	368	731
	Investering dekkes AHO	123	244
	A - Årlig invest. Kostn. (over 20 år)	6	12
	B - Årlig nåværende justert husleie	14	14
	C - FDV kostnader	19	31
	Sum A+B+C	39	57
2)	Nåværende husleie + fdv	36	36
3)	Ny husleiekostnader + fdv	39	57
	Årlig endring*	3	21
Husleie ift driftsbudsjettet			
	Nåværende husleie ift budsjett (2/1)	13.6 %	13.6 %
	Ny husleie ink. investeringsprosjekt (3/1)	14.7 %	21.5 %

Brukerfinansiert Investeringsprosjekt (tall i mill. kr.)			
	AHO Driftsbudsjett 2023	265.3	
		Alt 1	Alt 2
	Total investering	490	975
	KD husleiekompensasjon (75 %)	0	0
	Investering dekkes AHO	490	975
	Rente	7%	10%
	Investering - Alt 1	34	49
	Investering - Alt 2	68	98
	Å	19	31
	Nåværende husleie + fdv	36	36
	Ny husleiekostnader + fdv	60	114
	Årlig endring*	24	78
Husleie ift driftsbudsjettet			
	Nåværende husleie ift budsjett (2/1)	13.6 %	13.6 %
	Ny husleie ink. investeringsprosjekt (3/1)	22.7 %	42.9 %

Forutsetninger som ligger til grunn i modellen:

AHO driftsbudsjett: 265,3 millioner

Investeringsspenne: Alternativ 1 - 490 millioner, Alternativ 2 - 975 millioner

Årsperspektiv: 20 år

Rente: 7% og 10 %

KD Kompensasjon ved ordinært prosjekt: 75 %

KD Kompensasjon ved brukerfinansiert prosjekt: 0 %

Ordinært Investeringsprosjekt (tall i mill. kr.)		
AHO Driftsbudsjett 2023		265.3
	<u>Alt 1</u>	<u>Alt 2</u>
Total investering	490	975
KD husleiekompensasjon (75 %)	368	731
Investering dekkes AHO	123	244
A - Årlig invest. Kostn. (over 20 år)	6	12
B - Årlig nåværende justert husleie	14	14
C - FDV kostnader	19	31
Sum A+B+C	39	57
Gjennomsnitt A+B+C (Alt 1/ Alt 2)		48
Nåværende husleie + fdv		36
Snitt nye totale husleiekostnader + fdv		48
Årlig differanse*		12

Brukerfinansiert Investeringsprosjekt (tall i mill. kr.)		
AHO Driftsbudsjett 2023		265.3
	<u>Alt 1</u>	<u>Alt 2</u>
Total investering	490	975
KD husleiekompensasjon (75 %)	0	0
Investering dekkes AHO	490	975
Rente	7%	10%
Investering - Alt 1	34	49
Investering - Alt 2	68	98
FDV kostnader	19	31
Best case (34+19)		53
Worst case (98+31)		129
Gjennomsnitt Best + Worst Case		91
Nåværende husleie + fdv		36
Snitt nye totale husleiekostnader + fdv		91
Årlig differanse*		55

Konseptvalgnotat (KVN)

for Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)

Innhold

Innhold.....	2
Superside	4
Sammendrag	5
1 Innledning	9
1.1 Bakgrunn og mandat for utredningsarbeidet	9
1.2 AHOs samfunnsfunksjon, mål og strategi	10
1.3 Studieportefølje og forskningsaktivitet.....	11
2 Problembeskrivelse.....	14
2.1 Dagens situasjon; bygningsmasse, arealbruk og lokalisering.....	14
2.2 Fremover forventes vekst, men mindre endring i undervisningsformer	17
2.3 For lite studentareal sett opp mot studentvekst er AHOs største utfordring.....	20
2.4 Ansattarealenes utforming og utnyttelse begrenser samhandling og trivsel	22
2.5 Fortrengning av andre funksjons- og støtteareal gir utfordringer	23
2.6 Mye fungerer bra i dag – mange egenskaper bør bevares.....	24
2.7 Oppsummering problembeskrivelse.....	25
3 Behovsanalyse	27
3.1 Interessentanalyse.....	28
3.2 Normative behov.....	30
3.3 Konkretisering og prioritering av behovene	32
4 Strategiske mål	33
4.1 Samfunns mål.....	33
4.2 Effektmål.....	33
5 Rammebetingelser.....	34
5.1 Absolutte krav – lover og forskrifter	34
5.2 Prosjektspesifikke føringer fra Kunnskapsdepartementet.....	35
5.3 AHOs egne krav	35
6 Mulighetsstudie.....	36
6.1 Mulighetsrommet og grovsiling av vurderte tiltak.....	37
6.2 Arealkrevende studentgruppe, men arealeffektivitet er lagt til grunn	39
6.3 Presentasjon av konseptene som tas videre til alternativanalysen	42
7 Alternativanalyse	47
7.1 Prissatte virkninger	48
7.2 Ikke-prissatte virkninger	51
7.3 Vurdering av usikkerhet og realopsjoner	59
7.4 Andre beslutningsrelevante forhold.....	60
8 Føringer for neste fase.....	61

8.1	Gjennomføringsstrategi.....	61
8.2	Plan for arbeid med å optimalisere samfunnsøkonomisk lønnsomhet.....	63
9	Vedlegg	66
9.1	Bakgrunn for prognoser student- og ansattvekst.....	66
9.2	Forutsetninger om gjennomføringstid.....	67
9.3	Interessentanalyse – linker til Miro-boards	68
9.4	Normative behov – oversikt.....	69
9.5	Forutsetninger og metode samfunnsøkonomisk analyse	69
10	Bibliografi	71

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

4 AV 72

Superside

Generelle opplysninger				
Type prosjekt	Konseptvalgnotat (KVN)			
Oppdragsgiver og hovedbruker	Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)			
Ansvarlig departement	Kunnskapsdepartementet			
Prosjektledelse, Statsbygg	Yngvild Pernell (prosjekteier), Tone Bergerud Lye (prosjektleder)			
Større konsulentbidrag	GPA/Nord (arkitekt-tjenester), Dovre Group Consulting (samfunnsøkonomi)			
Prosjektutløsende behov og mål				
Problem- og behovsanalyse	Knapphet på areal er hovedårsaken til AHOs utfordringer. Antall studenter er omtrent doblet de siste årene uten store tilpasninger i bygningsmassen samtidig som det er planlagt for videre vekst. For at AHO fortsatt skal kunne tilby samfunnet utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet og også ivareta studenter og ansattes trivsel er det behov for å gjennomføre tiltak.			
Samfunns mål	AHO er en ambisiøs og visjonær vitenskapelig høgskole. Gjennom fremragende ekspertise og samarbeid skal AHO bidra med kompetanse og løsninger for et bærekraftig samfunn.			
Effekt mål	Internasjonalt anerkjent utdanning og forskning med unike tverrfaglige koblinger			
	Sosialt og faglig knutepunkt for gode relasjoner og livslang læring			
	Synlig, åpen og delende aktør i samfunnet			
	Tilpassningsdyktige, helhetlige og bærekraftige løsninger			
Konseptene: omfang og investeringskostnader				
	Areal (kvadratmeter BTA)		Investeringskostnader (relle 2021-MNOK) Bygg, brukerstyr og eventuelt tomt	
	Nybygg	Rehabilitering/ ombygging	P50	P85
Nullalternativet	0	0	0	0
Konsept 1a - Kompakt minimum	2 670	5 500	446	554
Konsept 1b - Kompakt middels	6 260	7 570	792	989
Konsept 2 - Campus	4 440	7 570	663	827
Konsept 3 - Tocampus	930	12 800	806	980
Konklusjon og anbefaling				
Det er behov for flere og mer egnede areal for at Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo skal kunne utføre sitt samfunnsoppdrag ved å tilby fremragende utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid i tett samarbeid med nærings- og samfunnsliv. Videre utvikling på dagens tomt i Maridalsveien kommer best ut, der Konsept 1b "Kompakt Middels" rangeres først. Dersom investeringsomfanget må begrenses anbefales det å utforske kombinasjoner av konsepter i Maridalsveien med mindre omfang av ombygging og nybygg, men med en andel privat leide arealer i kort gangavstand fra dagens campus.				

Sammendrag

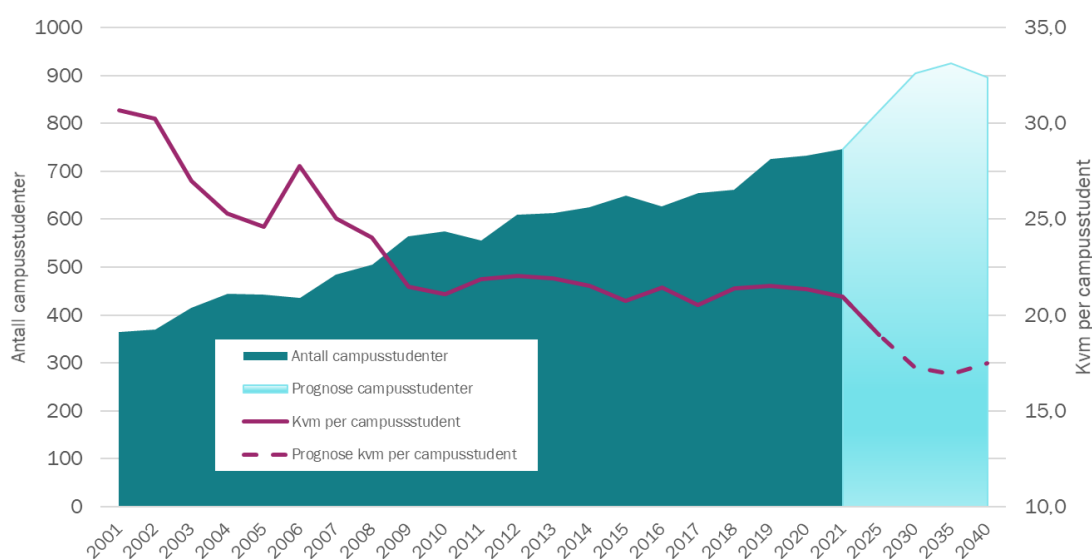
Statsbygg har utført denne utredningen, i form av et konseptvalgnotat, på oppdrag fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Utredningen avdekker at det er behov for tiltak for at AHO skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag på en god måte. Det henger særlig sammen med økt studentmasse, studieplasser tildelt av Kunnskapsdepartementet, og at denne økningen ikke harmonerer med arealkapasiteten ved høgskolen. Utredningen konkluderer med at det beste konseptet vil være å utvikle dagens eiendom i Maridalsveien 29 gjennom et ombyggingsprosjekt og tilbygg.

Problembeskrivelse og behovsanalyse

AHO flyttet inn i nyrehabiliterte Maridalsveien 29 i 2001, og bygget ble dimensjonert for 450 studenter. I dag har AHO nesten 800 studenter fordelt på fagretningene arkitektur, design og urbanisme og landskapsarkitektur. Det er gjort noen tilpasninger i bygningsmassen, men ikke nok til å kompensere for vekst i studenter og ansatte. AHO disponerer i dag i underkant av 16 000 kvadratmeter, inkludert privat leide lokaler i nærheten. Fremover er det planlagt og forventet videre studentvekst.

AHO har hatt suksess med en undervisningsform basert på arbeid med materialer og dialog rundt fysiske modeller, med utgangspunkt i at studentene har hver sin tegnesalsplass. Undervisningen er tett integrert med forskningen og trekker inn arbeid med konkrete problemstillinger gjennom samarbeid med eksterne aktører fra samfunns- og næringsliv. Studentene bruker mye tid på skolen, har høy gjennomføringsgrad og studenttilfredshet til tross for at de rapporterer lavere tilfredshet med den fysiske infrastrukturen på studiestedet. Stadig økning av areal til tegnesalsplasser har fortrent andre funksjoner og gitt en økende behovskonflikt mellom ulike aktiviteter. Det er i dag lite rom for å invitere eksterne inn på høgskolen eller la dem inngå i faglige samarbeid på skolen. Det er også mangel på møteplasser og støtteareal som er nødvendig for faglig og sosial samhandling og effektiv drift.

Med kommende studentvekst vil det innenfor dagens arealer bli mer og mer utfordrende for AHO å svare ut sitt samfunnsoppdrag om å levere forskning og utdanning av høy kvalitet og bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon, samt å ivareta ansatte og studenters trivsel.

Figur 1 Utvikling i antall studenter og antall kvadratmeter per student siden 2001, da AHO flyttet inn i Maridalsveien 29, og prognose frem mot 2040 for studentvekst og utvikling i antall kvadratmeter per student dersom det ikke gjennomføres tilpasninger av bygningsmassen.

Det er både i dag og fremover et gap mellom arealsituasjonen og AHOs arealbehov der årsaken både er historisk vekst uten store tilpasninger i bygningsmassen, og nylig tildelte studieplasser samt forventning om ytterligere vekst og ønske om å legge til rette for mer etter- og videreutdanning. Det prosjektutløsende behovet er definert:

For at AHO skal kunne fortsette å tilby forskning og utdanning av høy kvalitet og ha mulighet til å utvikle seg videre i takt med samfunnets behov er det behov for mer areal og bedre tilrettelagte lokaler.

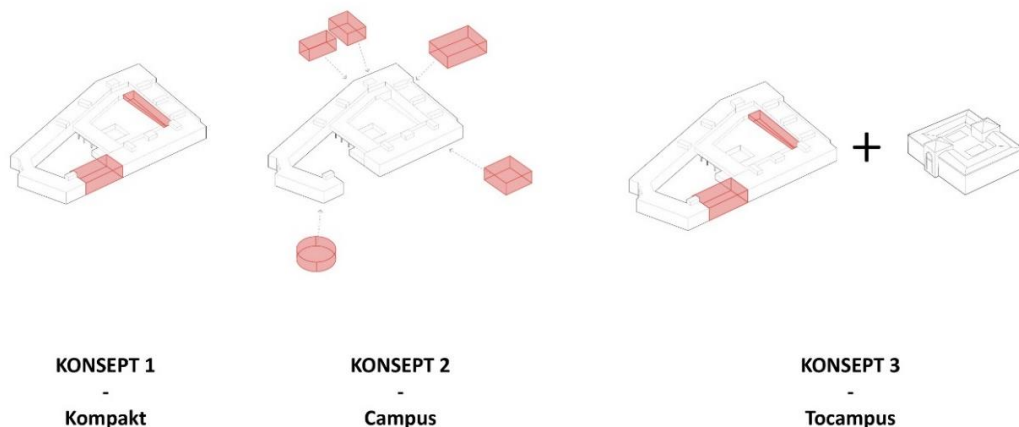
Det viktigste for AHO er å opprettholde kvaliteten på skolens kunstneriske og faglige arbeid i takt med studentvekst. For å gjøre det, settes det spesielle krav til verksteder og arbeids- og veiledningsarealer. Dette inkluderer, i tillegg til tegnesaler og verksted, også rom som auditorier og grupperom som er dedikert til mer klassiske forelesninger. I dag gjør knapphet på auditorier og grupperom at forelesninger i stor grad gjennomføres på tegnesal og i verksted, og dermed kommer i konflikt med annen aktivitet. At høgskolens arealer legger til rette for tverrfaglig samarbeid gjennom nærhet mellom funksjoner er også vurdert som et viktig premiss for å oppnå overordnede mål.

Deretter er det behov for arealer som legger til rette for samhandling og gode arbeidsforhold for faglig og administrativt ansatte tilpasset vekst i antall årsverk. Høgskolen har også behov for arealer som inviterer samfunnet inn og hvor det er mulig å formidle og samarbeide med arbeids- og samfunnsliv om kunnskapsproduksjon og innovasjon, men disse arealbehovene vurderes som underordnet behovet for arealer som understøtter undervisnings- og forskningskvalitet mer direkte.

Mulighetsstudiet

I mulighetsstudiet har vi sett på et bredt spekter av mulige løsninger på arealutfordringene. Å redusere aktivitet er ikke i tråd med politiske føringer og forkastes som en mulig fremtidig løsning. Fordi AHO allerede har stort press på sine arealer og har en høy grad av sambruk, spesielt av undervisningsareal, er det også lite potensial i å utnytte eksisterende arealer enda bedre uten et investeringstiltak. Å flytte ut av Maridalsveien 29 og etablere et helt nytt bygg er vurdert som for kostbart sammenlignet med å bygge om og å bygge på dagens bygning, og vil sannsynligvis ikke gi ekstra nytte, særlig fordi dagens lokalisering er god og fordi det er flere kvaliteter i bygningsmassen som passer AHOs behov godt.

En kompakt løsning, med ulike grader av tilbygg og ombygging på dagens tomt, kan dekke AHOs arealbehov. For å begrense tiltak i Maridalsveien 29 eller å kunne knytte seg tettere på samfunnet, ser vi på flere varianter av videre utvikling på dagens tomt i kombinasjon med arealer i andre bygninger:

Figur 2 Skisser av hovedkonseptene som tas videre til alternativanalyse etter mulighetsstudiet.

Tabell 1 Oversikt konsepter som går videre til alternativanalyse etter grovsiling i mulighetsstudiet

	Null	Konsept 1a Kompakt Minimal	Konsept 1b Kompakt Middels	Konsept 2 Campus	Konsept 3 Tocampus
Beskrivelse	Referansealternativ som de andre konseptene måles mot. Inkluderer nødvendig vedlikehold for å opprettholde funksjonen i dagens bygning innenfor lover og forskrifter, men ingen arealøkning eller funksjonsendring.	Løser de aller viktigste utfordringene til AHO gjennom mindre tiltak. Utnyttelsesgraden holdes høy, på lik linje med i dag. Dagens leide arealer, med studentarbeidsplasser i en annen bygning, videreføres.	Konseptet løser de identifiserte behovene til AHO ved arealøkning og funksjonsendring i tråd med dimensjonering. I konseptet utvikles dagens leide arealer slik at alle funksjoner inngår i Maridalsveien 29.	AHO etablerer lokaler gjennom langsiktig leie i umiddelbar nærhet til Maridalsveien 29. I Maridalsveien 29 gjennomføres tiltak som i konsept 1b, men omfanget av tilbygg justeres ned.	Etablering av en ny campus i et transformert bygg i Oslo sentrum innenfor 15 minutters gåavstand. Ny campus har vekt på formidling mens dagens campus har vekt på produksjon.
Total BTA	15640	18300	20400	20590	22370
Ombygging	0	5500	7570	7570	12800
Tilbygg	0	2670	6260	4440	930
Privat leide areal	1490 ¹	1490	0	2000	0
Kvm per student	17,5	20,5	22,8	23,0	25,0

Alternativanalysen: Det vil lønne seg for samfunnet å iverksette tiltak

Ut fra en total vurdering av samfunnsøkonomiske virkninger rangeres konsept 1b «Kompakt middels» og konsept 2 «Campus» høyest. Det skiller lite mellom disse to, men 1b har marginalt lavere kostnader samtidig som konsept 2, med noe mer spredning av arealer, vurderes å ha marginalt lavere nytte.

Sammenlignet med nullalternativet, der dagens situasjon videreføres, koster de to høyest rangerte konseptene over 600 millioner kroner mer over levetiden. Vi vurderer at den ekstra samfunnsnyttene ved høyere trivsel og høyere kvalitet i utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved å tilføre flere og bedre egnede arealer på ett samlet campus vil være høyere enn kostnadsforskjellen ved å ikke gjennomføre tiltak. Konseptene vurderes dermed å være samfunnsøkonomisk lønnsomme.

Konsept 1a «Kompakt minimum» har et lavere investeringsomfang enn det høyest rangerte konseptet 1b, men gir langt lavere nyttevirksomheter enn både 1b og 2. Sammenlignet med konseptene med større investeringsomfang vil det i 1a fortsatt være behovskonflikter, lite sosiale soner og mangel på dedikerte undervisnings- og formidlingssoner selv om areal til tegnesalsplasser justeres opp.

Konsept 3 «Tocampus» har høyere kostnader enn alle de andre konseptene. Konseptet forventes å gi positive nyttevirksomheter ved å gi mer rom for utadrettet virksomhet som utstillinger og formidling og samarbeid med andre deler av samfunns- og næringslivet. Dette vil imidlertid ikke veie opp for den

¹ Som i dag.

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

8 AV 72

negative effekten på trivsel, utdanningskvalitet og kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved å dele virksomheten på to ulike lokasjoner. Konsept 3 rangeres derfor bak de andre konseptene.

Budsjettbelastningen for staten er et viktig beslutningsrelevant forhold, men som ikke hensyntas i den samfunnsøkonomiske analysen. Dersom beslutningstager vurderer det som hensiktsmessig å redusere investeringskostnader, vil konsept 2 kunne velges fremfor konsept 1b, uten å gi mye lavere nytte.

Tabell 2 Sammenstilling prissatte og ikke-prissatte virkninger og rangering i den samfunnsøkonomiske analysen.

Nåverdi mill. 2022-kr.	0 Null- alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Investeringskostnader bygg og brukerutstyr	0	-301	-534	-447	-540
Tomtekostnader	-	-	-	-	-90
FDVU-kostnader	-416	-394	-437	-407	-484
Leiekostnader	-115	-101	0	-140	0
Midlertidige kostnader	0	-80	-80	-80	-80
Skattekostnad	-106	-175	-210	-215	-239
Sum prissatte virkninger	-636	-1 052	-1 260	-1 289	-1 433
Nåverdi relativt til nullalternativet	0	-415	-624	-652	-797
Kvalitet i utdanning	Ingen	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Kvalitet i forskning og KU	Ingen	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Attraktivt student- og arbeidsmiljø	Ingen	Liten positiv	Middels positiv	Middels positiv	Liten positiv
Ulemper i byggefasen	Ingen	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Verdi av kulturminne	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	Liten positiv
Klimagasskostnader	-18	-19	-20	-21	-24
Rangering ikke-prissatte	5	4	1	1	3
Samlet rangering	5	3	1	2	4

Føringer for neste fase

Det er flere forhold som ikke avgjøres eller detaljeres i konseptfasen. Et viktig premiss for videre prosjektutvikling hos AHO er at behovene løses innenfor avsatt areal eller mindre. Målprioritering og gevinstrealiseringsplaner skal også sikre at prosjektet tar ut mest mulig nytte, og i detaljering av rom- og funksjonsprogram skal det ses hen til den overordnede prioriteringen av arealbehov fra behovsanalysen.

1 Innledning

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) har leid lokaler fra Statsbygg i Maridalsveien 29 i Oslo siden 2001. Antall studenter er nesten doblet siden den gang – og AHO forventer en videre økning av studenter og årsverk frem til 2025. AHO opplever i dag at kapasiteten er sprengt, og har derfor engasjert Statsbygg til å utrede hvorvidt; 1) problemer og behov ved studiestedet er sterke nok til å utløse tiltak iverksatt av staten, og 2) hvilket konsept som eventuelt er mest rasjonelt for samfunnet å realisere.

1.1 Bakgrunn og mandat for utredningsarbeidet

Oppdraget er formalisert i Rådgivningsavtale mellom AHO og Statsbygg av 23. mars 2021 der det blant annet står følgende:

«Kapasiteten oppleves i dag som sprengt og AHO er derfor i dialog med Statsbygg om å leie midlertidige lokaler i nærheten. Innleie i spredte lokaler vurderes som uhensiktsmessig som varig løsning, da studiene er av en karakter som krever fysisk tilstedeværelse av både studenter og lærere og nærhet til ulike funksjoner og fasiliteter. Dagens lokaler er nærmest uendret siden AHO flyttet inn for 20 år siden. For å kunne legge til rette for at AHO løser sitt samfunnsoppdrag er det også behov for bedre tilrettelagte lokaler. Med bakgrunn i overstående ønsker AHO at Statsbygg utarbeider et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for ulike konsepter for å løse høgskolens lokalbehov i form av et konseptvalgnotat (KVN).»

Statlige krav og veiledninger for konseptfasen

Utredningsarbeidet gjøres innenfor kravene i utredningsinstruksen (Finansdepartementet, 2016), bygge- og leiesaksinstruksen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2017) og veileder for styring av store statlige byggeprosjekter i tidligfase (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2017b).

Figur 3 Utredningsinstruksen angir metodikk som skal følges for KVN, og også struktur for hovedkapitlene. Hovedprinsipper for innholdet i hvert kapittel er oppsummert i denne figuren.

Bygge- og leiesaksinstruksen presiserer kravene i utredningsinstruksen for arealbehov innen statlig sivil sektor. Utredninger skal ivareta hensynet til effektiv areal- og ressursbruk, og skal omfatte analyse av arealbehov, overordnet vurdering av lokalisering, kostnads- og usikkerhetsanalyse og vurdering av leie

i markedet eller statlige lokaler. Det fremgår videre at det normalt ikke skal planlegges for vekst i antall ansatte, og at eventuell vekst må begrunnes særskilt.

Rundskriv R109/21 (Finansdepartementet, 2021) om «prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser» danner grunnlaget for Statsbyggs veileder for samfunnsøkonomiske analyser i statlige byggeprosjekter (Statsbygg, 2020) som angir rammene for den samfunnsøkonomiske analysen i kapittel 7.

Prosjektorganisering i konseptfasen

KVN-arbeidet er gjennomført i samarbeid mellom AHO og Statsbygg i perioden mars 2021 til oktober 2022. Oppdraget har vært organisert med en styringsgruppe med representanter fra begge parter, en arbeidsgruppe og en brukergruppe. Brukergruppen består av vitenskapelige og administrative ansatte, og studenter ved AHO. Gottlieb Paludan Architects og NORD Architects har vært innleid for å bistå i arbeidet med arealvurderinger og konseptutforming. Dovre Group har bistått i forbindelse med samfunnsøkonomisk analyse. Kunnskapsdepartementet har vært orientert gjennom informasjons- og avklaringsmøter før, underveis og ved avslutning av prosjektet.

Grensesnitt til andre prosjekter og prosesser

Grunnet studentvekst de senere årene, inkludert opprettelse av utdanning innen landskapsarkitektur og tildelte plasser for design gjennom utdanningsløftet, er det oppstått en kritisk knapphet på tegnesalsplasser hos AHO. AHO har derfor behov for å se på løsninger for økt areal også på kort sikt. Statsbygg har gjennom en mulighetsstudie vurdert ulike løsninger for å dekke det kortsiktige arealbehovet. Mulige løsninger som er vurdert er økt privat leie i nærheten, bruk av midlertidige undervisningspaviljonger og bruk av ledige statlige lokaler, blant annet Bankplassen 4. AHO har besluttet å etablere midlertidige undervisningspaviljonger i kombinasjon med å leie tilleggslokaler privat.

AHO skal utarbeide en campusutviklingsplan med Statsbygg som rådgiver, men arbeidet er utsatt til arbeidet med KVN er ferdigstilt og konseptvalg er tatt.

1.2 AHOs samfunnsfunksjon, mål og strategi

AHO er akkreditert som en statlig vitenskapelig høyskole og tilfredsstiller krav i studiekvalitetsforskriften om at primærvirksomheten skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling. Følgende sektormål universiteter og høyskoler gjelder fra 2023:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet

Utviklingsavtaler mellom Kunnskapsdepartementet og UH-institusjonene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. For AHO gjelder mål og delmål i utviklingsavtalen fra 2019 innen tre områder:

1. Egenart: AHO skal videreutvikles som faglig spesialisert og autonom vitenskapelig høyskole
  - a. AHO skal gjennom å søke samarbeid og arbeidsdeling sikre og forsterke AHOs posisjon
  - b. AHO skal styrke kvalitet på utdanning og forskning ved et systematisk internasjoniseringsarbeid
2. Kvalitet: AHO skal levere en fremragende utdanning og forskning
  - a. AHO skal videreutvikle utdanningskvalitet ved å sikre god programledelse og programdesign
  - b. AHO skal sikre egne ansatte en styrket undervisning-, veilednings- og forskningskompetanse tilpasset AHOs pedagogikk, forskning og fagområder

3. Relevans: AHOs utdanning og forskning skal bidra til et bærekraftig og inkluderende samfunn
  - a. AHO skal i løpet av perioden etablere langsiktige forpliktende samarbeid med sentrale aktører i samfunnet.
  - b. AHO skal gjennom etter- og videreutdanning bidra til livslang læring innen sine fagfelt

AHO har også utarbeidet en visjon og strategi for perioden 2020-2025 «Agenda 2025» som er tett knyttet til utviklingsmålene. Planen peker ut bærekraft, strategisk samarbeid og AHO som en synlig og uavhengig ekspertrolle i samfunnsdebatten som viktige innsatsområder.

1.3 Studieportefølje og forskningsaktivitet

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er en vitenskapelig høgskole som tilbyr utdanning innen arkitektur, arkitekturvern, design, landskapsarkitektur og urbanisme. Skolen tildeler gradene Ph.d. og master i arkitektur, design og landskapsarkitektur. I tillegg tilbyr skolen erfaringsbaserte masterprogrammer og videreutdanninger. Forskingen på AHO drives gjennom fire forskningssentre og flere spesifikke forskningsgrupper og er tett integrert med undervisningen.

Tabell 3 Nøkkeltall AHO

Fakta i tall (2020)	
Antall studenter	797
Antall Ph.d.-kandidater	20
Antall ansatte (hoder)	Ca. 220
Antall årsverk (totalt)	158,16
Administrasjon	51,7
Vitenskapelig ansatte	106,46
Aldersgjennomsnitt studenter	26
Aldersgjennomsnitt ansatte	45
Institutter	3 (4 i 2020)

Om virksomheten: Utdanning

Undervisningen ved **arkitekturprogrammet** er studiobasert. Forståelse av arkitektur bygges opp gjennom prosjektarbeid der dialog og plenumsdiskusjoner, sammen med utprøving og arbeid i verkstedet, utgjør de viktigste læringsarenaer. Studiet legger vekt på originalitet, høyt håndverksnivå og evnen til å formidle ideer. Forskingen er tett koblet sammen med undervisningen.

Master i **landskapsarkitektur** tar utgangspunkt i det lokale for å etablere et globalt laboratorium som legger særlig vekt på nordlige forhold. Studentene lærer gjennom prosjektarbeid, forelesninger, feltarbeid, studiereiser, seminarer og workshops i tett samarbeid med eksterne aktører, partnere og lokalsamfunn. Undervisningen foregår i studio en-til-en med lærer – eller i samarbeid med medstudenter i studiokurs.

Designstudiet inkluderer designhistorie, kultur, estetikk, materialer, kommunikasjon og interaksjon – og har spesialiseringer innen industridesign, interaksjonsdesign eller tjenstedesign. Undervisningen foregår på tegnesalen, i verksteder og workshops. Det er også forelesninger, men det meste av

læringen skjer ved tegnebordet en-til-en med lærer og medstudenter. Det trekkes også inn caser og prosjekter som skal speile arbeidslivet, og utfordringer og kompetanseområder i bransjen.

Tabell 4 Fordeling antall studenter per studieprogram 2020 og 2021, totalt og heltidsekvivalenter

Antall studenter per studieprogram per 2020	Kommentar	Totalt
Master i arkitektur 5,5 år		409
Femårig master i landskapsarkitektur i samarbeid med Universitetet i Tromsø	De første tre årene tas ved AHO og de siste to ved UiT	67
Toårig internasjonal master i landskapsarkitektur		34
Femårig master i design		182
Toårig master i design		36
Uplasserte ordinære studieprogram		5
Totalt antall campusstudenter		733
Videreutdanning: Master arkitekturvern	Samlingsbasert over tre år	34
Videreutdanning: Master urbanisme	Samlingsbasert over tre år	30
Videreutdanning: Master systemorientert design ²	Samlingsbasert over tre år	0
Totalt antall studenter inkl samlingsbaserete		797

Om virksomheten: Forskning, formidling og kunstnerisk utviklingsarbeid

Forskningen på AHO drives gjennom tre forskningssentre og spesifikke forskningsgrupper. De tre forskningssentrene, og hovedinstitutt, er:

- Centre for design research, Institutt for design
- Oslo Centre for Critical Architectural Studies (OCCAS)
- Institutt for urbanisme og landskapsarkitektur: Oslo Centre for Urban and Landscape Studies (OCULS)

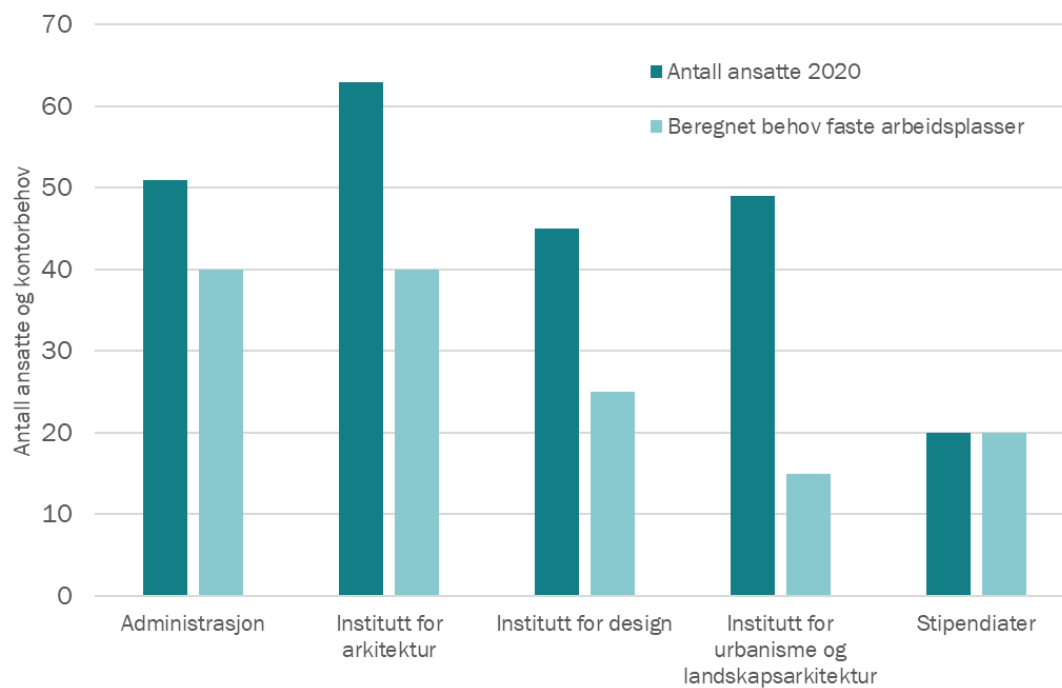
Gjennom utvikling av Ph.d.-programmet er både anvendt forskning og grunnforskning styrket – og forskerutdanningen er profesjonalisert. Flere ansatte er knyttet til Ph.d.-programmet og flere nærings- og offentlige Ph.d.-er er opprettet i samarbeid med eksterne partnere og utvikling av kursporteføljen. På de fleste felt er internasjonalt forskningssamarbeid godt etablert, og AHO satser sterkt på å utvide samarbeidet med arbeids- og næringsliv gjennom forskning. Forskningen spenner bredt fra byggeteknikk og materialbruk, landskapsarkitektur og urbanisme, arkitekturhistorie- og teori, til ulike former for designforskning innenfor produktdesign, interaksjonsdesign, tjenstedesign og systemorientert design. Det meste av forskningen er teoretisk anlagt og foregår hovedsakelig ved bruk av de mer tradisjonelle ansattarealene.

Skolen har en utstrakt utstillingsvirksomhet hvor både prosess og resultat vises frem. Hvert semester stiller alle kurs ut i skolens lokaler i utstillingen «AHO Works», som er åpen for alle. AHO har et eget

² Programmet hadde oppstart i februar 2022.

utstillingslokale og stiller også ut i samarbeid med institusjoner som muséer og gallerier nasjonalt og internasjonalt.

I likhet med kunst- og håndverksskolene, har alle AHOs utdanninger røtter i kunsthøgskolen. Studenters og lærekrefters utviklingsarbeid, innen undervisning og forskning, er ofte av kunstnerisk karakter. Et eksempel er AHOs «PhD by Practice» hvor stipendiater gjennomfører en doktorgrad basert på egne utviklingsarbeider som utvikles i praksis. Kunstnerisk utviklingsarbeid kommer i tillegg til mer typisk akademiske PhDer, forskning og undervisning.

Figur 4 Antall ansatte på AHO i 2020 fordelt per institutt, administrativt ansatte og stipendiater og beregnet behov for antall faste arbeidsplasser. AHO har flere ansatte i deltidsstillinger og alle ansatte har derfor ikke faste arbeidsplasser.

2 Problembeskrivelse

OPPSUMMERING: Da AHO flyttet inn i Maridalsveien 29 i 2001 var bygget dimensjonert for 450 studenter og 65 ansatte. Bygningen huser i dag over 800 studenter og rundt 160 årsverk, og det er planlagt for videre vekst, opp mot 900 campusstudenter. Bygget har mange gode egenskaper tilpasset AHOs behov, men vekst i antall brukere har skjedd uten tilsvarende tilpasning av bygningsmassen. Etter vår vurdering vil arealknappheten kunne gi negative konsekvenser for særlig utdanningskvaliteten og muligheten til å øke tilbudet for etter- og videreutdanning fremover. I tillegg vil målsetningen om mer kunnskapsdeling og samhandling med eksterne i AHOs lokaler vanskelig oppfylles. Press på ansattareal som følge av flere nødvendige nyansettelser vil også kunne gi uheldige virkninger for intern utvikling og arbeidsmiljø.

AHOs hovedutfordringer med bygningsmassen er knapphet på areal. En forventning om videre vekst i antall studenter og ansatte vil forsterke dagens problemer dersom det ikke gjennomføres tiltak.

2.1 Dagens situasjon; bygningsmasse, arealbruk og lokalisering

AHO ligger sentralt til i Oslo, i Vulkan-området med Grünerløkka som nærmeste nabo. Arealene rommer tegnesaler (store rom med plass til 30 til 60 studenter), verksteder, ansattareal, auditorier, grupperom, fellesareal og øvrige støttefunksjoner. Bygningen ble bygget som lager og verksted for Oslo Lysverker i 1938, og ble transformert til AHOs behov i 2000 med Statsbygg som byggherre og Jarmund/Vignæs AS som arkitekt. Flere spesialløsninger i bygget har gitt skolen identitet og attraktivitet, men byggets utforming gir også mindre fleksibilitet.

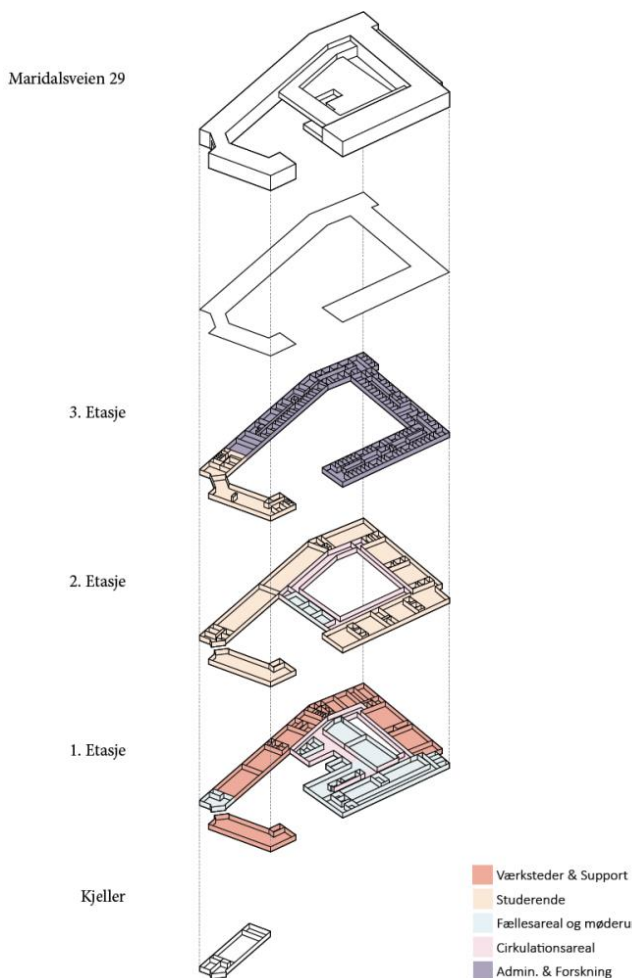
Arealer og arealbruk

AHO flyttet inn i nyrehabiliterte lokaler i Maridalsveien 29 i 2001. Bygget er på 14150 m² BTA og leies av Statsbygg. I tillegg har AHO leid 1490 m² BTA i Akersbakken på andre siden av Maridalsveien siden 2018. Tilleggsarealene brukes til studentarbeidsplasser/tegnesaalsplasser.

Tabell 5 Oversikt dagens arealer i Maridalsveien 29 og leide arealer i Akersbakken, inndelt i større funksjonskategorier rundet av til nærmeste 10 kvm.

Funksjonskategori	Areal BTA, 2020
Verksteder og support	1760
Tegnesaler ³	5200
Arbeidsplassrelatert areal	1920
Undervisning og fellesareal	3220
Teknisk, kommunikasjon- og konstruksjonsareal	3560
Total BTA	15640
Påslagsfaktor (BTA/FUA)	1,29

³ Tegnesaler er AHOs betegnelse på arbeidsplassene til studentene. Hver student har sin egen arbeidsplass/stasjon. Hvert kurs/klasse får tildelt en tegnesal per semester som brukes til en stor bredde aktiviteter; forelesning, selvstendig arbeid, gruppearbeid, veiledning samt sosial og faglig samhandling.

Figur 5 Arealkartlegging dagens lokaler i Maridalsveien 29. Leide arealer i Akersbakken kommer i tillegg

Værksteder og tegnesaler/arbeidsplasser for studentene opptar en stor andel av arealene til AHO. Hver student har sin faste arbeidsplass som de bruker både til å jobbe med modeller, som de frakter mellom arbeidsplassen og de ulike verkstedene, og til å motta undervisning og å jobbe med pc-arbeid.

Høgskolen har til sammen 3 auditorier, inkludert en croquissal. Alle auditoriene har flate gulv og har forskjellig bruksområder med høy grad av fleksibilitet, der flere rom også kan slås sammen. Det er 5 grupperom øremerket for undervisning. I tillegg er det 7 møterom, hvorav 2 er åpne rom. I tillegg er det noen grupperom i de leide arealene i Akersbakken.

AHOs ansattareal har vært plassert på samme sted, i 3. etasje, siden de flyttet inn med 65 ansatte i 2001. I dag er det rundt 160 årsverk, og det har vært lite økning av ansattareal siden 2001 med unntak av etablering av kontorareal i vestfløyen som tidligere var fremleiet til andre. Ansattarealene er i dag fordelt mellom enkeltkontorer, dobbeltkontorer og arbeidsplasser i mindre provisoriske «åpne landskap».

Fellesfunksjoner i kategoriseringen inkluderer alle typer møterom som ikke er tilpasset én type funksjon og som benyttes av alle på AHO. Kategorien dekker også uformelle møtesteder, biblioteket og andre rekreasjonsarealer. Fellesareal dekker også drift- og støttefunksjoner som bøttekott og toalett.

Utnyttelsesgraden i dagens bygning er høy, og det reflekteres i en påslagsfaktor (forholdstallet bruttoareal og funksjonskategorier) på rundt 1,3, som er lavt sammenlignet med andre høgskolebygg Statsbygg har kjennskap til. Noe av årsaken kan være at kommunikasjonsareal inngår som en del av funksjonskategoriene verksted og studentarbeidsplasser, som i dag er store rom med åpne flater.

Utearealene til AHO er ikke med i oversikten over bruttoareal, men er viktig å nevne som en del av mulig undervisningsareal og funksjon som sosiale samlingssteder. Landskapsarkitektur bruker blant annet utendørsareal ut mot Maridalsveien i dag som et plantelaboratorium., og utearealene fungerer som en utvidelse av verkstedet når studenter arbeider med store modeller.

Tilstand: Behov for å skifte ut flere bygningsdeler og tekniske komponenter

Byggets tilstand er som forventet ut fra byggeår (1936-1938) og tidspunkt for ombygging (2000-2001). Det vil si at flere bygningsdeler og teknisk utstyr er modent for utskiftning og bygget har en del slitasje. Ombyggingen og arkitekturen fra 2000 innebar også en rekke spesielløsninger, som senere har gjort det dyrt å erstatte bygningsdeler, inkludert spesialdesignede himlinger der armaturen er vanskelig å få tilgang til. Grunnet gammelt ventilasjonsaggregat og bygningskroppens utforming i betong og tegl, inkludert lite isolasjon i vegger og tak, er inneklimate i bygningen ikke optimalt, og spesielt i toppetasjene er det utfordring med varme i sommerhalvåret.

Ventilasjonsaggregatene er planlagt skiftet ut suksessivt de nærmeste årene. Takteking er fra ombygging i 2000 og bør, ut fra forventet teknisk levetid på 20-25 år og tilstandsobservasjoner, oppgraderes innenfor de nærmeste årene. Tilstandsanalyse viser også at det er flere vinduer som har dårlig isolasjon grunnet pakninger som ikke er tette, og dermed gir betydelig energitap. Det elektriske anlegget i Sydfløyen ble skiftet ut i 2018 og mindre utskiftninger av det elektriske anlegget ellers er gjort løpende siden AHO flyttet inn. Alt i alt fungerer det elektriske anlegget tilfredsstillende i dag.

Kulturminner: Bygningsmassen har definerte verneverdier

Bygningen er fra 1936-38 og var opprinnelig transformatorverksted og lager for Oslo Lysverker. I 1998 ble det arrangert en åpen prosjektkonkurranse om ombygging og innplassering av AHO. Arkitektene Jarmund/Vignæs vant konkurransen og la til rette for å konvertere et verkstedbygg til en forsknings- og utdanningsinstitusjon utstyrt med store verksteder, undervisnings- og arbeidsareal. I bygget er det lagt stor vekt på bevaringen av det opprinnelige. Bygget har verneverdi og står på Byantikvarens gule liste, som innebærer at Byantikvaren skal gi en rådgivende uttalelse for byggesaker som berører eiendommen.

Byggets fasade mot Maridalsveien og elva er bevart nær opp til det opprinnelige, mens noen større endringer er gjort inne i gårdsrommet. Her er det blant annet åpnet opp ved hjelp av store glassfasader for å øke lysgjennomstrømmingen i bygget.

Figur 6 Bilder fra AHO utendørs.

Lokalisering: Høgskolen ligger midt i byen, og passer godt inn med annen virksomhet i området

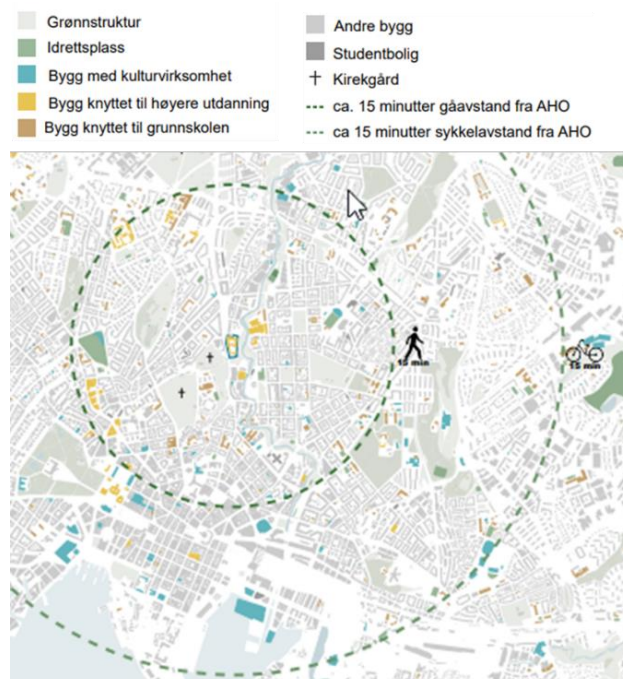
AHO ligger sentralt i Oslo, ved bredden av Akerselva, i Vulkan-området, med Grünerløkka som nærmeste nabo. Skolen holder til i et gammelt industribygg i Maridalsveien 29. I tillegg leier AHO mindre arealer i Akersbakken 12.

Både studenter og ansatte uttrykker tilfredshet med sentral plassering i en levende bydel med gode kommunikasjonsmuligheter og fine grøntområder. Dagens lokalisering er i tråd med gjeldende retningslinjer for arbeids- og besøksintensive statlige virksomheter som skal prioriteres inn i de mest sentrale og best kollektivtilgjengelige delene av en by.

Grøntområdene langs Akerselva inngår i Akerselva miljøpark – og det er knyttet store begrensninger til videre utvikling av området, samt bruk av grøntområdene rundt skolen. For eksempel anses det som lite sannsynlig at AHO kan ta i bruk grøntområder til eksperimentering for landskapsarkitekturstudiet og andre funksjoner som kunne ha vært nyttige for skolen.

Figur 7 I nærområdet er det flere utdanningsinstitusjoner. Kunsthøgskolen (KHIO) ligger rett øst, på motsatt side av Akerselva. I det tidligere industriområdet langs Akerselva, fra kulturkirken Jakob og nordover ligger det en rekke kunst- kultur og designvirksomheter. AHO passer dermed godt inn i området.

Figur 8 Innenfor gangavstand på 15 minutter fra AHO kommer man til Oslo S i sør, Bislett stadion i vest, Voldsløkka i nord og Tøyenparken i øst. Med sykkel omfatter tilsvarende radius Sørenga, Skøyen, Grefsen og Økernparken.

2.2 Fremover forventes vekst, men mindre endring i undervisningsformer

AHO forventer en mer moderat økning i antall studenter på campus kommende 20 år enn siste 20 år. Prognosen er på rundt 160 flere campusstudenter i 2040 sammenlignet med 2020, der det vesentligste av veksten kommer innen 2030. Ansattveksten følger studentveksten. I tillegg er det lagt opp til en økning på 180 studenter på etter- og videreutdanningsprogram de neste ti årene, som et svar på regjeringens satsing på livslang læring samt markedets etterspørsel. Det er antall campusstudenter som har størst betydning for arealbehovet, men det er også nødvendig med tilstrekkelig med auditorier og fellesareal for å kunne ta imot etter- og videreutdanningsstudenter på samlingsbaserte program og fortsatt ivareta nærhet til AHOs øvrige aktivitet. Generelle trender for undervisning for universiteter og høyskoler med mer aktivitets- og gruppebasert undervisning er allerede langt på vei implementert hos AHO, og vurderes derfor å få mindre betydning for arealbehovet.

Utredningen legger til grunn vekst i antall studenter og årsverk

Prognosene for antall studenter og årsverk er basert på blant annet tildelt finansiering til nye studieplasser, etterspørsel i arbeidsmarkedet, makrotrender og sammenligning med studiekapasitet i

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

18 AV 72

Danmark. AHO har gjennom Utdanningsløftet fått tildelt 150 studieplasser innen design, som bygges opp de kommende årene. I tillegg er det forventet videre etterspørsel etter studieplasser for arkitektur og landskapsarkitektur.

AHO planlegger også økning av samlingsbaserte studenter innenfor systemorientert design, arkitekturav og urbanisme i tillegg til innføring av nye etter- og videreutdanningsprogram etter 2025.

Det legges til grunn at økningen i antall årsverk korrelerer med økningen i antall studenter og følger dagens forholdstall på 5,0 mellom totalt antall studenter og antall årsverk. Det er totalt antall campusstudenter som legges til grunn i dimensjonering av fremtidig arealbehov. Nye studenter på etter- og videreutdanning inkluderes ikke direkte fordi disse ikke har samme bruk av spesialiserte areal som verksted og tegnesaler og dessuten er samlingsbaserte. Samtidig er det nødvendig med tilstrekkelig tilgjengelige auditorier og fellesareal for å kunne ta imot denne studentgruppen på campus.

Prognosene er forankret med Kunnskapsdepartementet i møte 30.september 2021. Bakgrunn for tallene som er oppsummert i Tabell 6 og Tabell 7 finnes i vedlegg 9.1.

Tabell 6 Prognoser antall studenter

Studieprogram	Campus- student/ Samling s-basert	Registrerte studenter 2018-2020			Prognose studenter			
		C/S	2018	2019	2020	2025	2030	2035
Design, master, 5-årig	C	139	151	182	305	305	305	305
Design, master, 2-årig	C	33	33	36	30	30	30	30
Arkitektur, master, 5-årig	C	423	382	409	400	420	420	420
Landskapsarkitektur, master 5-årig	C	18	42	67	65	95	95	95
Landskapsarkitektur, master 2-årig	C	42	37	34	35	35	35	35
Uklasserte ordinære studieprogram	C	1	41	5	0	0	40	40
Arkitekturvern, master erfaringsbasert	S	7	20	34	35	75	75	75
Urbanisme, master erfaringsbasert	S	7	20	30	35	75	75	75
Systemorientert design, master erfaringsbasert	S				40	40	40	40
Nye etter- og videreutdanningsprogram					30	50	60	60
Brutto innreisende studenter (endring)	C				-10	20	0	-30
Totalt antall studenter		670	726	797	965	1145	1175	1145
Antall campusstudenter		662	750	733	825	905	925	895
Sum samlingsbaserte studenter		14	40	64	140	240	250	250

Tabell 7 Prognose antall ansatte og årsverk⁴

⁴ Prognoser for antall ansatte (både totalt antall hoder og årsverk) basert på forholdstall knyttet til prognoser for studenter. Det er tatt utgangspunkt i dagens faktiske forholdstall mellom studenter og ansatte (2020).

Ansatte enhet	Ansatte og kontorbehov 2020			Prognose ansatte			
	Antall	Antall <51% stilling	Kontorbehov	2025	2030	2035	2040
Administrasjon	51	49	40	63			
Institutt for arkitektur	63	30	40	73			
Institutt for design	45	32	25	69			
Institutt for urbanisme og landskapsarkitektur	49	18	15	49			
Stipendiater	20		20	22	25	27	30
Totalt antall ansatte	228	139	111	275	327	336	327
Årsverk	158			191	229	235	229

Andre trender som kan påvirke AHOs arealbehov fremover

I tillegg til hvor mange personer som vil bruke bygningsmassen fremover vil også måten arealene brukes være viktig for arealbehovet. Som for prognoser for ansatte og studenter er det også usikkert hvordan bruken av bygget vil endres.

Med økende fokus på bærekraft og etiske problemstillinger i samfunnet, herunder unge som søker seg til AHO, kan det antas at både studentene og samfunnet ellers i økende grad vil stille krav til etterlevelse av bærekraftsperspektivet AHO står for faglig. Det vil stille krav til både bærekraftig arkitektur, klimatilpasning og innovasjon.

For hele UH-sektoren er det en økende forventning og vektlegging av mer kontakt og samarbeid med arbeidslivet og samfunnet, for å kunne håndtere samfunnsutfordringene. Tverrfaglige perspektiver trekkes fram som nøkkelen til å kunne forstå komplekse utfordringer (Kunnskapsdepartementet, 2020). For AHO kan det bety ansvar for å dele ny kunnskap og innsikt som går utover kjernevirksomheten, å være inviterende mot en større bredde aktører og å delta tydeligere i samfunnsdebatten.

I forbindelse med pandemien har AHO gått over til større grad av digitale undervisnings- og møteformer. I likhet med utviklingen post-korona i arbeidslivet, kan det forventes at det i årene fremover vil være en mer permanent utvikling mot bruk av digitale undervisnings- og læringsformer der det anses hensiktsmessig. Dette kan bidra til å redusere press på auditorier og grupperom, og arealer på universiteter og høyskoler generelt. Grunnet undervisningsformen på AHO forutsettes det at digitalisering ikke kan erstatte fysisk oppmøte på tegnesaler. Ifølge AHO er studentenes bruk av campus våren 2022 tilbake på samme nivå som før pandemien. Mer bruk av digitale verktøy kan derfor tenkes å i større grad påvirke ansattareal enn undervisnings- og ferdighetsareal, men øke etterspørselen for arealer der man kan trekke seg tilbake for å delta i digitale aktiviteter.

For undervisning generelt blir studentaktiv læring basert på mer interaksjon og teamarbeid viktigere. På dette området ligger AHO allerede langt framme og vil derfor trolig ikke påvirke AHO i stor grad utover de tilpasningene som er allerede gjort.

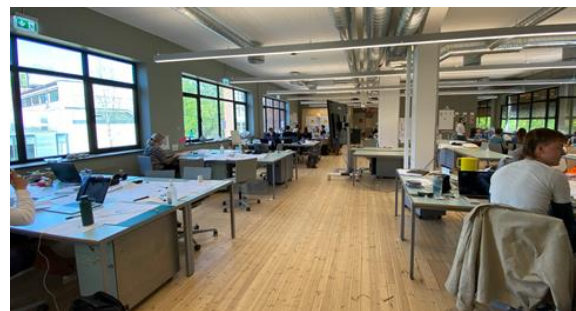
2.3 For lite studentareal sett opp mot studentvekst er AHOs største utfordring

Studentene på AHO er høyt motiverte og bruker mye tid på studiene. Til tross for lavere tilfredshet med fysisk infrastruktur ved studiestedet enn studenter i landet ellers oppgir AHOs studenter likevel at de totalt sett er tilfredse med studiene. Dagens pressede arealsituasjon gir imidlertid ikke rom for planlagt vekst og utvikling ved studiestedet. Dersom arealene ikke tilpasses vil konsekvensen kunne bli at AHO må endre sin vellykkede undervisningsform radikalt. Å ta imot flere etter- og videreutdanningsstudenter vil heller ikke være mulig.

Knapphet på generelle undervisningsrom og spesialiserte studentareal i dag

Tegnesalene og verkstedene er de mest kritiske arealene for AHO for å kunne gjennomføre undervisningen i tråd med sine læringsmål, der kjennskap til materialer og verktøy er viktig. Dialog mellom lærer og elev og mellom studenter sentrert rundt modellutvikling og praktisk arbeid på tegnesal og på verksted utgjør fundamentet for læring og forståelse. Studentene har derfor hver sin individuelle arbeidsplass på tegnesal, og AHO har en rekke verksteder tilrettelagt for ulike materialer og teknikker.

Siden AHO flyttet inn i Maridalsveien 29 i 2001 har antall studenter nesten doblet seg, uten at verkstedene er tilpasset økt studentmengde. Grunnet hensynet til HMS på verkstedene er det begrenset hvor mange som kan bruke verkstedene samtidig og hvor lange åpningstidene kan være, da det er nødvendig med oppsyn av verkstedsmestere i de fleste verkstedene. Ifølge AHO får ikke alle kurs så mye verkstedtid som ønsket, og dermed blir ikke potensialet for å lære om de ulike materialenes kvaliteter og egenskaper godt nok utnyttet. Det er til tider høy etterspørsel etter verkstedtid fra studentene, spesielt på lettverkstedene, gipsverkstedet og treverkstedet. Landskapsarkitekturstudiet savner også dedikerte verksted/laboratorium tilpasset deres behov, både innendørs og utendørs. Dette er avgjørende for å kunne følge dynamikken og prosessene i utvikling av planter, og å forstå naturlige prosesser.

Figur 9 Bilder fra verksted og tegnesal Maridalsveien 29.

Fordi det er knapphet både på auditorier, sosiale soner, grupperom og støttearealer brukes tegnesalene til mange forskjellige aktiviteter. For å få gjennomført alle forelesninger må store deler av mer teoretisk undervisning foregå på tegnesalene. Mangel på egne sosiale soner, gruppe- og møterom

gjør at det er på tegnesalene studentene samhandler både sosialt og faglig – noe som kan føre til interessekonflikter mellom støy og konsentrert arbeid. Det er heller ingen stille soner i tilknytning til tegnesalene der studentene kan trekke seg tilbake for ro og konsentrasjon.

På grunn av generell arealknapphet er det tvilsomt at alle arealer oppfyller kravene til dagslys og ventilasjon slik at det fysiske arbeids- og læringsmiljøet ikke har nødvendig kvalitet. Det krever også mye innsats å til enhver tid opprettholde godkjente rømningsveier, spesielt i verkstedene og på tegnesalene der det kan være både mye folk, utstyr og materialer i forhold til tilgjengelig areal.

For å løse nødvendig behov for individuelle tegnesalsplasser til studentene, i takt med studentveksten, er andre arealer og støttefunksjoner gradvis omgjort til tegnesalsareal, samtidig som studentene sitter trangere enn tidligere. Noen kurs er flyttet over til privat leide arealer i annet bygg i Akersbakken. Flere av arealene som er omgjort til tegnesalsplasser er ikke opprinnelig ment som permanente arbeidsplasser, og tilfredsstillende ikke krav til for eksempel dagslys. Tegnesalenes utforming, med åpning mellom hver sal, er heller ikke tilpasset dagens studentantall spesielt med tanke på luftkvalitet og støy.

Til tross for arealknapphet har studentene høy studieprogresjon og er tilfreds med studiene

Både faglig ansatte/forelesere og studenter påpeker at det er en knapphet på undervisnings- verksteds- og studentareal som er utfordrende for undervisning og arbeidsmiljø. I studiebarometeret 2021 (se Tabell 8) skårer studenter på AHO noe under snittet for sammenlignbare utdanninger når det gjelder «lokaler for undervisning og infrastruktur». Samtidig skårer de høyt på tilfredshet med studiene og på faglig og sosialt miljø.

Tabell 8 Svar på studentundersøkelsen i NOKUTs studiebarometer. AHOs tre studieretninger med tilstrekkelig antall svar sammenlignet med tilsvarende utdanninger hos andre institusjoner.

Spørsmål/tema	Master i arkitektur			Design			Master i landskapsarkitektur	
	AHO	NTNU	BAS	AHO, MA design	NTNU, MA industriell design	OsloMet BA produkt-design	AHO	NMBU
Total tilfredshet studieprogram	4,5	4,1	4,1	4,5	4,6	3,8	4,4	4,0
Lokaler for undervisning og infrastruktur	2,9	3,7	3,0	2,2	4,1	4,1	3,9	2,1
Sosialt miljø blant studentene	4,2	4,0	3,8	4,1	4,6	3,8	4,8	4,4
Faglig miljø	4,3	4,2	3,5	4,2	4,1	4,2	4,5	4,4
Miljø studenter og fagansatte	3,9	4,0	3,7	4,1	3,9	4,1	4,4	4,0

Ut fra de høye søkertallene til studiene ved AHO, og at studentene bruker langt mere tid på studiene enn andre studenter (mellom 40 og 50 timer i uken i snitt), er det grunn til å tro at studentene ved AHO i utgangspunktet er svært motiverte.

Kjennskap til materialer og praktisk utforming er viktige læringsmål ved AHO. Samtidig viser forskning at det er behov for styrking av analytiske perspektiver i arkitektstudentenes arbeidsprosesser og mer systematisk bruk av forskning og kunnskap «utenfra» i prosjektarbeidet (Eikseth, 2017). Arbeid på tegnesal legger i hovedsak til rette for praktisk arbeid og i mindre grad til teoretisk fordypning. AHO ønsker å styrke seg på de mer analytiske perspektivene, men arealene legger lite til rette for det i dag.

Ved videre studentvekst forventes det at undervisningskvalitet og tilfredshet blir dårligere

Med dagens knapphet på areal vurderer AHO at det ikke er mulig å utnytte arealene ytterligere uten at dagens undervisningspraksis, som har vist seg å fungere godt, må endres radikalt. Det mest kritiske er behov for areal til individuelle tegnesalsplasser. I forbindelse med tildeling av 150 studieplasser innen design planlegger AHO, i samarbeid med Statsbygg, å etablere to midlertidige undervisningspaviljonger, med plass til tegnesalsplasser for den økende studentmengden. Denne investeringen gjennomføres fordi AHO vurderer det som umulig å kunne tilby tilfredsstillende undervisning og arbeidsmiljø til enda flere studenter innenfor dagens arealer. AHO vil imidlertid kun få lov til å sette opp undervisningspaviljongene under forutsetning om at dette er for en begrenset tidsperiode på noen få år.

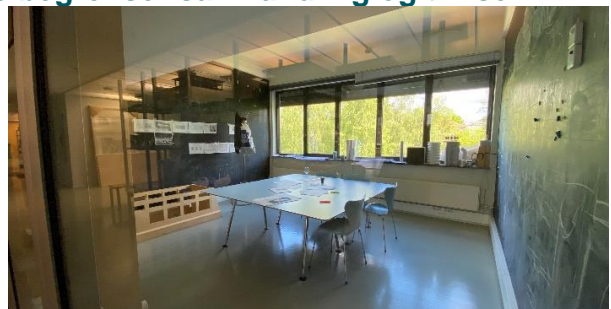
En økning av studenter innenfor dagens areal vil gjøre at det blir:

- mindre undervisning og selvstendig arbeid for å øke materialkjennskap på verkstedene
- enda høyere lydnivå og interessekonflikter mellom undervisning, samhandling og behov for konsentrasjonsarbeid på tegnesalen
- enda mindre rom for den teoretiske og analytiske delen av undervisningen

AHO mener at konsekvensene av den økende arealknappheten enda ikke har kommet tydelig fram i studentundersøkelser, blant annet grunnet to år med unntakstilstand under pandemien.

Når det gjelder både regjeringen, samfunnets og AHOs ambisjoner om å øke tilbudet for livslang læring vil en videreføring av dagens arealsituasjon gjøre det vanskelig å gjennomføre. Et alternativ kan være å tilby teoretisk undervisning for denne studentgruppen gjennom leie av arealer helt frikoblet fra resten av AHO, men gevinster ved gjensidig læring og kompetanseutvikling ved samhandling mellom EVU-studenter og campusstudenter og ansatte vil da forsvinne, og vurderes av AHO som en lite hensiktsmessig løsning.

2.4 Ansattarealenes utforming og utnyttelse begrenser samhandling og trivsel

Figur 10 Eksempel på kontor og møterom i ansattarealene

AHOs ansattareal har vært plassert på samme sted, i 3. etasje, siden de flyttet inn med 65 ansatte i 2001. I dag er det rundt 160 årsverk, og det har vært lite økning av ansattareal siden 2001 med unntak av etablering av kontorareal i vestfløyen som tidligere var fremleiet. Ansattarealene er i dag fordelt mellom enkeltkontorer, dobbeltkontorer og arbeidsplasser i mindre provisoriske «åpne landskap». Ansattvekst er håndtert ved at møterom og sosiale soner er gjort om til kontorarbeidsplasser, og i mindre grad ved arealøkning. AHO inngikk i 2022 en avtale om leie av 800 kvm kontorlokaler i lokaler på Vulkan der ansatte skal flytte inn i løpet av årsskiftet 2022/2023.

Kontorbygg innenfor statlig virksomhet har en øvre ramme på arealbruk gitt av rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2015). For den rene «kontordelen» av bygningsmassen, som må skilles ut for å få sammenlignbare tall når vi ser på et universitets- og høyskolebygg, gjelder 13 m² per årsverk som en øvre grense. For AHO er arbeidsplassrelatert areal per årsverk i dag på rett over 12 m², og er dermed under øvre grense.

Fremover er det planlagt med vekst i antall årsverk i takt med planlagt studentvekst. Det er begrenset med mulighet for å få inn flere ansatte i dagens arealer uten tiltak.

Høy grad av cellekontor, og praksis med personlige plasser for ansatte over 50 prosents stilling, gjør at arealene oppleves som trange da det er lite plass til andre avlastningsarealer som sosiale soner, stillerom og møteplasser utover de rene kontor plassene. Flere av arbeidsplassene har ikke påkrevd størrelse og tilstrekkelig dagslys. Luftkvaliteten er også dårlig da ventilasjonsanlegget ikke er dimensjonert for antallet brukere som skolen har i dag.

Mangelen på møterom opplyses som et stort problem, og da spesielt i forbindelse med forskningsaktivitet der det er ønskelig å ha møter både internt og mulighet til å invitere eksterne inn. Stipendiatene, som bruker mye av sin tid på konsentrasjonsarbeid, sitter i eget område, men gir tilbakemelding på at de sitter for tett.

Mangel på samhandlingssoner gjør også at det blir mindre samhandling enn ønsket mellom ansatte på de forskjellige instituttene. Masterstudenter kan komme opp til ansatte i kontorfløyene, men samhandling mellom studenter og faglig ansatte foregår mest på salene. Når det gjelder forskningsprosjekter der AHOs studenter er involvert er tilrettelagte samhandlingsarealer mangelvare.

2.5 Fortrengning av andre funksjons- og støtteareal gir utfordringer

Prioritering av kritiske tegnesalsplasser for studentene har gjort at andre funksjoner, som felles- og støtteareal er blitt fortrenget. For det første gir arealknappheten dårligere flyt og logistikk i bygget slik at både drift og administrative tjenester blir ineffektive. For det andre er det svært lite areal til å invitere eksterne samarbeidspartnere, og samfunnet ellers, inn til AHO – noe som er deres målsetning.

Knapphet på areal til samhandling og formidling går på bekostning av eksternt samarbeid

En del av AHO sitt samfunnsoppdrag, som blant annet understøttes av utviklingsmålene fra Kunnskapsdepartementet (Kunnskapsdepartementet, 2022), er å være et senter for kompetanse innenfor sine fagfelt. Å knytte til seg næringslivet og bransjen er også viktig for å sikre både undervisningens og forskningens relevans og kvalitet. Det er derfor nødvendig for AHO å ta initiativ til å samhandle med næringsorganisasjoner, andre kunnskapsmiljø, og samfunnet ellers.

Grunnet fortrengning av fellesarealer og formidlingsareal, og høyt belegg på få undervisningsrom er det i dag svært begrensede muligheter til å holde konferanser og seminarer for eksterne på AHO. Det er også utfordringer med møteromskapasitet. Utformingen av selve bygget, der hovedinngangen er dypt inne i konstruksjonen bidrar også til at AHO blir mindre åpen for resten av samfunnet og byen.

Flere av AHOs kurs har tette samarbeid med arbeidslivet, der prosjekter utvikles i samarbeid med både offentlig og privat sektor. Disse prosjektene foregår i dag stort sett i samarbeidspartnerne lokaler, men ofte har disse også mangel på arealer. Mangel på tilrettelagte samhandlingsareal ved AHO gjør at aktiviteten er begrenset i forhold til hva den kunne ha vært, da mange aktører er interessert i slike samarbeid og ofte ønsker å sitte tett knyttet på AHO i deres lokaler.

Relevans i utdanningene for samfunnet sikres i dag i stor grad gjennom at flere faglig ansatte jobber i deltidsstillinger mellom næringsliv og undervisning. Ansatte med stillingsprosent fra 50 og nedover har imidlertid få muligheter for å arbeide fra campus i mangel på tilgjengelige arbeidsplasser. De utfører gjerne sin undervisning på tegnesal og går igjen. Dette kan føre til at disse ikke inkluderes i arbeidsmiljøet slik at AHO går glipp av verdifull samhandling med medarbeidere med hovedarbeidsgiver eksternt.

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

24 AV 72

Grunnet arealsituasjonen er etter- og videreutdanningsaktivitet adskilt fra ordinær utdanningsaktivitet. Etter- og videreutdanningsstudentene er som regel kandidater med relevant kompetanse og arbeidserfaring for de ordinære campusstudentene. Begge studentgrupper og forskningsaktiviteten går dermed glipp av gjensidig læringspotensial ved å samkjøre noe av aktiviteten.

Konsekvensen av at det er lite plass til annen aktivitet enn undervisning og forskning for studenter og ansatte er at AHO kan gå glipp av mulige samarbeidsmuligheter og begrenses i å spre kunnskap og kompetanse til samfunnet rundt. Studentutstillingen AHO Works gjennomføres hvert halvår etter semesterets avslutning, og er svært viktig for tilbakemelding på kvaliteten på studentenes arbeider. På grunn av fleksibruk av lokaler, er utstillingsperiodene veldig tidsbegrensede og i løpet av studieåret er det lite muligheter til å ha utstillinger på tegnesalene eller i undervisningsrommene.

Arealknapphet og funksjonsendring går på bekostning av effektiv drift

Den gradvise funksjonsendringen mot flere tegnesalsplasser har gjort at det er lite areal til viktige støttefunksjoner og at svært høy sambruksgrad gir lite effektiv drift. Grunnet høy utnyttelse er det også lite fleksibilitet med tanke på små ombygginger for å bedre arealenes organisering og funksjonalitet.

Svært lite lagerkapasitet gjør at AHO ikke får utnyttet potensialet for sirkulærøkonomi i materialene. Mye brukbart materiale må kastes fordi det ikke er tilstrekkelig med lagerplass eller rom for kildesortering. Bruk av kommunikasjonsareal til utstillinger eller annet gjør renhold vanskeligere å gjennomføre. Fordi også tidligere lagringsplass er gjort om til tegnesalsplasser har AHO i 2022 funnet det nødvendig å leie lagerlokaler eksternt, i Nydalen, for å løse akutte behov for lagringsplass. Konsekvensen er ekstra arbeid med logistikk og forflytning av ulike typer materiell.

Både tegnesalene, undervisningsrommene og verkstedene har høy utnyttelse og brukes til veldig mange forskjellige aktiviteter. Det går dermed med mye tid på å omorganisere og flytte på møbler og materier i forbindelse med overgang fra en prosess til en annen.

Fordi det er et fysisk brudd i ringen som utgjør dagens tilnærmede sirkelformede bygningsmasse er ikke flyten i bygget gunstig. I tillegg er ikke funksjoner nødvendigvis plassert logisk i forhold til hverandre når det gjelder dagens bruk. Det vil blant annet si at man til tider må gå veldig langt for å komme fra en funksjon til en annen.

2.6 Mye fungerer bra i dag – mange egenskaper bør bevares

Da AHO flyttet inn i Maridalsveien 29 i 2001 ble bygningen transformert og tilpasset AHOs behov. Det er dermed mye som fungerer veldig godt, med unntak av at antall studenter og ansatte er nesten doblet siden den gang.

For AHOs prosesser, med mye dyre verkstedslokaler, er det en fordel driftsmessig og i undervisningen at verkstedene ligger samlet, og at tegnesalene er i samme bygg som verkstedene. At verkstedene ligger i umiddelbar nærhet til hverandre gir en best mulig utnyttelse av verkstedsmestere og lærerkrefter, og det er en logisk prosessflyt mellom de ulike typene av verksted.

Biblioteket til AHO er et av Europas beste arkitekturbibliotek og er i dag et av de få stedene studentene kan trekke seg tilbake for å få ro og konsentrasjon.

Med tanke på dreiningen mot sirkulærøkonomi og høyt fokus på bærekraft passer det godt for AHO å være i et transformert bygg. Lokaliseringen er også god, både med tanke på statlige planretningslinjer for denne typen virksomhet, og med tanke på hvilke andre institusjoner og potensielle samarbeidspartnere som er lokalisert i nærheten.

Selv om flere av de ansatte har privatiserte cellekontor har AHO også en policy på at ansatte i under 50 prosent stilling ikke har faste kontorplasser. Dette bidrar til mer effektiv utnyttelse av arealene, til tross for at utformingen av arealene setter begrensninger for samarbeid med ansatte i deltidsstillinger.

2.7 Oppsummering problembeskrivelse

Oppsummert finner vi at utfordringene AHO opplever i dag med arealknapphet, men som enda ikke har gitt vesentlige konsekvenser for kjernevirksomheten, vil øke de nærmeste årene med nye studieplasser og vekst i antall ansatte. Areal situasjonen vil også hindre ønsket utvikling fremover.

Tabell 9 Hovedproblemstillinger i dag og fremover

Konkret problem	Årsak	Konsekvens
1) AHO har ikke nok generelle og spesialiserte undervisnings- og arbeidsplassareal til å kunne håndtere planlagt og forventet studentvekst innenfor det undervisningsopplegget som er nødvendig for å oppnå læringsmålene.	Studiene er innrettet mot mye praktisk arbeid med materialer og modeller i undervisningen slik at verksted og individuelle tegnesalsplasser er kritiske arealer. AHOs arealer er i liten grad tilpasset studentveksten de siste 20 årene. Økning av nødvendige tegnesalsplasser er blitt prioritert, men kvaliteten på arealene er blitt dårligere. Verkstedareal eller generelle undervisningsareal, til mer teoretisk undervisning, er i liten grad tilpasset økningen i aktivitet siden 2001.	Til tross for dagens knapphet på areal er studentene tilfredse og har høy studieprogresjon ifølge de siste kartleggingene. Med økende studentmengde uten økning i areal er det imidlertid forventet at knapphet på student- og undervisningsareal vil bli så kritisk at både trivsel og utdanningskvalitet vil bli dårligere.
2) Fortrengning av andre funksjoner enn kjernevirksomheten gir utfordringer for formidling, eksternt samarbeid og effektiv drift	Gradvis prioritering av arealer til den mest kritiske delen av kjernevirksomheten (tegnesaler) har gjort at det er knapphet på fellesareal og støttefunksjoner.	Få møteplasser og rom til eksternt formidling gir utfordringer med eksternt samarbeid og å knytte nærings- og samfunnsliv tett på studiestedet for å få ut synergier mellom AHO og nærings- og samfunnsliv. Mindre mulighet for publikum og samfunnet ellers til å tilegne seg kunnskap om design og arkitektur som produseres ved AHO tett på den aktiviteten som foregår fysisk på skolen. Mindre effektiv administrasjon og drift i bygget. Brukbare materialer må kastes fordi det er mangel på lagerkapasitet.
3) Lite fleksible og høyt utnyttede ansattareal som legger lite til rette for samhandling, arbeidsmiljø og trivsel.	Antall årsverk og ansatte er økt uten tilsvarende økning i areal. Opprinnelig arbeidsplasskonsept er ikke tilpasset dagens antall ansatte og årsverk. Sosiale soner og møterom er omgjort til faste arbeidsplasser og instituttene er spredt på forskjellige fløyer, og forskjellige bygninger.	Lite stillerom og samhandlingssoner i ansattarealene hemmer samarbeid internt på instituttene og mellom instituttene. Ansatte med under 50 prosent stillingsprosent har få muligheter til å arbeide på campus utover undervisning på tegnesal. AHO går dermed glipp av verdifull samhandling med medarbeidere som har hovedarbeidsgiver eksternt. Konsekvensene kan bli dårligere kvalitet på forskning og undervisning.

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

26 AV 72

Etter vår vurdering vil dagens arealknapphet kunne bli til reelle problemer med konsekvenser for særlig utdanningskvaliteten. Dette fordi det ikke vil være plass til å gjennomføre timepålagt undervisning og sørge for tilstrekkelig egentrening på tegnesaler og verksteder, eller å ta imot nye studenter på etter- og videreutdanningsprogram. I tillegg vil målsetningen om mer kunnskapsdeling og samhandling med eksterne i AHOs lokaler vanskelig oppfylles, men dette problemet rangeres lavere enn mangelen på undervisningsareal. Press på ansattareal som følge av flere nødvendige nyansettelser vil også kunne gi uheldige virkninger for intern utvikling og arbeidsmiljø.

Studentene på AHO har høy studieprogresjon og oppgir i NOKUTs siste studentundersøkelser at de er svært tilfredse med studiene og faglig og sosialt miljø. Dette til tross for at de også oppgir under middels tilfredshet med lokaler og infrastruktur. Undervisningen er basert på utstrakt bruk av verksteder, tegnesaler og studioer – en undervisningsform som går under betegnelsen «Osloskolen».

Dagens arealknapphet gjør det umulig å øke antall studenter og samtidig holde på den undervisnings- og studieformen AHO har vist seg å ha suksess med. I takt med studentveksten de siste 20 årene er kritiske tegnesalsplasser for studentene blitt prioritert, mens annet areal har blitt fortrent. Mangel på samhandlings- og fellesareal begrenser AHOs mulighet til å invitere samfunnet og samarbeidsaktører inn til AHO. Dårlig logistikk og flyt i bygget og knapphet på støttefunksjoner gir utfordringer for driften. Ansattarealene er ikke tilpasset vekst i antall ansatte og mangel på areal for samhandling, møte- og grupperom begrenser både internt og eksternt samarbeid.

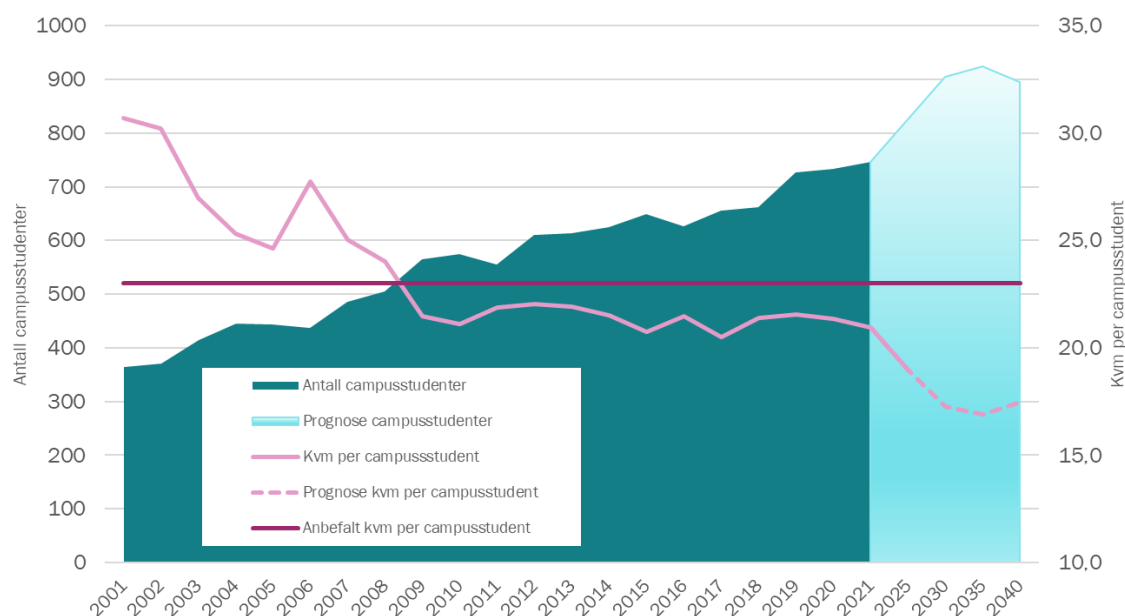
3 Behovsanalyse

OPPSUMMERING: Samfunnet har behov for å utdanne arkitekter, landskapsarkitekter og designstudenter. Dette understøttes av stortingsmeldinger de siste årene som legger vekt på behovet for innovasjonsevne, konkurransekraft og bærekraftige løsninger for å kunne løse fremtidens samfunnsutfordringer. Både politiske føringer og AHO som institusjon ser behov for at AHO styrker seg innen åpenhet og samarbeid med omverdenen. For å få til dette trenger AHO å holde fast ved en utdanningsmodell de har hatt suksess med - basert på mye tilstedeværelse og arbeid med modeller, materialer og formgivning som utgangspunkt for læring. For å oppnå høy kvalitet på AHOs forskning og kunnskapsproduksjon har de faglig ansatte behov for arbeidsforhold som legger til rette både for skjermet konsentrasjonsarbeid, men også samarbeid internt og eksternt.

Mer operasjonelt for AHO betyr dette at arealene må tilpasses planlagt og forventet vekst i studentmassen og i antall årsverk. Først og fremst har høgskolen behov for spesialisert studentareal, som verksted og tegnesaler tilpasset studentmassen, men andre kjernefunksjoner og støtteareal må stå i forhold til de andre arealene. Nærhet mellom AHOs ulike funksjoner og fagmiljø er også et viktig premiss for å få til gode tverrfaglige samarbeid, god trivsel og effektiv drift. Det er også behov for en bygningsmasse som understøtter tett samarbeid med samfunnet rundt høgskolen.

Det er i dag et gap mellom dagens situasjon og AHOs arealbehov, spesielt sett i sammenheng med planlagt og forventet studentvekst. Det prosjektutløsende behovet er definert som:

For at AHO skal kunne fortsette å tilby forskning og utdanning av høy kvalitet og ha mulighet til å utvikle seg videre i takt med samfunnets behov er det behov for mer areal og bedre tilrettelagte lokaler.

Figur 11 Figuren viser hvordan antall studenter og kvadratmeter per student har utviklet seg fram til og med 2020, prognose for studentvekst fram til 2040 og hvordan kvadratmeter per student vil falle videre dersom antall kvadratmeter holdes likt som i dag. Den vannrette mørkelilla streken viser kvm per student som er lagt til grunn som anbefaling i dimensjoneringen av AHOs bygningsmasse, og at AHO har ligget under den anbefalte dimensjoneringen de siste 10-12 årene

3.1 Interessentanalyse

Interessentanalysen skal avdekke hvilke grupper som berøres av utredningen, deres preferanser og opplevde behov, og avdekke mulige interessekonflikter. Tabell 10 gir en systematisk oversikt over interessentene og deres viktigste behov relatert til utvikling av AHOs bygningsmasse. Studenter og ansatte berøres direkte av prosjektet. Viktige behov er at de skal ha attraktive og fremtidsrettede lokaler som understøtter AHOs samfunnsoppdrag og strategiske mål. Ansatte har behov for gode undervisnings- og forskningsareal og et godt arbeidsmiljø. Studentene har behov for lokaler som fremmer læring og sosialt miljø. For eierdepartementet er det viktig at prosjektet er samfunnsnyttig og i tråd med politiske føringer for utdanning og forskning, kultur og arealforvaltning. For samarbeidspartnere er det viktig at lokaler og infrastruktur er inviterende og legger til rette for møter og samhandling. For Oslo kommune er blant annet byutvikling og kulturminner viktig.

Tabell 10 Oversikt viktige interessenter.

Aktører og interessegrupper	Relasjon til prosjektet og grad av innflytelse	Behov og interesser i prosjektet
AHO som institusjon	Ledelse og styring av AHO og direkte berørt av konseptvalg. Innflytelse: Stor Involvert i prosjektet gjennom prosjektgruppe og styringsgruppe	Behov for fremtidsrettede, hensiktsmessige, fleksible og kostnadseffektive lokaler som understøtter AHOs samfunnsoppdrag og strategiske mål. AHO har behov for å være et attraktivt studie- og arbeidssted.
Vitenskapelige ansatte og stipendiater	Bruker og direkte berørt av konseptvalg. Innflytelse: Stor Involvert i prosjektet gjennom prosjektgruppe og brukergruppe	Behov for hensiktsmessige og fleksible arealer for undervisnings- og forskningsaktiviteter og arbeidsmiljø. Ulike ønsker til arbeidsplass fra eget kontor til plass sammen med studentene, til kontorfellesskap. Ansatte ønsker mer tilgang til uformelle arbeidssoner, møtesteder på tvers av institutt, samt dedikerte laboratorier/prosjektrom til forskning. I tillegg bedre mottaksone og rom egnet for å invitere eksterne inn.
Administrativ ansatte	Bruker og direkte berørt av konseptvalg. Innflytelse: Stor Involvert i prosjektet gjennom prosjektgruppe og brukergruppe	Behov for lokaler som legger til rette for et godt arbeidsmiljø og er hensiktsmessig plassert i forhold til andre funksjoner slik at administrative tjenester fungerer effektivt og godt.
Studenter	Bruker og direkte berørt av konseptvalg. Innflytelse: Stor Involvert i prosjektet gjennom prosjektgruppe og brukergruppe	Behov for attraktive og hensiktsmessige lokaler som fremmer god læring og et godt sosialt miljø. Studentene ønsker å sitte i nærheten av verkstedene og at tegnesalsarealene også er bedre tilrettelagt for sosial samhandling enn i dag.
Kunnskapsdepartementet	Eierdepartement og etatsstyrer av AHO Innflytelse: Stor Involvert i prosjektet gjennom avklaring av overordnede rammer.	Skal påse at; - tiltak utarbeides i tråd med politiske føringer for utdanning og forskning, kultur og arealforvaltning - at et eventuelt investeringstiltak gjennomføres innenfor bestemt tid, kostnad og kvalitet i et porteføljeperspektiv - at tiltaket er samfunnsnyttig
Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO)	Tilbyder av ulike velferdstilbud. Er til stede med stand ved semesterstart.	Tilrettelagte og attraktive arealer inne og ute for å utøve sine tjenester for studentene (studentmiljø, råd og helse etc.). Skal bidra til et godt studentmiljø. Har i dag ikke

	Innflytelse: Liten Ikke involvert i prosjektet	faste tilbud eller studentkontakter på campus til AHO, men på en rekke andre campus i Oslo.
Tilbydere på AHO	Kantinen og renhold driftes av private. Innflytelse: Liten	Behov for gode arbeidsforhold i kantinen. Renhold.
Samarbeidspartnere. Eksempler: OBOS, Byantikvaren, Ruter, Sunnaas sykehus, Nasjonalteateret, Oslo kommune, Bane Nord Eiendom. Innenfor forskning: Sjøfartsdirektoratet, Rolls Royce, VARD, oslo Universitetssykehus, Albelia, Accenture, Larvik kommune	Samarbeid med AHO gjennom forskning og utdanning. Innflytelse: Middels	Hensiktsmessige lokaler og infrastruktur. Samhandlingsarealer. Enkelt å finne frem.
Oslo arkitekturtriennale (OAT)	Er i dag lokalisert på AHO med 3 til 5 arbeidsplasser tett på arkitektenes fagmiljø, men er ønsket flyttet fordi arkitektur trenger plassene selv. Innflytelse: Middels	Ønsker kontorer tett på fagmiljøet arkitektur
Konferanse	Samarbeidsaktører som avholder konferanser i AHOs bygg. Innflytelse: Liten	Behov for auditorium med opptaksmuligheter og arealer for mingling og bevertning i nærheten. Eksempler er; Trehuskonferansen (arkitektur), RSD6 Conference (systemorientert design), Future North (lenskapsarkitektur), Anticipation Conference (design).
Besøkende	Brukere av bygg og infrastruktur. Innflytelse: Liten	Enkelt å finne fram, samt ledig kapasitet til å avholde konferanser hos AHO når de ønsker dette.
Statsbygg	Statsbygg har tre roller i denne sammenheng. Statsbygg eier og drifter Maridalsveien 29. Ved et byggeprosjekt vil Statsbygg være byggherre dersom prosjektet videreføres som et statlig byggeprosjekt. Statsbygg utfører KVN som en nøytral rådgiver uavhengig av rollen som eier og byggherre Innflytelse: Middels til liten*	Statsbygg, som eier av dagens bygningsmasse ønsker å fortsette et langsiktig leieforhold med AHO i Maridalsveien og har også behov, på vegne av Staten, for å forvalte sine eiendommer på en samfunnsmessig rasjonell måte. Statsbygg, som byggherre, er opptatt av at byggeprosjekt gir gode rammer for en effektiv prosjektutvikling. Statsbygg ønsker tilstrekkelig kvalitet på utredningen slik at den legger riktige premisser for konseptvalg og videre prosjektutvikling. *rollen som eiendomsforvalter har liten påvirkning, mens rollen som rådgiver (i konseptfase) og byggherre (i videre faser) har en større grad av innflytelse på konseptutforming/prosjektgjennomføring.
Oslo kommune	Overordnet arealplanlegging, plan- og byggesaksbehandling, bevaring av kulturhistoriske bygninger. Innflytelse: Middels	At tiltaket passer inn i byutviklingen og ikke har negativ påvirkning på omkringliggende områder og virksomheter.
Nærmiljø, naboer og brukere av området	Brukere av nærområdet. Innflytelse: Liten	At prosjektet ikke fører til negative kvaliteter for omkringliggende områder og virksomheter.

KULTUR OG TRIVSEL	SAMARBEID, FLERFAGLIGHET OG UNDERVISNING	KONTAKT MED OMGIVELSENE OG SAMFUNNET	SAMFUNNSROLLE
- o Dykke fagdisipliner med sterk kultur og identitet vs. bygge kultur og tilhørighet på tvers av fagdisipliner - o Mestare arealbegrensninger (både reelt og norm) vs. skape rom både for sosialisering og plasskrevende undervisningsformer - o Møte statens arealnorm for arbeidsplasser og løse skolens totale plassbehov vs. faste plasser og enekontor til ansatte i stillinger over 50% - o Holde høy faglig standard vs. møte krav fra studenter om forutsigbarhet (ref. studentopprøret)	- o Sikre tverrfaglighet og faglig bredde vs. rendyrke spesialisering og faglig dybde - o Ivareta dagens praksis og særpreg i undervisningen vs. sikre kontinuerlig fornyelse - o Sikre fysisk tilstedeværelse vs. utnytte fordeler ved digital samhandling - o Sikre rom for konsentrasjon og tilbaketrekning vs. fremme samhandling	- o Åpne opp og bli mer transparent mot omgivelsene vs. ivareta særpreg og videreutvikle «Osloskolen» - o Sikre åpenhet vs. ivareta sikkerhet - o Ivareta primær oppgaven (masterutdanning) vs. øke kontakt med arbeids- og næringsliv, sikre profesjonsklare studenter og bidra til livslang læring - o Ta en tydelig og aktiv rolle i samfunnsdebatten vs. rendyrke AHO som undervisnings- og forskningsinstitusjon	- o Sikre rom for vekst og endring vs. redusere økologisk fotavtrykk - o Legge til rette for arealkrevende og individuelle behov knyttet til forskning vs. bedre tilrettelegging for samhandling i ulike former (allsidighet) - o Sikre plass til arealkrevende funksjoner (verksteder, enekontorer, faste plasser til studenter) vs. være forblide på bærekraft - o Holde fast ved dagens praksis vs. ta en rolle som innovativt fyrårn

Figur 12 Det er ikke identifisert grunnleggende interessekonflikter i arbeidet med utredningen, men AHO har identifisert noen dilemmaer der behov kan dra i forskjellig retning.

3.2 Normative behov

Her redegjør vi for de mest relevante overordnede politiske mål, lover og forskrifter som har relevans for utredningen⁵. Formålet med universiteter og høyskoler er definert i universitets- og høyskolelovens § 1-1 som å:

- tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå
- utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv
- bidra til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig utvikling

Infrastruktur er viktig for at UH-sektoren oppnår overordnede mål

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning fra KD, som kom høsten 2018, la for første gang en norsk regjering frem en politikk for universitets- og høyskolebygg (Kunnskapsdepartementet, 2019a). Hovedbudskapet i denne er at bygg, utstyr og infrastruktur skal legge til rette for kvalitet i utdanning og forskning, og for bærekraft og miljø. Studiestedet skal og fremme samarbeid – mellom studenter og forskere, akademia og næringslivet og lokalsamfunnet.

«Et godt utformet bygg kan invitere til samarbeid, til å krysse grenser mellom fag og til bedre kommunikasjon mellom studenter, mellom studenter og forskere, og mellom akademia, næringslivet og lokalsamfunnet. Et dårlig utformet bygg kan hindre slikt samarbeid, fremme enveiskommunikasjon fra undervisere til studenter og hindre god utnyttelse av digitalisering, entreprenørskap og utadrettet virksomhet. ...» (Kapittel 8.1 «Behov for godt utformede universitets- og høyskolebygg»).

Viktige nasjonale mål for UH-sektoren fra den samme langtidsplanen, er styrket konkurransekraft og innovasjonsevne, å møte store samfunnsutfordringer og å sikre et bærekraftig velferdssamfunn og fagmiljø av fremragende kvalitet.

Tettere knytning mellom høgskolen og arbeidslivet: Livslang læring og arbeidslivsrelevans

Kompetansereformen – lære hele livet (Kunnskapsdepartementet, 2019b), og stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans (Kunnskapsdepartementet, 2020) vektlegger at utdanningsinstitusjoner og arbeidslivet må samarbeide tettere for å ruste samfunnet for omstilling. Med tettere knytning mellom AHO og arbeidslivet vil utdanningene bli mer relevante og studentene bedre rustet til å møte et

⁵ En mer detaljert tabelloversikt finnes i vedleggskapittel 9.4.

samfunn i omstilling og endring. Tilbud om livslang læring som gir mulighet til å bygge og utvide kompetanse for flere befolkningsgrupper vektlegges. I AHOs tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet for 2022 går temaet igjen «*AHO skal søke samarbeid for å videreutvikle både den ordinære studieporteføljen og en portefølje av etter- og videreutdanning tilpasset samfunnets behov. Etter- og videreutdanning vil kunne bidra til vekselvirkning mellom problemstillinger profesjonsutøvere møter i sitt virke og AHOs kunnskapsproduksjon.*» Dette underbygger blant annet behovet for at AHO satser på videre utvikling av etter- og videreutdanningstilbud slik det er lagt opp til i prognosene fram mot 2040, men også at AHO knytter seg tettere på samfunnet generelt.

Stortingsmeldingen «En innovativ offentlig sektor – kultur, ledelse og kompetanse» (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2020) legger også vekt på at «god kvalitet og godt samspill mellom arbeidslivet og forskning og utdanning er sentrale faktorer for modernisering, effektivisering og innovasjon i offentlige virksomheter» (8.1). AHO har en rekke samarbeid med det offentlige, eksempelvis flere samarbeid med kommunene rundt Oslo i forbindelse med studentoppgaver. Det er et ønske om å styrke og systematisere slike samarbeid ytterligere.

Foregangsinstusjon for effektive og klima- og miljøvennlige løsninger

Det er en gjennomgående forventning i samfunnet at undervisningsinstitusjonene er gode forbilder når det gjelder både å ta i bruk og å utvikle innovative og klima- og miljøvennlige løsninger. I langtidsplanen for høyere utdanning og forskning fremheves viktigheten av infrastruktur som har kostnadseffektive, bærekraftige og klima- og miljøvennlige løsninger. Dette gir behov både for riktig drift av bygningsmassen og en bygningsmasse som gjør det mulig med et lavt klima- og miljøavtrykk.

Videre er det en økende oppmerksomhet om sirkulær økonomi og klimavennlige valg i statlig bygg- og eiendomsforvaltning, og temaet ble vektlagt i regjeringens strategi for bygg og eiendom (Kommunal og moderniseringsdepartementet, 2021). Ifølge strategien bør gjenbruk av eksisterende bygningsressurser alltid vurderes når nye tiltak utredes, planlegges og gjennomføres. Dette gir viktige føringer for AHOs egen bygningsmasse, men vel så viktig er behovet for å utdanne arkitekter med kunnskap om bærekraftige og sirkulære løsninger og behovet for å forske på de arkitektfaglige problemstillingene knyttet til disse temaene. AHO har et særlig fokus på disse aspektene i sin utdanning og også i samarbeid med andre aktører i samfunnet. Et av tre viktige innsatsområder i AHOs gjeldende strategi for 2020-2025 er «bærekraft» der AHO skal:

- Bidra til å løse globale og lokale utfordringer ved å utvikle kunnskap og bærekraftige løsninger.
- Sikre at studieprogrammene tar tak i bærekraftutfordringene, og gjøre kandidatene i stand til å arbeide med dette i praksis.
- Prioritere forskning som bidrar til bærekraftige løsninger. Vi skal videreutvikle sterke fagmiljøer innen sirkulærdesign og delingstjenester, gjenbruk og bygningsvern, bærekraftig og klimatilpasset arkitektur og byplanlegging, fremtidsstudier, økologi og landskapsarkitektur.
- Styrke samarbeidet innenfor og utenfor skolen, for å møte de store og komplekse samfunnsutfordringene.
- Redusere AHOs økologiske fotavtrykk, blant annet i utviklingen av en mer bærekraftig campus.

De økonomiske utsiktene tilsier at statens budsjettrestriksjon vil bli strammere i årene som kommer (Finansdepartementet, 2022). Effektiv ressursbruk er også et gjennomgangstema i regjeringens strategi for bygg og eiendom (Kommunal og moderniseringsdepartementet, 2021). I innledningen til bygge- og eiendomsstrategien står det at: «potensialet for meir kostnadseffektive og innovative løysingar i bygg- og eigedomsforvaltninga må utnyttast betre». Mer effektiv ressursbruk i form av mer effektiv arealbruk passer også godt sammen med målene om klima- og miljøvennlige løsninger.

3.3 Konkretisering og prioritering av behovene

Det viktigste for AHO å opprettholde i takt med studentvekst er kvaliteten på skolens kunstneriske og faglige arbeid som setter spesielle krav til verksteder og arbeids- og veiledningsarealer med atelierkvaliteter og egnede lysforhold. Dette inkluderer også tilstrekkelig med dedikerte undervisningsrom da undervisning i dag ofte kommer i konflikt med annen bruk av rom som tegnesaler og verksted, og er viktig for å kunne tilby undervisning til studenter på etter- og videreutdanning.

Deretter er det behov for arealer som legger til rette for samhandling og gode arbeidsforhold for faglig og administrativt ansatte tilpasset vekst i antall årsverk som følger av studentvekst. Høgskolen har også behov for arealer som inviterer samfunnet inn og hvor det er mulig å formidle arbeid og kunnskapsproduksjon, men disse arealbehovene er underordnet behovet for arealer som understøtter undervisnings- og forskningskvalitet mer direkte. Størrelsen på støttearealer og fellesfunksjoner må videre tilpasses i takt med «kjernearealene». Generelt bør fleksibilitet i arealene tilstrebes for å kunne tilpasses endring i arbeidsformer både på kort sikt dag til dag og i et langsiktig perspektiv.

Tabell 11 Oppsummering av mer konkretiserte arealbehov for AHO. Videreutvikling av detaljert rom- og funksjonsprogram vil komme i en senere fase av prosjektutvikling.

Utviklingstrekk	Arealbehov
Økning i antall studenter og ansatte	Tegnesaler med plass til egen arbeidsstasjon for alle studenter tilpasset studentvekst, samt fleksibilitet og funksjonalitet til flere typer anvendelse
	Flere grupperom og studentarbeidsplasser med egnet utstyr sentralt plassert på campus
	Verkstedsareal som håndterer økning i antall studenter, gir rom for flere bruksområder, og kapasitet til den delen av forskningen som trenger verkstedene som «laboratorium»
	Tilstrekkelig med møteplasser og sosiale soner for studenter og ansatte, som for eksempel forbedrede arealer i forbindelse med bibliotek og bespisning
	Flere generelle undervisningsrom og møte- og grupperom i nærhet til studentarbeidsplasser/tegnesaler
	Fleksible ansattareal tilpasset ansattvekst, som både legger til rette for skjermet konsentrasjonsarbeid, tverrfaglig samhandling og effektiv flyt og arealbruk.
	Tekniske funksjoner og kommunikasjonsareal skalert etter antall brukere inkludert lagringsplass
Endring i undervisningsform, forskning og arbeidsformer i retning av mer deling og åpenhet, spesielt mot samfunnet rundt	Fleksible arealer som kan endres i hverdagen etter behov
	Et bygg som inviterer samfunnet inn
	Legge til rette for digitale og hybride undervisningsformer
	Formelle og uformelle arenaer for ulike samarbeid med arbeids- og samfunnslivet
Miljø, bærekraft og effektiv ressursbruk	Effektiv ressursbruk – sikre aktive arealer og minst mulig grad av tomme rom
	Lagerkapasitet som sørger for at materialer og ressurser utnyttes bedre
	Tiltak som tar hensyn til samfunnets behov for lavere klimagassutslipp (materialbruk og energibruk)
Annet	Uteområder med god kvalitet og funksjonalitet både til bruk i undervisning og som sosiale soner.

4 Strategiske mål

I forbindelse med utredningsprosessen har AHO utarbeidet en visjon for bygningsmassen; «Laboratorium for utforskning av fremtidens bærekraftige løsninger». Med utgangspunkt i denne visjonen, politiske føringer, AHOs strategi og informasjon avdekket i problembeskrivelsen og behovsanalysen har Statsbygg, i tett samarbeid med AHO, utviklet samfunns mål og effektmål for utredningen. Disse målene er også forankret med Kunnskapsdepartementet.

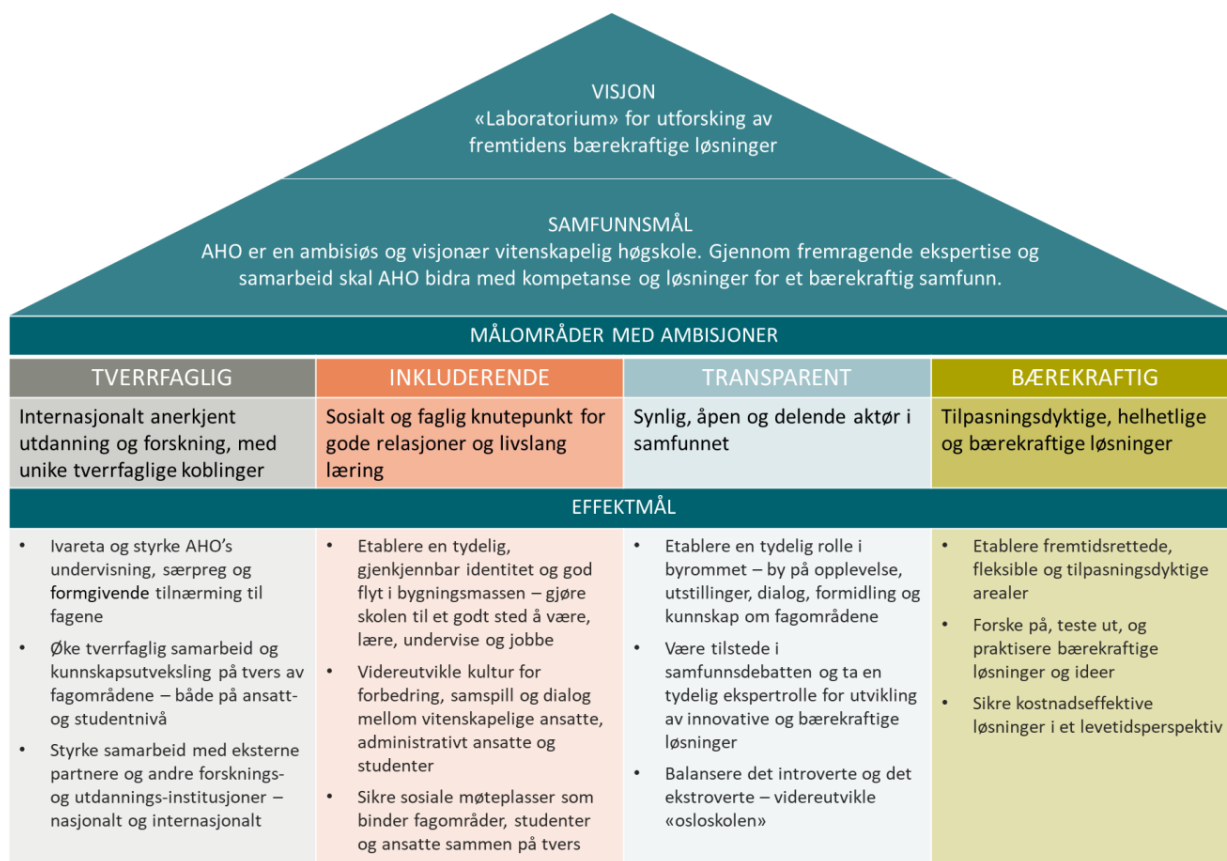
4.1 Samfunns mål

Samfunns mål beskriver hvilken samfunnsutvikling prosjektet skal bygge opp under, og er derfor knyttet til prosjektets virkning på samfunnet. Samfunns målet skal angi retning og ambisjon for studiestedet. Realisering av samfunns målet må til en viss grad kunne tilbakeføres til prosjektet. Kunnskapsdepartementet er eier av samfunns målet. Følgende samfunns mål er forankret hos Kunnskapsdepartementet i møte 18.februar 2022:

AHO er en ambisiøs og visjonær vitenskapelig høgskole. Gjennom fremragende ekspertise og samarbeid skal AHO bidra med kompetanse og løsninger for et bærekraftig samfunn.

4.2 Effektmål

Effektmålene skal bygge opp under samfunns målet og definere hvilke virkninger prosjektet skal føre til for brukerne. Brukere i denne sammenheng er ansatte, studenter og eksterne samarbeidspartnere ved AHO. AHO har etablert 12 effektmål som er knyttet til fire ulike målområder. Effektmålene er oppsummert i beskrevet i Figur 13.

Figur 13 Oversikt over samfunns mål og effektmål for utredningen.

5 Rammebetingelser

Rammebetingelser er et sett av betingelser eller krav som skal oppfylles for valg av konseptuell løsning og fremtidig drift. Lover og forskrifter utgjør absolutte rammebetingelser, som alle konsepter må tilfredsstillende for å kunne gå videre fra mulighetsstudiet til alternativanalysen. Andre rammebetingelser, som AHOs egne krav og føringer fra Kunnskapsdepartementet kan utfordres, men bidrar til å klargjøre hva som er de mest relevante langsiktige konseptene for AHO.

5.1 Absolutte krav – lover og forskrifter

Tittel	Relevans
Arbeidsmiljøloven	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold, inneklima, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet og velferd.
Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggeteknisk forskrift, TEK17)	Tiltaket fremmer bærekraftig utvikling til beste for den enkelte og samfunnet, planlegges, prosjekteres og utføres ut fra hensyn til god visuell kvalitet, universell utforming og slik at tiltaket oppfyller tekniske krav til sikkerhet, miljø, helse og energi.
Lov om universiteter og høyskoler (LOV-2005-04-01-15)	Universiteter og høyskoler skal arbeide for å fremme lovens formål ved å: • tilby høyere utdanning basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap • utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid • bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid • bidra til livslang læring og tilby etter- og videreutdanning • legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten • bidra til innovasjon og verdiskaping basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og • samarbeide med relevante aktører på internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå for å styrke virksomhetens kvalitet og relevans. I lovens § 4-3 Læringsmiljø fastsettes bestemmelser for læringsmiljøet på institusjonene, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø. Det er bl.a. i punkt a lagt fast at det i utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal, så langt det er mulig og rimelig, sørges for at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives. Læringsmiljøet på institusjonene skal være fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd.
Prop. 111 L (2020-2021) Forslag til lovvedtak – Endring i universitets- og høgskoleloven	Forslag til endringer som er relevante for denne utredningen: • Formålsbestemmelsen foreslås endret til å angi formålet med universiteter og høyskoler, og bærekraftsperspektivet tas inn i formålet. • Oppdatere læringsmiljøbegrepet og tydeliggjøre institusjonens plikt til å tilrettelegge for et godt læringsmiljø.
Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning	I forskriftens § 3-5 Akkreditering av institusjoner punkt 3 er det fastsatt at institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten . I forskriftens merknader til §3-5 er dette utdypet: «Viktige elementer ved institusjonenes organisering og infrastruktur som skal være oppfylt er bl.a. at institusjonene skal ha et tilfredsstillende bibliotek, tilfredsstillende forelesningssaler, utstyr, leseplasser, grupperom osv. »

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (LOV – 2008-06-27-71)	Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. • Samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver • Byggesaker blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak • Sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter • Hensyn til universell utforming, barn og unges oppvekstvilkår, estetisk utforming av omgivelsene
Kulturminneloven	Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne	Universell utforming
Rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg	Tiltaket ivaretar hensynet til effektiv arealutnyttelse og energieffektive løsninger

5.2 Prosjektspesifikke føringer fra Kunnskapsdepartementet

Kunnskapsdepartementet har kommunisert tydelige prosjektspesifikke rammer for AHO. Den mest konkrete er at budsjettammen for et eventuelt tiltak bør ligge i størrelsesorden 300 MNOK til 1 MRD. Videre forventer KD at sentrale styringsdokumenter som langtidsplan for universitets- og høgskolesektoren (Kunnskapsdepartementet, 2019a) og tildelingsbrev for AHO legges til grunn for konseptvalget.

5.3 AHOs egne krav

AHO har definert noen få rammer som er ekstra viktig for virksomheten ved et konseptvalg av langsiktig løsning ved høgskolen. Disse rammene blir hensyntatt, men er ikke absolutte i forhold til krav nedfelt i lover og forskrifter.

AHO har definert to krav som er spesielt viktige for dem. Det første er at AHO fortsetter sin undervisningsform som er basert på at alle studenter skal ha sin egen plass på tegnesal/studio. Dette premisset kan utfordres i senere faser, men som et grunnleggende premiss i utredningen legger vi at undervisningen til AHO følger den samme hovedformen som i dag med vekt på fysisk tilstedeværelse og arbeid med fysiske modeller og materialer. Se problembeskrivelsen for utdypning i delkapittel 2.3.

Det andre kravet til AHO er at lokaliseringen skal være i Oslo, og helst sentralt i Oslo. Med utgangspunkt i at AHO i dag er lokalisert sentralt i Oslo, anser vi det som mindre relevant å vurdere lokalisering utenfor bygrensen med mindre dette er politisk bestemt. Dagens lokalisering er også i tråd med retningslinjer for lokalisering av arbeids- og besøksintensive statlige virksomheter som sier at disse bør prioriteres inn i de mest sentrale og best kollektivtilgjengelige delene av en by.

AHO ønsker heller ikke nybygg på ny tomt som konsept. Et slikt konsept må uansett forkastes ut fra Kunnskapsdepartementets føringer om prosjektomfang, da et nybygg med tilstrekkelig areal ville oversteget en milliard norske kroner i rene byggekostnader, uavhengig av lokalisering.

6 Mulighetsstudie

OPPSUMMERING: AHO har behov for å endre sine arealer og arealbruk for å håndtere pågående og videre vekst i studentmassen samtidig som de opprettholder og forsterker sin samfunnsfunksjon. I mulighetsstudiet har vi gått bredt ut for å utforske mulighetsrommet for å kunne løse AHOs arealutfordringer i dag og fremover.

Å redusere aktivitet er ikke i tråd med politiske vedtak og føringer og forkastes som en mulig fremtidig løsning. Fordi AHO allerede har stort press på sine arealer og har en høy grad av sambruk er det også lite potensial i å utnytte eksisterende arealer enda bedre uten mindre eller større investeringstiltak.

Å flytte ut av Maridalsveien 29 og etablere et helt nytt bygg er vurdert som for kostbart sammenlignet med å bygge om og å bygge på dagens bygning. Det er begrenset hvor mye som kan bygges på dagens bygningsmasse. Vi har likevel vurdert at en mer kompakt løsning, med ulike grader av tilbygg og ombygging, kan dekke AHOs identifiserte arealbehov.

For å kunne begrense tiltak i Maridalsveien 29, samt å kunne knytte seg tettere på samfunnet rundt, har vi sett på flere alternativer av en videreføring i Maridalsveien 29 i kombinasjon med arealer i andre bygninger. Kombinasjonskonsept i form av kortsiktig eller langsiktig leie eller transformering av andre bygg er vurdert. Stor andel kortsiktig leie er forkastet grunnet høyere kostnader uten ekstra nytte.

Etter grovsiling tas følgende konsepter med videre til en mer detaljert alternativanalyse:

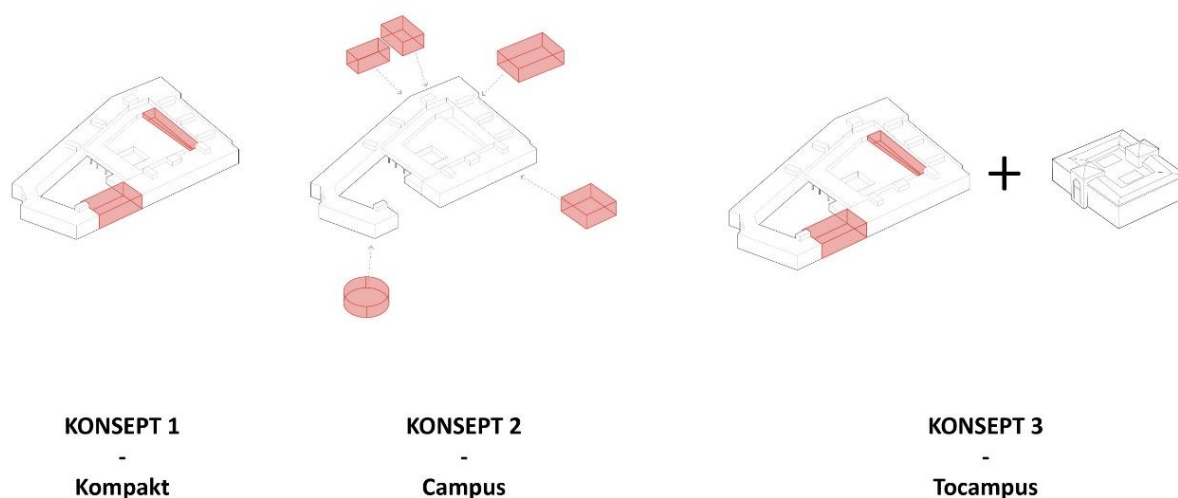
Nullalternativet: Nullalternativet beskriver tiltak som skal til for å opprettholde dagens funksjon og tilstand innenfor lover og forskrifter uten arealøkning eller funksjonsendring. Nullalternativet er referansealternativet som de andre konseptene måles mot, både når det gjelder nytte og kostnader.

Konsept 1 – Kompakt: Deler av dagens bygningsmasse i Maridalsveien 29 bygges om med formål om å øke effektiviteten og funksjonaliteten for AHO. Øvrig arealbehov løses ved tilbygg på eiendommen. Ulike investeringsnivå er vurdert i to underalternativer. (Et tredje alternativ med maksimalt omfang er forkastet fordi det er vurdert til å overoppfylle behovene som er funnet):

- A) Minimalt omfang
- B) Middels omfang

Konsept 2 – Campus: AHO etablerer lokaler gjennom langsiktig leie av lokaler i umiddelbar nærhet til Maridalsveien 29. I Maridalsveien 29 gjennomføres tiltak som i konsept 1b, men omfanget av tilbygg justeres ned tilsvarende omfanget av langsiktig leie.

Konsept 3 – Tocampus: Etablering av en ny campus i et transformert bygg i Oslo sentrum i gåavstand fra AHO. Den nye campusen vil ha vekt på formidling mens dagens campus har vekt på produksjon.

Figur 14 Skisser av hovedkonseptene som tas videre til alternativanalyse etter mulighetsstudiet.

6.1 Mulighetsrommet og grovsiling av vurderte tiltak

Mulighetsrommet er utforsket ved hjelp av den såkalte «firetrinnsmetodikken», for å sikre at man vurderer løsninger som 1) gir ulike virkninger, 2) påvirker ulike deler av problemet (årsaken og konsekvensen), og 3) er konseptuelt forskjellige. Kostnads, omfangs- og ambisjonsnivå øker for hvert trinn.

Tabell 12 Oppsummering av tiltak som er vurdert og begrunnelse for å ta med tiltakene videre eller å forkaste før alternativanalysen

Trinn i firetrinnsmetodikken	Tiltak som er vurdert	Vurdering av tiltak	Forkastes eller tas med videre
Påvirke etterspørsel etter arealbehov	Redusere aktiviteten ved å redusere antall studenter og/eller ansatte	Politiske vedtak og føringer tilsier at AHO skal øke sitt studietilbud og at studentmassen skal øke. Redusert aktivitet vurderes derfor å være utenfor rammene i mulighetsstudiet.	Forkastes
	Endre undervisningsformer og annen aktivitet så den blir mer tilpasset dagens bygning	AHOs aktivitet og undervisningsformer er også styrt av politiske føringer og krav til kvalitet i utdanning og forskning. En større tilpasning av dagens undervisningsmetoder vurderes å redusere dagens utdanningskvalitet.	Forkastes
Mer effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur	Bedre bookingsystemer for bedre utnyttelse av eksisterende rom	AHO har ikke et avansert bookingsystem i dag, men det er også lite overskuddskapasitet å gå på i de arealene som er mest kritiske for å gjennomføre undervisning og forskning etter dagens praksis.	Forkastes som selvstendig løsning, men tas med videre i kombinasjon med andre tiltak.

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

38 AV 72

	Utnyttelse av arealet i større deler av døgnet eller året	AHOs studenter er blant studentene i landet som bruker mest tid på studiene, med opp mot 50 timer per uke. Tegnesalene blir benyttet på alle døgnetstider, og det er derfor ikke noe å gå på når det gjelder økte åpningstider. Verkstedene har, grunnet HMS-hensyn og krav til tilsyn og bemanning, begrenset åpningstid. Økte åpningstider på verksted vil gi økte driftskostnader, men kan bidra til noe høyere utnyttelse av eksisterende verkstedsareal. Det vil imidlertid ikke løse det kritiske behovet for tegnesalsplasser.	Forkastes som selvstendig løsning, men bør vurderes for enkelte arealkategori er i kombinasjon med andre tiltak.
	Sambruk av arealer med andre aktører	Å leie eller å sambruke arealer med andre aktører i umiddelbar nærhet kan bidra til å redusere arealbehovet i Maridalsveien 29. En satellitt-løsning basert på at hele kurs flyttes ut til arealer hos skiftende samarbeidsaktører vil imidlertid bli svært administrativt krevende og kostbart dersom det ikke også i kombinasjon gjennomføres tiltak i Maridalsveien 29. Et slikt kombinasjonskonsept er kostnadsestimert, og det er funnet at denne løsningen er dyrere og heller ikke gir mer nytte enn konseptene som videreføres til alternativanalysen.	Forkastes.
	Omdisponering av rom	AHO har allerede omdisponert flere rom til tegnesalsplasser og det er lite å gå på for ytterligere omdisponering dersom dette ikke gjøres i kombinasjon med ombygginger eller tilbygg.	Forkastes som selvstendig tiltak.
Forbedre eksisterende infrastruktur	Mindre ombygging av dagens arealer	Det er potensiale for å forbedre effektiviteten i enkelte arealer ved mindre ombygginger. Dette gjelder eksempelvis ansattarealene der vekst er blitt løst ved å flytte flere ansatte inn i opprinnelige enkeltmannskontor eller sosiale soner. For en bedre utnyttelse kreves imidlertid ombygginger, men dette vil ikke løse AHOs grunnleggende behov for arealer.	Kombinasjon av leie og tilbygg av mindre tilleggsareal og mindre ombygginger tas med videre til alternativanalysen, men forkastes som selvstendige tiltak.
	Bygge mindre tilleggsarealer	Å bygge mindre tilleggsarealer kan løse noe av AHOs arealbehov i kombinasjon med ombygginger.	
	Leie tilleggsarealer	AHO leier allerede i dag rundt 1500 kvm i Akersbakken. Disse arealene avlastet Maridalsveien 29, men det er begrenset hvor mye areal som kan leies eksternt spesielt med tanke på de mer spesialiserte arealene som er lite tilgjengelige i markedet. Mindre areal på en annen lokalisering gir også logistikkutfordringer for eksempel med tanke på tilgang på verksted i en annen bygning.	
Større investeringer i ombygget og/eller ny infrastruktur	Større ombygging av dagens lokaler	Utnyttelsesgraden er høy i dagens bygningsmasse og større ombygging uten økning i areal vil i begrenset grad løse AHOs hovedutfordringer med for lite areal til arbeidsplasser for studentene. Andre funksjoner er allerede gjort om til tegnesalsplasser, og det er derfor lite potensial for å redusere ytterligere på andre funksjoner eller å øke utnyttelsen enda mer.	Forkastes som selvstendig tiltak.
	Bygge større tilleggsarealer på dagens tomt	AHO har behov for flere tegnesalsplasser og verksted, samt tilstrekkelig med ansattareal for å møte planlagt og forventet vekst. Det er potensial for å bygge på opp mot 10 000 kvm på dagens eiendom. Selv om tilbygg kan begrenses noe ned grunnet hensyn til blant annet verneverdier, bymiljø og biologisk mangfold, er det sannsynlig at AHOs arealbehov kan dekkes på dagens eiendom.	Tas med videre til alternativanalysen.

Erverv og ombygging av andre eksisterende bygg	Det finnes flere tomme lokaler i markedet, både i Statsbyggs portefølje og i det private markedet, som kan egne seg for AHO. AHO er allerede i et transformert bygg, og det vil bli mer kostbart å flytte ut hele AHO til et annet transformert bygg enn å beholde dagens arealer. Det er heller ikke funnet bygningsmasse som imøtekommer hele AHOs behov. Erverv og transformasjon av et nytt bygg vil derfor egne seg til å dekke AHOs ekstra arealbehov i tillegg til dagens.	Tas med videre i kombinasjon med tiltak på dagens eiendom.
Nytt bygg som dekker hele arealbehovet til AHO	Å bygge et helt nytt bygg på en ny tomt vil kunne løse AHOs arealbehov. Samtidig vil det bli svært kostbart sammenlignet med å bygge om deler av dagens eiendom med noe tilbygg, uten at et helt nytt bygg vil gi tilsvarende økt nytte av økt kvalitet for utdanning, forskning og trivsel.	Forkastes.

6.2 Arealkrevende studentgruppe, men arealeffektivitet er lagt til grunn

I 2001 ble Maridalsveien 29 programmert for rundt 30 m² per campusstudent. Siden har studentmassen økt, og de siste 10-12 årene har AHO hatt rett i overkant av 20 m² per campusstudent. Det er vanskelig å sammenligne med andre institusjoner fordi både type studier og undervisningsform, nybygg opp mot transformerte bygg, og hvorvidt alle funksjoner er en del av prosjektet vil påvirke tallet.

Det virker imidlertid rimelig at AHO ligger 8,5m² over gjennomsnittet i UH-sektoren gitt at undervisningen krever verksteder (3 m² og individuelle arbeidsplasser 7 m²) og at AHOs studieplasser regnes for å være dobbelt så dyre som for eksempel lærerutdanning. Med en slik sats ligger AHO under Norges musikkhøgskole og det nye bygget til Fakultet for kunst, musikk og design ved UiB, men noe over nybygget til Aarhus arkitektskole og Fakultet for arkitektur og design ved NTNU. Sistnevnte kan forklares ved at Aarhus arkitektskole er et nyetablert nybygg og KAMD-klyngen ved NTNU inngår i et større universitetsmiljø der sambruk av fellesareal i annen bygningsmasse på campus er lagt til grunn.

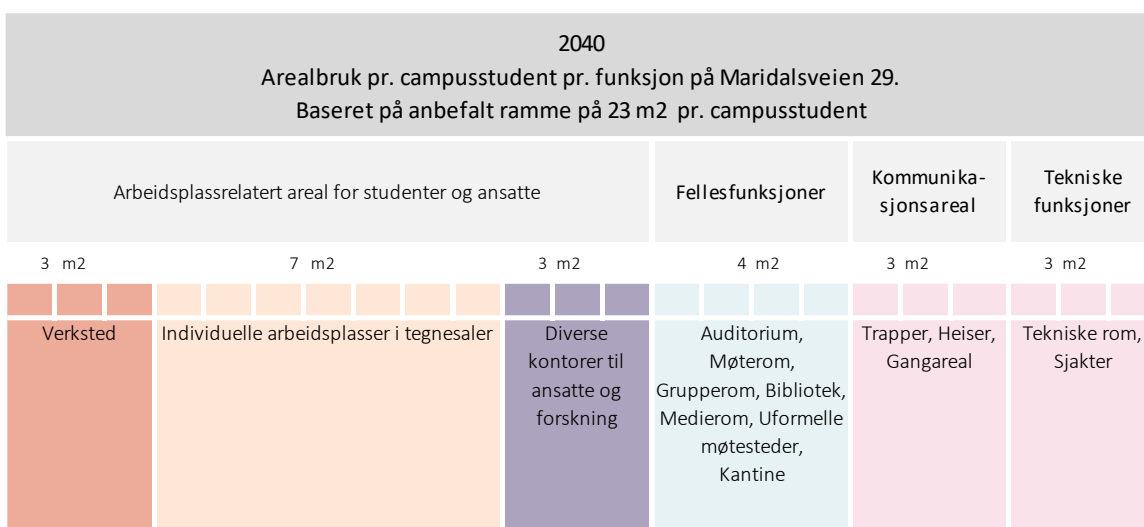
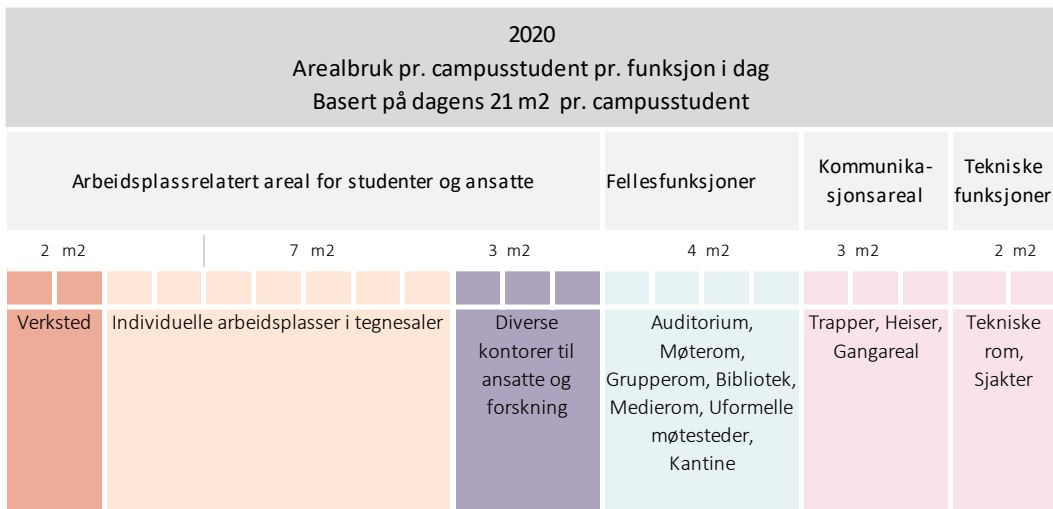
Tabell 13 Oversikt referansetall ulike høgskolebygg

Prosjekt/bygg	M2 BTA	M2 bta/student	Bygnings-type	Prosjektfase, type virksomhet og generell kommentar
Arkitektskole i Aarhus	~13000	18-21	Nybygg	Ferdig bygg. Arkitektskole.
NTNU KAMD-klyngen		17-19	Nybygg og rehabilitering	Forprosjekt. Kunst, arkitektur, musikk og design. Noe fellesareal lagt til Gløshaugen (3-5 m ² per student).
NTNU campussamling		12	Nybygg og rehabilitering	Forprosjekt. Hele NTNU campussamling
Fakultet for kunst, musikk og design, UiB	~15500	38	Nybygg	Ferdig bygg 2017. 230 kunststudenter og 180 designstudenter.
Kunsthøgskolen i Oslo	~42000	73	Eksisterende bygg	Kunst, dans, interiørarkitekt og møbeldesign (575 studenter)
Norges musikkhøgskole	~20000	26	Eksisterende bygg	Konseptfase. 770 studenter
Gjennomsnitt alle UH		15,5		Tall fra 2011. Stor variasjon fra 6 m ² BTA og oppover.

Konseptvalgotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

40 AV 72

Vi har gjennom utredningen kartlagt hvordan fordelingen av areal er mellom definerte hovedfunksjoner per student (se Figur 15). De to kvadratmeterne som kommer i tillegg er prioritert til verksted, da man ser at det er her arealknappheten er mest fremtredende i dag, og til tekniske funksjoner – som lager og avfallshåndtering mm. De resterende kategoriene kan være på samme antall m² per student som i dag, men må totalt sett øke for å håndtere vekst i studenter og ansatte.

Figur 15 Øverste del av figuren viser dagens fordeling av arealer per hovedfunksjon. Det er gjort en vurdering av fremtidig arealbehov for de ulike funksjonene som grunnlag for arealrammen på 23 m² bta, vist i nederste del av figuren til høyre.

Overgang til mer digitale løsninger er ikke lagt til grunn i dimensjoneringen

Koronapandemien har vist at digital undervisning kan være et nyttig supplement til fysisk undervisning – og at det i noen situasjoner er en hensiktsmessig undervisningsform. Fjernundervisning kan også åpne opp for nye muligheter. Det betyr at det i fremtiden for eksempel kan bli hyppigere bruk av internasjonale timelærere som ikke trenger plass ved skolen og at studenter kan følge noe av teoriundervisningen fra andre steder enn på campus. Dette er ikke tatt hensyn til i dimensjoneringen fordi vi vet for lite om virkningene for studiekvaliteten og motivasjonen til studentene så langt. I likhet med flere høyere utdanningsinstitusjoner, vurderer AHO digital undervisning som et supplement til klasseromsundervisning, ikke som en erstatning, fordi erfaringene fra pandemien tydelig viste at studentene ble mindre motiverte og at læringsutbyttet falt blant flere. Dette er et forhold som bør

vurderes nærmere i videre prosjektutvikling, der kostnadsvirkninger ved eventuelle reduserte arealer sees opp mot nyttevirkningene.

Ansattareal følger fastsatt arealnorm

Som beskrevet i delkapittel **Feil! Fant ikke referanse kilden.** har AHO i dag arbeidsplassrelatert areal som er innenfor den vedtatte øvre grensen for kontordelen av statlige bygg med 12 m² per årsverk, der 13 m² er øvre grense. AHO forventer vekst i antall årsverk frem til 2040 som er proporsjonal med studentveksten. Areal ansattareal per campusstudent holdes dermed fast på samme måte som ansattareal per årsverk vil ligge fast. Arealene må imidlertid øke totalt sett for å håndtere veksten. Statsbygg har lagt arealnormen til grunn for dimensjoneringen av ansattareal. I videre prosjektutvikling bør AHO ta stilling til om økt grad av hjemmekontor kan bidra til å redusere ansattarealer.

Begrensninger og muligheter på dagens eiendom

Med hensyn til regulering, samt kulturminnehensyn og vernebestemmelser, er det gjort en analyse på hvor mye areal det er mulig å øke på dagens eiendom. Analysen av de planmessige forutsetningene og tomtesituasjonen peker på flere muligheter for å øke arealet. Det er lite sannsynlig at alle disse mulige tiltakene kan realiseres samtidig grunnet hensyn til samlede kulturminne- og biologiske hensyn. Større påbygg vil også kunne forringe kvalitet på utendørsarealene. Dersom alle tiltak som er markert på tegningen realiseres kan AHO oppnå opp mot 25 000 kvm samlet innenfor dagens eiendom mot dagens rundt 14 000 kvm. Statsbygg vurderer imidlertid at så mye som 25 000 kvm er mer enn det AHO vil ha behov for.

Figur 16 Figuren viser ulike måter å utvide og å bygge til dagens bygningssasse i Maridalsveien 29 og indikerer hva som er maksimalt omfang av tiltak innenfor dagens eiendom.

Rød markering: På taketasjen mot øst og nord, er det mulig å tilføre bygningen en ekstra etasje. På grunn av siktelinjer fra Gamle Aker kirke vurderes det ikke mulig å bygge ut hele takarealet. Det resterende takarealet kan benyttes til rekreasjonsformål samt utendørs testfasiliteter for studenter på landskapsarkitektstudiet.

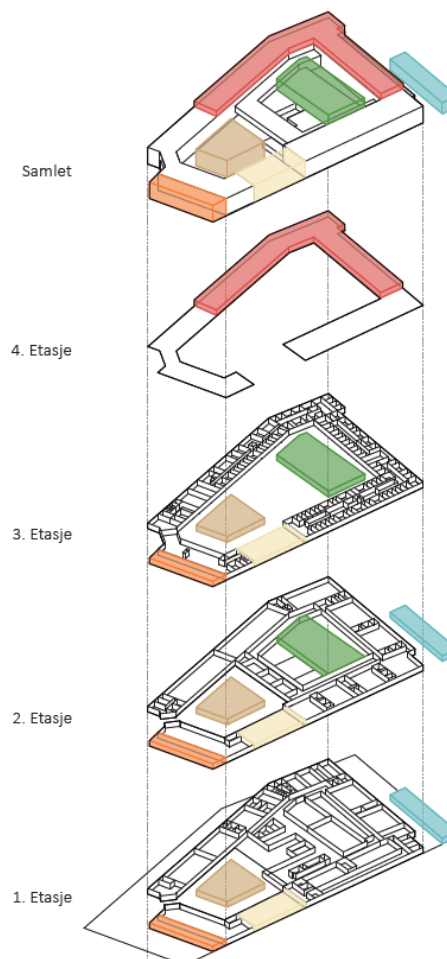
Grønn markering: I gårdsrommet over auditoriet er det mulig å plassere ekstra etasjer som kan brukes til auditorier og møterom.

Brun markering: I gårdsrommet direkte ved adkomsten er det mulig å plassere en enkeltstående bygning med tilkobling til den eksisterende bygningssasse via gangbroer.

Gul markering: Bygningen har en åpning mot Kubaparken. Bygningssassen er sånn sett ikke sluttet som en ring, og skaper dermed en logistisk utfordring, med lange avstander mellom ulike funksjoner. Åpningen kan utfylles med en infill-bygning som gir bedrer flyt og logistikk for hele bygningssassen.

Oransje markering: På parkeringsplassen, mot sør, er det mulig å plassere et nybygg som er tilkoblet den eksisterende bygningssassen via gangbroer.

Blå markering: På baksiden av bygningen kan man plassere en verkstedsbygning med mulighet for utendørsverksted. På taket av disse vil det være mulighet for å plassere drivhus som testfasiliteter for studenter på landskapsarkitekturstudiet.

6.3 Presentasjon av konseptene som tas videre til alternativanalysen

I alle konseptene som tas videre til alternativanalysen tilføres areal samtidig som en del areal bygges om. Alle konsept beholder eksisterende bygningsmasse i Maridalsveien 29, men med ulik grad av bruk av andre arealer som en avveining til tilbygg i Maridalsveien 29. Arbeidsplasser til studentene prioriteres i alle konsept, mens vektleggingen av verksted og formidlingsarealer varierer. Forskjell i utnyttelsesgrad i bygningene og lokalisering av tilleggsarealer vil også gi ulike virkninger.

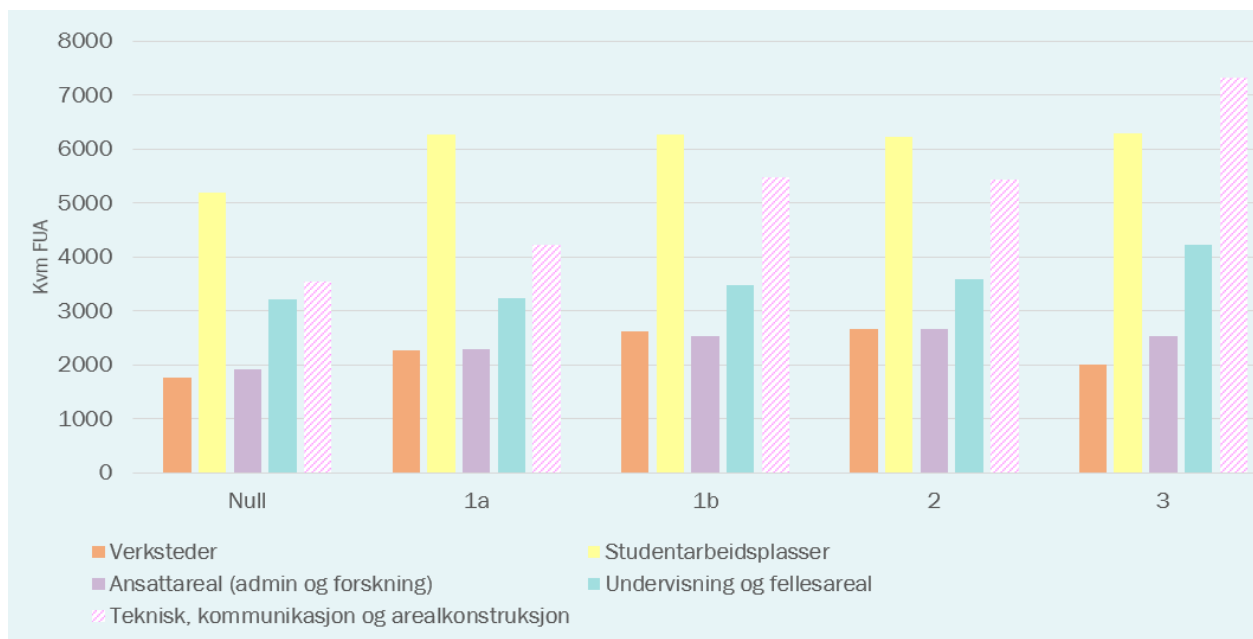
Detaljeringsnivået skal være lavt i utredningsfasen og funksjonsfordeling er et anslag

I et prosjekt i utredningsfasen er detaljeringsnivået lavt. Areal tallene per konsept angir her en omtrentlig fordeling av arealer per hovedfunksjon. Fordelingen er gjort ut fra rammene som er gitt i problembeskrivelsen, behovsanalysen og mål og rammer for utredningen i tillegg til hvordan bygningsmassen gir begrensninger for ombygging og tilbygg. Nærhetsprinsipper mellom funksjoner er også vurdert for å sikre at konseptene vil fungere godt i drift. Som et eksempel er nye områder for verksteder lagt tett opp til dagens verksteder. Mer detaljerte løsningsvalg vil tas i senere faser av prosjektutviklingen etter at konseptvalg er fattet og det er mer informasjon tilgjengelig. Spesielt for konsept 2 og 3 er det stor usikkerhet om hvilke type arealer som kan ta plass i leide lokaler og i et transformert bygg, og dermed størst usikkerhet om funksjonsfordeling.

Tabell 14 Oversikt arealer og nøkkeltall per konsept. Arealdimensjoneringen i 6.2 ligger til grunn som utgangspunkt.

Nøkkeltall per konsept		Null	Konsept 1a	Konsept 1b	Konsept 2	Konsept 3
		Videreføre dagens situasjon	Kompakt Minimal Tilbygg og ombygging Maridalsveien 29	Kompakt Middels Tilbygg og ombygging Maridalsveien 29	Campus Tilbygg og ombygging Maridalsveien 29 samt leie av lokaler i nærhet	Tocampus Minimale tiltak Maridalsveien og etablering av ny campus i transformert bygning
Funksjonsinndeling overordnet	Verksteder og support	1760	2280	2620	2670	2000
	Studentsaler	5200	6260	6280	6220	6290
	Arbeidsplassrelatert areal	1920	2300	2540	2770	2530
	Undervisnings- og fellesareal	3210	3230	3490	3600	4240
	Teknisk, kommunikasjons- og konstruksjonsareal	3550	4230	5480	5440	7320
	Total BTA	15640	18300	20400	20590	22370
Påslagsfaktor, totalt		1,29	1,30	1,37	1,36	1,49
Berørte arealer tiltak	Ombygging	0	5500	7570	7570	12800
	Tilbygg	0	2670	6260	4440	930
	Leide arealer	1490 ⁶	1490	0	2000	0
Areal per campusstudent 2040		17,5	20,5	22,8	23,0	25,0

⁶ Som i dag.

Figur 17 Oversikt fordeling av hovedfunksjoner per konsept.

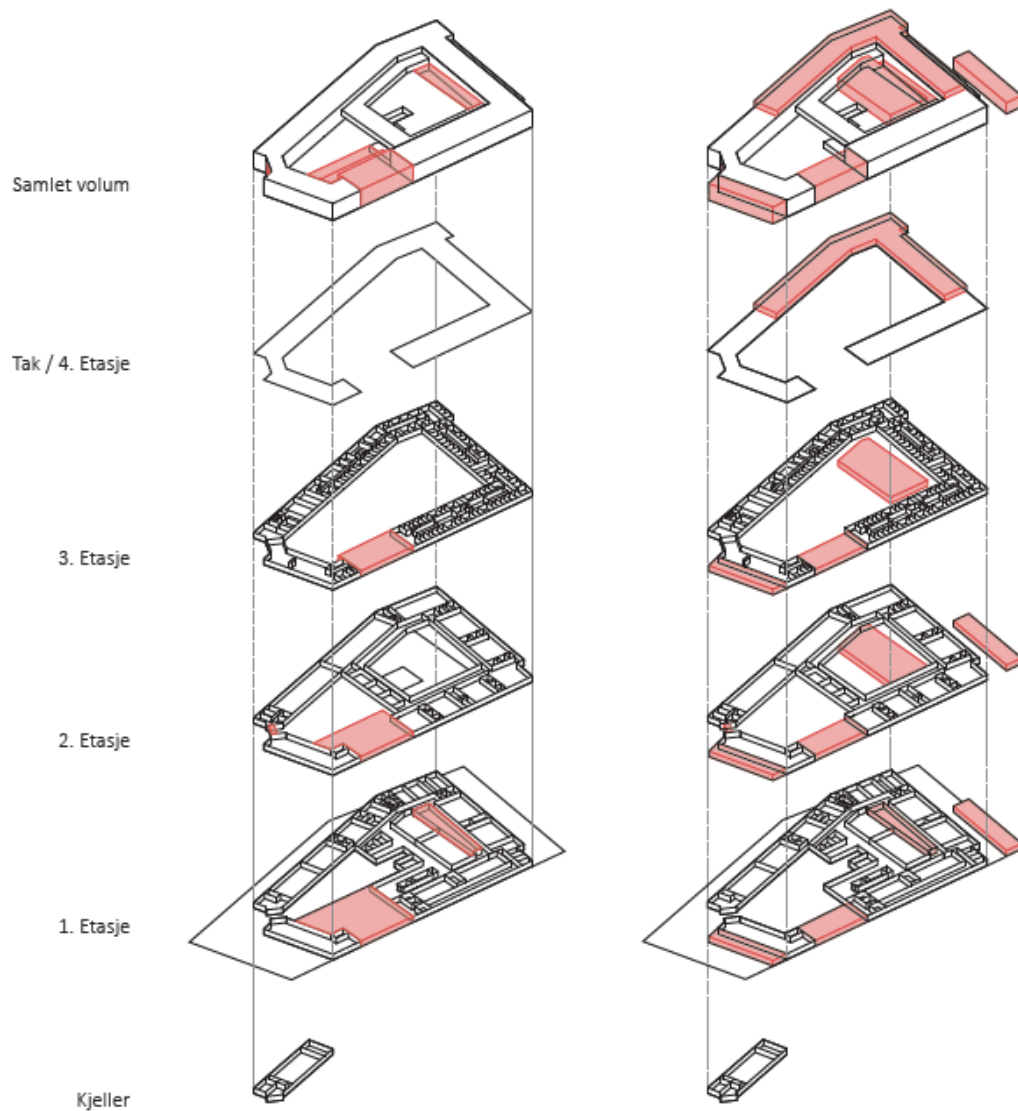
Nullalternativet

Nullalternativet er en videreføring av dagens situasjon. Nødvendige tiltak for å kunne opprettholde funksjonen i dagens bygning innenfor lover og forskrifter legges inn, men det er ingen økning i areal eller endring av funksjon innenfor konseptet. I nullalternativet legges det inn tilstrekkelig med tiltak og vedlikehold for å opprettholde funksjon over samme levetid som for de andre konseptene.

Se delkapittel 2.1 for en nærmere beskrivelse av dagens arealer og funksjoner og videre i problembeskrivelsen hva dette betyr for utdanning og forskning ved AHO.

Konsept 1 – Kompakt: Ombygging og tilbygg innenfor mulighetene på dagens eiendom

Konseptet tar utgangspunkt i eksisterende bygg i Maridalsveien 29. Bygningsmassen utvides og deler bygges om for å imøtekomme funksjonelle utfordringer. I delkapittel 6.2 er det vist til ulike måter å bygge på dagens eiendom, og at det er potensiale til å bygge på relativt mye. Ut fra identifisert behov er det imidlertid ikke nødvendig eller ønsket med en maksimal utbygging av dagens campus. Vi står derfor igjen med to delkonsept av konsept 1, som gir ulike omfang av tilbygg.

Figur 18 Ulike måter å bygge til dagens campus innenfor konsept 1. Ikke alle tilbyggene må inkluderes for å oppnå totalt areal i konseptet.

1a: Kompakt – minimalt omfang

Konseptet forsøker å løse de aller viktigste utfordringene til AHO gjennom mindre tiltak enn det som er vist til i dimensjoneringen. Det bygges et tilbygg som lukker ringen i dagens bygning, og dermed gir en større fleksibilitet i hver etasje og minimerer avstanden mellom flere av funksjonene.

Tegnsealsarealene økes i tråd med identifisert behov på 7kvm per campusstudent, mens resterende funksjonskategorier ikke øker like mye.

Konseptet baserer seg på å holde utnyttelsesgraden høy, på lik linje med i dag. Dette vil videreføre en del av de driftsmessige utfordringene rundt høy grad av sambruk og dårlig logistikk til tross for at en «infill»-bygning kan bedre noen av dagens logistiske utfordringer. Undervisningen må i stor grad tilpasse seg de tilgjengelige rommene og ikke motsatt. I dette konseptet videreføres også dagens leide arealer med studentarbeidsplasser i en annen bygning enn resten.

Fordi påslagsfaktoren er lav vil flere av funksjonskategoriene gå noe mer inn i hverandre ved en høyere grad av sambruk enn i de andre konseptene. Dette vil spesielt gjelde kommunikasjonsareal, formidlingsareal og undervisning.

1b: Kompakt – middels omfang

Konseptet løser de identifiserte behovene til AHO ved å legge opp til arealøkning og funksjonsendring omtrent i tråd med dimensjoneringen. I konseptet avvikles dagens leide arealer slik at alle funksjoner inngår i Maridalsveien 29. Ved større tilbygg muliggjøres også større ombygginger enn i 1a slik at funksjonene blir mer rendyrket, og bygget får en bedre flyt enn i 1a.

Konsept 2 – Campus: Samarbeidsløsninger i nærheten av dagens campus

Konseptet løser de identifiserte behovene til AHO ved å legge opp til arealøkning og funksjonsendring omtrent i tråd med dimensjoneringen. Forskjellen fra 1b er at AHO dekker noe av arealbehovet sitt gjennom samarbeidsavtaler med andre institusjoner i umiddelbar nærhet om leide arealer som også kan sambrukes. Tilbygg reduseres i tråd med leide arealer, her forutsettes 2000 kvm. Leieandel kan skaleres opp i dette konseptet, men de leide arealene bør primært være arealer som er lett omsettelige i markedet og derfor ikke for spesialiserte arealer.

En aktuell kandidat for leie og sambruk er for eksempel Kunsthøgskolen i Oslo. Eventuelt kan leie i Akersbakken videreføres eller økes, og eventuelt i samarbeid med andre. Arealer i Kubaparken kan muligens også benyttes til midlertidige verksted, drivhus eller utstillingslokaler i samarbeid med andre aktører.

Figur 19 Skisse av mulige lokasjoner for samarbeidsarealer i tillegg til videreutvikling av Maridalsveien 29 i konsept 2.

Konsept 3 – Tocampus: Etablere en ny campus i transformert bygningsmasse i tillegg til dagens

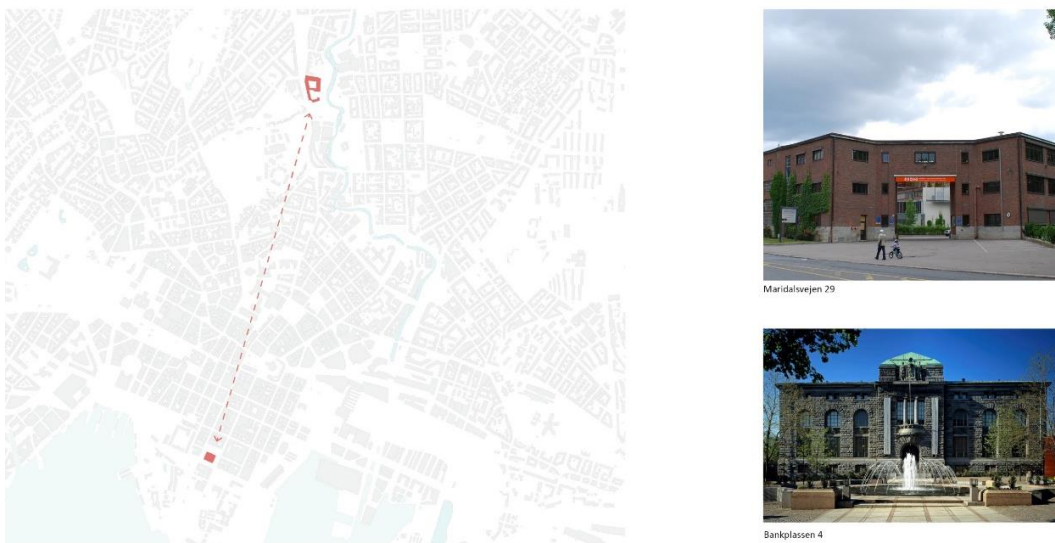
Konseptet baserer seg på å etablere en ny mindre campus, i tillegg til dagens, i et eksisterende bygg, som transformeres. På denne måten løses AHOs arealutfordringer med mindre nybygg enn i de andre konseptene, men med en betydelig økning i transformerte/ombygde arealer. Grunntanken med konseptet er at dagens campus i Maridalsveien har ansvar for skolens produksjonsdel, med størstedelen av AHOs verksteder og studentarbeidsplasser, mens den nye campusen får et mer utadvendt preg med funksjoner som bibliotek, forelesningssaler og utstillingslokaler.

I delen av konseptet som dreier seg om transformering av et ledig bygg, bruker vi bygget på Bankplassen 4 som case, men andre bygninger med like egenskaper kan også være aktuelle innenfor konseptrammen⁷. Disse egenskapene er;

- Innenfor samme avstand fra Maridalsveien 29 som Bankplassen 4
- Sentralt plassert i forhold til de store kollektivknutepunktene Oslo S og Nationaltheateret
- Et representativt bygg som inviterer samfunnet inn og egner seg til formidling
- Avhengig av byggets behov og muligheter for ombygging bør volumet være i størrelsesorden - 4000 – 7500 kvm med plass til mellom 30 og 50 studenter og mellom 50 - 100 ansatte. Jo mindre areal man har i ny campus jo mer må bygges til i Maridalsveien, men vi forutsetter at 4000 kvm kan være tilstrekkelig for å etablere en selvstendig campus dersom arealene er effektive og egnet.

Funksjonsfordelingen i konsept 3 skiller seg fra konsept 1b og 2 ved at det er mindre verkstedsareal og mer formidlingsareal. Når det gjelder verkstedene skyldes dette at man ønsker å holde disse høyt spesialiserte arealene så samlet som mulig. Når det brukes mye ressurser på å bygge om et annet bygg er det også mindre muligheter til å bygge ut mer verkstedsareal i Maridalsveien. Egenskapene til Bankplassen 4, med høye himlinger og mye kommunikasjonsareal egner seg bedre til formidling. Med fokus på formidling på den andre campusen er det logisk at formidlings- og fellesareal prioriteres. Det er ønskelig å holde de høyt spesialiserte verkstedene samlet i Maridalsveien 29, men det skal i Tocampus-konseptet som et minimum også være noen lettere typer verksted, eksempelvis fotoatelier, 3D-print og lignende.

Bankplassen 4 har en lavere utnyttelsesgrad enn Maridalsveien, og påslagsfaktoren er på rundt 1,8. Bygget har store verneverdier som begrenser hvor store ombygginger og funksjonsendringer man kan få. Dette konseptet har derfor til sammen en lavere utnyttelsesgrad enn noen av de andre konseptene. Samtidig som det er færre areal som har en direkte definert funksjon tilfører den høye andelen udefinerte arealer andre kvaliteter som mer romlighet og luft. Dette er egenskaper som egner seg i forbindelse med representasjon og offentlige arrangementer. Det er imidlertid grunn til å tro at andre aktuelle bygninger for transformasjon vil ha en høyere utnyttelsesgrad enn Bankplassen 4.

Figur 20 Oversikt over lokalisering og bilde av Bankplassen 4 (som brukes som case i konsept 3) og Maridalsveien 29.

⁷ Andre eksempler på ledige bygg eller bygg som kan være tilgjengelige når AHO har behov for det kan være Victoria Terrasse, Bankplassen 3 eller flere av de lokalene som vil stå tomme når departementene etter hvert flytter inn i det nye Regjeringskvartalet. Andre privat eide bygg kan også være aktuelle.

7 Alternativanalyse

OPPSUMMERING: Ut fra en total vurdering av samfunnsøkonomiske virkninger rangeres, konsept 1b «Kompakt middels» og konsept 2 «Campus», høyest i utredningen. Det skiller lite mellom disse to, men konsept 1b har marginalt lavere kostnader samtidig som konsept 2, med noe mer spredning av arealer, vurderes å ha marginalt lavere nytte.

Sammenlignet med nullalternativet har de to høyest rangerte konseptene over 600 millioner kroner høyere kostnader over levetiden. Vi vurderer at den ekstra samfunnsnyttene ved høyere trivsel og høyere kvalitet i utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved å tilføre flere og bedre egnede arealer tilpasset historisk og fremtidig utvikling vil være høyere enn kostnadsforskjellen ved å ikke gjennomføre tiltak.

Konsept 1a, kompakt minimum, har et lavere investeringsomfang enn det høyest rangerte konseptet 1b, men gir langt lavere nyttevirksomheter enn både 1b og 2. Sammenlignet med konseptene med større investeringsomfang vil det i 1a fortsatt være mangel på sosiale soner, konflikt mellom ulike typer behov og mangel på dedikerte undervisnings- og formidlingssoner selv om areal til tegnesalsplasser justeres opp i forhold til studentantall.

Konsept 3, «Tocampus», har høyere kostnader enn alle de andre konseptene. Konseptet forventes å gi positive nyttevirksomheter ved å gi mer rom for utadrettet virksomhet som utstillinger og formidling og samarbeid med andre deler av samfunns- og næringslivet, men fordi det forventes at splitting av campus på to ulike lokasjoner vil påvirke både trivsel, utdanningskvalitet og kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid negativt vil ikke nytten av tiltaket forsvare kostnadene. Konsept 3 rangeres derfor bak de andre konseptene.

Budsjettbelastningen for staten er et viktig beslutningsrelevant forhold, men som ikke hensyntas i den samfunnsøkonomiske analysen. Dersom det vurderes av beslutningstager som hensiktsmessig å redusere investeringskostnader, vil konsept 2 kunne velges fremfor konsept 1b, uten å gi særlig lavere nytte.

Tabell 15 Oppsummeringstabell samfunnsøkonomisk analyse

Nåverdi mill. 2022-kr.	0 Null- alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Investeringskostnader bygg og brukerutstyr	0	-301	-534	-447	-540
Tomtekostnader	-	-	-	-	-90
FDVU-kostnader	-416	-394	-437	-407	-484
Leiekostnader	-115	-101	0	-140	0
Midlertidige kostnader	0	-80	-80	-80	-80
Skattekostnad	-106	-175	-210	-215	-239
Nåverdi 60 års levetid	-636	-1 052	-1 260	-1 289	-1 433
Nåverdi relativt til nullalternativet	0	-415	-624	-652	-797
Kvalitet i utdanning	Ingen	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Kvalitet i forskning og KU	Ingen	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Attraktivt student- og arbeidsmiljø	Ingen	Liten positiv	Middels positiv	Middels positiv	Liten positiv
Ulemper i byggefasen	Ingen	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Verdi av kulturminne	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen	Liten positiv
Klimagasskostnader	-18	-19	-20	-21	-24
Rangering ikke-prissatte	5	4	1	1	3
Samlet rangering	5	3	1	2	4

7.1 Prissatte virkninger

Vi går her gjennom inngangsverdiene for den samfunnsøkonomiske analysen som oppsummeres med nåverdiberegninger i Tabell 15. Det er forventningsverdien som brukes i den samfunnsøkonomiske analysen, men fordi prosjektmodenheten er lav i så tidlig fase av prosjektutviklingen er usikkerhetsspennet for estimatene stort sammenlignet med senere faser.

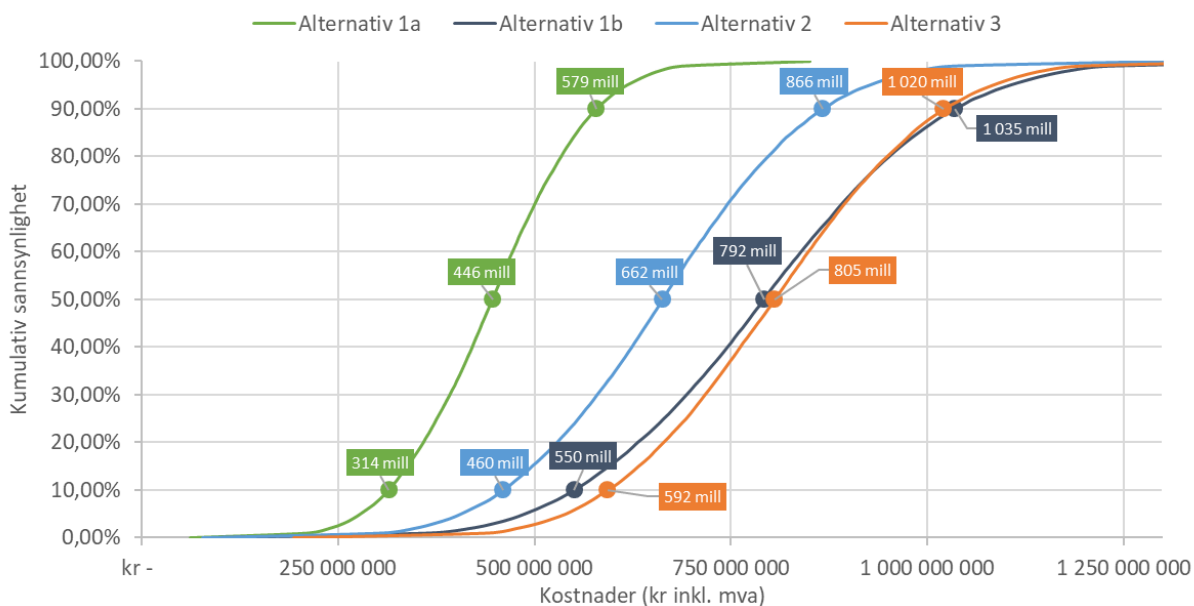
Investeringskostnad for bygg og brukerutstyr

Byggekostnadene inkluderer kostnader for tilbygg og ombygging av eksisterende bygningsmasse og utomhus. Estimater forutsetter at skolen flytter ut i byggeperioden, og at tiltakene ikke innebærer at prosjektet defineres som en hovedombygging. Det er lagt inn kostnader for brukerutstyr basert på det som skal inn i nye arealer og hundre prosent gjenbruk i eksisterende arealer. Konsept 1B og 3 har høyest investeringskostnader fordi disse konseptene har størst omfang av tiltak.

Resultater fra usikkerhetsanalysen viser et standardavvik på rundt 23-24 prosent for alle konseptene. Dette er et normalt nivå for prosjekter i tidligfase, og gjenspeiler at det er flere punkter som ikke er avklart eller besluttet for gjennomføringen av prosjektet.

Tabell 16 Forventningsverdier investeringskostnader bygg og brukerstyr som underlag til samfunnsøkonomisk analyse. Tallene er i mill. 2022-kroner eksklusive mva. og inklusive skattefinansieringskostnader.

Forventningsverdi i mill. 2022-kr.	0 Null-alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Investeringskostnader bygg og brukerstyr	0	458	811	679	820

Figur 21 Utfallsrom for investeringskostnader bygg og brukerstyr inkl. mva. og ekskl skattefinansieringskostnad vist med kumulativ sannsynlighetsfordeling.

Alternativkostnad tomt

Alternativkostnaden ved båndlegging av tomt i Maridalsveien 29 er lik for alle konsept, og ikke inkludert i den samfunnsøkonomiske analysen. Tomtekostnaden inkluderer alternativkostnad for bruk av Bankplassen 4, eller tilsvarende bygning, i alternativ 3. Verdien baseres på takst fra 2016, innhentet og prisjustert av Statsbygg. Restverdi er lagt inn ved utløp av analyseperioden for konsept 3.

Årskostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og utskiftning (FDVU)⁸ og leie

Kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og utskiftning (FDVU) er vurdert av Statsbygg i notat av 18. august 2022. Valg av utforming, arealer, løsninger, miljø, materialer etc. vil både ha direkte og indirekte påvirkning på de fremtidige FDVU-kostnadene, og forutsetningene vi har lagt til grunn er basert på den kunnskapen vi har i dag. Konsept 1b og 3 har de høyeste årskostnadene på grunn av at antall kvadratmeter eide arealer er høyere enn i de øvrige konseptene, selv om kostnad per kvadratmeter vil være noe lavere i konseptene der det gjøres større tiltak for å forbedre bygningsmassen.

Nullalternativet og konseptene 1a og 2 inkluderer leide arealer i det private markedet. I nullalternativet og 1a vil dagens leieforhold i Akersbakken videreføres, mens i konsept 2 er det lagt til grunn en større tilpasning av arealer enn i dagens leienivå. Dette gjenspeiles ved leiekostnad per kvadratmeter. Leiekostnadene er basert på Statsbyggs vurdering av forventede leiekostnader og dagens leiekostnader i Akersbakken.

⁸ FDVU-beregningen inkluderer kun arealer som er eid av Statsbygg. FDVU-kostnader for arealer som leies i det private markedet inngår i de årlige leiekostnadene.

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

50 AV 72

Tabell 17 Forventningsverdi årskostnader FDVU og leiekostnader per konsept. Tallene er eksklusive mva. og inklusive skattekostnad.

Forventningsverdi årskostnad i mill. 2022-kr	0 Null-alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
FDVU	25	27	30	28	33
Leiekostnad	7	7	0	10	0

Midlertidige kostnader – Leie i byggeperioden og flyttekostnader

Det er forutsatt i estimeringen av byggekostnader at AHO flytter til midlertidige lokaler i byggefasen. Midlertidige leiekostnader for tre år og flyttekostnader er derfor inkludert i den samfunnsøkonomiske analysen. Leiekostnader for midlertidige lokaler er basert på vurderinger av Statsbygg. Det er lagt til grunn at det leies inn arealer tilsvarende 80 prosent av det skolen har av tilgjengelige arealer i dag. Flyttekostnader er satt til 7 000 kr per ansatt ekskl. mva. samt et tillegg for flytting av blant annet maskiner og verkstedsinnredning. Gjennomføringsperioden er lik i alle alternativer utenom nullalternativet, så investeringen vil ikke skille mellom investeringskonseptene.

Tabell 18 Forventningsverdi midlertidige kostnader per konsept. Tallene er eksklusive mva. og inklusive skattekostnad.

Forventningsverdi mill. 2022-kr	0 Null-alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Midlertidig leie	0	115	115	115	115
Flyttekostnader	0	6	6	6	6

Skattefinansieringskostnad

Offentlige bevilgninger finansieres av statens inntekter fra skatter og avgifter. Skattefinansiering medfører administrative kostnader ved å innbringe og reallokere skatter og avgifter og gir et effektivitetstap som følge av skattevidningseffekter. Ifølge Finansdepartementets rundskriv R-109/21 skal det beregnes en skattekostnad på 20 øre per krone av det offentlige finansieringsbehovet.

7.2 Ikke-prissatte virkninger

Virkningene som det ikke er mulig eller hensiktsmessig å sette en kroneverdi på, er behandlet i en kvalitativ analyse, og inngår i vurderingen av konseptenes samfunnsøkonomiske lønnsomhet på linje med de prissatte virkningene. De ikke-prissatte virkningene vurderes på en nipunkts skala relativt til nullalternativet⁹:

Stor negativ	Middels Negativ	Liten negativ	Liten/ Ingen	Liten positiv	Middels positiv	Stor positiv

Virkningene vi har vurdert er samfunnets nytte av økt trivsel, kvalitet i utdanning og kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og verdien av å ta vare på og tilgjengeliggjøre kulturminner. Ulemper i byggefasen er også vurdert som en kvalitativ kostnad relatert til nullalternativet.

Vurderingene gjøres ut fra når virkningen ventes å inntreffe. For virkningen «Ulemper i byggefasen» vil dette være i anleggsfasen. For de andre virkningene vurderes de ut fra hele levetiden for tiltaket etter innflytting ved ferdigstilt byggefase. Virkningene som er relatert til utdanning, forskning og trivsel på campus vurderes i hovedsak å treffe de samme samfunnsgruppene, det vil si studenter, ansatte ved AHO og samarbeidspartnere, men med noe ulik effekt innen hver gruppe. Ulemper i byggefasen vil i tillegg ha konsekvens for naboer og omgivelser, og verdien av kulturminner vil berøre både studenter, ansatte og allmennheten.

Kvalitet i utdanning

Med bakgrunn i problembeskrivelsen og behovsanalysen har vi vurdert at økt tilgang på tilrettelagte undervisningsrom, tegnesalsplasser og verksted vil bedre forholdene for læring. Mer velfungerende bygg og uterom, og sammenheng mellom funksjoner, vil gi større mulighet for samhandling mellom fagmiljøene, styrke tilhørighet og dermed bidra positivt til utdanningskvaliteten.

Alle konseptene, utenom nullalternativet, gir økt tilgang på undervisningsarealer og verksteder, flere tegnesalsplasser og mer areal for faglig samhandling. Alle konseptene ventes derfor å ha en positiv effekt på utdanningskvaliteten sammenlignet med dagens situasjon, men av ulikt omfang.

Samlet vurderes konsept 1b å ha størst positiv nytte ved økt kvalitet i utdanning fordi AHO både får størst økning og tilpasning av arealer og størst samling av fagmiljøer. Konsept 2 vurderes også å ha stor positiv nytte sammenlignet med nullalternativet fordi AHO får en tilsvarende forbedring av arealsituasjonen som i 1b. Selv om konseptet innebærer en andel eksternt leide arealer som muligens vil gi noe dårligere vilkår for faglig samhandling vil konsept 2 også kunne muliggjøre samhandling med andre eksterne fagmiljø som kan virke positivt for utdanningskvaliteten. Konsept 3 vurderes å ha middels positiv effekt fordi AHO får en stor økning og tilpasning av arealer, men minst mulighet for samling av fagmiljø. 1a vurderes å ha lavest effekt på kvalitet i utdanning fordi begrenset arealøkning og tilpasning gjør at dagens utfordringer med høy arealutnyttelse og behovskonflikter fortsetter.

⁹ For mer om metodikk se [Statsbyggs veileder for samfunnsøkonomiske analyser](#) (Statsbygg, 2020)

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

52 AV 72

Tabell 19 Vurdering av nytte av økt kvalitet i utdanning sammenlignet med nullalternativet.

	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Vurdering	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Elementer ved tiltakene som påvirker kvalitet i utdanning	Tegnesalsplasser dimensjonert for antall studenter Noe økning i verkstedsareal Minimal økning i undervisnings- og fellesarealer – utnyttelsesgraden holdes høy som i dag. Ombygging og nybygg på totalt ca 8000 m2 der arbeidsforhold vil forbedres (eks. støy og ventilasjon) Fortsatt leie av eksterne arealer i Akersbakken (1500 m2) med deling av campus. Lite mulighet for større samling av fagmiljø	Tegnesalsplasser dimensjonert for antall studenter Større økning i verkstedsareal Noe økning i undervisnings- og fellesarealer Ombygging og nybygg på totalt ca. 14 000 kvm der arbeidsforhold vil forbedres (eks. støy og ventilasjon) Mulighet for gode arealer til samhandling Stor mulighet for økt samling av fagmiljøer Bedre flyt i bygget og nærhet til funksjoner	Tegnesalsplasser dimensjonert for antall studenter Større økning i verkstedsareal Noe økning i undervisnings- og fellesarealer Ombygging og nybygg på totalt ca. 14 000 kvm (inkl. leide arealer) der arbeidsforhold vil forbedres (eks. støy og ventilasjon) Mulighet for gode arealer til samhandling Stor mulighet for økt samling av fagmiljøer, men leide arealer i nærheten (2000 m2) kan dele campus noe. Bedre flyt i bygget og nærhet til funksjoner	Tegnesalsplasser dimensjonert for antall studenter Liten økning i verkstedsareal Større økning i undervisnings- og fellesarealer Ombygging og nybygg på totalt ca. 13 500 kvm der arbeidsforhold vil forbedres (eks. støy og ventilasjon) Mulighet for gode arealer til samhandling med eksterne, men mindre mulighet for intern samhandling grunnet todeling av campus Noe mer kompleks gjennomføring av utdanningsløpet grunnet flere lokasjoner
Berørte grupper	- Over 800 studenter får et bedre utgangspunkt for å nå sine læringsmål 200 ansatte innen undervisning og virksomhetsdrift får i snitt bedre vilkår for å bidra til høyere utdanningskvalitet			
Effekt	Økning i studentarbeidsplasser dimensjonert for antall studenter og noe flere verkstedsareal ventes å bedre læringssituasjonen for alle studenter på campus sammenlignet med nullalternativet. Utnyttelsesgraden holdes høy som i dag, og driftsmessige utfordringer ved høy grad av sambruk for undervisning, utstilling og studentarbeid samt utfordrende logistikk videreføres, og begrenser hvor høy nytte av økt kvalitet i utdanning som forventes i konseptet	Økning i studentarbeidsplasser dimensjonert for antall studenter og mer verkstedsareal ventes å bedre læringssituasjonen for alle studenter på campus sammenlignet med nullalternativet. Bedre flyt i bygget, noe økning i dedikerte undervisningsrom og mindre behovskonflikter ventes å gi bedre arbeidsvilkår for studentene. Økt samling av fagmiljøer og bedre vilkår for administrative tjenester forventes også å bidra positivt til utdanningskvaliteten.	Økning i studentarbeidsplasser dimensjonert for antall studenter og mer verkstedsareal ventes å bedre læringssituasjonen for alle studenter på campus sammenlignet med nullalternativet. Bedre flyt i bygget, noe økning i dedikerte undervisningsrom og mindre behovskonflikter ventes å gi bedre arbeidsvilkår for studentene. Økt samling av fagmiljøer og bedre vilkår for administrative tjenester forventes også å bidra positivt til utdanningskvaliteten, men marginalt mindre	Økning i studentarbeidsplasser dimensjonert for antall studenter og mer verkstedsareal ventes å bedre læringssituasjonen for de fleste studenter sammenlignet med nullalternativet, men splitting av campus kan også ha en negativ effekt både grunnet avstand fra funksjoner som tyngre verksted i Maridalsveien, men også grunnet dårligere vilkår for faglig og tverrfaglig samhandling. Mer arealer som gir utgangspunkt for økt grad av samhandling

			enn konsept 1b grunnet noe eksternt leide arealer. Eksterne lokaler kan muliggjøre tettere samarbeid med andre relevante aktører i nærmiljøet.	med eksterne vil bidra positivt. Kompliserende å få til god drift og administrasjon ved å dele campus, blant annet for støttefunksjoner opp mot studentene.
Usikkerhet	Omfanget av usikkerheten i nytten av økt kvalitet i utdanning ligger i hvordan AHO lykkes i å innrette og ta i bruk nye og endrede arealer. Det er særlig knyttet usikkerhet til konsept 3 fordi det ikke er utprøvd en to-campusløsning ved AHO, og det er ikke vurdert hvilke deler av virksomheten det er mest hensiktsmessig å flytte til ny lokasjon utover at ekstroverte funksjoner med mindre behov for tunge verkstedsareal bør inn i ny, rehabilitert campus. Det er også usikkert hvilke arealer som er tilgjengelig for leie i nærområdet i konsept 2. Usikkerheten vurderes å være symmetrisk, og det kan bli både bedre og verre enn forventet i alle konseptene.			

Kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid er en viktig og integrert del av virksomheten til AHO ved at utdanning og forskning henger tett sammen. Det er et mål å styrke samarbeid med eksterne partnere og andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. AHO har et tett samarbeid med eksterne samarbeidspartnere både innen utdanning og forskning i dag, men den knappe arealsituasjonen er til dels en hemmer for å knytte arbeids- og samfunnslivet enda tettere på aktiviteten som foregår på AHO. Grunnet den tette koblingen mellom forskning, utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved AHO vil det være mange av de samme driverne som påvirker kvaliteten både i utdanning og forskning, og her trekkes vi fram de driverne som i størst grad påvirker forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Samlet vurderes konseptene 1b og 2 å ha større positiv nyttevirkning for kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid enn 1a og 3 fordi konseptene både gir en større økning og tilpasning av arealer til administrasjon, forskning og formidling, og størst samling av fagmiljøer. Vi vurderer at samling av fagmiljøene er en viktigere driver for kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid enn ekstern samhandling og formidling slik at konsept 1b og 2, med mindre splitting av fagmiljø enn konsept 3, kommer en god del bedre ut enn konsept 3. På samme måte vil konsept 2 kunne vurderes å gi noe mindre nytte enn 1b grunnet en mindre andel arealer plassert noe unna dagens campus, men fordi dette er snakk om en begrenset andel arealer vurderes 1b og 2 begge å gi stor positiv nytte ved høyere kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Konseptvalgotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

54 AV 72

Tabell 20 Vurdering av nytte av økt kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid sammenlignet med nullalternativet.

	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Vurdering	Liten positiv	Stor positiv	Stor positiv	Middels positiv
Elementer ved tiltakene som påvirker kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid	Liten økning og tilpasning av ansattarealer som legger bedre til rette for konsentrasjon og samhandling Liten økning i fellesarealer inkludert rom for formidling og representasjon	Økning av fleksible ansattarealer inkl. kontorer som legger bedre til rette for konsentrasjon og samhandling Økning i fellesarealer og rom for formidling, gjesteforelesninger og representasjon	Økning av fleksible ansattarealer inkl. kontor som legger bedre til rette for konsentrasjon og samhandling Økning i fellesarealer og rom for formidling, gjesteforelesninger og representasjon Andelen privat leide arealer eksternt kan påvirke samhandlingsmuligheter	Økning og bedre tilpasning av ansattarealer, men mindre enn 1b Større og gode arealer for samhandling Todelt campus Stor økning i utstillingsarealer og rom for formidling, gjesteforelesninger og representasjon Avstand mellom formidlingsarealer og produksjonen ved hovedbygget
Berørte grupper	- AHOs praksis med integrert utdanning og forskning medfører at virkningen berører både de ansatte og studentene ved høgskolen. - Eksterne samarbeidspartnere og brukere av skolens forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidlingsvirksomhet. Antall berørte er ukjent.			Som i de andre konseptene, men antall eksterne samarbeidspartnere og brukere forventes å være noe større selv om antall berørte er ukjent.
Effekt	Økningen i ansattarealer ventes å bedre situasjonen for de ansatte noe sammenlignet med nullalternativet, og bidra positivt til kvaliteten i skolens FoU-virksomhet, men i liten grad.	Økningen av fleksible ansattarealer, samhandlingsarealer og fellesarealer med rom for formidling, ventes å ha en stor positiv effekt for kvaliteten av FoU-virksomheten ved AHO sammenlignet med nullalternativet. Det ventes også bidra positivt til å øke produksjonen av FoU-aktivitet og formidling.	Økningen av fleksible ansattarealer, samhandlingsarealer og fellesarealer med rom for formidling, ventes å ha en stor positiv effekt for kvaliteten av FoU-virksomheten ved AHO sammenlignet med nullalternativet. Det ventes også bidra positivt til å øke produksjonen av FoU-aktivitet og formidling. Summen av den negative effekten ved mer spredning av fagmiljøer og den positive effekten av mulighet for samarbeid med andre relevante fagmiljø vil gi en marginal negativ effekt sammenlignet med 1b, men ikke nok til å skille i vurderingen mellom 1b og 2.	Økning og bedre tilpasning av ansattarealer og gode arealer for samhandling ventes å ha en positiv effekt for kvaliteten i FoU, men en todelt campus kan utfordre samhandlingen ved skolen pga. geografisk og tematisk avstand. Den store økningen i utstillingsarealer og rom for formidling og representasjon kan ha positiv effekt for kvaliteten i FoU, men det fortrenger arealer til verksted og ansattarealer.

Usikkerhet	Det er usikkert hvor mange som påvirkes av forskningsaktivitet, formidling og kunstnerisk utviklingsarbeid ved AHO, men det antas å skille lite mellom konseptene. Det kan være mulighet for at et bredere publikum gir positive nyttevirksomheter i konsept 3, men det er ikke grunnlag for å si noe sikkert. På samme måte som for utdanning er det også en del usikkerhet knyttet til konsept 3 og hvilke organisatoriske grep som må tas i AHO for å lykkes med en delt campusløsning. Usikkerheten vurderes å være symmetrisk.

Attraktivt student- og arbeidsmiljø

Økt trivsel representerer en samfunnsnytte i seg selv. En god bygningsmessig standard med attraktive inne- og utearealer inkludert sosiale soner og samhandlingsarenaer og en oversiktlig campus med gode omgivelser og god bygningsflyt påvirker studenters og ansattes trivsel positivt. Tilhørighet og identitet kan også påvirke trivsel.

Samlet vurderes 1b og 2 å ha den største positive virkningen sammenlignet med nullalternativet grunnet størst økning i areal til sosial samhandling, fortsatt samlet campus og bedre flyt og oversikt i bygget. I 1b vil det være et større tap av attraktive utearealer inne i gårdsrommet enn i konsept 2. Fordi konsept 2 har mindre samling av campus vurderes 1b og 2 i sum å gi lik nytte ved økt trivsel. Konsept 1a vurderes å gi lavest nytte på grunn av minst total endring og forbedring av arealer som bidrar til en mer attraktiv campus. I konsept 3 forventes det at splitting av ansatte og studenter mellom ulike campus har en negativ effekt på trivsel. Sammenlignet med nullalternativet vil arealene i Maridalsveien 29 bli mer attraktive fordi det blir mer plass til blant annet sosiale soner, og arealene på ny lokasjon vil også være nyrehabiliterte og attraktive. I sum vurderer vi derfor at konsept 3 vil gi en liten positiv nytte av økt trivsel sammenlignet med nullalternativet. Dette er en lik vurdering som 1a, der det fortsatt vil være full samling i Maridalsveien 29, men mer arealknapphet enn i konsept 3.

	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Vurdering	Liten positiv	Middels positiv	Middels positiv	Liten positiv
Elementer ved tiltakene som påvirker attraktiviteten av student- og arbeidsmiljø (trivsel)	- Begrenset tilpasning og økning av arealer til samhandling og sosiale soner - Eksternt leide arealer i nærheten av hovedbygning kan splitte deler av miljøene	- Stor økning i arealer til samhandling og sosiale soner (uformelle møteplasser, grupperom mv.) - Bedre flyt og oversiktighet på campus - Noe tap av uteareal - Beslaglegger en stor del av attraktive utearealer til nybygg	- Stor økning i arealer til samhandling og sosiale soner - Eksternt leide arealer i nærheten av hovedbygning kan splitte deler av miljøene - Noe tap av uteareal, men mindre enn i 1b	- Vesentlig økning i arealer til samhandling og sosiale soner, men lite endring i Maridalsveien 29 - Todeling av campus vil splitte deler av miljøene
Berørte grupper	I hovedsak 800 studenter og 200 ansatte, men også besøkende og samarbeidspartnere som påvirkes av campusutforming. Antall besøkende og samarbeidspartnere som påvirkes er ikke kjent.			Som i de andre konseptene, men kan berøre en større andel besøkende

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

56 AV 72

Effekt	Økning av fellesarealer som gir noe mer rom for sosiale soner gir en liten positiv effekt sammenlignet med nullalternativet	Økning av fellesarealer inkludert sosiale soner, bedre oversikt på campus og langt bedre flyt i bygget har en positiv effekt sammenlignet med nullalternativet Omfanget av nybygg som beslaglegger attraktive utearealer kan likevel representere et nyttetap.	Økning av fellesarealer inkludert sosiale soner, bedre oversikt på campus og langt bedre flyt i bygget har en positiv effekt sammenlignet med nullalternativet Splitting av miljøer som må ut av hovedbygget og inn i leide arealer kan likevel representere et nyttetap	En vesentlig økning av fellesarealer inkludert sosiale soner, har en positiv effekt sammenlignet med nullalternativet Todelingen av campus med behov for forflytting mellom steder, og også mulig lavere grad av tilhørighet og identitet, kan imidlertid representere et større nyttetap
Usikkerhet	Det er lite usikkerhet om at bedre fasiliteter vil øke attraktiviteten til campus for studenter og ansatte, men noe mer usikkert hvilke andre grupper som berøres. Det er også usikkert hvor stor effekten blir sammenlignet med nullalternativet, og hvor mye virkningen vil utvikle seg over tid. Det er også usikkert hvor stort nyttetap man får ved å redusere utearealer ved å bygge ut mer på tomten, og om dette veies opp ved at det etableres store og gode sosiale soner inne i bygget. Størrelsen på nyttetap ved en todeling av campus, og hvor mye nytten av et mer sentrumsnært og representativt lokale kan veie opp for dette, er også usikkert.			

Ulemper for samfunnet i byggefasen

Denne virkningen påvirkes av omfang av bygging og varighet av anleggsfasen, men har en langt kortere varighet enn de andre virkningene vi vurderer. Alle konseptene innebærer nybygg, tilbygg eller ombygging og innebærer en anleggsperiode der det vil foregå arbeider som forstyrrer og medfører ulemper for omgivelsene. Det er lite som skiller mellom varighet av byggefasen for hvert av konseptene, selv om det er noe variasjon i omfang av byggeaktivitet.

Det er forutsatt at hele skolen må flytte ut i byggefasen grunnet omfang av ombygging og nybygg. Det vil medføre store ulemper for undervisningen, men vil ikke skille mellom konseptene. Det samme gjelder støy og anleggstrafikk for naboer. Ved konsept 3 vil byggeaktiviteten påvirke omgivelser på to lokasjoner, og kan dermed medføre noe større negativ effekt, men ikke nok til å skille i vurderingen på ikke-prissatte virkninger.

Tabell 21 Vurdering av ulemper i byggefasen per konsept sammenlignet med nullalternativet.

	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Vurdering	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Hva påvirker ulemper i byggefasen	- Omfang av nybygg og ombygging - Varighet av anleggsfase - Lokalisering – omgivelser som påvirkes			
Berørte grupper	800 studenter og 200 ansatte - Naboer og omgivelser i Maridalsveien			Som i de andre konseptene, men også naboer og omgivelser ved ny lokasjon

Effekt	Ulemper for utdanningsløpet for 800 studenter og 200 ansatte ved flytting Støy og anleggstrafikk for naboer og omgivelser ved Maridalsveien	Ulemper for utdanningsløpet for 800 studenter og 200 ansatte ved flytting Støy og anleggstrafikk for naboer og omgivelser ved Maridalsveien	Ulemper for utdanningsløpet for 800 studenter og 200 ansatte ved flytting Støy og anleggstrafikk for naboer og omgivelser ved Maridalsveien	Ulemper for utdanningsløpet for 800 studenter og 200 ansatte ved flytting Støy og anleggstrafikk for naboer og omgivelser både ved Maridalsveien og Bankplassen 4
Usikkerhet	Vi vurderer at det er lite usikkerhet knyttet til at virkningen vil påvirke omgivelsene negativt. Det er imidlertid noe usikkerhet knyttet til antall berørte i skolens omgivelser.			

Samfunnets nytte av kulturminneverdier

Både Maridalsveien 29 og Bankplassen 4 har formelle vern på bygningsmassen som tilsier at kulturminnene i bygget har en verdi for samfunnet ved å bli vernet og tilgjengeliggjort. At et bygg med kulturminner tilgjengeliggjøres for allmenheten gir en positiv nytte for samfunnet. For Maridalsveien 29 vurderer vi at kulturminneverdier vil være omtrent på samme nivå i alle konsepter fordi dagens campus vil drives og brukes som en utdanningsinstitusjon etter samme prinsipper som i dag. For Bankplassen 4 eller tilsvarende bygg vil bygget gjøres mer tilgjengelig for allmenheten dersom en utdanningsinstitusjon flytter inn i bygget.

Tabell 22 Nytt av kulturminneverdier per konsept sammenlignet med nullalternativet.

	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
Vurdering	Ingen	Ingen	Ingen	Liten positiv
Elementer ved tiltakene som påvirker virkningen av kulturminneverdier	Kulturminner i Maridalsveien 29 blir tatt vare på og brukt omtrent på linje med nullalternativet	Kulturminner i Maridalsveien 29 blir tatt vare på og brukt omtrent på linje med nullalternativet	Kulturminner i Maridalsveien 29 blir tatt vare på og brukt omtrent på linje med nullalternativet	Kulturminner i Maridalsveien 29 blir tatt vare på og brukt omtrent på linje med nullalternativet Bankplassen 4 eller tilsvarende bygg bygges om med funksjon som et statlig formålsbygg
Berørte grupper				Studenter og ansatte som bruker Bankplassen 4 Allmennheten
Effekt	Samme som i nullalternativet	Samme som i nullalternativet	Samme som i nullalternativet	Allmennheten får tilgang til kulturminneverdier i en bygning som er vernet

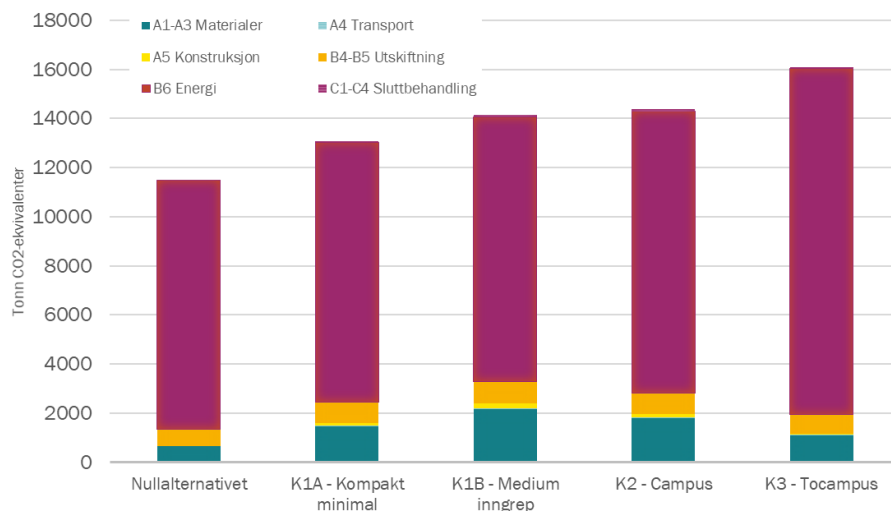

Usikkerhet	Vi vurderer at det er lite usikkerhet knyttet til at virkningen vil påvirke omgivelsene positivt. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til antall berørte som vil få nytte til tilgang til et bygg med store kulturminneverdier utover studenter og ansatte som vil ha daglig bruk av bygget. Det er også stor usikkerhet om hvor store kulturminneverdiene som blir ivaretatt og tilgjengeliggjort vil være avhengig av hvilken bygning som vil inngå i tocampus-konseptet. Det er også usikkert hva bruken av mulige nye bygg med verneverdi vil være i nullalternativet.

Klimagasskostnader

Klimagassberegninger og kobling mot karbonprisbanene til Finansdepartementet viser at nullalternativet vil ha de laveste utslippene og de laveste klimagasskostnadene av konseptene. Nullalternativet har både lavere utslipp ved materialbruk, fordi det ikke gjøres store ombygginger eller tilbygg, og lavere utslipp knyttet til energibruk over levetiden fordi arealene som skal driftes er minst.

Beregningene viser at konsept 3 «Tocampus» har vesentlig høyere utslipp enn de andre konseptene. Det er energibruken i driftsfasen som står for hovedårsaken. Det er imidlertid usikkert hva den alternative bruken av Bankplassen 4 eller tilsvarende bygg ville vært i nullalternativet og i de andre konseptene, og det er ikke lagt til i de andre konseptene. Dette gjør klimagassutslippene utfordrende å sammenligne i den samfunnsøkonomiske analysen. Vi har derfor heller ikke summert klimagasskostnader sammen med de prissatte virkninger i den samfunnsøkonomiske analysen, men synliggjort dem i oppsummeringstabellen. Utslipp ved materialbruk er minst i tocampuskonseptet sammenlignet med de andre konseptene utover nullalternativet. Fordelingen av utslipp sees i Figur 22.

Figur 22 Samlede utslipp for de ulike konseptene i tonn CO2-ekvivalenter fordelt på de største utslippkildene.

Tabell 23 Oversikt beregnede klimagassutslipp over livsløpet, beregnet ved hjelp av beregningsverktøyet OneClick LCA, og nåverdi klimagasskostnader per konsept.

	Nullalternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To- campus
Tonn CO2-ekvivalenter	11 891	13 222	14 299	14 488	16 107
Kostnad nåverdi MNOK	-18	-19	-20	-21	-24

Utslipp ved transport i driftsfasen er ofte en stor utslippspost, men er unntatt i beregningene her. Dette fordi denne utslippsposten ikke vil skille i nevneverdig grad mellom konseptene. Utslipp til transport i drift hos AHO vil også ligge relativt lavt sammenlignet med andre institusjoner som er lokalisert i områder uten like god tilgang på kollektiv transport eller mulighet for transport til fots eller med sykkel.

7.3 Vurdering av usikkerhet og realopsjoner

Sensitiviteter for de største ikke-prissatte virkningene endrer ikke rangeringen

Sensitiviteter, som gjengis i Tabell 24 viser at dersom byggekostnadene eller FDVU ender på P90-verdier, vil rangeringen av de prissatte virkningene ikke endres, men forskjellen mellom 1b og 2 reduseres ytterligere. Rangeringen vil heller ikke endres dersom leiekostnadene for nye arealer etter tiltak ender på P90, men da vil forskjellen mellom 1b og 2 naturligvis øke sammenlignet med forventning, fordi det ikke skal leies arealer i alternativ 1b.

Tabell 24 Sensitivitet ved høyere verdier for ulike kostnader og hvordan dette påvirker totale prissatte virkninger i hvert konsept.

Nåverdi mill. 2022-kr. relativt til nullalternativet	0 Null- alternativet	1a Kompakt minimum	1b Kompakt middels	2 Campus	3 To-campus
P90 Bygg og brukerutstyr	-	-474	-735	-746	-890
P90 FDVU-kostnader	-	-398	-623	-647	-811
P90 Leiekostnader nye arealer	-	-415	-624	-681	-797

Endring i nytte ikke-prissatte virkninger vil ikke endre hvilke konsepter som rangeres først

Nytte av økt trivsel og økt kvalitet i utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid er de virkningene som har størst betydning for rangering av konseptene. For konsept 1a, 1b og 2 vil endring i drivere påvirke nytten av disse virkningene på omtrent samme måte og derfor ikke påvirke rangeringen mellom disse. Tocampuskonseptet skiller seg noe mer fra de andre konseptene når det gjelder hva som påvirker nytten. Dersom studenter og ansatte påvirkes mer positivt av rehabiliterte og attraktive arealer og mer plass enn de påvirkes negativt av splitting mellom to lokaliseringer kan spesielt vurdering av nytte av økt trivsel løftes i tocampuskonseptet. Endring i forventet vurdering av nytten av de viktigste ikke-prissatte virkningene vil imidlertid ikke endre rangeringen mellom konseptene på ikke-prissatte virkninger, og dermed heller ikke samlet rangering.

Realopsjoner: lite som skiller mellom konseptene

Konseptene kan ha ulik grad av fleksibilitet for endring dersom ny informasjon oppstår og som i forventning kan gi utslag i vurdert nytte og kostnad.

Konsepter der det er mulig å vente å se eller å utsette hele investeringer eller deler av denne vil ha en verdi dersom det er stor usikkerhet om behovet. Det er imidlertid slik hos AHO at det vurderes som tidskritisk å få på plass tilstrekkelig med arealer til studenter som allerede har startet på skolen og som det er bestemt at skal fases inn de nærmeste årene. Verdien av å vente og se er derfor liten og det er ikke noe som skiller mellom konseptene. Fordi det er lite usikkerhet om studentveksten det er dimensjonert for ser vi heller ikke gevinster ved å planlegge for en trinnvis utbygging.

7.4 Andre beslutningsrelevante forhold

Budsjettbelastningen for staten er et viktig beslutningsrelevant forhold, men som ikke hensyntas i den samfunnsøkonomiske analysen. Dersom det vurderes av beslutningstager som hensiktsmessig å redusere investeringskostnader, vil konsept 2 kunne velges fremfor konsept 1b, uten å gi særlig lavere nytte. Nullalternativet og konsept 1a vil gi ingen eller mindre budsjettbelastning, men samtidig gi lite eller ingen bedring i AHOs utfordringer. Dersom reduksjon i investeringskostnader blir svært viktig er det mulig å redusere omfang av tiltak i konsept 1b og 2, men reduksjonene må balanseres også opp mot tapt nytte,

Hvordan konseptene påvirker grupper ulikt vil være relevant for de berørte gruppene, men den samfunnsøkonomiske analysen vurderer kun den totale summen av virkninger for samfunnet. Det kan imidlertid være hensiktsmessig å belyse at konseptene kan påvirke brukere på AHO ulikt. Eksempelvis i tocampus-konseptet vil det være forskjell i nytte for studenter og ansatte ut fra hvor de får sitt primære tilholdssted og hvordan dette påvirker deres nytte. Man kan også tenke seg at tocampus-konseptet vil gi mer nytte for ansatte med høy andel forskning enn det vil være for den gjennomsnittlige student. Vi klarer imidlertid ikke å se noen større forskjeller i fordelingsvirkninger mellom konseptene, som kan være beslutningsrelevant, heller ikke mellom faggrupper, da det fortsatt er mange valg som skal tas innenfor utformingen av hvert konsept.

8 Føringer for neste fase

Dette kapitlet henvender seg først og fremst til byggherreorganisasjonen som skal ta prosjektet over i neste faser av prosjektutviklingen, og skal ikke forstås som en oppsummering eller konklusjon for hele utredningen. Hensikten med dette kapitlet er å beskrive forhold som er avdekket i utredningen som er av vesentlig betydning for en vellykket gjennomføring. Det vil si hva prosjektet bør legge vekt på å avklare og detaljere ut og hva som skal til for å optimalisere kostnader og nytte i senere faser.

8.1 Gjennomføringsstrategi

Kompetanse og kapasitet

Alle konseptene som er vurdert i KVN innebærer rehabilitering og bruk av eksisterende bygningsmasse i ulikt omfang. Det er derfor en stor fordel om nøkkelpersoner i forprosjektfasen har erfaring fra arbeid med rehabiliteringsprosjekter inkludert kompetanse om bygningsvern og byggesaksbehandling i bystrøk. Ved videre prosjektutvikling vil det også være nødvendig at AHO etablerer et eget mottaksprosjekt som samarbeider tett med byggherreorganisasjonen. En god brukerinvolvering der også studentene involveres er et premiss for å optimalisere prosjektet med tanke på kostnader og nytte. Videre vil kontakt med interessenter fra plan- og bygningsetaten, kulturminnemyndighet ved byantikvaren og aktører i nærmiljøet, gi prosjektet bedre forutsetninger for å lykkes.

Grensesnitt mot andre prosjekter og programperspektiv

Som en følge av det presserende behovet for undervisningsarealer, grunnet studentvekst som kommer nå og i de kommende årene, er det satt i gang flere kortsiktige tiltak. For det første har AHO inngått leiekontrakter både i Akersbakken, med tegnesaler for studentene, og på Vulkan, med kontorplasser for ansatte. Det er viktig at disse leiekontraktene er så fleksible at de kan avvikles og tilpasses ved ferdigstilling av et eventuelt større tiltak. Det bør også vurderes hvordan disse leieforholdene kan fungere som avlastning i byggeperioden. For det andre arbeides det med å opprette midlertidige undervisningspaviljonger i tilknytning til Maridalsveien 29. Undervisningspaviljongene skal være midlertidige og avvikles før et større tiltak igangsettes.

Konsept 2, tocampus, inkluderer 2000 kvm med langsiktig leie av lokaler i nærhet til Maridalsveien 29. Det er pekt på noen lokaler og samarbeidspartnere, men ingenting er bestemt. Beslutning om valg av lokaler gjøres i forbindelse med Statsbyggs prosess for leie i markedet, der aktiviteter som utarbeidelse av kravspesifikasjon, søk i markedet gjennom statensinnleie.no, evaluering av tilbud og forhandlinger er sentrale i prosessen mot inngåelse av nye kontrakter.

AHO og Statsbygg ble i 2020 enige om å etablere en campusutviklingsplan (CUP), et langsiktig og strategisk plandokument, som vil fungere som et verktøy både for AHO og Statsbygg ved blant annet å angi overordnede og langsiktige prinsipper for arealbruk. Etter innledende undersøkelser ble det bestemt å prioritere arbeidet med en KVN for å kunne finne mer konkrete løsninger for AHOs arealbehov på lengre sikt. Vi anbefaler at videre vurdering av tidspunkt og omfang for arbeidet med en campusutviklingsplan vurderes når konseptvalg er tatt.

KVN anbefaler å gjennomføre langsiktige tiltak ved AHO. Det vil imidlertid være en relativt lang periode med planlegging og beslutningsprosesser før ferdigstilling av et eventuelt større investeringstiltak. I denne perioden vil det være behov for å gjennomføre reinvesteringer og vedlikehold av bygningsmassen for å opprettholde tilstand. Det er viktig at disse reinvesteringene koordineres med prosjektutvikling av et større tiltak. Utskiftning av ventilasjonsanlegget i Maridalsveien 29 må eksempelvis ikke begrense mulighetene for påbygg og tilbygg. Grensesnitt mot utskiftingsprosjekter må

avklares videre i neste fase Det vil sannsynligvis være rasjonelt at hovedprosjektet inkluderer enkelte oppgraderingsprosjekt, men de tilhørende kostnadene må dekkes av løpende vedlikeholdsbudsjett.

Håndtering av usikkerhet

De største usikkerhetsmomentene, som kan påvirke prosjektomfang og kostnader, er blant annet diskutert gjennom to omganger med gruppeprosesser. Den første var 2. og 3. desember 2021, og etter bearbeiding og reduksjon av areal i konseptene, inkludert introduksjon av et nytt tocampus-konsept, ble det avholdt en ny gruppeprosess 24. juni 2022. Her ble viktige usikkerhetsfaktorer og forslag til risikoreducerende tiltak foreslått.

Prosjektomfang: Et av de viktigste premissene for kostnadsestimatene som er lagt til grunn er at behovene løses innenfor avsatt areal eller mindre. Et annet viktig hovedpremiss er at prosjektet ikke utløser krav til hovedombygging, da det vil gi vesentlige konsekvenser for fremdrift og kostnader. For å unngå at prosjektet blir vurdert som en hovedombygging må prosjektomfanget styres godt og plan- og bygningsetaten i Oslo kommune involveres jevnlig. Brukerprosesser og modning bør styres inn mot å oppnå mer optimaliserte og effektive måter å drive undervisning og annen aktivitet i bygget, som bedre bookingsystemer, omdisponering av rom eller utvidede åpningstider.

Prosjektmodenhet: Prosjektet er i tidligfase og det er flere faktorer som ikke er avklart som kan gi både muligheter og risikomomenter i gjennomføringsfasen. Det er blant annet ikke tatt høyde for forsterkende tiltak i eksisterende bærekonstruksjoner i Maridalsveien som følge av nye tilbygg over eksisterende arealer i kalkylene. Dette fordi det kun er én etasje som eventuelt skal bygges på. For konseptene som innebærer påbygg bør en i neste fase undersøke tilstanden på bærekonstruksjonene.

Et viktig premiss for prosjektet er at kun deler av eksisterende bygningsmasse skal bygges om. Kostnader til rehabilitering og utskiftninger i eksisterende areal skal ikke omfattes av et byggeprosjekt. Det er imidlertid en risiko for mer komplisert utskifting av vann og avløp i eksisterende bygg, krav om høyere grad av isolering, samt lyd og akustikk utover det som er forutsatt som kan gi høyere kostnader eller føre til at større areal må bygges om. En mer detaljert kartlegging av eksisterende bygningsmasse og hva som er mest egnet for ombygging både ut fra byggets egenskaper, kostnadskonsekvens og funksjonsbehov er en naturlig del av neste fase i prosjektutviklingen.

Kalkylene for tocampus-konseptet tar utgangspunkt i rehabilitering av Bankplassen 4. Selv om det er usikkert om det er akkurat denne bygningen som ville inngått i et tocampus-konsept vurderer vi modenheten i kalkylene for Bankplassen 4 som relativt høy for fasen. Det er gjort tidligere studier av ny bruk av denne eiendommen, blant annet for Riksantikvaren og Nobels fredssenter og Statsbygg har god kjennskap til bygningsmassen. Det er flere andre mulige aktører som er ønsket inn i Bankplassen 4, blant annet Forsvarsmuseet, men disse forholdene må diskuteres i en interdepartemental dialog, der blant andre Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Finansdepartementet inkluderes.

Planrisiko: Statsbygg har ikke hatt direkte dialog med plan- og bygningsetaten eller byantikvaren i konseptfasen, men AHO har hatt dialog med aktørene i forbindelse med tidligere mulighetsstudier. Statsbyggs generelle vurdering er at det ikke vil være nødvendig med en egen planprosess, men at tiltakene bør kunne vurderes og håndteres som byggesak i Oslo kommune. Statsbygg vurderer at det er lite sannsynlig at Oslo kommune vil kreve reguleringsplan, men at det er elementer som har stor planrisiko, det vil si at søknad om tiltak kan avslås. Det anbefales at det i OFP-fasen avholdes forhåndskonferanse med Oslo kommune for å avklare kommunens syn på plankravet. Dialog med byantikvaren og en positiv uttalelse fra byantikvaren er en stor fordel.

Byantikvaren har tidligere uttalt at dagens gesimshøyde må betraktes som maksimal høyde. Påbygg på tak vil imidlertid ikke stride med gjengs høyde i strøksgate eller være i konflikt med siktlinjer fra Aker kirke som er hjemlet i kommunedelplan for Akerselva. Statsbygg anbefaler å utfordre byantikvarens tidligere synspunkt dersom påbyggarealene er viktige for AHO.

Ved videre prosjektutvikling må det gjennomføres miljøundersøkelser¹⁰ for å avdekke forurensning og miljøgifter i eksisterende bygningsmaterialer og i grunnen som kan påvirke kostnadsbildet. Eiendommen ligger i aktsomhetssone for forurenset grunn der du må ha tillatelse fra Plan- og bygningsetaten før du kan sette i gang søknadspliktige bygge- og gravearbeider.

I kostnadsestimatene for konseptene er det lagt til grunn «normale grunnforhold», ut fra informasjonen som forelå i offentlige tilgjengelige kilder da kostnadsestimeringsprosessen ble gjennomført. Detaljerte geotekniske undersøkelser med prøveboringer og måling av grunnvannstand foretas vanligvis først i avklaringsfasen. I forbindelse med planlegging av kortsiktige tiltak, med midlertidige undervisningspaviljonger på tomten, ble det i august og september 2022 foretatt geotekniske undersøkelser. Disse avdekket kvikkleire og sprøbruddmateriale i grunnen, noe som er å betrakte som «komplekse grunnforhold». Dette betyr at tiltak må oppfylle spesielle sikkerhetskrav fra NVE, og at det må regnes med kostnader til sikringstiltak som for eksempel terrengendring og utskiftning av masser. Ekstra kostnader til slike tiltak anses likevel å ligge innenfor usikkerhetsspennet som er beregnet for kostnadsestimatene, og vil ikke få noen direkte konsekvenser for hovedkonklusjoner i KVN-rapporten. Det er imidlertid ekstra viktig å følge opp med videre undersøkelser av grunnforholdene og dokumentasjon av sikringstiltak i senere faser.

Kontraktstrategi

Valg av kontraktstrategi gjøres i avklaringsfasen i forbindelse med oppstart forprosjekt (OFP) eller tidlig i forprosjektfasen. Valgt konsept og prosjektets påvirkning på samfunn og nærmiljø, økonomiske rammer og markedet vil påvirke dette valget.

Alle konseptene som er behandlet i alternativanalysen i denne utredningen innebærer en stor andel ombygging av eksisterende bygningsmasse. Mulighetene for å kunne oppnå gode gjenbruksløsninger og sirkulærøkonomi med best mulig utnyttelse av eksisterende bygningsmasse vil påvirke valg av kontraktstrategi.

8.2 Plan for arbeid med å optimalisere samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Gevinstrealiseringsplan

Prosjektet må utarbeide en gevinstrealiseringsplan i starten av avklaringsfasen. AHO eier gevinstrealiseringsplanen og Statsbygg kan bidra i utarbeidelsen. Gevinstrealiseringsplanen skal sikre at det valgte konseptet gir den nytten for brukerne og samfunnet som er vektlagt i den samfunnsøkonomiske analysen ut fra identifiserte problem og behov, og forespeilet gjennom samfunns- og effektmålene.

I KVN er det gjort en overordnet prioritering av arealbehovene (se 3.3). AHO har også vært gjennom en målprosess i forbindelse med utredningen, men vi anbefaler en ny prosess for å konkretisere særlig effektmålene videre i neste fase av prosjektutviklingen. Revidering av effektmålene gjøres i forbindelse med opprettelse av den første versjonen av gevinstrealiseringsplanen og knyttes opp mot prioritering av problem og behov.

¹⁰ Siste miljøtekniske undersøkelse ble utført med stempelprøvetaking i 1997.

Anbefalte tiltak for å realisere nyttesiden i prosjektet

Konseptene som er vurdert opp mot hverandre har lav grad av modenhet, og det er eksempelvis ikke detaljert ut noe rom- og funksjonsprogram, men overordnede funksjonskategorier er angitt. I detaljeringen av rom- og funksjonsprogram i senere faser bør følgende vektlegges for å realisere nyttesiden i prosjektet:

- Det bør ses hen til den overordnede prioriteringen av arealbehov fra behovsanalysen og problembeskrivelsen der tilstrekkelig areal til tegnesaler, verksted og undervisningsrom bør prioriteres høyt. Videre bør formelle og uformelle sosiale soner for både studenter og ansatte vektlegges.
- Arbeidsplasskonsept som er mer effektivt og i større grad legger til rette for samhandling bør vurderes ved ombygging av ansattareal.
- Spesialisering av arealene bør begrenses i så stor grad som mulig for å kunne opprettholde fleksibilitet i bygningsmassen ved endring i behov.

Konseptene som inkluderer leie av lokaler i det private markedet i nærheten av dagens campus i Maridalsveien, konsept 1a og 2, er vurdert å ha ulemper ved at de eksterne lokalene ikke vil være like tett koblet på resten av campus. For å optimalisere nytten i disse konseptene vil tiltak som legger til rette for enklere forflytning og veivisning bidra positivt. Dette kan eksempelvis være trafiksikkerhetstiltak ved krysning av Maridalsveien mot Akersbakken eller større åpning av campus mot Akerselva og mulige lokaler i denne retningen. Like viktig er også hva AHO velger å fylle eksterne lokaler med og hvordan disse åpner opp for eksternt samarbeid.

Klima og miljøambisjon

Miljømålene for prosjektet sikrer nytten for samfunnet ved å bidra til en bærekraftig campus. I neste fase skal det som del av OFP utarbeides en prosjektspesifikk miljøambisjon.

I prosjektavklaringen vurderes det også hvilke energitiltak som er kostnadseffektive over livsløpet til bygget. Analysene er viktige bidrag når energiambisjonen for eksisterende bygg skal fastsettes. Ett eksempel er at det ikke er inkludert kostnader for tilleggsisolering av yttervegger og tak i denne utredningen. Denne forutsetningen betyr at energiforbruket fortsatt vil ligge høyt. Samtidig vil en tilleggsisolering medføre vesentlige utfordringer knyttet til byantikvar, bygningsfysikk, arealbruk, kostnader og fremdrift. Disse avveiningene må analyseres i neste fase og sees i sammenheng med miljøambisjonen som settes.

Det finnes flere mulige forenklinger og reduksjoner i de største konseptene

De beregnede kostnadene for de største konseptene i denne utredningen ligger tett opp mot terskelverdien på 1 milliard kroner ved P85 for kravene som stilles til konseptvalgutredninger i Statens prosjektmodell. En av føringene fra Kunnskapsdepartementet har også vært at prosjektomfanget skal ligge under denne terskelverdien for kostnadsramme.¹¹

Det er i de tre største konseptene flere mulige forenklinger og reduksjoner det kan jobbes videre med for å reduseres kostnadsnivået.

- Konsept 1a bør betraktes som et minimum av tiltak for å kunne oppnå nyttevirkninger sammenlignet med nullalternativet, men i de andre konseptene er det mulig å redusere kvadratmeter selv om nytten da også vil kunne reduseres.
- Konsept 2 har fleksibilitet i investeringskostnad for byggeprosjektet ved å øke andelen leid areal i markedet. Samtidig bør ikke de leide lokalene være for spredt fra dagens bygning i Maridalsveien 29. Det anbefales heller ikke at de mest spesialiserte arealene leies i markedet ut

¹¹ P85-verdi for bygg, brukerstyr og tomt.

fra føringer i bygge- og leiesaksinstruksen (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2017) og hva som vil være mest økonomisk gunstig for staten.

- For brukerutstyr er det forutsatt nytt utstyr i nye arealer, men gjenbruk av eksisterende utstyr i arealer der det ikke gjøres tiltak. Det kan være potensial for mer gjenbruk av brukerutstyr også i nye arealer.
- I konsept 3 er Bankplassen 4 lagt til grunn som case for en eksisterende bygning som kan rehabiliteres og etableres som en ny tilleggscampus. AHOs arealbehov kan imidlertid dekkes også i en bygning som er mindre dersom det skulle komme ledige bygninger med riktige egenskaper. Det er sannsynlig at andre egnede bygg kan være tilgjengelig for deler av AHOs virksomhet og at disse bygningene både kan være mer arealeffektive og ha mindre krav til ivaretagelse av kulturminner.

9 Vedlegg

9.1 Bakgrunn for prognoser student- og ansattvekst

Framskrivning av befolkningen fra SSB mellom 19-34 år, som antas å være mest studierelevant alder, viser nedgang til 2050 med over 10 prosent. Samtidig er studietilbøyeligheten i befolkningen økende. Generelle befolkningstrender isolert sett tilsier altså en flat eller noe fallende etterspørsel etter studieplasser. Utredningen begrunner forutsetningen om økning i studieplasser for AHO ut fra en forventning om økende etterspørsel i samfunnet for kompetansen AHOs utdanninger tilbyr og tildelte studieplasser gjennom Utdanningsløftet. I tillegg til fordeling per studieretning/institutt inngår det også en generell studentvekst, ikke plassert på en spesifikk studieretning, på 40 ordinære plasser og 60 etter- og videreutdanningsplasser.

Økt satsning på etter- og videreutdanning

Regjeringens satsning på etter- og videreutdanning, sammen med endringer i markedsbehov, tilsier en økning i studieplasser knyttet til EVU. AHO forventer følgende endringer:

- Systemorientert design – oppstart i 2021 med 25 studenter. Det legges opp til opptak med samme antall annet hvert år fremover.
- Arkitekturvern og Urbanisme – årlig opptak i stedet for annet hvert år fra 2030. Det betyr om lag 20 flere studenter på hvert av programmene fra 2030.

Nye etter- og videreutdanningsprogrammer økes gradvis i perioden 2025–2035.

Internasjonalisering: Fra flere innreisende enn utreisende til balansert utvikling på sikt

AHO har i dag en brutto tilførsel av innreisende studenter. Det var i 2019 (siste normalår) 24 flere innreisende enn utreisende. AHO ønsker å ha like mange som reiser ut som kommer inn, men nivået forventes likevel å gå tilbake til nivået før korona, og ha en svak økning videre. AHO forventer at balansen mellom innreisende og utreisende stabiliserer seg først i 2035, og vil da isolert gi en reduksjon i antall studenter.

Økt etterspørsel etter designere

Regjeringen finansierte 30 nye plasser i 2020 og 2021 til masterstudiet i design ved AHO i forbindelse med Utdanningsløftet. AHO stipulerer (se Tabell 6) at samme antall nye plasser per år fortsetter i årene 2022–2024. KD understreker at en forutsetning for en videre økning i antall studieplasser de kommende tre år, er at situasjonen med høy arbeidsledighet vedvarer. Hvis forutsetningen holder, gir det en økning på 120 studenter i tillegg til antallet for 2020.

AHO vurderer at disse 150 nye studieplassene ikke vil imøtekomme etterspørselen etter design og designeres kompetanse. Det er likevel ikke lagt opp til ytterligere økning i antall studieplasser da det er behov for å konsolidere programmet etter veksten, og fordi det også er vanskelig å rekruttere tilstrekkelig med ansatte innen fagfeltet. Det legges derfor ikke opp til ytterligere økning i antall studieplasser for designere i perioden 2025 til 2040.

Økt etterspørsel etter arkitekter og landskapsarkitekter

Aktiviteten knyttet til fremføring av nybygg forventes å avta i fremtiden, mens aktiviteten knyttet til transformasjon til mer bærekraftige og energieffektive bygg forventes å tilta. Arbeidsmarkedet for arkitekter i Norge er svært godt, og det hentes i stor grad arbeidskraft internasjonalt i dag, spesielt fra land i Sør-Europa. Det utdannes forholdsvis få arkitekter i Norge i dag, sammenlignet med for eksempel Danmark¹². Søknadsomfanget til arkitektstudiet ved AHO er stort (1253 førstevalgsøkere til 60 plasser i

¹² Årlig inntak i København og Århus til sammen er på 410 studenter. I Norge er samlet årlig inntak for arkitektutdanninger på 190 studenter, fordelt mellom AHO, NTNU og Bergen med hhv 60, 100 og 30 plasser. Innbyggertall i Danmark er på 5,8 millioner og i Norge på 5,3 millioner.

2021, dvs. 20,9 søkere per studieplass) og øker fortsatt (18,9 førstevalgsøkere per plass i 2020). Det legges derfor opp til en moderat økning på 20 plasser fra 2030.

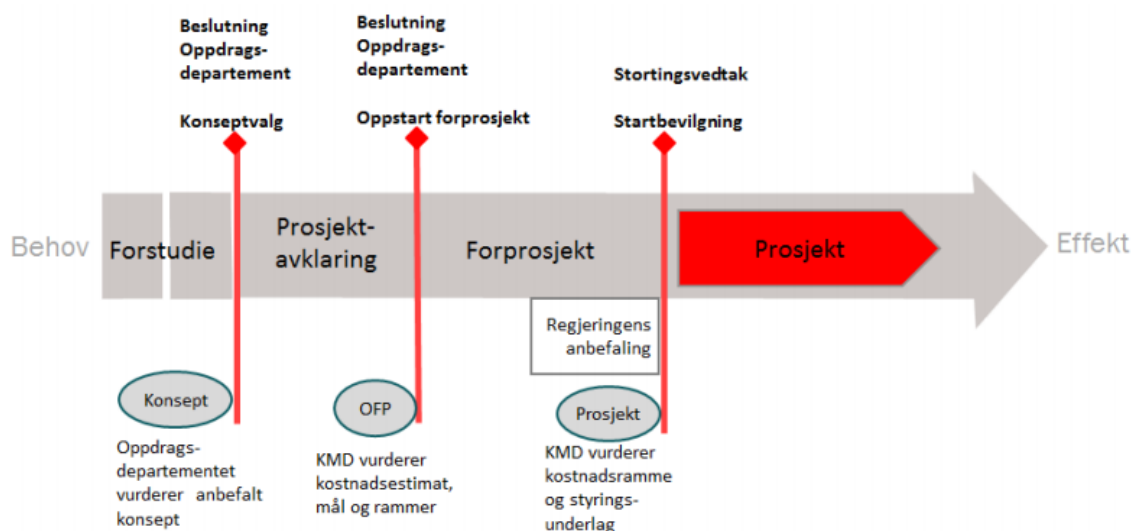
Det sterke fokuset på urbanisering og utvikling av bærekraftige byrom og utearealer forventes å fortsette de nærmeste tiårene. Klimasituasjonen gjør at behovet for planlegging, byutvikling og landskaps-planlegging, inkludert håndtering av overflatevann, øker. I tillegg er det av pedagogiske årsaker et ønske om større kull i felles masterprogram. Det legges opp til en økning fra 20 til 30 landskapsarkitektstudenter (5-årig) per kull fra 2030.

Svak økning i antall stipendiater til 2040

AHO har per i dag 17 KD-finansierte stillinger til enhver tid, de siste årene har det i snitt vært ansatt 21 stipendiater. AHO har en strategi om å hente inn mer eksternt finansierte forskningsmidler – og flere nærings- og offentlige Ph.d'ere. Derfor er det lagt opp til svak økning i perioden 2025 til 2040 opp mot 30 stipendiater.

9.2 Forutsetninger om gjennomføringstid

Statens prosjektmodell for prosjekter mellom 300 mill. kroner og 1 mrd. kroner er vist i Figur 23 under. Forstudien er som minimum et konseptvalgnotat basert på metodikken som ved konseptvalgutredning, men for slike mindre investeringer er det ikke krav til ekstern kvalitetssikring.

Figur 23 Statens prosjektmodell for prosjekter med antatt kostnad mellom 300 mill. kroner og 1 mrd. kroner.

I analysen har vi lagt til grunn samme tidspunkt for når tiltaket kan tas i bruk for alle konsepter. Det mest omfattende konseptet i analysen (1 b middels inngrep) er lagt til grunn for forventet tid til planlegging og gjennomføring av tiltak. Vi forutsetter videre at tiltaket utføres som et ordinært byggeprosjekt finansiert med økt bevilgning over statsbudsjettet.

Ut fra Statsbyggs erfaringer fra lignende byggeprosjekter anslår vi følgende tidsbruk for Statsbyggs leveranser i prosjektløpet:

OFP-rapport	0,5 - 1 år
Forprosjekt	1,5 år
Detaljprosjekt	0,5 år
Bygging	2,5 år

Konseptvalgnote Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

68 AV 72

Det forutsetter at det ikke blir krav om reguleringsplanprosess, men at avklaringsfasen (OFP-rapport) tar noe lenger tid for å få dette avklart med kommunen. I tillegg forutsettes at AHO flytter ut i byggeperioden.

Det er stor usikkerhet om hvor raskt beslutninger foreligger underveis i prosjektløpet. Men forutsatt at beslutning om konseptvalg foreligger i slutten av 2022, og beslutninger om OFP-rapport og forprosjekt samlet tar ca. 2 år, kan byggene **tidligst tas i bruk i 2029**. For analysen legger vi dette til grunn, og at entreprenør trolig kan innhentes i 2026.

9.3 Interessentanalyse – linker til Miro-boards

Kick-off:

https://miro.com/app/board/o9J_INGPtJ4=/

Dagens praksis:

https://miro.com/app/board/o9J_IIXZ-lk=/

Fremtidsverkstedet:

https://miro.com/app/board/o9J_IG8k11g=/

Idemyldring:

<https://miro.com/welcomeonboard/kIBUSSRHmWZM71JQvsquJLgeh4M2KauA6yqBvzSCMotJ6FjgkX6dbRYNy6YHaCyO>

PG møter:

https://miro.com/app/board/o9J_IJWMsSs=/

I tillegg til involveringsmøter og arbeidsgrupper der utredningen har brukt Miro-boards ble det i forbindelse med fastsetting av ikke-prissatte virkninger også avholdt to arbeidsgruppemøter med henholdsvis ansatte og studenter.

Workshop ansatte 22. august 2022

Navn	Institutt/seksjon AHO
Frode Gether-Rønning Navn	Seksjon for IKT, drift og sentralbord
Ole Gustavsen	Spesialrådgiver - AHO
Ulrika Herlofsen	Seksjon utdanning, forskning og formidling
Beate Marie Hølmebakk	Institutt for arkitektur
Steinar Killi	Institutt for design
Kaja Misvær Kistorp	Institutt for design
Silje Kolltveit	Institutt for urbanisme og landskapsark
Espen Surnevik	Institutt for arkitektur
Søren S. Sørensen	Institutt for arkitektur (tillitsvalgt)
Tone Bergerud Lye	Statsbygg (Prosjektleder KVN)
Line H. Dyb	Dovre Group (Samfunnsøkonomisk analyse KVN)

Workshop
studenter 2.

september 2022

Navn	Institutt/seksjon AHO
Maija Hauger	Institutt for design (Leder studentutvalget)
Johannes Maximilian Schnell	Institutt for design
Hobbe Mikael Erik Strömberg	Institutt for design (Nestleder studentutvalget)
Magnus Winther	Institutt for design
Tone Bergerud Lye	Statsbygg (Prosjektleder KVN)
Helena Kyllingstad	Statsbygg
Line H. Dyb	Dovre Group (Samfunnsøkonomisk analyse KVN)

9.4 Normative behov – oversikt

Relevante politiske føringer
Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019 - 2028
Meld. St. 16 (2020 - 2021) Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning
Meld. St. 14 (2019 - 2020) Kompetansereformen – lære hele livet
Digitaliseringsstrategi for UH-sektoren (2021-2025) – Innovativ utdanning og fremragende forskning
Meld. St. 19 (2020 - 2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler
Tildelingsbrev AHO 2022 inkludert utviklingsmål
Meld. St. 18 (2016 – 2017) Bærekraftige byer og sterke distrikt
Meld. St. 13 (2020 – 2021) Klimaplan for 2021- 2030
Utredningsinstruksen
Bygge- og leiesaksinstruksen

9.5 Forutsetninger og metode samfunnsøkonomisk analyse

Den samfunnsøkonomiske analysen er gjennomført i tråd med gjeldende retningslinjer, herunder Finansdepartementets rundskriv R-109/21 og Direktorat for økonomistyrings veileder i samfunnsøkonomiske analyser fra 2018. Videre er analysen gjennomført i henhold til Statsbyggs veileder i samfunnsøkonomiske analyser i byggsektoren. Tabellen viser de overordnede forutsetningene for analysen.

Tabell 25 Grunnleggende forutsetninger samfunnsøkonomisk analyse.

Forutsetninger	
Henføringsår	2022
Analyseperiode	2022-2088

Konseptvalgnotat Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

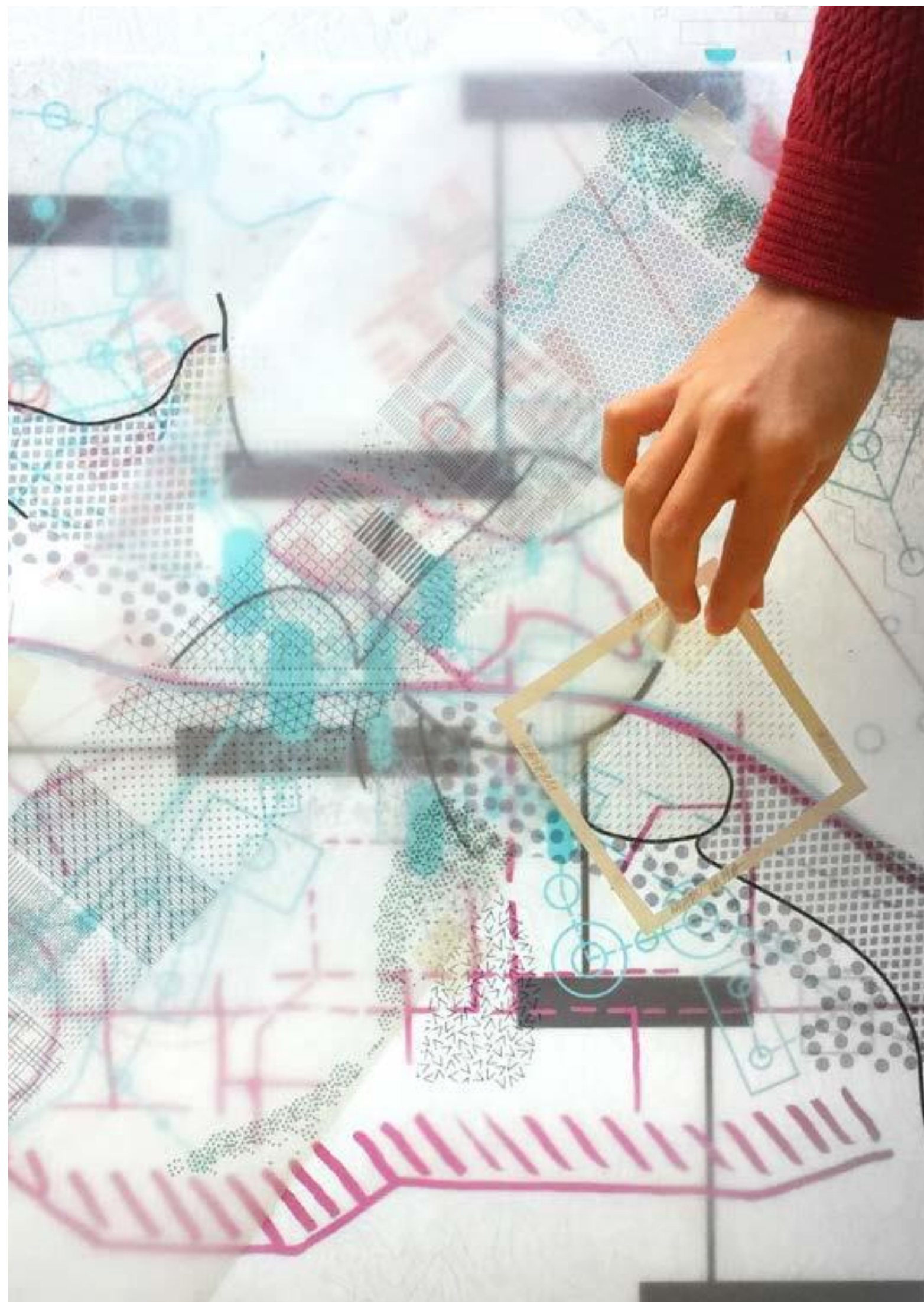
70 AV 72

Levetid	60 år
Anleggsperiode	2026- 2028
Åpningsår	2029
Prisnivå	April 2022
Kalkulasjonsrente	2022-2061: 4 %, 2062-2088: 3 %
Skattekostnad	20%
Realprisjustering	0,9 % ref. perspektivmeldingen

I henhold til Finansdepartementets rundskriv R 109/2021 om samfunnsøkonomiske analyser skal levetiden for et tiltak reflektere den perioden tiltaket som analyseres faktisk vil være i bruk eller yte en samfunnstjeneste. I denne analysen legger vi til grunn anbefalingen i Statsbyggs veileder om å benytte 60 år for et vanlig formålsbygg i samfunnsøkonomiske analyser innen byggsektoren.

10 Bibliografi

- Eikseth, B. G. (2017). *Arkitekter i emning. Profesjonsforståelser og brukerperspektiver i norsk arkitekturutdanning*. Oslo: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.
- Finansdepartementet. (2016). *Instruks om utredning av statlige tiltak*.
- Finansdepartementet. (2019). *R-108/19 Statens prosjektmodell - Krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i staten*.
- Finansdepartementet. (2021). *Rundskriv 109/21 Prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser*.
- Finansdepartementet. (2022). *Perspektivmeldingen 2021*.
- Kommunal og moderniseringsdepartementet. (2021). *Strategi for bygg og eiendom i statlig sivil sektor - "Ei berekraftig, kostnadseffektiv og samordna bygg- og eigedomsforvaltning"*.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2015). *Rundskriv H-2/16 - normer for energi- og arealbruk for statlige bygg*.
- Kommunal og moderniseringsdepartementet. (2016). *Stortingsmelding 18 (2016-2017) - Berekraftige byar og sterke distrikt*.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2017). *Instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2017b). *Styring av store statlige byggeprosjekter i tidligfase - veileder for oppdragsgivende departement*.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2020). *En innovativ offentlig sektor - kultur, ledelse og kompetanse*.
- Kunnskapsdepartementet. (2014). *Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet - Strukturreform i universitets- og høgskolesektoren*.
- Kunnskapsdepartementet. (2016). *Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning*.
- Kunnskapsdepartementet. (2019a). *Meld. St. 4 (2018-2019) - Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028*.
- Kunnskapsdepartementet. (2019b). *Meld. St. 14 (2019-2020) Kompetansereformen - Lære hele livet*.
- Kunnskapsdepartementet. (2020). *Meld. St. 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling - Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*.
- Kunnskapsdepartementet. (2022). *Tildelingsbrev for 2022 - Arkitektur- og designhøgskolen*.
- Statsbygg. (2020). *Veileder for samfunnsøkonomiske analyser i statlige byggeprosjekter*.

Mye arbeid gjenstår før ferdig prosjekt

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtaksaker AHOs styre møte Sak 5/23 Tildelingsbrev 2023

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Randi Stene
Arkivnummer 22/01069-2
Vedlegg: Tildelingsbrev 2023 - Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Regjeringens forventninger i tildelingsbrev

Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til institusjonene, og gir føringer og rammer for virksomheten i det kommende året.

Det består av en beskrivelse av regjeringens prioriteringer og forventninger, mål, tildeling for 2023, andre forutsetninger og krav og instruksjoner for rapportering og resultatoppfølging.

Tildelingsbrevet inneholder den nye utviklingsavtalen for AHO, denne er tilsvarende som det endelig innsendte forslaget fra AHO. Det gjøres rede for oppfølging av utviklingsavtalen i årsrapportens kapittel IV.

KD har nytt målbilde fra 2023. De tre overordnede målene for kunnskapssektoren er:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

For 2023 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Det blir i tildelingsbrevet orientert om en ny stortingsmelding om forskningspolitikk, i den forbindelse vil det gjennomføres en gjennomgang av forskningsrådets rolle og funksjoner. Det varsles også en lovproposisjon med forslag til ny UH-lov, som vil sikre studentenes rettigheter bedre og som kan føre til innstramninger i fht midlertidighet.

Som tidligere har vi samlet alle krav til institusjonene i en egen oppfølgingsplan der status og planlagte tiltak går frem. De viktigste områdene er oppfølging av langtidsplan, dimensjonering i tråd med samfunnets behov, prioritering av livslang læring, økt deltagelse i EUs programmer og samfunnsansvar knyttet til formidling. Det presiseres også at institusjonene skal arbeide systematisk med regelverkskompetanse, norsk som fagspråk, reduksjon av midlertidigheten og reduksjon av konsulentbruk.

AHO skal ha etatsstyringsmøte 4. mai 2023. Vi foreslår at følgende delegasjon møter fra AHO: Styreleder Lisa Cooper, eksternt styremedlem Bård Folke Fredriksen, internt styremedlem Einar Sneve Martiniussen, studentrepresentant i styret Maija Hauger, rektor Irene Lønne og direktør Randi Stene.

Vi foreslår at AHO melder inn følgende saker til styringsdialogen:

- Styringsmekanismer for små institusjoner
- Studieplasser fra utdanningsløftet og utsynsmelding
- Innføring av skolepenger for internasjonale studenter
- Campus og konseptvalgotat for nytt campus

Forslag til vedtak:

Styret tar tildelingsbrev til etterretning.

Styret ber om at administrasjonen følger opp tildelingsbrev i henhold til oversikt.

Styret slutter seg til innspill til saker til etatsstyringsmøtet .

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Pb. 6768, St. Olavs plass
0130 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4193

20. desember 2022

Tildelingsbrev 2023 til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023, jf. Innst. 12 S (2022–2023) og Prop. 1 S (2022–2023), sender Kunnskapsdepartementet (KD) med dette tildelingsbrev til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Tildelingsbrevet er KDs årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2023.

Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2023 består av følgende deler:

1	Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2	Mål.....	4
3	Tildeling 2023	7
4	Andre forutsetninger og krav.....	9
5	Rapportering og resultatoppfølging.....	12

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Linda J. Elmrhari

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Kunnskap og kompetanse er avgjørende for omstillingsevne og konkurransekraft. Forskning og høyere utdanning er sentralt for å realisere regjeringens satsinger. Regjeringen mener at vi fortsatt skal investere mye i forskning og høyere utdanning. Samtidig blir det økonomiske handlingsrommet i statsbudsjettene mindre i årene som kommer. Regjeringen må derfor finne rom for å prioritere viktige forsknings- og høyere utdannings-satsinger innenfor gjeldende budsjetttrammer fremover.

Det er fastsatt nye sektormål for universiteter og høyskoler, det er inngått utviklingsavtaler med de statlige universitetene og høyskolene og regjeringen har lagt frem *Langtidsplan forskning og høyere utdanning 2023–2032* med tre overordnede mål og seks tematiske prioriteringer. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene ut fra egenart og profil følger opp målene og de tematiske prioriteringene og bidrar til å dekke kunnskaps- og kompetansebehovene i samfunnet.

Regjeringens tillitsreform har som mål å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne gjennom å la de ansatte få større innflytelse over oppgaveløsingen. Det er en reform som skal utvikles nedenfra og opp i systemet. Regjeringen vil at universitetene og høyskolene skal få mer frihet og tillit til å gjøre egne prioriteringer innenfor de gjeldende rammevilkårene. Tillitsreformen er blant annet viktig i arbeidet med ny universitets- og høyskolelov, forenkling av finansieringssystemet, vurdering av akkrediteringskriterier for å bli universitet og vektlegging av utviklingsavtalene som styringsverktøy.

Det er store udekkede arbeidskraft- og kompetansebehov i arbeidslivet, og det er grunn til å tro at utfordringen vil bli enda større fremover. Andelen av befolkningen som er i arbeidsfør alder blir redusert etter hvert som befolkningen blir eldre og ungdomskullet blir mindre. Det kan også bli vanskeligere å rekruttere arbeidskraft fra utlandet. Universitetene og høyskolene skal dimensjonere studietilbudene sine i tråd med samfunnets behov. Det er derfor viktig å prioritere utdanning som både er etterspurt fra studentene og som er i tråd med arbeidslivets behov. Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler viderefører samarbeidet med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov. Universiteter og høyskoler skal prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud slik at utdanning og kompetanseheving blir tilgjengelig og uavhengig av bosted og livssituasjon.

Profesjonsutdanningene er sentrale for utøvelsen av velferdsstatens tjenester. Regjeringen satser på gode velferdstjenester nært folk. Da er det viktig at profesjonsutdanningene har tett kobling til praksisfeltet, har høy kvalitet og tilbys i hele landet. Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler samarbeider godt med kommuner over hele landet for å øke kapasiteten og styrke kvaliteten i praksis for helse- og sosialfagsstudenter, i tråd med avtalen mellom regjeringen og KS. Flere kvalifiserte lærere i skolen er viktig for barn og unges læring, mestring og trivsel. Universitetene og høyskolene har et stort ansvar for å øke rekruttering på utdanninger der de ikke innfrir kandidatmåltallene.

Regjeringen er opptatt av å ha et forskningssystem i god balanse og vil vurdere endringer i forskningssystemet for at ulike virkemidler og aktører kan bidra til å nå de forskningspolitiske målsettingene enda bedre enn i dag. Regjeringen tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om dette og i denne forbindelse skal Forskningsrådets roller og funksjoner i det norske forskningssystemet gås gjennom. Denne gjennomgangen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for stortingsmeldingen.

Regjeringen vil styrke verdiskapingen gjennom økt kommersiell anvendelse av forskning slik at resultater fra offentlig finansiert forskning kommer hele samfunnet til nytte. For å ivareta kommersialiseringsarbeidet har mange UH- institusjoner knyttet til seg Technology Transfer Offices (TTOer) som de eier sammen med bl.a. helseforetak og forskningsinstitutter. Ordningen med lokale prosjektmidler til TTOene gjennom Forskningsrådprogrammet FORNY2020 erstattes i 2023 med en søkbar ordning rettet mot eierne av TTOene, dvs. UH- institusjoner, forskningsinstitutter og helseforetak. Målet med endringen er å løfte arbeidet med kommersialisering ved å bedre tilrettelegge finansiering av den tidlige fasen av teknologioverføringsprosessen, den såkalte «TTO-funksjonen». Det forutsettes at institusjonene bidrar med egne midler til dette arbeidet.

Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet i norsk forskning og høyere utdanning. Samarbeid med internasjonale kunnskapsmiljøer har positive ringvirkninger på kvaliteten i norske fagmiljøer, samtidig som det bidrar til å gi unge mennesker verdifull kompetanse om de komplekse utfordringene verden står overfor. Regjeringen forventer at virksomhetene bidrar til økt deltakelse i EUs programmer for utdanning, forskning og innovasjon og aktiv deltakelse i samarbeidet om politikk og rammebetingelser gjennom Det europeiske forskningsområdet og Det europeiske utdanningsområdet. Regjeringen forventer også at virksomhetene bidrar til å styrke samarbeidet med strategisk viktige land utenfor Europa.

Universiteter og høyskoler har et samfunnsansvar for å formidle fagkunnskap til studentene, til offentlig sektor og til næringsliv i det norske samfunnet. Institusjonene forventes i større grad å ta aktiv del i samfunnslivet gjennom tettere og flere relasjoner til offentlig sektor, næringslivet og eksterne parter generelt. En avgjørende forutsetning for at forskningsbasert kunnskap kan tas i bruk i samfunnet, er at det er bred tillit til den, jf. NOU 2022: 2 Akademisk ytringsfrihet — God ytringskultur må bygges nedenfra, hver dag.

Regelverksforståelse og forvaltningskompetanse hos universitetene og høyskolene er avgjørende for at regelverket skal fungere etter sin hensikt og for at institusjonene skal kunne forvalte handlingsrommet i regelverket på en god måte. Departementet forventer at institusjonene arbeider systematisk med å sikre god regelverkskompetanse og forvaltning ved institusjonen. Kunnskapsdepartementet vil legge fram en lovproposisjon med forslag til ny universitets- og høyskolelov i 2023. Målet er en klar og tydelig lov som balanserer hensynet til institusjonenes autonomi og faglige frihet og behovet for å sikre sentrale rettigheter for studentene.

Den nye språkloven ble gjeldende fra 1. januar 2022 og skal sikre bruk av norsk språk på alle områder i samfunnet. Utdanningssektoren er en nøkkelsektor, og universitets- og høyskoleloven slår fast at universitetene og høyskolene har et ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk som fagspråk. Kunnskapsdepartementene forventer at institusjonene arbeider systematisk og strukturert med dette.

Regjeringen vil redusere midlertidigheten i universitets- og høyskolesektoren. Etter en jevn reduksjon de siste årene, ligger midlertidigheten i 2021 på omtrent samme nivå som 2020. Regjeringen har som mål at i denne regjeringsperioden skal midlertidigheten ned på nivå med arbeidslivet for øvrig. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene reduserer andelen midlertidige stillinger. I arbeidet med ny universitets- og høyskolelov vurderer regjeringen flere innstramminger i reglene om midlertidig ansettelse.

Levekårsundersøkelsen for 2021 blant studenter i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning viser at andelen studenter som vurderer egen helse som god, har blitt betydelig redusert siden 2010, og at særlig unge heltidsstudenter sliter med psykiske plager og ensomhet. Universitetene og høyskolene har ansvaret for studentenes læringsmiljø og forventes å samarbeide med studentsamskipnadene og legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og god studentvelferd.

KD har nytt målbilde fra 2023. De tre overordnede målene for kunnskapssektoren er:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til KD og blir utdypet gjennom åtte undermål som er beskrevet i kap. 1 Hovedinnledning i Prop. 1 S (2022-2023) for KD.

Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom KDs underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2 Mål

2.1 Om målstrukturen

KD har etter dialog med sektoren fastsatt nye sektormål som gjelder fra 2023 for statlige universiteter og høyskoler og private høyskoler som mottar statstilskudd. Sektormålene samsvarer godt med de overordnede målene i langtidsplanen, som gjelder all norsk forskning og høyere utdanning.

Fra og med 2023 fjerner departementet de nasjonale styringsparameterne for universiteter og høyskoler. KD vil gå gjennom bruken av kandidatmåltall og vurdere alternative virkemidler i arbeidet med stortingsmelding om profesjonsutdanningene. For 2023 gjelder kandidatmåltallene som fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2023 for universitet og*

høgskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022.

Departementet har utviklingsavtaler med differensierte mål og styringsparametere for hver av de statlige universitetene og høyskolene. Det har vært dialog om nye avtaler i 2022. Departementet har ikke utviklingsavtaler med de private høyskolene, men følger opp mål og resultater som del av tilskuddsforvaltningen.

Analyser av statistikk og undersøkelser som er nasjonalt tilgjengelig er en sentral kilde til styringsinformasjon. Departementet opprettholder kravene til innrapportering av data om resultater i høyere utdanning til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) jf. Meld. St. 19 (2020–2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler.

Departementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

2.2 Sektormål og utviklingsavtaler

For 2023 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Målene og styringsparameterne i utviklingsavtalene beskriver den enkelte institusjonens strategiske prioriteringer for å bidra til at de nasjonale sektormålene og prioriteringene i langtidsplanen nås. Utviklingsavtalen er et verktøy i styringsdialogen, og skal bidra til å utvikle institusjonene og sektoren.

Utviklingsavtalene har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling. Differensiert styring gjennom utviklingsavtalene skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

Utviklingsavtalene er fastsatt i samhandling med den enkelte institusjon i tråd med rammeverket for utviklingsavtalene. Utviklingsavtalene reforhandles i utgangspunktet hvert fjerde år, men departementet åpner for eventuell revisjon av avtalene etter to år ved særlige behov.

2.3 Utviklingsavtale for AHO 2023 – 2026

Mål 1 – Samfunnsrelevant utdanning av høy kvalitet der studentenes læring og et inkluderende læringsmiljø står i sentrum

Gjennom innovasjon og samskaping vil AHOs utdanningsprogrammer ha høy internasjonal kvalitet og ruste studentene til å bidra til å skape et bærekraftig samfunn. Studentene utvikler en kreativ, eksperimenterende og selvstendig holdning til fagene og samfunnsutfordringene. AHO vil styrke og videreutvikle et tett samarbeid mellom student og lærer, gjennom studio- og prosjektbasert undervisning og et utstrakt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv. AHO vil systematisk videreutvikle studentenes læringsmiljø for å sikre trivsel og god læring.

Styringsparametere:

1. Systematisk videreutvikle curriculum og læringsmål
2. Høy grad av inn- og utveksling og internasjonalt samarbeid
3. Videreutvikle den pedagogiske plattformen og styrke undervisernes pedagogiske kompetanse
4. Tilfredse studenter

Mål 2 - Styrke og videreutvikle arkitektur- og designfaglig forskning og kunnskapsproduksjon

AHO vil underbygge forskningsmiljøenes metodologiske bredde av utforskende og systematiske tilnærminger, og vil fremheve forskningen som tangerer Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning sine tematiske prioriteringer. Gjennom arbeid med konkrete problemstillinger og aktører vil forskningen ha relevans og påvirkningskraft. AHO vil finne tilpassede måter å dokumentere sin kunnskapsproduksjon på. AHO vil utvikle begrepsbruken og forskningsmetodologien som springer ut av AHO sine fag. AHO vil gjennomføre en analyse av forholdet mellom forskningsresultater og bemanning, med fokus på forholdet mellom heltids- og deltidsstillinger og ansatte på henholdsvis kunstnerisk og akademisk grunnlag. Analysen vil benyttes både til strategiske og personalpolitiske tiltak.

Styringsparametere:

5. Løfte, utforske og systematisere arkitektur- og designfaglig (kunstnerisk) kunnskapsutvikling og -produksjon. I løpet av perioden vil AHO utvikle et rammeverk og parametere for vurdering av forskning og kunnskapsutvikling utover de tradisjonelle forskningsparametere, for å sikre høyt internasjonalt nivå og relevans.
6. Øke tallet på publikasjonspoeng
7. Øke eksterne forskningsmidler

Mål 3 – Synliggjøre kunnskap og løsninger som bidrar til å håndtere samtidens og fremtidens utfordringer

AHO vil utvikle og gi form til løsninger for omstilling til et bærekraftig samfunn. AHO har som ambisjon å ta en tydelig og synlig ekspertrolle for samfunnsutviklingen, for sine profesjoner og innen akademia. AHO vil fremme arkitektur-, design- og landskapsarkitekturfagenes posisjon og synliggjøre relevansen av den kompetanse og kunnskap som AHO bidrar med.

Styringsparametere:

8. Synliggjøre ansatte og studenters deltagelse i lokale og nasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter
9. Styrke egenart og koblingen mellom forskning, undervisning, og samfunnsrelevante utfordringer
10. Videreutvikle etter- og videreutdanningsporteføljen
11. Styrke synligheten i allmenheten

3 Tildeling 2023

3.1 Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 40,6 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til universiteter og statlige høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 3 pst. fra 2022 til 2023.

Departementet tildeler med dette **240 534 000** kroner til AHO.

For en forklaring av endringene viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2023 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022.*

3.1.1 Studieplasser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020

I 2023 er det begynt en utfasing av studieplassmidlene som ble tildelt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. I 2023 gjelder det de ett- og toårige utdanningene. Regjeringen legger til grunn fremover å trekke ut de øvrige midlene etter hvert som studentene tatt opp i 2020, 2021 og 2022 fullfører sine utdanninger. Kunnskapsdepartementet vil understreke at dette ikke nødvendigvis innebærer å redusere aktiviteten ved de utdanningene som fikk utvidet kapasitet gjennom tildelingene for 2020–2022. Departementet legger til grunn at kapasiteten opprettholdes i utdanninger med vedvarende høy etterspørsel i arbeidsmarkedet. Departementet legger til grunn at kapasiteten særskilt opprettholdes i utdanninger innenfor helse- og sosialfag og teknologifag.

Regjeringen vurderer årlig behovene for kapasiteten i høyere utdanning ut fra den gjeldende situasjonen, og de endelige rammene for 2024 vil bli fastsatt i de ordinære budsjettprosessene.

3.1.2 Sykepleieropptaket

Institusjonene med sykepleierutdanning fikk for 2022 et pålegg om å øke kapasiteten i sykepleierutdanningene, jf. tildelingsbrevet for 2022 datert 21. desember 2021 og supplerende tildelingsbrev for 2022 datert 4. februar 2022. I ordinært tildelingsbrev ble aktuelle institusjoner innenfor uendret rammebevilgning bedt om å øke opptaket i sykepleierutdanningene med til sammen 200 plasser. I supplerende tildelingsbrev fikk aktuelle institusjoner økt tildeling for å øke kapasiteten i sykepleierutdanningen og videreutdanninger i sykepleie, tilsvarende 300 plasser.

Tabellen under viser den forventede økte kapasiteten for 2020 og 2022 for sykepleierutdanningene (både grunn- og videreutdanning). Den viser også utviklingen i opptakstallene i perioden 2018–2022 summert for alle utdanninger i sykepleiefag, hentet fra tabellen «opptakstall» i DBH med data innrapportert fra institusjonene per 15. oktober. Tallene er omregnet til bevilgningsfinansierte heltidsekvivalenter.

	Forventet økte plasser			Opptakstall, bevilgningsfinansierte heltidsekvivalenter					
	2020	2022	Sum	Endring fra året før					Sum endring
				2018	2019	2020	2021	2022	2018–2022
HiM	20	62	82	122	28	34	-29	9	42
HINN	15	14	29	298	24	9	4	-17	19
HiØ	0	53	53	296	-14	-53	75	62	71
HVL	35	44	79	804	135	-92	96	-47	91
LDH	45	10	55	347	14	38	6	-19	39
NTNU	70	29	99	842	-43	89	19	123	188
NU	27	35	62	550	-75	66	-38	-81	-128
OM	33	30	63	1073	-171	206	-124	-163	-252
UiA	0	79	79	345	-41	73	-27	41	45
UiS	55	40	95	412	35	34	-42	119	145
UiT	10	15	25	414	-30	4	21	-52	-57
USN	65	57	122	600	5	-11	11	77	80
VID	75	32	107	640	31	85	-24	-6	86

Kunnskapsdepartementet registrerer at opptaket ved sykepleierutdanningene i 2022 for de fleste institusjonene ikke er økt i tråd med forventningene. For flere institusjoner er avviket så stort at det synes svært tvilsomt at opptaket gir grunnlag for å møte forventningene til økt studiepoeng- og kandidatproduksjon. Departementet er kjent med at det er faktorer som ansettelsesprosesser, tilgangen på praksisplasser i tjenestene, implementering av nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning fra 2020 og studentenes oppmøte som kan påvirke opptaket. Hensyntatt slike overgangsproblemer er det imidlertid avgjørende at resultatforventningene innfris og at forutsetningene for Stortingets bevilgning etterleveres.

Departementet understreker at det vil bli aktuelt å flytte midler mellom institusjoner dersom opptaket og produksjonen i 2023 ikke gjenspeiler forventningene om utvidet kapasitet i sykepleierutdanningene. Departementet vil gi Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) i oppdrag å gjennomgå utviklingen i opptak, gjennomføring og kandidatproduksjon for sykepleier- og spesialsykepleierutdanningene. I dette arbeidet vil direktoratet også be om innspill fra utdanningsinstitusjonene for å kartlegge kapasitetsutfordringene for praksisplasser.

3.1.3 Studieplasser i forbindelse med krigen i Ukraina

I behandlingen av statsbudsjettet for 2023 er det vedtatt å redusere tildelingen av studieplasser ifm. krigen i Ukraina fra 1 000 til 500 plasser. Plassene er tildelt som fireårige i kategori D. Det innebærer at det ligger inne helårseffekt av 500 plasser i 2023 og at

institusjonene er tildelt det samme beløpet i 2023 som i 2022. Kunnskapsdepartementet vil til Revidert nasjonalbudsjett 2023 vurdere om det bør foreslås å justere bevilgningen, begrenset oppad til et beløp tilsvarende 1 000 studieplasser. Departementet vil også vurdere omfordelinger i 2023 mellom institusjonene som vil bli håndtert gjennom eventuell justering av utbetalingen for tredje kvartal.

3.2 Utbetaling

Departementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

3.3 Fullmakter

Stortinget har gitt virksomheten fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert administrative fullmakter til virksomheten. En oversikt over delegerte fullmakter er vedlagt.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Lærlinger og studenter

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg. Virksomheter med mer enn 30 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter skal ha flere enn en lærling. Virksomheten skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at AHO arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i Meld. St. 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

I årsrapporten for 2023 skal AHO rapportere følgende: Antall lærlinger, og hvilke tiltak som er gjennomført for å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. AHO skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

4.1.2 Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de alminnelige prinsippene for styring i staten. AHO skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

AHO skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, under dette om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der en benytter konsulenter i særlig

grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

4.1.3. Virksomheter skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenelig

AHO skal vurdere muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med muligheten til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempler på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. AHO ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i sin virksomhet etter drøftelser med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

AHO skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt gjøres rede for årsakene til dette. Departementet skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktsdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

4.2 Andre krav

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

[Styringsdokument](#) for arbeidet med sikkerhet og beredskap i KDs sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringskravene nedenfor gjenspeiler krav som stilles i styringsdokumentet.

Høyere utdannings- og forskningssektoren må ved inngåelse av samarbeid ta hensyn både til grunnleggende akademiske normer og verdier, og til nasjonale interesser, herunder sikkerhetsinteresser, jf. prinsippet om ansvarlig internasjonalt samarbeid. Sektoren er blant annet underlagt eksportkontrollregelverket og må påse at det ikke overføres kunnskap om varer og teknologi som omfattes av regelverket eller som er underlagt sanksjoner og restriktive tiltak.

Med hensyn til nasjonal sikkerhet skal virksomheten rapportere årlig på status for sikkerhetstilstanden til Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Gitt den gjeldende

sikkerhetssituasjonen har departementet også behov for svar på noen spørsmål som gjelder nasjonal sikkerhet.

Med et skjerpet sikkerhetsbilde forutsettes det at AHO holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

AHO skal i årsrapporten for 2023 rapportere om følgende:

1. Har virksomheten kartlagt egne verdier og avhengigheter? Dersom verdivurderingen ikke er gjennomført, hvilke planer har AHO for dette arbeidet?
2. Når reviderte AHO sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
3. Beskriv de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2023.
4. Redegjør for arbeidet med å utarbeide et styringssystem for sikkerhet, herunder hvordan dette samordnes med ledelsessystem for informasjonssikkerhet og virksomhetsstyringen for øvrig. (jf. styringsdokumentets kap 7).

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Policy for informasjonssikkerhet og personvern skal ligge til grunn for AHO arbeid innen disse forvaltningsområdene. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen. I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt og vår økende avhengighet av digital teknologi, forventer departementet at AHO styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten. I den forbindelse er behovet for tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner særlig viktig. AHO skal følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern.

4.2.3 Lønns- og arbeidsvilkår

Riksrevisjonen har funnet flere brudd på forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. KD har en klar forventning om at alle statlige universiteter og høyskoler etterlever bestemmelsene i forskriften og at virksomhetene sikrer tilfredsstillende intern styring og kontroll på området. Riksrevisjonen har stor oppmerksomhet rundt det å forebygge «sosial dumping» og departementet har et overordnet ansvar for å sørge for at dette unngås ved institusjonene. AHO skal i årsrapporten for 2023 redegjøre for oppfølgingen og dokumenterer egne vurderinger i arbeidet med å kontrollere lønns- og arbeidsvilkår.

4.2.4 Likestilling og mangfold

Det forventes at virksomhetene underlagt KD jobber systematisk med å sikre likestilling på alle nivåer i virksomheten. Det forventes også at virksomhetene jobber systematisk med hvordan man skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og arbeider aktivt med tiltak for å rekruttere bredt og mangfoldig på alle nivåer i organisasjonen.

4.2.5 Avsetninger

F-05-20 Reglement for statlige universiteter og høyskolers oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) regulerer institusjonenes adgang til å utsette aktivitet og overføre ubenyttet bevilgning fra KD fra ett budsjettår til et annet.

AHO skal i årsrapporten for 2023 kort omtale følgende:

- Årsakene til avsetningene
- Om størrelsen på avsetningene har påvirket måloppnåelsen

Videre skal følgende kommenteres i ledelseskomentarene til årsregnskapet:

- Størrelsen på avsetningene
- Hva avsetningene planlegges brukt til

Dette punktet ble ikke omtalt i tildelingsbrevet for 2022. Departementet ber AHO om også å rapportere på disse punktene i årsrapporten for 2022.

4.2.6 Oppfølging av FNs bærekraftsmål

Våren 2022 ble *Meld. St. 40 (2020–2021) Mål med mening — Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030* behandlet av Stortinget. KD har et særlig ansvar for å følge opp bærekraftsmål 4 om god utdanning, men flere mål er relevante for kunnskapssektoren. Utdanning og forskning står sentralt i utviklingen av et mer bærekraftig og kunnskapsbasert samfunn. AHO skal i årsrapporten for 2023 beskrive hvordan virksomheten bidrar til å nå bærekraftsmålene innen 2030 og gi en vurdering av eventuelle utfordringer og forslag til tiltak innen sitt ansvarsområde.

4.2.7 Klima og miljø

Norge skal kutte 55 prosent av sine klimagassutslipp innen 2030. Virksomhetene underlagt KD skal gjøre sin del og være ledende så langt det lar seg gjøre i dette arbeidet.

4.2.8 Campusutviklingsplaner og større byggeprosjekter

Universiteter og høyskoler skal ha campusutviklingsplaner som legger grunnlag for prioritering av oppgraderings- og byggeprosjekter. Flercampusinstitusjoner bør også ha en overordnet campusstrategi. Ordningen ble evaluert i 2022, og departementet kommer tilbake til oppfølgingen av evalueringen.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Årsrapport for 2023 skal sendes til departementet (postmottak@kd.dep.no) innen 15. mars 2024, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.3.

Departementet minner også om at AHO i Oslo innen 15. mars 2023 skal sende årsrapport for 2022 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og DBH. Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport 2022* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Rapporteringskrav for årsrapport er også tilgjengelig på [HK-dirs nettsider](#).

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)s [Veiledningsnotat til årsrapport for statlige virksomheter](#).

AHO skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på [HK-dirs nettsider](#).

AHO skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap. Årsregnskapet og revisjonsberetningen skal publiseres på nettsidene sammen med årsrapporten. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-11/2022 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2023.

5.2 Satsingsforslag for 2025

AHO kan sende inn eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagt veiledning. Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2025 er **1. november 2023**. Forslaget sendes til postmottak@kd.dep.no.

5.3 Styringsdialogen i 2023

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog om institusjonens utvikling. Sentrale temaer i møtet er resultater, ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer.

Departementet inviterer med dette styret og institusjonens ledelse til etatsstyringsmøte i 2023. Etatsstyringsmøtet er berammet til **3. mai 2023 kl. 13.00-15.00**. Møtet vil finne sted i KDs lokaler i Kirkegata 18 i Oslo. Vi ber om at strategisk viktige saker sendes departementet senest en måned før etatsstyringsmøtet. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

AHO vil motta en skriftlig tilbakemelding fra departementet på bakgrunn av årsrapporten for 2022, tilstandsrapporten for høyere utdanning, resultatrapporteringen til DBH og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sander Tufte
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Orientering om statsbudsjettet 2023 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 14. desember 2022
- Rapporteringskrav for årsrapport 2023
- Fullmakter
- Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2025
- Hovedtrekk styringsdialogen

Kopi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Riksrevisjonen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Studentsamskipnaden SiO

Regjeringens forventninger	Status AHO per januar 2023	Tiltak
... at institusjonene ut fra egenart og profil følger opp målene og de tematiske prioriteringene i Langtidsplanen	AHO bidrar til langtidsplanens mål og tematiske prioriteringer	AHO vil i årsrapporten oppsummere og synliggjøre AHO sitt bidrag til langtidsplanen. Det ligger også i utviklingsavtalen at vi skal fremheve forskning innenfor langtidsplan. Ingen ytterligere tiltak planlagt. Diskuterer hvilke deler av langtidsplanene AHO skal "eie" og følge opp, strukturering av oppfølging.
Universitetene og høyskolene skal dimensjonere studietilbudene sine i tråd med samfunnets behov. Det er derfor viktig å prioritere utdanninger som både er etterspurt fra studentene og som er i tråd med arbeidslivets behov.	Alle våre utdanninger er etterspurt.	Gjennomgang av studietilbud og egenfinansierte plasser i løpet av 2023. Eget korttidsprosjekt for å se på designdimensjonering for opptak 2023.
... at universiteter og høyskoler viderefører samarbeidet med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov.	AHO har samarbeid med mange aktører i regionen, inkludert Viken fylkeskommune.	Definere AHOs rolle på dette punktet.
Universiteter og høyskoler skal prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud slik at utdanning og kompetanseheving blir tilgjengelig og uavhengig av bosted og livssituasjon.	AHO har tre videreutdanninger. Ingen fleksible, desentrale utdanninger	Vurdere om vi kan gjennomføre videreutdanninger digitalt.
... at virksomhetene bidrar til økt deltakelse i EUs programmer for utdanning, forskning og innovasjon og aktiv deltakelse i samarbeidet om politikk og rammebetingelser gjennom Det europeiske forskningsområdet og Det europeiske utdanningsområdet. Regjeringen forventer også at virksomhetene bidrar til å styrke samarbeidet med strategisk viktige land utenfor Europa.	Høy aktivitet Erasmus, men lav aktivitet innen forskning.	Vurdere å melde oss inn i Osloregionen i fht. Bør være tydeligere deltagere i paneler etc. Utnytte Erasmus bedre
Universiteter og høyskoler har et samfunnsansvar for å formidle fagkunnskap til studentene, til offentlig sektor og til næringsliv i det norske	AHO har tett dialog med offentlig sektor og næringsliv. Dette vil i forbindelse med utviklingsavtalen kartlegges.	Viktig punkt i utviklingsavtale for 2023-2026

samfunnet. Institusjonene forventes i større grad å ta aktiv del i samfunnslivet gjennom tettere og flere relasjoner til offentlig sektor, næringslivet og eksterne parter generelt.	Stort uutnyttet potensiale.	
... at institusjonene arbeider systematisk med å sikre god regelverkskompetanse og forvaltning ved institusjonen.	Per i dag ingen jurist ansatt ved AHO. Innhenter juridiske råd fra ulike samarbeidspartnere på hvert saksfelt. UFF har kurset ansatte i relevante regelverk for egne ansatte	Oversikt over krav om regelverk for ulike roller. Kompetanseplan for ulike roller og enheter.
... at institusjonene arbeider systematisk og strukturert med ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk som fagspråk .	Policy i undervisning: Norsk i 1. syklus, engelsk i 2. og 3. syklus.	Gå gjennom rutiner og policy knyttet til språk.
... at universitetene og høyskolene reduserer andelen midlertidige stillinger. Regjeringen har som mål at i denne regjeringsperioden skal midlertidigheten ned på nivå med arbeidslivet for øvrig.	Handlingsplan for reduksjon av midlertidighet. Reduksjon i midlertidighet i 2022, men ligger fremdeles over arbeidslivet generelt.	Handlingsplan og operativ strategi.
Universitetene og høyskolene har ansvaret for studentenes læringsmiljø og forventes å samarbeide med studentsamskipnadene og legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og god studentvelferd.	Har bygget opp et team som har studentvelferd som hovedfokus. Bygget opp mentorprogram	Implementering av mentorprogram
Virksomheter med mer enn 30 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling , og større virksomheter skal ha flere enn en lærling. Virksomheten skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at AHO arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i Meld. St. 16 (2020-2021)	AHO har i dag to lærlinger til enhver tid.	Adm. ledergruppe diskutere lærlinger og studenter i praksis i løpet av 1 kvartal

Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.		
AHO skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.	Konsulentbruk er redusert fra 2021 til 2022. Konsulentbruk knytter seg til bistand i enkeltsaker (juridiske tjenester) eller til å etablere strategi (kommunikasjon), rutiner (juridiske tjenester) og utredninger (Statsbygg). Det er i tillegg brukt noe konsulenter til kompetanseheving av egne ansatte (juridiske tjenester).	Gjennomgang gjøres andre kvartal 2022.
AHO skal vurdere muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid , med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktpolitisk gevinst.	Ikke en ordning i dag.	Diskuteres i administrativ ledergruppe om det kan være mulig innenfor de administrative tjenestene.

Vedtaksaker AHOs styre møte

Sak 6/23 Utlysning av stilling som instituttleder ved institutt for arkitektur

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Borghild Sannæss
Arkivnummer 23/00207-1
Vedlegg: Kunngjøringstekst instituttleder arkitektur

Instituttleder for Arkitektur Ana Betancour har sagt opp sin stilling og stillingen lyses derfor ut. I perioden frem til ansettelsen vil nåværende vara for instituttleder, professor Rolf Gerstlauer være vikarierende instituttleder.

I følge statsansatteloven §4.1 skal som hovedregel alle ledige stillinger kunngjøres offentlig og den best kvalifiserte skal etter § 3 ansettes i stillingen.

I henhold til AHO sitt Personalreglement §7 skal ansettelsesmyndigheten godkjenne utlysningsteksten før utlysning. Vedlagte utlysningstekst bygger på funksjonsbeskrivelse for instituttleder som sist ble revidert av styret (sak 43/21) i forbindelse med den faglige omorganiseringen.

Utlysningsteksten er sendt ut til instituttets ansatte med invitasjon til å komme med innspill til teksten. Det er kommet flere innspill og disse er alle vurdert og delvis tatt inn i den endelige bearbeidelsen av annonseteksten.

I henhold til AHOs sitt personalreglement, myndighetskart og universitets- og høyskolelovens § 11-1 punkt 3, er det styret selv som ansetter instituttleder og oppnevner et innstillingsutvalg bestående av nærmeste foresatte tjenestemyndighet, en representant fra faglig side, en representant fra administrativ side, en studentrepresentant, samt en representant fra styret.

Forslag til innstillingsutvalget:

- Rektor Irene Alma Lønne
- Representant fra instituttet: Instituttet er invitert til å velge en representant
- Representant fra administrasjonen: Borghild Sannæss
- Studentrepresentant: Det er sendt en henvendelse til leder av studentutvalget
- Styremedlem Jacob Aars

I tillegg vil en tillitsvalgsrepresentant være med som bisitter på intervju. Representanten velges av fagforeningene.

Vi foreslår at styret delegerer til rektor å innstille en representant fra instituttet og studentene, etter innspill henholdsvis fra instituttet og SAHO.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar vedlagte utlysningstekst for stillingen som Instituttleder ved Institutt for arkitektur.

Styret vedtar fremlagte forslag til medlemmer av innstillingsutvalget og gir rektor myndighet til å godkjenne representanten fra instituttet og studentrepresentanten.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Kunngjøringstekst instituttleder arkitektur

Om AHO og institutt for arkitektur

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) er en vitenskapelig høgskole og en ledende utdannings- og forskningsinstitusjon innen arkitektur, urbanisme, landskapsarkitektur og design. AHO er organisert i tre institutter, og har ca. 800 studenter og 270 ansatte.

Institutt for arkitektur rommer et bredt og aktivt forsknings- og utdanningsmiljø innen byggekunst, teknologi og arkitekturhistorie som samler en del af AHOs faglighet innenfor arkitektur. Instituttet har de seneste år vært i stor utvikling og rommer i dag faglige miljøer innenfor byggekunst, teknologi og arkitekturhistorie. Instituttets undervisning og forskning forener teori og praksis i en studiobasert undervisning og er nært knyttet til arkitekturpraksis. Instituttet teller ca. 65 personer (40 årsverk) i undervisnings- og forskningsstillinger og PhD stipendiater. Institutt for arkitektur ivaretar sammen med Institut for urbanisme og landskapsarkitektur AHOs 5,5 årige masterutdannelsen i arkitektur for i alt ca. 400 studenter, samt en videreutdanningsmaster i arkitekturvern.

Stillingen som instituttleder for arkitektur

AHO søker en visjonær, faglig sterk og tydelig leder til Institutt for arkitektur. Stillingen er et 100% åremål over fire år med mulighet for forlengelse etter ny offentlig kunngjøring. Instituttet er i en endringsprosess etter at AHO nylig slo sammen to tidligere institutter. Som leder må du derfor ha interesse for dette rike fagmiljøet og lyst til å bygge en samlende kultur med engasjement, medvirkning fra instituttets ansatte og i samarbeid med AHOs øvrige ledelse.

Vi søker etter en leder med sterk faglig innsikt i, og engasjement for arkitekturfaget. Du har en tydelig faglig profil og høyere utdanning innenfor arkitekturfeltet. Du har også et solid erfaringsgrunnlag innen praksis, utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Du har ledererfaring og personlig gjennomslagskraft, gode analytiske evner og tenker strategisk både i forhold til eget fagområde og bredt i forhold til AHO. Du er en sterk formidler og ønsker å bidra aktivt i å synliggjøre AHOs visjoner og strategier. Du arbeider aktivt for å tiltrekke ressurser og optimalisere de som er – både menneskelige og økonomiske. Du har en konstruktiv tilnærming til problemløsning, tenker helhetlig og kan se muligheter i samarbeid, også tverrfaglig. Til slutt klarer du å håndtere budsjettstyring og administrative oppgaver i forbindelse med instituttets drift og utvikling.

Arbeidsoppgaver og ansvar

Arkitektfagene er i betydelig endring, og det kreves at du har visjoner for arkitektfaget og har evnen til å gjennomføre faglig fornying, strategisk planlegging og utvikling ut fra samfunnets behov. Som instituttleder vil du få et særlig ansvar for å styrke instituttets profil og rolle, overfor kultur- og næringsliv samt nasjonale og internasjonale samarbeidsinstitusjoner.

Som instituttleder har du ansvar for instituttets ansatte, for instituttets budsjett og for instituttets bidrag til AHOs og arkitektutdanningens overordnede visjon og strategi. Dette innebærer blant annet at instituttet skal styrke studentenes evne til å arbeide innenfor og knytte vitenskap, kunst og praksis sammen, og at alle ansatte

oppnår faglige resultater på internasjonalt nivå. Du har ansvar for at utdanningsprogrammer og forskningsplaner ved instituttet er tydelig beskrevet, at kvalitetsutvikling skjer etter gjeldende retningslinjer, og at de ansatte har klare mål i arbeidet. Arbeidet ditt vil foregå med involvering av instituttets ansatte.

Du er også aktivt med på å støtte en åpen debatt, som skal sikre konstruktive, kritiske fagmiljøer. Dette må skje i fruktbart samarbeid med AHOs øvrige institutter. Du er også en viktig kontaktperson i skolens kunnskapsbaserte samarbeid med kulturlivet og bransjens offentlige og private aktører og deltar aktivt i relevante nasjonale og internasjonale nettverk.

Du vil ha særlig ansvar for:

- Utvikling av instituttets faglige profil for å møte fremtidens utfordringer og følge opp og implementere AHOs overordnede strategier og retningslinjer.
- Ivareta faglig ledelse gjennom strategisk styring og utvikling av instituttets faglige profil innenfor utdanning, forskning, utviklingsarbeid, etter- og videreutdanning og formidlingsoppgaver, samt innovasjon og annen faglig basert virksomhet
- Lede programstyret med ansvar for å sikre høy kvalitet i studieprogrammet, samt evaluere og videreutvikle instituttets fagportefølje og virksomhet
- Etablere rammer for forskning og utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå, og utvikle og styrke instituttets eksterne finansiering
- Fremme forbindelser til profesjonene, næringslivet og andre samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt
- Utvikle en organisasjonskultur som fremmer samarbeid, samhandling og fellesskap ved instituttet, mellom AHOs fagområder og til ledelsen og administrasjonen
- Medarbeiderutvikling og et godt faglig og sosialt arbeidsmiljø
- Budsjettstyring og administrative oppgaver for instituttets drift og utvikling

Som instituttets øverste faglige og administrative leder vil du arbeide i nært samarbeid med administrasjonen og øvrig tværgående ledelse ved AHO. I stillingen vil du representere instituttet både internt og eksternt. Rektor er nærmeste overordnede og du blir en del av rektors ledergruppe sammen med de øvrige to instituttlederne, to prorektorer og administrativ ledelse.

Kompetansekrav

For å være kvalifisert for stillingen kreves følgende:

- Høy vitenskapelig eller praktisk/kunstnerisk kompetanse innen arkitektur eller landskapsarkitektur, minimum på mastergradsnivå, men søkere med førstestillingskompetanse vil bli foretrukket
- Ledererfaring fra akademisk utdanningsinstitusjon, praksis eller kompetanseorganisasjoner
- God forståelse for budsjett og oppfølging av regnskap
- Instituttets språk er norsk, og søker må derfor beherske et skandinavisk språk
- God skriftlig og muntlig framstillingsevne, også på engelsk

Den aktuelle kandidaten bør ha:

- Bred erfaring fra forskning, undervisning eller andre kompetanseorganisasjoner innen våre fagfelt
- Erfaring med å formidle fagfeltet i i samfunnsdebatten
- Relevante nasjonale og internasjonale nettverk
- Erfaring fra arbeid innen universitets og høgskole sektoren

Personlige egenskaper

I stillingen er det viktig at ny instituttleder kjenner seg igjen i følgende:

- Strategisk tenkende
- Kunne lede i endring og i åpen dialog med ansatte og kollegaer
- Gode samarbeidsevner og evne til å bygge gode relasjoner både internt og eksternt
- Være robust, trygg og åpen
- Ha en motiverende, inkluderende og tydelig lederstil
- Være målrettet, resultatorientert og handlekraftig
- Evne å sette seg raskt inn i komplekse problemstillinger

Generell informasjon

Stillingen lønnes etter avtale. For stillingen gjelder vanlige statlige tilsetningsvilkår. Fra lønnen går 2 % lovfestet innskudd til Statens Pensjonskasse.

Søknaden leveres elektronisk via [Jobbnorge.no](https://jobb norge.no)

For AHO er det et mål å oppnå en balansert sammensetning når det gjelder alder, kjønn og kulturell bakgrunn. Det vil bli lagt til rette for personer med redusert funksjonsevne.

Spørsmål om stillingen

Spørsmål om stillingen kan rettes til rektor Irene Alma Lønne e-post: irene.lonne@aho.no og seniorrådgiver HR Borghild Sannaess e-post borghild.sannaess@adm.aho.no, tlf 99430423

Generell informasjon om AHO finne på www.aho.no

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Vedtakssaker AHOs styre møte
Sak 8/23 Årsregnskap 2022

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Bujar Shala
Arkivnummer 22/00461-6
Vedlegg: Oppgjørspakke 2022
Driftsregnskapet 2022
Styrets kommentarer 2022

Årsregnskapet for 2022 inneholder regnskapspakken som er en del av årsrapporteringen til Kunnskapsdepartementet, styrets kommentarer til regnskapet og årsregnskapet rapportert til styret i tråd med vår mal for styrerapporteringen.

AHO har rapportert avlagt årsregnskap for 2022 den 15.02.2023 til Kunnskapsdepartementet, Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). KD har presisert at det foreløpige årsregnskapet skal godkjennes av styret, som også skal signere på styrets rapport.

Årsregnskapet viser at AHO har et merforbruk på 7,2 millioner kroner, noe som er et merforbruk på 4,1 millioner kroner mot budsjett.

Merforbruket mot budsjett er fordelt på følgende måte:

- Merinntekt på 2,3 millioner kroner
- Mindreforbruk på lønnskostnader på 2,8 millioner kroner
- Merforbruk på driftskostnader på 8,7 millioner kroner
- Merforbruk på investeringskostnader på 0,6 millioner kroner

I rapporten går det frem hvordan disse postene er fordelt, men helt overordnet kan vi slå fast at mye av merforbruket er knyttet til prisøkning, i tillegg til at det er noe ekstraordinære engangskostnader. Det fremmes en egen styresak knyttet til fondet, som vil bære merforbruket fra 2022.

Forslag til vedtak:

Styret vedtar årsregnskapet for 2022.
Styret slutter seg til styrets kommentarer.

202000	202001-202012	202013	202100	202101-202112	202113	202200	202201-202212	202213				
1040	kr 3 763,28	kr 389,06	kr -	kr 4 152,34	kr 307,13	kr -	kr 4 459,47	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 4 459,47
1041	kr -3 552,08	kr -31,80	kr -	kr -3 583,88	kr -139,05	kr -	kr -3 722,93	kr -164,64	kr -	kr -	kr -	kr -3 887,57
1200	kr 17 374,46	kr 373,02	kr -	kr 17 747,47	kr -	kr -	kr 17 747,47	kr 122,94	kr -	kr -	kr -	kr 17 870,41
1201	kr -13 220,86	kr -708,93	kr -	kr -13 929,78	kr -690,46	kr -	kr -14 620,24	kr -660,80	kr -	kr -	kr -	kr -15 281,04
1250	kr 29 846,10	kr 793,31	kr -	kr 30 639,40	kr 1 408,91	kr -	kr 32 048,32	kr 168,86	kr -	kr -	kr -	kr 32 217,18
1261	kr -21 828,71	kr -1 223,96	kr -	kr -23 052,67	kr -1 268,61	kr -	kr -24 321,28	kr -1 311,00	kr -	kr -	kr -	kr -25 632,28
1260	kr 9 071,91	kr 95,55	kr -	kr 9 167,46	kr 164,68	kr -	kr 9 332,14	kr 385,49	kr -	kr -	kr -	kr 9 717,63
1261	kr -5 726,89	kr -623,32	kr -	kr -6 350,21	kr -595,76	kr -	kr -6 945,96	kr -564,83	kr -	kr -	kr -	kr -7 510,79
1270	kr 268,25	kr 201,75	kr -	kr 470,00	kr -	kr -	kr 470,00	kr 22,50	kr -	kr -	kr -	kr 492,50
1271	kr -168,01	kr -12,26	kr -	kr -180,26	kr -30,75	kr -	kr -211,01	kr -33,00	kr -	kr -	kr -	kr -244,01
1280	kr 611,51	kr 196,66	kr -	kr 808,17	kr -	kr -	kr 808,17	kr 214,26	kr -	kr -	kr -	kr 1 022,43
1281	kr -466,55	kr -37,96	kr -	kr -504,51	kr -71,91	kr -	kr -576,42	kr -72,03	kr -	kr -	kr -	kr -648,45
1285	kr 31 361,14	kr 1 621,45	kr -	kr 33 982,59	kr 2 335,39	kr -	kr 35 317,98	kr 1 645,18	kr -	kr -	kr -	kr 36 963,16
1286	kr -26 140,31	kr -3 130,82	kr -	kr -29 271,14	kr -3 068,79	kr -	kr -32 339,92	kr -1 777,90	kr -	kr -	kr -	kr -34 117,82
1297	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1298	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -	kr -0,00
1501	kr 3 041,86	kr -181,77	kr -	kr 2 860,09	kr -282,55	kr -	kr 2 577,54	kr 7 036,64	kr -	kr -	kr -	kr 9 614,18
1530	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -	kr -0,00
1540	kr -	kr 116,70	kr -	kr 116,70	kr 17,89	kr -	kr 134,59	kr 22,00	kr -	kr -	kr -	kr 156,59
1541	kr 371,22	kr -78,57	kr -	kr 292,65	kr 166,47	kr -	kr 459,11	kr -308,78	kr -	kr -	kr -	kr 150,33
1542	kr 498,15	kr -211,89	kr -	kr 286,25	kr -157,73	kr -	kr 129,52	kr -94,26	kr -	kr -	kr -	kr 35,26
1545	kr 0,09	kr -0,09	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 25,00	kr -	kr -	kr -	kr 25,00
1547	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1570	kr 698,86	kr 125,99	kr -	kr 824,85	kr 129,72	kr -	kr 954,57	kr 250,09	kr -	kr -	kr -	kr 1 204,66
1571	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1579	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1580	kr -150,25	kr -	kr -	kr -150,25	kr 103,39	kr -	kr -46,86	kr 12,59	kr -	kr -	kr -	kr -34,28
1701	kr 9 418,07	kr -5,40	kr -	kr 9 412,67	kr 421,05	kr -	kr 9 833,71	kr -9 833,71	kr -	kr -	kr -	kr -
1717	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr 481,78	kr -	kr -	kr -	kr 481,78
1799	kr 1 046,43	kr 1 501,41	kr -	kr 2 547,84	kr -62,06	kr -	kr 2 485,78	kr -2 485,78	kr -	kr -	kr -	kr -
1910	kr 10,81	kr -10,81	kr -	kr 0,00	kr -0,00	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1930	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1931	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1933	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1940	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1941	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1942	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1961	kr 40 217,04	kr 1 055,36	kr -	kr 41 272,40	kr 4 332,51	kr -	kr 45 604,91	kr -11 235,18	kr -	kr -	kr -	kr 34 369,73
1962	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1963	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1964	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -88 313,40	kr -	kr -88 313,40	kr -63 692,91	kr -	kr -	kr -	kr -152 006,31
1965	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
1966	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr 88 475,26	kr -	kr 88 475,26	kr 64 272,76	kr -	kr -	kr -	kr 152 748,01
1967	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -161,85	kr -	kr -161,85	kr -579,85	kr -	kr -	kr -	kr -741,70
1969	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2053	kr -1 370,76	kr -	kr -	kr -1 370,76	kr -	kr -	kr -1 370,76	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -1 370,76
2054	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2150	kr -21 193,24	kr 2 098,26	kr -	kr -19 094,98	kr 1 649,21	kr -	kr -17 445,77	kr 2 024,95	kr -	kr -	kr -	kr -15 420,82
2160	kr -4 418,01	kr -2 666,92	kr -	kr -7 084,93	kr -1 894,91	kr -	kr -8 979,84	kr 7 247,71	kr -	kr -	kr -	kr -1 732,13
2168	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2170	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2171	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2180	kr -1 570,97	kr 1 220,04	kr -	kr -350,93	kr 1 108,27	kr -	kr 757,34	kr -1 007,71	kr -	kr -	kr -	kr -250,37
2181	kr -231,23	kr -394,43	kr -	kr -625,66	kr -453,82	kr -	kr -1 079,48	kr -1 607,52	kr -	kr -	kr -	kr -2 687,00
2182	kr -2 379,98	kr 298,66	kr -	kr -2 081,32	kr 1 629,63	kr -	kr -451,69	kr 915,34	kr -	kr -	kr -	kr 463,65
2183	kr -2 615,44	kr 2 177,62	kr -	kr -437,82	kr 52,82	kr -	kr -385,00	kr 228,97	kr -	kr -	kr -	kr -156,03
2184	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -445,15	kr -	kr -	kr -	kr -445,15
2187	kr -1 557,24	kr 762,12	kr -	kr -795,11	kr -1 859,80	kr -	kr -2 654,92	kr 310,30	kr -	kr -	kr -	kr -2 344,62
2188	kr -979,25	kr 16,84	kr -	kr -962,41	kr -	kr -	kr -962,41	kr 1 141,76	kr -	kr -	kr -	kr 179,35
2401	kr -15 247,39	kr -1 484,36	kr -	kr -16 731,74	kr 1 815,16	kr -	kr -14 916,58	kr 3 924,77	kr -	kr -	kr -	kr -10 991,81
2402	kr -29,33	kr -465,74	kr -	kr -495,07	kr -96,71	kr -	kr -591,78	kr -122,82	kr -	kr -	kr -	kr -714,60
2601	kr -4 522,55	kr -305,77	kr -	kr -4 828,32	kr -470,24	kr -	kr -5 298,56	kr -488,94	kr -	kr -	kr -	kr -5 787,50
2602	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2604	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -77,04	kr -	kr -	kr -	kr -77,04
2611	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -15,88	kr -	kr -15,88	kr 1,99	kr -	kr -	kr -	kr -13,89
2631	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2640	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2641	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2651	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2691	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2692	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2697	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 456,63	kr -	kr 456,63	kr -456,63	kr -	kr -	kr -	kr -
2698	kr -2,99	kr -38,11	kr -	kr -41,09	kr 6,98	kr -	kr -34,11	kr -239,05	kr -	kr -	kr -	kr -273,16
2699	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2711	kr -23,02	kr 23,02	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2713	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2714	kr -0,00	kr 0,00	kr -	kr -	kr -180,99	kr -	kr -180,99	kr 180,99	kr -	kr -	kr -	kr -
2715	kr -31,35	kr 31,35	kr -	kr -	kr 180,99	kr -	kr 180,99	kr -180,99	kr -	kr -	kr -	kr -
2741	kr -0,00	kr -140,17	kr -	kr -140,17	kr -224,71	kr -	kr -364,89	kr 253,25	kr -	kr -	kr -	kr -111,64
2771	kr -2 615,82	kr -109,79	kr -	kr -2 725,62	kr -339,39	kr -	kr -3 065,01	kr -129,72	kr -	kr -	kr -	kr -3 194,72
2772	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -183,27	kr -	kr -	kr -	kr -183,27
2782	kr -1 434,75	kr -49,46	kr -	kr -1 484,21	kr -186,96	kr -	kr -1 671,18	kr -144,02	kr -	kr -	kr -	kr -1 815,19
2783	kr -322,77	kr -15,81	kr -	kr -338,58	kr -50,85	kr -	kr -389,42	kr 66,55	kr -	kr -	kr -	kr -322,88
2800	kr 97,16	kr -278,91	kr -	kr -181,75	kr -1 289,68	kr -	kr -1 471,43	kr 843,15	kr -	kr -	kr -	kr -628,28
2902	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2903	kr -45,26	kr 27,76	kr -	kr -17,49	kr 17,49	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2911	kr -2 914,53	kr -755,83	kr -	kr -3 670,35	kr -490,02	kr -	kr -4 160,37	kr 2 571,15	kr -	kr -	kr -	kr -1 589,22
2912	kr -65,60	kr 65,60	kr -	kr -	kr -65,84	kr -	kr -65,84	kr -44,31	kr -	kr -	kr -	kr -110,15
2931	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2932	kr 6,36	kr 17,90	kr -	kr 24,26	kr -13,82	kr -	kr 10,45	kr 579,40	kr -	kr -	kr -	kr 589,85
2933	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2934	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2935	kr 3,00	kr -3,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2937	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2938	kr -91,29	kr 97,91	kr -	kr 6,61	kr -27,71	kr -	kr -21,10	kr 14,60	kr -	kr -	kr -	kr -6,50
2942	kr -9 963,57	kr -562,76	kr -	kr -10 526,33	kr -1 371,62	kr -	kr -11 897,95	kr -1 098,86	kr -	kr -	kr -	kr -12 996,80
2943	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2944	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr 0,00	kr -	kr -	kr -	kr 0,00
2945	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -0,00	kr -	kr -	kr -0,00	kr -</			

3100	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-0,28	kr	-	kr	-0,28
3200	kr	-	kr	-2,80	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-1,02	kr	-	kr	-1,02
3201	kr	-	kr	-272,47	kr	-	kr	-353,09	kr	-	kr	-362,70	kr	-	kr	-362,70
3203	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-0,18	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
3230	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-71,07	kr	-	kr	-71,07
3231	kr	-	kr	-1 749,94	kr	-	kr	-4 356,89	kr	-	kr	-4 264,57	kr	-	kr	-4 264,57
3232	kr	-	kr	25,16	kr	-	kr	1,46	kr	-	kr	4,82	kr	-	kr	4,82
3236	kr	-	kr	-1 319,04	kr	-	kr	-279,76	kr	-	kr	-832,97	kr	-	kr	-832,97
3240	kr	-	kr	-180,76	kr	-	kr	339,67	kr	-	kr	5,52	kr	-	kr	5,52
3400	kr	-	kr	-2 792,97	kr	-	kr	-2 404,52	kr	-	kr	-3 455,92	kr	-	kr	-3 455,92
3401	kr	-	kr	-2 288,95	kr	-	kr	-2 486,51	kr	-	kr	-3 472,79	kr	-	kr	-3 472,79
3409	kr	-	kr	-1 220,04	kr	-	kr	-1 108,27	kr	-	kr	1 007,71	kr	-	kr	1 007,71
3410	kr	-	kr	-880,25	kr	-	kr	-585,02	kr	-	kr	-2 917,11	kr	-	kr	-2 917,11
3419	kr	-	kr	394,43	kr	-	kr	453,82	kr	-	kr	1 607,52	kr	-	kr	1 607,52
3421	kr	-	kr	-14,37	kr	-	kr	1 189,78	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
3424	kr	-	kr	-2 034,95	kr	-	kr	-1 629,63	kr	-	kr	-915,34	kr	-	kr	-915,34
3425	kr	-	kr	-80,16	kr	-	kr	-2 973,80	kr	-	kr	-505,33	kr	-	kr	-505,33
3429	kr	-	kr	-441,34	kr	-	kr	-52,82	kr	-	kr	-228,97	kr	-	kr	-228,97
3430	kr	-	kr	-78,00	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-450,00	kr	-	kr	-450,00
3434	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	445,15	kr	-	kr	445,15
3440	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-1 984,50	kr	-	kr	-850,00	kr	-	kr	-850,00
3450	kr	-	kr	-363,89	kr	-	kr	-2 177,51	kr	-	kr	-1 233,91	kr	-	kr	-1 233,91
3459	kr	-	kr	-762,12	kr	-	kr	1 859,80	kr	-	kr	-310,30	kr	-	kr	-310,30
3490	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-267,07	kr	-	kr	-217,08	kr	-	kr	-217,08
3499	kr	-	kr	-16,84	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-1 141,76	kr	-	kr	-1 141,76
3600	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
3609	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
3640	kr	-	kr	-73,32	kr	-	kr	-37,58	kr	-	kr	-112,74	kr	-	kr	-112,74
3672	kr	-	kr	-0,60	kr	-	kr	9,00	kr	-	kr	-9,30	kr	-	kr	-9,30
3679	kr	-	kr	-2 934,26	kr	-	kr	-1 503,63	kr	-	kr	-1 962,15	kr	-	kr	-1 962,15
3900	kr	-	kr	-197 029,00	kr	-	kr	-213 948,00	kr	-	kr	-227 091,00	kr	-	kr	-227 091,00
3901	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
3908	kr	-	kr	-9 450,00	kr	-	kr	-12 068,00	kr	-	kr	-12 171,00	kr	-	kr	-12 171,00
3910	kr	-	kr	3 670,78	kr	-	kr	4 216,11	kr	-	kr	2 559,23	kr	-	kr	2 559,23
3950	kr	-	kr	-5 769,05	kr	-	kr	-5 865,32	kr	-	kr	-4 584,19	kr	-	kr	-4 584,19
5001	kr	-	kr	52 466,54	kr	-	kr	57 620,00	kr	-	kr	67 484,01	kr	-	kr	67 484,01
5009	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5051	kr	-	kr	306,41	kr	-	kr	367,65	kr	-	kr	557,33	kr	-	kr	557,33
5081	kr	-	kr	6 566,52	kr	-	kr	7 209,45	kr	-	kr	8 543,09	kr	-	kr	8 543,09
5101	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5102	kr	-	kr	7 509,90	kr	-	kr	7 186,58	kr	-	kr	7 551,31	kr	-	kr	7 551,31
5104	kr	-	kr	13 343,28	kr	-	kr	16 810,50	kr	-	kr	19 443,49	kr	-	kr	19 443,49
5105	kr	-	kr	2 560,36	kr	-	kr	4 007,20	kr	-	kr	1 989,11	kr	-	kr	1 989,11
5106	kr	-	kr	18 006,56	kr	-	kr	20 150,40	kr	-	kr	17 622,67	kr	-	kr	17 622,67
5107	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5108	kr	-	kr	449,08	kr	-	kr	323,80	kr	-	kr	266,66	kr	-	kr	266,66
5110	kr	-	kr	-	kr	-	kr	86,45	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5111	kr	-	kr	578,23	kr	-	kr	1 114,03	kr	-	kr	698,57	kr	-	kr	698,57
5112	kr	-	kr	-	kr	-	kr	27,26	kr	-	kr	47,09	kr	-	kr	47,09
5113	kr	-	kr	556,28	kr	-	kr	725,51	kr	-	kr	291,30	kr	-	kr	291,30
5114	kr	-	kr	31,16	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5115	kr	-	kr	190,78	kr	-	kr	191,41	kr	-	kr	26,68	kr	-	kr	26,68
5151	kr	-	kr	63,30	kr	-	kr	96,90	kr	-	kr	89,07	kr	-	kr	89,07
5152	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	8,41	kr	-	kr	8,41
5181	kr	-	kr	5 152,98	kr	-	kr	6 057,05	kr	-	kr	5 632,53	kr	-	kr	5 632,53
5211	kr	-	kr	88,81	kr	-	kr	87,58	kr	-	kr	77,35	kr	-	kr	77,35
5221	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5241	kr	-	kr	7,31	kr	-	kr	2,04	kr	-	kr	1,23	kr	-	kr	1,23
5242	kr	-	kr	-7,31	kr	-	kr	-2,04	kr	-	kr	-1,23	kr	-	kr	-1,23
5251	kr	-	kr	300,05	kr	-	kr	534,31	kr	-	kr	633,03	kr	-	kr	633,03
5290	kr	-	kr	-388,86	kr	-	kr	-621,89	kr	-	kr	-710,38	kr	-	kr	-710,38
5301	kr	-	kr	1 805,45	kr	-	kr	795,90	kr	-	kr	1 989,80	kr	-	kr	1 989,80
5330	kr	-	kr	-	kr	-	kr	35,00	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5331	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5333	kr	-	kr	438,96	kr	-	kr	416,72	kr	-	kr	983,54	kr	-	kr	983,54
5334	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	27,93	kr	-	kr	27,93
5390	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	0,74	kr	-	kr	0,74
5391	kr	-	kr	97,72	kr	-	kr	33,43	kr	-	kr	208,84	kr	-	kr	208,84
5401	kr	-	kr	13 443,50	kr	-	kr	14 921,41	kr	-	kr	15 977,03	kr	-	kr	15 977,03
5402	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	183,27	kr	-	kr	183,27
5411	kr	-	kr	1 652,45	kr	-	kr	1 870,46	kr	-	kr	1 980,38	kr	-	kr	1 980,38
5412	kr	-	kr	1 869,11	kr	-	kr	2 085,48	kr	-	kr	1 758,79	kr	-	kr	1 758,79
5421	kr	-	kr	13 256,11	kr	-	kr	14 790,61	kr	-	kr	12 473,71	kr	-	kr	12 473,71
5429	kr	-	kr	-834,46	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5701	kr	-	kr	-149,02	kr	-	kr	-115,02	kr	-	kr	-84,88	kr	-	kr	-84,88
5721	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5801	kr	-	kr	-1 010,66	kr	-	kr	-2 023,55	kr	-	kr	-1 491,56	kr	-	kr	-1 491,56
5802	kr	-	kr	-306,56	kr	-	kr	193,26	kr	-	kr	-395,04	kr	-	kr	-395,04
5803	kr	-	kr	74,17	kr	-	kr	-27,06	kr	-	kr	0,33	kr	-	kr	0,33
5811	kr	-	kr	-1 560,78	kr	-	kr	-1 443,01	kr	-	kr	-2 078,08	kr	-	kr	-2 078,08
5813	kr	-	kr	3,10	kr	-	kr	-0,26	kr	-	kr	-39,63	kr	-	kr	-39,63
5814	kr	-	kr	-20,37	kr	-	kr	-193,84	kr	-	kr	193,02	kr	-	kr	193,02
5899	kr	-	kr	54,30	kr	-	kr	-2 705,15	kr	-	kr	-5 155,70	kr	-	kr	-5 155,70
5901	kr	-	kr	56,41	kr	-	kr	53,99	kr	-	kr	153,50	kr	-	kr	153,50
5910	kr	-	kr	120,93	kr	-	kr	84,71	kr	-	kr	304,74	kr	-	kr	304,74
5921	kr	-	kr	300,05	kr	-	kr	534,31	kr	-	kr	633,03	kr	-	kr	633,03
5961	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5962	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	5,50	kr	-	kr	5,50
5991	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	1,83	kr	-	kr	1,83
5992	kr	-	kr	18,23	kr	-	kr	44,90	kr	-	kr	41,57	kr	-	kr	41,57
5993	kr	-	kr	414,89	kr	-	kr	210,68	kr	-	kr	419,12	kr	-	kr	419,12
5994	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
5998	kr	-	kr	8,44	kr	-	kr	42,42	kr	-	kr	-9,28	kr	-	kr	-9,28
5999	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-	kr	-
6000	kr	-	kr	31,80	kr	-	kr	139,05	kr	-	kr	164,64	kr	-	kr	164,64
6010	kr	-	kr	708,93	kr	-	kr	690,46	kr	-	kr	660,80	kr	-	kr	660,80
6050	kr	-	kr	5 028,32	kr	-	kr	5 035,81	kr	-	kr	3 758,75	kr	-	kr	3 758,75
6101	kr	-	kr	266,92	kr	-	kr	162,05	kr	-	kr	195,71	kr	-	kr	195,71
6111	kr	-	kr	31,46	kr	-	kr	9,14	kr	-	kr	27,34	kr	-	kr	27,34
6198	kr	-	kr	81,96	kr	-	kr	110,49	kr	-	kr	119,60	kr	-	kr	119,60
6300	kr	-	kr	4 889,15	kr	-	kr	4 862,55								

Fortegnsregler i oppgjørspakken

I resultatregnskapet og balanseoppstillingene bestemmes fortegnet av teksten på den enkelte regnskapslinje. I disse oppstillingene skal derfor alle tall være positive. Dette er lagt til grunn i aritmetikken i disse regnearkene. I kontantstrømoppstillingen skal det i alle linjene i avsnittene for innbetalinger og utbetalinger være positive tall i tallkolonnene. For tydelighets skyld er det i avsnittene som omhandler investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen angitt på den enkelte regnskapslinje hvilket

Symbolet (+) på den enkelte regnskapslinje angir at tallene på linjen hvor dette symbolet forekommer, skal ha positivt fortegn i alle tallkolonner. Regnskapslinjer i kontantstrømoppstillingen hvor fortegnet bestemmes av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med symbolet (+/-).

Aritmetikken i notene er basert på at tallene i tallkolonnene summeres. I notene skal utbetalinger og andre reduksjoner derfor angis med negative tall i tallkolonnene. Linjer hvor tallene skal være negative i tallkolonnene, er for tydelighets skyld merket med symbolet (-) på den enkelte regnskapslinje. Linjer hvor fortegnet styres av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med (+/-).

Andre forhold i oppgjørspakken

Virksomhetens navn settes inn i celle A3 i resultatregnskapet og blir automatisk overført til de øvrige arkene i pakken. Overskriftene i tallkolonnene i notene styres med noen unntak av overskriftene i resultatregnskapets celler C5, D5 og E5. I kontantstrømoppstillingen og i enkelte noter er det innarbeidet budsjettkolonner. Overskriften i budsjettkolonnen i de aktuelle notene styres av overskriften på budsjettkolonnen i kontantstrømoppstillingen (celle G5).

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Generelt

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med gjeldende statlige regnskapsstandarder (SRS).

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Alle aktiviteteter som årets grunnbevilgning er ment til å finansiere er utført pr. 31.12 og grunnbevilgning fra departementet er dermed ansett som opptjent. Bevilgning knyttet til konkrete oppgaver som ikke er gjennomført på balansedagen, er klassifisert som ikke inntektsført bevilgning, og presentert i del III i note 15.

Overskudd fra bevilgningsfinansiert aktivitet er persentert som Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i del C Statens kapital i balansen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert som annen kortsiktig gjeld på regnskapslinjen ikke inntektsført tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultat effekt.

Inntekter fra transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Vi har resultatført arbeidsgiverandelen av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 30 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital* avsnitt CI Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsipp

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved

Resultatregnskap

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Org.nr: 971526378

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	241 287	227 665	RE.1
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	12 638	12 166	RE.3
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Salgs- og leieinntekter	1	6 305	5 756	RE.5
Andre driftsinntekter	1	1 971	1 495	RE.6
Sum driftsinntekter		262 202	247 082	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader		0	0	RE.9
Lønnskostnader	2	158 334	151 580	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	4 584	5 865	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	106 468	87 735	RE.10
Sum driftskostnader		269 386	245 180	RE.14
Driftsresultat		-7 185	1 902	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	20	106	RE.16
Finanskostnader	6	83	112	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-63	-7	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-7 247,713	1 895	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	7 248	-1 895	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	0	0	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		7 248	-1 895	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Tilskudd til andre		0	0	RE.33
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	RE.32
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapskapital				
Innskutt virksomhetskapskapital	8	0	0	CI.01
Opptjent virksomhetskapskapital	8	1 371	1 371	CI.03
Sum virksomhetskapskapital		1 371	1 371	CI.1
II Avregninger				
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15.I	1 732	8 980	CII.02
<i>Sum avregninger</i>		1 732	8 980	CII.1
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	15 421	17 446	CIII.01
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	0	0	CII.02
<i>Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)</i>		15 421	17 446	CIII.1A
Sum statens kapital		18 524	27 796	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser	19	0	0	DI.01
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		11 706	15 508	DIII.1
Skyldig skattetrekk		6 152	4 892	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		5 628	5 490	DIII.3
Avsatte feriepenger		12 997	11 898	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	5 240	4 776	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	0	0	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18	1 178	9 217	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		42 900	51 782	DIII.7
Sum gjeld		42 900	51 782	DIII.9
Sum statens kapital og gjeld drift		61 424	79 579	CD.1
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)	10B	0	0	DIV.01
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				DIV.02
<i>Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>		0	0	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld		61 424	79 579	SKG.1

Balanse**Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Programvare og lignende rettigheter	4	572	737	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		572	737	AI.1
II Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	0	0	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	2 589	3 127	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	12 260	13 582	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		14 849	16 709	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	0	0	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer	11A	0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		15 421	17 446	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	9 580	2 531	BII.1
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	0	0	BII.3
Andre fordringer	14	2 054	13 997	BII.2
<i>Sum fordringer</i>		11 634	16 528	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	34 370	45 605	BIV.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17	0	0	BIV.2A
Andre bankinnskudd	17	0	0	BIV.2B
Kontanter og lignende	17	0	0	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		34 370	45 605	BIV.4
Sum omløpsmidler		46 003	62 133	BIV.5
Sum eiendeler drift		61 424	79 579	BIV.6
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer				
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføring	9	0	0	BV.01
<i>Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer</i>		0	0	BV.1A
Sum eiendeler		61 424	79 579	BV.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Kontantstrømsoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2022	31.12.2021	Budsjett 2023	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		227 091	213 948	240 534	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		0	0	0	KS.1B
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		1 233	7 769	2 470	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer		6 373	2 990	4 500	KS.6
innbetaling av refusjoner		0	0	0	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	0	0	KS.9A
andre innbetalinger		2 299	6 903	2 400	KS.10
Sum innbetalinger		236 996	231 610	249 904	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		158 622	149 215	159 300	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videregående og eget forbruk		102 378	87 429	102 670	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		253	-225	0	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		-15 644	-13 365	-14 536	KS.15
Sum utbetalinger		245 609	223 054	247 434	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		-8 613	8 555	2 470	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-2 559	-4 216	-1 700	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		20	106	0	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-83	-112	0	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 622	-4 223	-1 700	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapskapital		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer					
innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3C
innbetalinger fra andre virksomheter til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3D
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
skatter, avgifter og gebyrer direkte til statskassen (+)		0	0	0	KS.3A
avregning med statskassen vedrørende innkreivingsvirksomhet (-)		0	0	0	KS.3B
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-11 235	4 333	770	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		45 605	41 272	34 370	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		34 370	45 605	35 140	KS.BEH

* Avstemming

Note	31.12.2022	31.12.2021	
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	-7 248	1 895	KS.27A
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	0	0	KS.27B
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	KS.28
ordinære avskrivninger	4 584	5 865	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler	0	0	KS.30
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-2 559	-4 216	KS.34
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-2 025	-1 649	KS.37
endring i ikke inntektsført bevilgning	0	0	KS.40
endring i beholdninger av varer og annet driftsmateriell	0	0	KS.38
endring i kundefordringer	-7 049	179	KS.39
endring i leverandørgjeld	-3 802	-1 718	KS.42
endring i ikke inntektsført tilskudd og overføringer	464	-477	KS.40A
effekt av valutakursendringer	0	0	KS.43
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	2 622	4 223	KS.46
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer	0	0	KS.48
endring i andre tidsavgrensingsposter	6 400	4 454	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	-8 613	8 555	KS.AVS

Kontrollsum: Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter

0,000 0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2022 for nettobudsjetterte virksomheter pr. 31.12.2022

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Postekst	Samlet utbetaling	Referanse
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	227 091	BRIII.011
273	Unit- Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	50	Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	0	BRIII.015
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	0	BRIII.016
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	0	BRIII.017
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21	0	BRIII.018
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				227 091	BRIII.01A
xxxx	Formålet/virksomheten	xx		0	BRIII.021
xxxx	Formålet/virksomheten	xx		0	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				0	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt				227091	BRIII.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2022	Referanse
Oppgjørskonto i Norges Bank			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	45 605	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)		-11 235	BRII.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	34 370	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾			
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)		0	BRII.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BRII.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2022	31.12.2021	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	34 370	45 605	-11 235	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRI.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	BRI.015

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	Budsjett 2023	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>				
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	227 091	213 948	240 534	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-2 559	-4 216	-1 700	N1.3
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	4 584	5 865	4 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	12 171	12 068	12 536	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	241 287	227 665	255 370	N1.10

Inntekt fra bevilgninger fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	0	0	0	N1.19

1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	241 287	227 665	255 370	N1.20

Gebyrer og lisenser¹⁾²⁾

Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum inntekt fra gebyrer (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	1 310	131	500	N1.21
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	1 310	131	500	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	2 448	3 513	2 500	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	3 473	2 487	1 500	N1.23A
Periodens netto tilskudd fra NFR	5 921	5 999	4 000	N1.29A
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	7 231	6 131	4 500	N1.31

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	5	0	700	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	850	1 985	600	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	1 544	318	1 000	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere	1 359	267	500	N1.32D
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsyttere	3 758	2 569	2 800	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og Horisont Europa)	915	1 630	400	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	-1 190	0	N1.35B
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og Horisont Europa)	915	440	400	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	734	3 027	900	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	N1.36B
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	734	3 027	900	N1.36C
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	5 408	6 036	4 100	N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

*Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger*¹⁾

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.40A
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer (linje RE.3 i resultatregnskapet)	12 638	12 166	8 600	N1.44

*Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter*²⁾*Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet*¹⁾

Statlige etater	85	-9	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	22	700	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.51
Næringsliv/privat	300	657	300	N1.52
Andre	0	0	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	385	670	1 000	N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	1 472	692	1 500	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	113	38	100	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	N1.57
Egenbetaling fra studenter	4 336	4 357	4 600	N1.58
Sum andre salgs- og leieinntekter	5 920	5 086	6 200	N1.59

Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)

6 305	5 756	7 200	N1.60

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	1 971	1 495	2 000	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	1 971	1 495	2 000	N1.65

*Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.*¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.48

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	262 202	247 082	273 170	N1.67

	31.12.2022	31.12.2021		Referanse
Inntekter fra utlandet ¹⁾	0	0	0	
Inntekter fra EU	0	0	0	N11.01
Inntekter fra næringsliv	0	0	0	N11.02
Inntekter fra organisasjoner og institusjoner	0	0	0	N11.03
Inntekter fra universiteter	0	0	0	N11.04
Andre inntekter utland	0	0	0	N11.05
Sum inntekter fra utland	0	0	0	N11.1

1) Frivillig å fylle ut dette avsnittet

Kontrollsum	262 202	247 082	273 170
Differanse	0	0	0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 2 Lønnskostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Lønn	119 287	109 989	N2.1
Feriepenger	14 176	13 266	N2.2
Arbeidsgiveravgift	19 899	18 877	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	12 474	14 791	N2.4
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsm	0	0	N2.12
Sykepenger og andre refusjoner	-9 052	-6 315	N2.5
Andre ytelser	1 550	971	N2.6
Sum lønnskostnader	158 334	151 580	N2.7

Kontrollsum	158 334	151 580
Differanse	0	0

Antall utførte årsverk: 167,67 162,51 N2.8

¹⁾ Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet. Premiesats til Statens pensjonskasse er av SPK estimert til 10,42 prosent for 2022. Premiesats til Statens pensjonskasse var 10,9 prosent

²⁾ Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader)

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM	DBH-referanse
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)	1 255		1 255	N2I.01
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		257	257	N2I.02
Administrerende direktør	940		940	N2I.03

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2022.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Husleie	39 731	37 515	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	297	139	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	111	18	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	13 794	9 338	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr m	1 357	683	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	6 121	5 721	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 662	491	N3.7
Kjøp av konsulenttenester	1 932	2 380	N3.8A
Kjøp av andre fremmede tjenester	19 501	17 641	N3.8B
Reiser og diett	5 589	2 526	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	16 372	11 283	N3.10
Sum andre driftskostnader	106 468	87 735	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Kontrollsum	106 468	87 735
Differanse	0	0

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					Sum	DBH-referanse
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler		
Varighet inntil 1 år						0	N3I.01
Varighet 1-5 år		1 200				1 200	N3I.02
Varighet over 5 år		33 410				33 410	N3I.03
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	34 610	0	0	0	34 610	N3I.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2021	4 459	0	4 459	N4.1
+Tilgang pr. 31.12.2022 (+)	0	0	0	N4.2
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2022	4 459	0	4 459	N4.4
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2021 (-)	0	0	0	N4.5
-nedskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	N4.6
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2021 (-)	-3 723	0	-3 723	N4.7
-ordinære avskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	-165	0	-165	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.12.2022 (+)	0	0	0	N4.9
Balansført verdi 31.12.2022	572	0	572	N4.10

Avskrivningsatser (levetider)

5 år / lineært

Ingen

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	N4.13

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner og transport-midler	Driftsløse, inventar, verktoy o.l.	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2021	0	0	0	0	17 747	77 977	95 724	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2022 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2022 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2022 (+)	0	0	0	0	123	2 436	2 559	N5.21
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2022	0	0	0	0	17 870	80 413	98 283	N5.5
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2021 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- Nedskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2021 (-)	0	0	0	0	-14 620	-64 395	-79 015	N5.8
- Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2022 (-)	0	0	0	0	-661	-3 759	-4 420	N5.9
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2022 (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.10
Balansført verdi 31.12.2022	0	0	0	0	2 589	12 260	14 849	N5.11

	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Avskrivningssatser (levetider)							

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	N5.14

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	0	N6.1
Valutagevinst (agio)	20	106	N6.2
Reversering av tidligere nedskrivning (oppskrivning til kostpris)	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	20	106	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	12	10	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Valutatap (disagio)	71	103	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	83	112	N6.9
<i>1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>			N6.010
Mottatt utbytte fra selskap X	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettbudsjetterte virksomheter)**

Beløp i 1000 kroner

Nettbudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskaper:	Beløp Referanse
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2022	0 N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0 N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0 N8I.015
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2022	0 N8I.1
Bunden opptjent virksomhetskaper:	
Bunden opptjent virksomhetskaper pr. 01.01.2022	0 N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0 N8I.022
Bokført verdi solgte aksjer i perioden (-)	0 N8I.023
Reversering av tidligere nedskrivning av aksjer i perioden	0 N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0 N8I.025
Bunden opptjent virksomhetskaper 31.12.2022	0 N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2022	0 N8I.SUM
Annen opptjent virksomhetskaper:	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2022	1 371 N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0 N8II.012
Overført fra periodens resultat	0 N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	0 N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2022	1 371 N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2022	1 371 N8.TOTAL

Nettbudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 9 Innkrevningsvirksomheter og andre overføringer til staten***Beløp i 1 000 kroner*

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0
<i>Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer</i>		
Fordringer til pålydende	0	0
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 10 Tilskuddsforvaltning*Beløp i 1 000 kroner**Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over statsbudsjettet*

	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Tilskudd til virksomhet A	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet B	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet C	0	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	0	0	N10.1

Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger" med referanse N10.02.»

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell***Beløp i 1000 kroner*

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>Referanse</u>
Anskaffelseskost			
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0	N12.1
Varer under tilvirkning	0	0	N12.1
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0	N12.1
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0	N12.4
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0	N12.4
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0	N12.4
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	0	0	N12.5
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0	N12.5A
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	N12.7

Note 13 Kundefordringer*Beløp i 1000 kroner*

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>Referanse</u>
Kundefordringer til pålydende	9 614	2 578	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-34	-47	N13.2
Sum kundefordringer	9 580	2 531	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Beløp i 1000 kroner*

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>Referanse</u>
Forskuddsbetalt lønn	150	459	N14.1
Reiseforskudd	157	135	N14.2
Personallån	35	130	N14.3
Andre fordringer på ansatte	25	0	N14.4
Forskuddsbetalt leie	0	9 834	N14.5A
Andre forskuddsbetalte kostnader	482	2 486	N14.5B
Andre fordringer	1 205	955	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	2 054	13 997	N14.8

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2022	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver</i>					
Forsinkelse og innsparing ansettelser	0		0		0 N15I.011
AHOs 75 års jubileum	0		0		0 N15I.011
Digitalt arkiv, videreutvikle aho.no	0		0		0 N15I.011
Digitale prosjekter	0		0		0 N15I.012
SUM konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver	0	0	0		0 N15I.1
<i>Vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver</i>					
Ubrukte midler fra tidligere år	8 980		7 085	1 895	N15I.021
Periodisering driftsoppgaver	0		0		0 N15I.021
Overforbruk midler fra i år	-7 248		1 895	-9 143	N15I.021
Andre oppgaver ¹⁾	0		0		0 N15I.022
SUM vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver	1 732	0	8 980	-7 248	N15I.2
<i>Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>					
Oppgave 1	0		0		0 N15I.061
Oppgave 2	0		0		0 N15I.061
Oppgave 3	0		0		0 N15I.061
SUM vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter	0	0	0		0 N15I.6
<i>Påbegynte investeringsprosjekter</i>					
Oppgave 1	0		0		0 N15I.031
Oppgave 2	0		0		0 N15I.031
Oppgave 3	0		0		0 N15I.031
SUM påbegynte investeringsprosjekter	0	0	0		0 N15I.3
<i>Andre formål</i>					
Formål 1	0		0		0 N15I.041
Formål 2	0		0		0 N15I.041
Formål 3	0		0		0 N15I.041
Andre formål ¹⁾	0		0		0 N15I.042
SUM andre formål	0	0	0		0 N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	1 732	0	8 980	-7 248	N15I.KD
Andre departementer og finansieringskilder					
Oppgave 1	0		0		0 N15I.051
Oppgave 2	0		0		0 N15I.052
Oppgave 3	0		0		0 N15I.053
Andre oppgaver ¹⁾	0		0		0 N15I.054
Sum andre departementer og finansieringskilder	0	0	0		0 N15I.5
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	1 732	0	8 980	-7 248	N15I.5A
Tilført fra annen virksomhetskapi					0 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-7 248	N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts**Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:**

	Avsetning pr. 31.12.2022	Avsetning pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
<i>Statlige etater (unntatt NFR og RFF)</i>				

Tiltak/oppave/formål	2 687	1 079	1 608 N15II.061
Tiltak/oppave/formål	0	0	0 N15II.061
Tiltak/oppave/formål ¹⁾	0	0	0 N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	2 687	1 079	1 608 N15II.6
Norges forskningsråd			
Tiltak/oppave/formål	250	-757	1 008 N15II.031
Tiltak/oppave/formål	0	0	0 N15II.031
Tiltak/oppave/formål ¹⁾	0	0	0 N15II.031
Sum Norges forskningsråd	250	-757	1 008 N15II.3
Regionale forskningsfond			
Tiltak/oppave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppave/formål	0	0	0 N15II.041
Tiltak/oppave/formål ¹⁾	0	0	0 N15II.041
Sum regionale forskningsfond	0	0	0 N15II.4
Andre bidragsytere			
Kommunale og fylkeskommunale etater	445	0	445 N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	2 345	2 655	-310 N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	-179	962	-1 142 N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	-464	452	-915 N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	156	385	-229 N15II.051F
Sum andre bidrag²⁾	2 303	4 454	-2 151 N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ³⁾	0	0	0 N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	2 303	4 454	-2 151 N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	5 240	4 776	464 N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/oppave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppave/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppave/formål/giver ¹⁾	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	5 240	4 776	464 N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring)⁴⁾

	Forpliktelse pr. 31.12.2022	Forpliktelse pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Driftsoppgaver - unntatt investeringsformål				
<i>Periodisering av ordinær driftsbevilgning - KD (bare i delårsregnskap)</i>		0		0 N15III.01
<i>Ikke inntektsførte tildelinger til driftsoppgaver</i>	0	0		0 N15III.01
Sum tildelinger til driftsoppgaver	0	0		0 N15III.1
Investeringsformål				
<i>Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>	0	0		0 N15III.03
<i>Ikke inntektsførte tildelinger til påbegynte investeringsprosjekter</i>	0	0		0 N15III.03
Sum investeringsformål	0	0		0 N15III.3
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0		0 N15III.4
Andre departementer				
Periodisering driftsbevilgning - andre departementer (delårsregnskap)	0	0		0 N15III.02
Tiltak/oppave/formål	0	0		0 N15III.02
Tiltak/oppave/formål	0	0		0 N15III.02
Sum andre departementer	0	0		0 N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	0	0		0 N15III.BST

1) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen

2) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

3) Skal omfatte tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13

Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	Bevilgning pr. 31.12.2022	Avsetning pr. 31.12.2022 i kr	Avsetning pr. 31.12.2022 i pst.	Referanse
Avsetninger til andre formål	227 091	1 732	1 %	N15IV.01
Avsetninger til investeringer	227 091	0	0 %	N15IV.02
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet	227 091	1 732	1 %	N15IV.1

Kontrollsum
Differanse

6 972
0

13 756
0

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter) ³⁾	34 370	45 605	N17.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	0	0	N17.2A
Øvrige bankkontoer ¹⁾	0	0	N17.2B
Kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	34 370	45 605	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
Skyldig lønn	1 006	4 171	N18.1
Skyldige reiseutgifter	110	66	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	500	826	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	-438	4 155	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	0	0	N18.6
Sum	1 178	9 217	N18.7
Kontrollsum	1 178	9 217	
Diff.	0	0	

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont Europa	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP7)	Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (ja/nei)	Referanse
TACK	Communities of Tacit knowledge		231				231	ja/nei	EU.011
PAV	Planning for Autonomous Vehicles					274	274	ja/nei	EU.011
						0	0	ja/nei	EU.011
						0	0	ja/nei	EU.011
Sum		0	231	0	0	274	505		EU.1

Forklaring

Tabellen skal omfatte de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden.

Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres.

Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont Europa, Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7) og andre EU-finansierte prosjekter.

Tilskudd fra EUs randsonprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatorrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett for 31.12.2022	Regnskap pr 31.12.2022	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2022	Regnskap pr 31.12.2021	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	255 370	241 287	14 083	227 665	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	8 600	12 638	-4 038	12 166	N31.3
Salgs- og leieinntekter	7 200	6 305	895	5 756	N31.4
Andre driftsinntekter	2 000	1 971	29	1 495	N31.5
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>273 170</i>	<i>262 202</i>	<i>10 968</i>	<i>247 082</i>	<i>N31.6</i>
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	157 006	158 334	-1 327	151 580	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	5 900	4 584	1 316	5 865	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	97 996	106 468	-8 473	87 735	N31.11
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>260 902</i>	<i>269 386</i>	<i>-8 484</i>	<i>245 180</i>	<i>N31.12</i>
Driftsresultat	12 268	-7 185	19 453	1 902	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	0	20	-20	106	N31.14
Finanskostnader	0	83	-83	112	N31.15
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>-63</i>	<i>63</i>	<i>-7</i>	<i>N31.16</i>
Resultat av periodens aktiviteter	12 268	-7 248	19 516	1 895	N31.17
Avregninger					
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	7 248	-7 248	-1 895	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskaptal	-39	0	-39	0	N31.20
<i>Sum avregninger</i>	<i>-39</i>	<i>7 248</i>	<i>-7 287</i>	<i>-1 895</i>	<i>N31.21</i>
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.24</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Tilskudd til andre	0	0	0	0	N31.26
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	N31.25
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.27</i>

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo**Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet***Beløp i 1000 kroner*

Indikator	31.12.2022	31.12.2021	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	1 650	3 466	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	5 921	5 999	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	5 921	5 999	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	3 758	2 569	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	1 310	131	N32.12
- oppdragsinntekter	385	670	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	5 453	3 370	N32.1

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Regneregler	Referanse
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	2023		
1. Utgifter					Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen	
<i>Driftsutgifter</i>						
Lønnsutgifter	136 083	149 215	158 622	159 300	KS.11	T11.011
Varer og tjenester	67 163	73 839	86 987	88 134	KS.12+KS.14+KS.15	T11.012
Sum driftsutgifter	203 245	223 054	245 609	247 434		T11.01
<i>Investeringsutgifter</i>						
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 671	4 216	2 559	1 700	KS.17	T11.021
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 671	4 216	2 559	1 700		T11.02
<i>Overføringer fra virksomheten</i>						
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0	KS.14A	T11.031
Andre utbetalinger	0	0	0	0	KS.14B-KS.14BI-KS.3B	T11.032
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0		T11.03
<i>Finansielle aktiviteter</i>						
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.19	T11.041
Andre finansielle utgifter	163	112	83	0	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A	T11.042
Sum finansielle aktiviteter	163	112	83	0		T11.04
SUM UTGIFTER	207 079	227 383	248 251	249 134		T11.05

2. Inntekter	Regnskap			Budsjett		
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	2023		
						Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen
<i>Driftsinntekter</i>						
Inntekter fra salg av varer og tjenester	6 749	7 769	1 233	2 470	KS.4	T1II.011
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0	KS.5	T1II.012
Refusjoner ¹⁾	0	0	0	0	KS.9	T1II.013
Andre driftsinntekter	644	6 903	2 299	2 400	KS.9A+KS.10	T1II.014
Sum driftsinntekter	7 393	14 672	3 532	4 870		T1II.01
<i>Inntekter fra investeringer</i>						
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	KS.16	T1II.021
Sum investeringsinntekter	0	0	0	0		T1II.02
<i>Overføringer til virksomheten</i>						
Inntekter fra statlige bevilgninger	200 702	216 938	233 464	245 034	KS.1A+KS.1B+KS.6	T1II.031
Innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3	T1II.032
Innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3C	T1II.033
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.3A+KS.3D	T1II.034
Sum overføringer til virksomheten	200 702	216 938	233 464	245 034		T1II.03
<i>Finansielle aktiviteter</i>						
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.18+KS.21A	T1II.041
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	29	106	20	0	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A	T1II.042
Sum finansielle aktiviteter	29	106	20	0		T1II.04
SUM INNTEKTER	208 124	231 715	237 016	249 904		T1II.05
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	1 044	4 333	-11 235	770		T1II.06

Kontroller

Netto endring fra kontantstrømoppstillingen	0	4 333	-11 235	770	KS.25	T1II.071
Samsvarstest tabell/oppstilling		0,00	0,00	0,00		T1II.07

1) Merk at denne linjen ikke skal benyttes ved standardrefusjoner for arbeidsmarkedetiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kreditpostering) på linjen for lønnsutgifter.

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Inntektstype	Regnskap 31.12.2020	Regnskap 31.12.2021	Regnskap 31.12.2022	Budsjett for 2023	Regneregler	Referanse
Tildelinger til finansiering av statsoppdraget						
Bevilgninger fra fagdepartementet	206 479	226 016	239 262	253 070	N1.2+N1.8+N1.9+(N15III.4)	T2I.011
Bevilgninger fra andre departement	0	0	0	0	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15III.2)	T2I.012
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	890	585	2 917	500	N1.21E+(N15II.6)	T2I.013
Tildelinger fra Norges forskningsråd	5 082	4 891	6 929	4 000	N1.29A+(N15II.3)	T2I.014
Sum tildelinger til statsoppdraget	212 441	231 492	249 108	257 570		T2I.01
Overføringer til virksomheten						
Overføringer fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3	T2I.021
Overføringer fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3C	T2I.022
Overføringer fra andre virksomheter til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3D	T2I.023
Sum overføringer til virksomheten	0	0	0	0		T2I.02
Offentlige og private bidrag						
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	78	0	450	700	N1.32A+(N15II.051A)+N1.22D+(N15II.4)	T2I.031
Bidrag fra private	364	4 429	2 301	2 100	N1.32F-N1.32A+(N15II.051B+N15II.051C+N15II.051D+N15II.052)	T2I.032
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	95	1 784	505	1 300	N1.35C+N1.36C+(N15II.051E+N15II.051F)	T2I.033
Sum bidrag	537	6 213	3 256	4 100		T2I.03
Oppdragsinntekter m.v.						
Oppdrag fra statlige virksomheter	180	-9	85	0	N1.49+(N16.021A-N16.010A)	T2I.041
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	19	22	0	700	N1.50+(N16.021B-N16.010B)	T2I.042
Oppdrag fra private	0	657	300	300	N1.51+N1.52+N1.54+(N16.021C+N16.021D+N16.021E-N16.010C-N16.010D-N16.010E)	T2I.043
Andre inntekter og tidsavgrensninger	-5 052	-6 659	-15 733	-12 766	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+saldering mot tabell 1	T2I.044
Sum oppdragsinntekter m.v.	-4 853	-5 990	-15 348	-11 766		T2I.04
SUM INNTEKTER	208 125	231 715	237 016	249 904		T2I.05

Tabell 1 - sum inntekter

Undersum

Andre inntekter

Regnskapstall i kolonne B og C må fylles ut manuelt.

1) Tildelinger fra regionale forskningsfond inngår på denne linjen.

231 715	237 016	249 904
238 375	252 749	262 670
0	7 891	8 200

T2I.06
T2I.07
T2I.08

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Balansedag 31.desember Beløp i TNOK	Regnskap 31.12.2020	Regnskap 31.12.2021	Regnskap 31.12.2022	Endring 2021 til 2022	Regneregler	Referanse
Kontanter og kontantekvivalenter					Lagt til referanser	
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	41 272	45 605	34 370	-11 235	BIV.1	T3I.011
Beholdning på andre bankkonti	0	0	(0)	0	BIV.2A+BIV.2B	T3I.012
Andre kontantbeholdninger	0	-	-	0	BIV.3	T3I.013
Sum kontanter og kontantekvivalenter	41 272	45 605	34 370	-11 235		T3I.01
Avsetninger til dekning av pålepte kostnader som forfaller i neste budsjettår :						
Feriepenger m.v.	10 526	11 898	12 997	1 099	DIII.4	T3I.021
Skattetrekk og offentlige avgifter	9 558	10 382	11 779	1 397	DIII.2+DIII.3	T3I.022
Gjeld til leverandører	17 227	15 508	11 706	-3 802	DIII.1-BII.3	T3I.023
Gjeld til oppdragsgivere	-2 692	(2 531)	(9 580)	-7 049	DIII.06-BII.1	T3I.024
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0	-	-	0	DIV.1-BV.1	T3I.025
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	-7 055	(4 780)	(876)	3 904	DIII.6-BII.2-BI.1	T3I.026
Sum til dekning av pålepte kostnader som forfaller i neste budsjettår	27 563	30 478	26 027	-4 451		T3I.02
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak i fremtidige budsjettår:						
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	351	(757)	250	1 008	N15II.3	T3I.031
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	0	-	-	0	N15I.3	T3I.032
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	1 500	-	-	0	N15I.1	T3I.033
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ¹⁾	5 585	8 980	1 732	-7 248	N15I.2+N15I.6+N15II.4	T3I.034
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	0	-	-	0	N15I.5	T3I.035
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	7 436	8 223	1 982	-6 240		T3I.03
Andre avsetninger:						
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	4 902	5 534	4 990	-544	N15I.4+N15III.4+N15III.2+N15II.5+N15II.6+N15II.7	T3I.041
Fri virksomhetskapskapital	1 371	1 371	1 371	0	CI.1-AIII.1+AIII.04A	T3I.042
SUM andre avsetninger	6 273	6 904	6 361	-544		T3I.04
Langsiktig gjeld (netto)						
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	CIII.01-AII.1-AI.1	T3I.051
Annen langsiktig gjeld	0	-	-	0	DI.01+DII.1-AIII.04A	T3I.052
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0		T3I.05
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	41 272	45 605	34 370	-11 235		T3I.06

Kontroll

(0) 0

T3I.07

Regnskapstall i kolonne B må fylles ut manuelt.

1) Tildelinger fra regionale forskningsfond inngår på denne linjen.

Balanseoppstilling

Virksomhet: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	572	737	568	T4I.011
<i>II Varige driftsmidler</i>	14 849	16 709	18 527	T4I.012
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	0	0	-	T4I.013
Sum anleggsmidler	15 421	17 446	19 095	T4I.01
B. Omløpsmidler				
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	-	T4I.021
<i>II Fordringer</i>	11 634	16 528	16 192	T4I.022
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	34 370	45 605	41 272	T4I.023
Sum omløpsmidler	46 003	62 133	57 464	T4I.02
Sum eiendeler drift	61 424	79 579	76 559	T4I.03
<i>IV Fordringer verørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0	-	T4I.041
Sum eiendeler	61 424	79 579	76 559	T4I.04
STATENS KAPITAL OG GJELD	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	
C. Statens kapital				
<i>I Virksomhetskapiial</i>	1 371	1 371	1 371	T4II.011
<i>II Avregninger</i>	1 732	8 980	7 085	T4II.012
<i>III Utsatt inntektsføring av bevilgninger</i>	15 421	17 446	19 095	T4II.013
Sum statens kapital	18 524	27 796	27 551	T4II.01
D. Gjeld				
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelse</i>	0	0	-	T4II.021
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	-	T4II.022
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	42 900	51 782	49 009	T4II.023
Sum gjeld	42 900	51 782	49 009	T4II.02
Sum statens kapital og gjeld drift	61 424	79 579	76 559	T4II.03
<i>IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>	0	0	-	T4II.041
Sum statens kapital og gjeld	61 424	79 579	76 559	T4II.04

Merknad: Regnskapstall i kolonne E må fylles ut manuelt ut fra forrige års spesifikasjon

Årsregnskapet for 2022

Innledning

Analysen som følger er basert på budsjettrevisjon nr. 1, vedtatt av styret sommeren 2022. Siste budsjettrevisjon, vedtatt i høst, inneholdt en forskyvning av kostnader til 2023 som har ikke slått til som forventet. Derfor har vi vurdert at det gir et mer realistisk bilde av AHOs økonomiske situasjon å sammenligne årsresultatet for 2022 mot revisjon nr. 1.

Resultatet per utgangen av desember viser et merforbruk på ca. 7,2 mill. kr, noe som er om lag 4,1 mill. kr dårligere enn det som var planlagt i budsjettrevisjon nr. 1.

Viser til nærmere forklaring under tabellen.

Tabell 1: Regnskap pr desember 2022

	Regnskap des.21	Regnskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett Rev nr.2
		des.22	Rev. nr. 1	Rev. nr. 1	
Inntekter:	-238 257 753	-251 153 360	-248 834 408	2 318 952	-248 834 408
Lønnskostnader:	139 473 832	147 862 274	150 686 190	2 823 916	150 686 190
Arkitektur	39 999 635	38 118 852	39 464 380	1 345 528	39 464 380
Urbanisme	25 689 258	26 784 368	23 019 313	-3 765 055	23 019 313
Design	29 434 706	31 229 749	32 340 874	1 111 125	32 340 874
Admin inkl.drift og fellestj.	44 350 232	51 729 305	55 861 622	4 132 317	55 861 622
Driftskostnader:	92 672 900	107 943 469	99 224 217	-8 719 252	94 224 217
Arkitektur	1 420 554	2 581 169	2 446 215	-134 954	2 446 215
Urbanisme	1 814 128	1 569 794	1 095 008	-474 787	1 095 008
Design	3 819 350	860 917	1 540 100	679 183	1 540 100
Admin inkl.drift og fellestj.	85 618 868	102 931 590	94 142 895	-8 788 695	89 142 895
Totale investeringer:	4 216 115	2 559 235	2 000 000	-559 235	2 000 000
Resultat:	-1 894 907	7 211 619	3 076 000	-4 135 619	-1 924 000

Avvik mellom regnskap og budsjett 2022 – AHO nivå

AHOs resultat er et merforbruk mot budsjett på rundt 4,1 mill. kr pr utgangen av desember og fordeler seg slik:

inntekter (merinntekt 2,3 mill. kr)

lønnskostnader (mindreforbruk 2,8 mill. kr)

driftskostnader (merforbruk 8,7 mill. kr)

investeringskostnader (merforbruk 0,6 mill. kr)

Avvik inntekter (merinntekter ca. 2,3 mill. kr)

Merinntekter (2,3 mill. kr) er relatert til inntekter fra AHOs videreutdanningsmaster. Inntekter fra videreutdanning var rundt 4,3 mill. ved utgangen av året, samme nivå som 2021.

Avvik lønnskostnader (mindreforbruk ca. 2,8 mill. kr)

Tabellen viser at mindreforbruket på lønn gjelder administrativt ansatte, mens fagsiden samlet sett har et overforbruk på ca. 1,3 mill. kr. Overforbruket på lønn tilhørende fagsiden er i hovedsak relatert til en feilbudsjettering av lønnskostnader ved Institutt for urbanisme og landskap, som det ikke ble justert for i budsjettrevisjonene. Feilen utgjorde det meste av overforbruket på 3,8 mill. Samtidig vises det positivt avvik hos Institutt for arkitektur med 1,3 mill. kr og Institutt for design med ca. 1,1 mill. Årsaken til dette er at ikke alle planlagte stillinger ved instituttene var besatte til enhver tid.

For å gi en bedre oversikt er lønnskostnadene sentralt splittet mellom de tre instituttene og administrasjonen med fellestjenester i tabellen, ut fra studiekoder. Det er likevel slik at felleskostnader under lønnsarten er postert under «Admin inkl drift og fellestjenester». Deler av underforbruket for administrasjonen utgjør en reduksjon i kostnad til Statens Pensjonskasse (SPK). Denne kostnaden er redusert med 2,4 mill. ift avsetningen som ble gjort i regnskapet. I årsavslutningen og gjennomgang av pensjonskostnader til SPK, samt endring av satsen for arbeidsgivers andel, viste det seg at kostnadene var tilsvarende lavere. Hele reduksjonen med 2,4 mill. er regnskapsført under administrasjon og fellestjenester og redusere tilsvarende lønnskostnadene under denne gruppen

Det øvrige underforbruket på administrasjonen må sees i forhold til at AHO pr desember har regnskapsført 5,5 mill. kr i vikarkostnader i administrasjonen. Vikarkostnadene synes under driftskostnader. Dette er personale AHO har måttet sette inn i forbindelse med oppståtte vakanser og syke/foreldrepermisjoner som (begge forhold) reduserer lønnskostnadene.

Avvik driftskostnader (merforbruk ca 8,7 mill. kr)

I teksten som følger peker vi på de viktigste negative avvik (merforbruk) mellom budsjetterte driftskostnader og regnskapet. AHO har også hatt noe mindreforbruk i forhold til budsjettet, dette blir ikke kommentert mer.

AHO felles inkludert administrasjonen har ført 8,8 mill. mer enn budsjettert i driftsutgifter, mens fagsiden viser et mindreforbruk på 0,1 mill. kr. Til sammen Tabell 1 viser et merforbruk på driftskostnader på 8,7 mill. kr.

En viktig forklaring er relatert til den kraftige økningen i strømprisene i Norge. For elektrisitet og fjernvarme er det et merforbruk på 3,5 mill. kr. sammenlignet med budsjett. Regnskapet pr desember 2022 viser et forbruk på 8,4 mill. kr som ligger 3,1 mill. kr over regnskapet pr desember 2021.

En annen forklaring på merforbruket skyldes vikarbruk. Her er det et merforbruk pr desember på rundt 2,8 mill. kr. Viser til omtalen over av mindreforbruk på lønn på administrativ side der dette settes i sammenheng med vikarbruk. Innkjøp av fremmede tjenester (inkl. vikarer) har også økt fra 19,6 mill. kr i 2021 til 20,8 mill. kr i 2022. En grundigere oversikt over fremmede tjenester i 2022 er vedlagt til rapporten.

AHO har også brukt 1,3 mill. kr mer enn budsjettert til renholdstjenester. Regnskapet pr desember viser et forbruk på 4,9 mill. kr og samme utgift for 2021 var ca. 3,8 mill.

I tillegg til den kraftige prisøkning, har AHO hatt ekstraordinære kostnader, knyttet til konsulentbistand relatert til anskaffelser, analyser, konsekvensutredningen av campus (KVN) og mulighetsstudien av 3. etasje i Maridalsveien 29. Disse utgiftene tilsvarer til ca. 2,7 mill. og kan ikke føres som investering, men er likevel en kostnad som belaster driftsutgiftene i 2022. Dette blir et viktig grunnlag for fremtidig campusutvikling.

Et avvik på om lag 2,2 mill. kr. er relatert til reiser, seminarer og møter samt kompetanseutvikling av egne ansatte. Dette må sees i sammenheng med at AHO i 2020 og 2021 hadde svært lave kostnader til dette på grunn av pandemien. Kurs og seminarer ble i stor grad avlyst/ikke gjennomført (eller gjort digitale). Budsjettet for 2022 er høyere enn de to siste årenes regnskap, men har ikke i tilstrekkelig grad hensyntatt behovet som i 2022 har vært der for å kompensere for ekstraordinær lav aktivitet i de to foregående årene.

Av avviket er 1,7 mill. relatert til IKT, med blant annet nye lisenser, bistand og leie av programvare. Det har vært en kraftig prisøkning i løpet av 2022 for mange av IKT-tjenestene med en økning langt over det som ble kompensert for i KD-tildelingen 2022.

Styrets kommentarer til Årsregnskapet

1. Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene

Regnskapet er avlagt i henhold til reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, krav fra overordnet departement og de statlige regnskapsstandarder (SRS) som gjelder for et statlig periodisert regnskap. Regnskapet er presentert i samsvar med regnskapsmalen for universiteter og høyskoler, og gir et dekkende bilde av høyskolens virksomhet i regnskapsåret.

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i regnskapsprinsippene i forhold til regnskapsavleggelsen for 2022.

Høyskolens revisor er Riksrevisjonen.

2. Omtale av økonomiske driften og avvik mellom periodisert budsjett og regnskap

Opprinnelig budsjett for 2022 ble vedtatt i desember 2021 med planlagt resultat i balanse. Sommeren 2022 ble første revidert budsjettet vedtatt av styret med et forventet merforbruk på 3,076 mill. 2. budsjettrevisjon ble vedtatt av styret i høst 2022 med et forventet mindreforbruk på 1,9 mill. kr. Siste revisjonen inneholdt en forskyvning av kostnader til 2023 som har ikke har slått til som forventet.

Tallene er analysert og vi har vurdert at det gir et mer realistisk bilde av AHOs økonomiske situasjon å sammenligne årsresultatet for 2022 mot revisjon nr. 1.

Resultat

Resultatet av ordinære aktiviteter, inklusive bidrag- og oppdragsvirksomhet, finanskostnader og investeringer, viser et merforbruk på ca. 7,2 mill. kr. mot et budsjettert merforbruk på ca. 3,1 mill. kr.

Dette er et avvik på om lag 4,1 mill. kr. For 2021 viste resultatet et mindreforbruk på 1,9 mill. kr.

Merforbruket i resultatet dekkes ved bruk av midler fra fondet. AHO resultatet er preget av bl.a. av effekten til den kraftige prisøkning, driftsutfordringer som rammet sektoren i 2022, utredningskostnadene knyttet til campus og konseptvalgnotat og investeringer.

Investeringskostnadene er på ca. 2,6 mill. I tillegg har AHO hatt utgifter knyttet til campusutvikling i størrelsesorden 2,6 mill. Disse utgiftene kan ikke føres som investering, men er en kostnad som belaster resultatet. Investeringskostnadene og campusutvikling utgjør 5,2 mill. i engangskostnader for 2022.

Dette betyr at ordinært driftsresultat for AHO, eks. investeringer og kostnader knyttet til campusutvikling, viser et merforbruk på 2 mill. for 2022.

Inntekter

Driftsinntekter utgjør 262,2 mill. noe som innebærer et positivt avvik mot budsjett på 1,5 mill. og en økning fra 2021 på 15,1 mill. Endringen fra 2021 dreier seg i hovedsak om økte bevilgninger som følge av nye studieplasser.

Merinntekt stammer stort sett fra semesteravgifter på etter- og videreutdanning.

Totalt nettobidrag fra oppdrags- og bidragsprosjekter ble 7,1 millioner. Dette var omtrent 4 millioner mer enn opprinnelig budsjett, men samtidig 1,1 millioner mindre enn i 2021. Flere eldre prosjekter ble regnskapsmessig avsluttet i 2022.

Kostnader

Sum driftskostnader utgjorde 269,4 mill. mot 264,2 mill. i budsjettrevisjon 1.

Ift. til 2021 er dette en økning på 24,2 mill. og et merforbruk mot budsjett på 5,2 mill. kr.

Merforbruket knyttes til høyere lønnskostnader på ca. 1,3 mill og for ca. 3,9 mill økte driftskostnader.

Årsaken til dette bør sees i lys av en generell prisstigning av varer og tjenester i tillegg til økte driftsutgifter og ekstraordinære utgifter knyttet til utredning av KVN (ca 2,7 mill). AHO har også hatt økte kostnader knyttet til fremmede tjenester på ca. 1,8 mill.

Kostnaden til SPK er redusert med 2,4 mill. ift avsetningen som ble gjort i regnskapet. I årsavslutningen og gjennomgang av pensjonskostnader til Statens Pensjonskasse (SPK), samt endring av satsen for arbeidsgivers andel, viste det seg at kostnadene var tilsvarende lavere.

3. Omtale av utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet og ikke inntektsført bevilgning

Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert aktivitet relatert til tildelingen fra Kunnskapsdepartementet (vårt overskudd innen ordinær drift) er 1,9 mill. pr. 31.12.2022. Beløpet er avsatt ift. vedtatt investeringsbehov i budsjett 2023.

4. Investeringer i perioden og planlagte investering i senere perioder

Investeringene utført i 2022 tilsvarer til ca. 2,6 mill. kr. noe som er 1,7 mill. mindre enn i 2021. Investeringsplan for 2023 er i hovedsak knyttet til de nye lokalene i Maridalsveien 19, nytt utstyr til verkstedet og planlagt utskiftning av IKT utstyr iht vedtatt budsjett for 2023.

5. Opplysninger om revisor

AHO bruker Riksrevisjonen som revisor.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Styrets kommentar til Årsregnskapet 2022

Signert:

Signatur: _____
Lisa Ann Cooper 10. Mars 2023

Signatur: _____
Bård Folke Fredriksen 10. Mars 2023

Signatur: _____
Mathilde Aggebo 10. Mars 2023

Signatur: _____
Jacob Aars 10. Mars 2023

Signatur: _____
Einar Sneve Martiniussen 10. Mars 2023

Signatur: _____
Anna Røtnes 10. Mars 2023

Signatur: _____
Mari Hvattum 10. Mars 2023

Signatur: _____
Reier Møll Schoder 10. Mars 2023

Signatur: _____
Hanna Birkeland Bergh 10. Mars 2023

Signatur: _____
Maija Hauger 10. Mars 2023

Signatur: _____
Hobbe Mikael Erik Strömberg 10. Mars 2023

 Vedtakssaker AHOs styre møte
 Sak 9/23 Bruk av fond

 Dato 10.03.2023
 Saksbehandler Bujar Shala
 Arkivnummer 22/00461-7

Forslag til bruk av fond

Ved inngangen til 2022 var fondet ved AHO på 8,9 mill kr. AHO. Tidligere disponering av styret fra fondet i løpet av 2022 (sak 48/22 revidert budsjett vår 2022) tilsvarer til sammen om lag 3,1 mill kr. Detaljert oversikt vises i tabellen under:

Beskrivelse	Beløp
OAT Academy	1 100 000
D-BOX	400 000
Overføring fra 2021 underforbruk på instituttene	800 000
Sum vedtatt i styremøte 9. mars 2022	2 300 000
Kundeavtale med DFØ for 2022 - fullservice lønn	400 000
Ex.phil (merkostnader)	250 000
Reduksjon i rammen fra KD	126 000
Sum foreslåtte nye tiltak finansiert av fondet	776 000
Sum tiltak finansiert av fondet i revidert budsj.	3 076 000

I tillegg til allerede vedtatt bruk av fondet, har AHO i 2022 et resultat som viser et merforbruk på 4,1 mill kr. Til sammen blir AHOs merforbruk i 2022 på 7,2 mill. kr. Dersom styret velger å trekke resultatet fra fondet, vil størrelsen ved inngangen til 2023 være 1,8 mill. kr. KDs budsjettildeling for 2023 er 240,5 mill. kr. Et fond på 1,8 mill. kr. utgjør ca. 1% av bevilgningen. Tabellen som følger viser fonds-utviklingen

Utgående balanse for fond 2022	Beløp
Utgående balanse 2019/Inngående balanse 2020	4 418 014
Disponert fra fondet i 2020	
Resultat 2020	2 666 920
Utgående balanse 2020/Inngående balanse 2021	7 084 934
Disponert fra fondet i 2021	
Resultat 2021	1 894 906
Utgående balanse 2021/Inngående balanse 2022	8 979 840
Disponert fra fondet styrevedtak 9. mars 2022	-2 300 000
Disponert fra fondet styrevedtak 15. juni 2022	-776 000
Merforbruk resultat 2022	-4 135 619

Utgående balanse 2022/Inngående balanse 2023	1 768 221

Vedtatt budsjett for 2023 er realistisk og stramt og den presenterte investeringsplanen som skulle finansieres gjennom fondet og var opprinnelig opp til 8,33 mill. kroner.

Planlagte og ønskede investeringer i 2023:	
3D-printer	3,50
Inventar og møbler M19:	2,50
vanlige IKT-investeringer: (årlige)	1,00
IKT og AV til M19	1,33
	<u>8,33</u>

Investeringer er nødvendig for å holde nåværende undervisningstilbud ved AHO. Investeringer som er relatert til nye lokaler for administrasjonen i Maridalsveien 19 er allerede i gang. Konsekvensen er at det vil bli nødvendig å revidere budsjettet våren 2023 med noen kutt av kostnader for å få plass til andre uunnværlige investeringer.

Forslag til vedtak/innstilling:

AHO foreslår at styret godkjenner disponering av fondet for å dekke overforbruket i 2022.

Orienteringssaker AHOs styre møte
Sak 10/23 Budsjettmodell, budsjettprosess og
endringer fremover

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Randi Stene
Arkivnummer 21/00765-11

Det ble under behandling av budsjettet i styresak 98/22 stilt spørsmål ved fordelingsmodellen for drift til instituttene.

Om dagens budsjettmodell

Budsjettarbeidet ved AHO bygger på en budsjettmodell som ble utarbeidet i 2019 (Sak 102/19).

Hensikten med budsjettmodellen var å frigjøre midler til strategiske satsninger og mulighet for prioriteringer på tvers. Modellen skulle sikre en tettere kobling mellom strategi, handlingsplaner og budsjett. Samtidig skal modellen i størst mulig grad være transparent, forutsigbar og skalerbar. Modellen legger til rette for at AHO strategisk kan målrette eventuelle kutt om det er behov for det. AHO skal ha en effektiv ressursbruk og understøtte primæraktivitetene.

I budsjettmodellen ligger det en modellfordeling mellom instituttene, basert på utdanning og forskningskomponenter (Sak 77/20).

Modellen ble gradvis implementert i 2020-2021. I takt med implementeringen ble det også gjort revisjoner av modellen. I behandling av 2022-budsjettet ble åremålsstillinger som tidligere har ligget på instituttenes driftsbudsjett, bygget opp av en utdannings- og forskningskomponent, flyttet over til det sentrale lønnsbudsjettet (Sak 80/21). Dette brøt den intuitive forbindelsen mellom utdanning- og forskningskomponentene i fordelingen til instituttene, og de driftsbudsjettene instituttene fikk tildelt i 2023-budsjettet. Dermed har denne delen av modellen mistet sin transparens.

En del av innsparingen ved den nye budsjettmodellen var også å koble bemanning og aktiviteter på en transparent og god måte. Dette har ikke blitt gjennomført.

Dagens budsjettsituasjon

AHO er i dag i en svært stram budsjettsituasjon. Det vedtatte budsjettet er lagt i balanse, men vi vet allerede at investeringer som etter planen skulle finansieres av fondet må finne dekning innenfor det ordinære budsjettet (jmf sak 09/23). Det er heller ikke rom for å finansiere strategisk utvikling. Det økte kostnadsnivået som har bidratt til store overforbruk i 2022 må forventes å vare fremover. Regjeringen har signalisert at statlige institusjoner vil få tildelt en priskompensasjon i revidert nasjonalbudsjett, men vi vet foreløpig ikke hvilken størrelsesorden denne vil være på. Eventuell bruk av disse midlene vil legges frem som en egen sak ifb med budsjettrevisjonen.

Budsjettsituasjonen tilsier derfor at AHO har bruk for en budsjettmodell som er i henhold til den hensikten som ble skissert i 2019, med en transparent, forutsigbar og skalerbar modell.

Arbeid videre

AHO vil frem mot styremøtet i mai arbeide med et langtidsbudsjett som viser innsparingsbehov for årene fremover. Parallelt med dette arbeide vil vi ha et forslag til tiltakspakke for å imøtekomme utfordringene

Vi vil så vurdere om disse tiltakene kan implementeres innenfor en revidert versjon av dagens budsjettmodell, eller om det skal utvikles en helt ny modell.

Det anbefales at arbeidet med en revisjon eller en ny budsjettmodell skilles fra det konkrete budsjettarbeidet med 2024-budsjettet.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 11/23 Rektors rapport til styret

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Irene Alma Lønne
Arkivnummer 23/00186-1
Vedlegg: Rektors rapport marsmøte 2023
Innspill fra AHO om finansieringskategoriene i
finansieringssystemet

Vedlagt rektors rapport til styret 10.03.2023.

Rektors rapport

Utsynsmeldingen

AHO fortsætter arbejdet med at synliggøre vigtigheden af vore fag op mod offentliggørelsen af utsynsmeldingen før Påske. Vort fokus er fortsat på at få designstudieplasserne tilbage med samtidig også arbejde på at tydeliggøre behovet for kompetencer indenfor arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur. AHO har god dialog og samarbejde med bl.a. NTNU rundt dette.

Utsynsmeldingen er et regjeringsinitiativ der omhandler fremtidens kunnskapsbehov og hvordan Norge skal lykkes med å: - dekke arbeids- og samfunnslivets kompetansebehov fremover - sørge for at innbyggerne i hele landet har tilgang til utdanning

Innspill til utsynsmeldingen hadde frist i november 2022, hvor også AHO leverte et innspill. Der kom i alt 56 innspill. 11 af de var fra universiteter og høyskoler (inkl AHO). 6 innspill kom fra vore brancheorganisasjoner og vidner om at AHO lykkedes med det intensive arbeide vi gjorde i vores neverk: *Arkitekternes fagforbund, Arkitektbedrifterne i Norge, NAL – Norske Arkitekters Landsforbund, NIL – Norske interiørarkitekter og møbeldesigneres landsforbund, IxDA Oslo og Grafill.*

Utsynsmeldingen legges frem før påske, sannsynligvis i løpet av mars.

AHO har nedsatt en adhoc arbeidsgruppe med repæsentanter fra administration, faglig ledelse og kommunikation – rektor + direktør deltager. En prioritert målsætning er at få frem validt talmateriale der belyser behovet for fremtidens kompetencer indenfor design, arkitektur, urbanisme og landskapsarkitektur i samarbejde med eksterne partnere. Derudover er det en prioritert innsats op mod offentliggørelsen af utsynsmeldingen at få politikere direkte i tale gjennom besøk på AHO. Første besøk var 6 februar fra stortingsrepresentant Lise Selnes Talsperson for Aps forsknings- og høyere utdanningspolitikk. Det blev et vellykket besøk med en god dialog.

Høringssvar finansieringskategorier

Som det ble gjort rede for i desember har det vært en høring knyttet til finansieringskategorier for studier i finansieringssystemet. Høringen hadde sin bakgrunn i Hatlenutvalgets forslag om å redusere antall finansieringskategorier fra dagens seks kategorier til mellom to og fire. AHO har kun studieprogrammer i den nest høyeste finansieringskategorien.

AHO leverte et høringssvar i januar der vi advarer mot å gå under fire finansieringskategorier, og presiserer betydningen av at kategoriene gjenspeiler hvor ressurskrevende utdanningene er. AHO støtter ikke forslagene om en kategori, at institusjonene lager egne kostnadsanslag eller at kategoriene skal brukes i politiske prioriteringer. Aho støtter at det ikke differensieres på gradnivå.

Sektoren er relativt samstemt i at man ikke ønsker en ordning der institusjonen selv lager egne kostnadsanslag. Det er også en klar anbefaling fra institusjonene om å beholde flere finansieringskategorier, og de fleste anbefaler mellom tre og fire kategorier.

Man venter at regjeringens beslutning knyttet til finansieringskategorier kommer i «Utsynsmeldingen».

Kvalitets- og akkreditering krav – rapport fra ekspertgruppe under KD

Den 9. 1 2023 blev en ny rapport om krav til kvalitet og akkreditering for norske universiteter offentliggjort. Rapporten er udarbejdet af en ekspertgruppe der blev nedsatt at regeringen i juni sidste år. Målet med arbejdet var en grundig vurdering af Norges krav til at opnå universitetsstatus med henblik på en forenkling og mindre bureaukratisk godkendelsesproces samt en international sammenligning. Interessant for AHO er at ekspertgruppen peger på at det skal være muligt for de

videnskabelige høgskoler at blive universitet, - det er den kategori AHO tilhører. Vi vil derfor i den kommende tid følge nøje med i den endelige beslutning i KD og nye føringer på baggrund af ekspertgruppens arbejde og foretage en grundig analyse om AHO kan have fordele ved at opnå status som universitet og hvad dette arbejde vil kræve af os.

Vinterens diplomstudenter

20. januar 2023 holdt AHO vinterens diplomceremoni i høj sol og festlig stemning. I alt 53 masterstudenter, 3 PhD kandidater og 3 EVU kandidater modtog deres diplom.

Masterstudenterne fordelte sig på følgende måde: Etterutdanningsmaster i urbanisme: 2, Master i landskapsarkitektur: 2, Master i arkitektur: 46, Master i design 5 årig grad: 5

På arkitektur var der 4 stryk og 1 utsatt innlevering. På design 2 utsatt levering og ingen stryk.

Det blev min første diplomseremoni og tale til studenterne. Talen er lagt ud på nett og vi vil fremadrettet bruke rektors tale mere aktivt eksternt.

Institut for arkitektur - institutledelse

Rektor har modtaget en opsigelse fra institutleder på arkitektur, Ana Betancour. Betancour tiltrådte som institutleder 1 august 2022 og har været sygemeldt siden medio november 2022. Opsigelsen falder således indenfor prøvetiden og fratrædelsesdato er 6 marts 2023. Betancour er fortsatt sykemeldt og vi forventer ikke at hun kommer tilbake inden fratrædelsen. Professor ved instituttet Rolf Gerstlauer – som var Betancours vara har siden januar i varetaget institutledelsen Gerstlauer har efter Betancours opsigelse sagt ja til fortsatt at ivareta institutledelsen som fungerende institutleder frem til en ny institutleder kan være på plass.

Det er naturligvis ærgerlig at ansættelsesforholdet ophører indenfor prøvetiden – men nu ser vi frem mod at få en mere langsiktig løsning på instituttet og god rekrutteringsprosess.

Styret skal godkende utlysningstekst til stillingen på dette styremøte og vi forventer en ny institutleder kan være på plass i løbet af høsten 2023 – måske før.

Betancours opsigelse har været omtalt eksternt i Arkitektnytt og Morgenbladet.

Studentsamarbeid

Men SAHO, som er AHOs offisielle studentorganisasjon har vi et fint og godt etablert samarbeid. Det er månedlige møter mellom SAHO ledere og rektor + leder for avdeling for utdanning, forskning og informasjon (Ulrika Herlofsen). SAHO-lederen er representert på AHOs ledermøter og representanter fra SAHO er representerte i en lang rekke utvalg. De siste månedene har vi jobbet sammen for å få på plass en revidert samarbeidsavtale som nå er klar. Den nye samarbeidsavtalen er tydeligere strukturert og utformet med et langsiktig perspektiv. Samarbeidsavtalen undertegnes årlig mellom rektor og SAHOs ledelse ved tiltredelse av ny ledelse i høsten. I SAHO pågår det mye flott arbeid med organisasjonen. SAHO har lagt opp til en god valgprosess for ny SAHO-ledelse til våren og har bl.a. besluttet at rollen som styremedlem velges separat fra SAHOs ledelse. I fremtiden vil det dermed ikke lenger være sammenfall mellom SAHOs ledelse og studentrepresentanter i styret.

AHOs nye student klimagruppe KAHOS er også i fin dialog med ledelsen. KAHOS har allerede fått godt tag i AHOS-studenter og jobber for at klima og bærekraft skal være tydelige elementer i AHOs utdanning. KAHOS planlegger i samarbeid med Pro-rektor for utdanningen, Rachel Troy, en rekke arrangementer i 2023 f.eks. debatter og foredrag med fokus på klima og bærekraft som AHO støtter.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
22/00963-3

Initialer

Dato
Oslo, 09.01.2023

Innspill fra AHO om finansieringskategoriene i finansieringssystemet

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO) takker for anledningen til å gi våre høringsinnspill til brevet fra Kunnskapsdepartementet (datert 11.11.22) om finansieringskategoriene i finansieringssystemet. Selv med en utvidet tidsfrist, er det krevende å ta stilling til store og komplekse spørsmål som mulig kan få stor betydning.

Det er utfordrende å gi høringsuttalelse på en del av finansieringssystemet uten å se helheten i det samlede finansieringssystemet.

AHO ønsker et finansieringssystem som er forutsigbart, enkelt og transparent, med en basisfinansiering som gir rom for strategiske satsinger ved den enkelte UH-institusjon. Systemet bør søke å oppnå en balanse mellom styring fra departementet og autonomi til den enkelte institusjon, også for å ivareta kvalitative, institusjonelle og infrastrukturelle forskjeller mellom institusjoner og utdanninger.

Finansieringskategorier

AHO gir betinget støtte til å redusere antall finansieringskategorier for studiepoenguttelling og tildeling/inndragning av studieplasser. AHO ønsker likevel å videreføre hovedprinsippene i dagens ordning. Både studieplassmidler og resultatbasert uttelling bør ta utgangspunkt i standardiserte satser basert på kostnadsnivå for utdanningen. Etter AHOs mening bør antallet kategorier ikke være lavere enn 4, og da etter en modell som foreslått i Hægeland-utvalgets rapport om finansieringssystemet i 2014. Denne avspeiler på en overordnet måte at ulike utdanninger har et ulikt kostnadsnivå med bakgrunn i areal- og utstyringsbehov og lærerintensitet.

AHO har studieprogrammer med mer kostnadskrevende undervisningsformer og arealbehov sammenliknet med majoriteten av studieprogrammer innenfor høyere utdanning. En forenkling som ikke hensyntar dette, kan føre til lavere kvalitet i våre utdanninger. For drift og videreutvikling av våre studieprogrammer er AHO avhengig at spesifikk undervisningsformer

og arealbehov blir hensyntatt i modellen. Det er derfor viktig for AHO at kostnadsbildet for våre utdanninger blir fanget opp i finansieringsmodellen, ettersom vi ikke har et stort og bredt utdanningstilbud å utjevne på som store institusjoner har. Finansieringssystemet må ivareta mangfoldet i UH-landskapet, og vi frykter at forslag om kraftig reduksjon av antall kategorier vil gå sterkt utover små, spesialiserte utdanningsinstitusjoner.

Hatlen-utvalgets forslag om 2 – 4 kategorier synes i noen grad å være basert på en forståelse av en utdanningssektor som består av store institusjoner med utdanninger over hele spekteret av finansieringskategorier og med stort handlingsrom for å lage institusjonelle fordelingsmekanismer som kan ivareta at ulike utdanninger – med gode grunner – har ulikt kostnadsnivå.

Alle våre studieprogrammer ligger pr idag i finansieringskategori B, og vår bekymring er at utdanninger med høye kostnader risikerer å miste deler av finansieringen dersom man slår sammen kategorier og regner ut en gjennomsnittssats uten å hensynta spesifikke undervisningsformer. AHO har ikke styringsmekanismer til å utjevne på ulike utdanningstyper.

Konkrete forslag

AHO advarer sterkt mot en grov gjennomsnittssats for studieplassmidler som er uavhengig av kategoriene for den resultatbaserte uttellingen og innplassering av hvert studieprogram. Dette kan gå ut over kostnadskrevende utdanninger, og vil slå spesielt hardt ut for mindre institusjoner.

AHO støtter ikke forslaget om at institusjonene selv skal lage egne kostnadsanslag for utdanningen. Dette er administrativt krevende, og en slik ordning kan utvikle seg til en anbudskultur. Det gir sjelden god kvalitet å sette utdanningstilbud ut på anbud, slik dette i verste fall kan utvikle seg til å bli.

AHO støtter at det ikke er behov for å differensiere på gradsnivå.

Kategoriene bør fremdeles inndeles ut fra hvor ressurskrevende de ulike utdanningene er med hensyn til personale og utstyr, slik vi har redegjort for over.

Finansieringssystemet bør være transparent, langsiktig og forutsigbart. AHO vil derfor advare mot at finansieringssystemet brukes til å gjøre politiske prioriteringer slik det skissers i høringsbrevet med en sats for prioriterte utdanninger. KD bør sikre andre styringsmekanismer for å ivareta dette behovet.

AHO er positiv avventende til den skisserte modellen knyttet til innfasing av utdanningskapasitet, samtidig som vi mener at den bør utredes ytterligere før endelig beslutning fattes.

Med hilsen

Irene Alma Lønne
Rektor

Randi Stene
Direktør

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte
Sak 12/23 Årsrapport fra arbeidsmiljøutvalget
2022

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Kjersti Kraft Lund Coward
Arkivnummer 23/00187-3
Vedlegg: Årsrapport 2022 fra Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er både et besluttsende og rådgivende utvalg i spørsmål som angår ansattes sikkerhet, helse og velferd.

AMU skal være pådriver for å få et godt arbeidsmiljø ved AHO, og delta i planlegging av verne- og miljøarbeidet.

Arbeidet med AMU i 2022 har vært svært begrenset grunnet redusert bemanning og problemer med å få tak i verneombud for de faglige ansatte ved skolen. I påvente av å få dem på plass har flere AMU møter ikke blitt avholdt, kun møtet i mars 2022 ble gjennomført. Det er et stort problem at det ikke melder seg ansatte til å bli verneombud. HR har tatt direkte kontakt med ansatte, ledelsen har fått i oppgave å promotere vervet og tillitsvalgte har også blitt bedt om å bidra inn i arbeidet. Pr 22 mars 2023, står vi fremdeles uten verneombud. Med bakgrunn i dette har det derfor vært begrenset hvilket arbeid som har blitt utført og igangsatt i 2022.

Oppgavene som har blitt gjennomført i 2022 er arbeidshelsekontroller, tilbud om influensavaksine og gjennomføring av ARK undersøkelsen. Dette er oppgaver som ligger i porteføljen av oppgaver til HR og blir derfor igangsatt mer eller mindre uavhengig av AMU.

Sykefraværet ved AHO i 2022 var totalt sett på 3,3 % som er et lavt nivå, og vi er godt under målsetningen for IA bedrifter hvor målet er et sykefravær under 5,6 %. Men fremdeles er det stor forskjell mellom de vitenskapelige og teknisk administrativt ansatte med henholdsvis 1,57 % og 5,85 %. Vi mener dette skyldes fremdeles en underrapportering i korttidssykefraværet bland de vitenskapelige ansatte.

Årsrapport for AMU 2022

Medlemmer:

Arbeidsgiver representanter: Seksjonssjef Bujar Shala og fagansvarlig Kjersti Coward

Arbeidstaker representanter: Hovedverneombud Even Smith Wergeland (sluttet) og verneombud Harald Skulberg (sluttet), Jeppe Lai (sluttet) og Roald Jenssen (vara)(sluttet)

Andre: BHT- gruppen Vigdis Engen og sekretær for AMU Borghild Sannæss.

I Arbeidsmiljøutvalget har det blitt avholdt et møte i vårsemestret 2022.

Sykefravær:

I oversikten under fremkommer sykefraværet for de ansatte ved AHO for de fire siste årene.

År	Sykefravær ADM ansatte	Sykefravær vitenskapelige ansatte	Totalt sykefravær ved AHO
2022	5,85	1,57	3,30
2021	8,02	1,43	3,04
2020	4,78	0,99	2,11
2019	3,92	0,98	2,58
2018	6,18	2,32	3,41
2017	7,50	1,28	3,04
2016	7,32	1,45	3,21
2015	5,97	1,70	2,94

Ved AHO har sykefraværet det siste året vært økende, men ligger totalt sett innenfor IAs delmål om sykefravær på maks 5,6 %. Sykefraværet er fremdeles meget lavt blant de vitenskapelige ansatte, og det er grunn til å tro at det er en underrapportering av korttids sykefravær (inntil 16 dager).

Sykefraværet oppleves totalt sett stabilt fra 2021 til 2022. Men vi ser at det på administrativ side har blitt en vesentlig reduksjon og tilbake til et normalt nivå i forhold til tidligere år.

IA- arbeid

Skolen følger opp sine ansatte som står i fare for å bli sykemeldte eller allerede er sykemeldte for å forebygge at det skal utvikle seg til langtidsfravær. Dette oppfyller også målene om godt IA arbeid.

Samarbeid med bedriftshelsetjenesten:

AHO benytter BHT- gruppen sine bedriftshelsetjenester. Vi har hatt avtalen siden midten av 2019 og vil i 2023 benytte oss av muligheten til å forlenge avtalen i 1+1 år.

- BHT-Gruppen har vært involvert i systematisk HMS arbeid. De har hatt deltakelse i AMU. Vernerunden har i 2022 har ikke blitt utført. Først på grunn av at det har tatt tid å få ansatte tilbake til AHO, og videre grunnet kapasitetsproblemer for å gjennomføre.
- Alle ansatte ved AHO fikk høsten 2022 tilbud om å ta influensavaksine. Totalt var det 73 personer som takket ja.
- Gjennomført pålagte arbeidshelsekontrollene for ansatte ved drift og verksted.

AMU:

- Før sommeren 2022 skulle det ha blitt valg av verneombud ved AHO, hvilket betød at de daværende verneombudene ble sittende ½ år lenger enn vanlig. Det ble kun valgt nytt verneombud for administrativ side - Anne Karine Sandberg. Det er et stort problem at det ikke melder seg ansatte til å bli verneombud. HR har tatt direkte kontakt med ansatte, ledelsen har fått i oppgave å promotere vervet og tillitsvalgte har også blitt bedt om å bidra inn i arbeidet. Pr 22 mars 2023, står vi fremdeles uten verneombud.
- Det ble gjennomført arbeidsmiljø og klima undersøkelse (ARK) våren 2022. Etter sommeren ble det igangsatt samlinger om resultatene og utarbeidelse av tiltaksplaner. Dette arbeidet vil pågå ut i 2023.

HMS arbeid:

- I 2022 har det ikke blitt gjennomført noen beredskapsøvelse eller annet HMS arbeid – men er innarbeidet i årsplanen for 2023

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 13/23 Årsrapport om arbeidet i ansettelsesutvalget 2022

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Kjersti Kraft Lund Coward
Arkivnummer 23/00188-1
Vedlegg: Årsrapport om arbeidet i ansettelsesutvalget 2022

Ansettelsesutvalget ved AHO har et overordnet mandat til å vedta/godkjenne utlysningstekst, saksyndigkomiteer og ansette på bakgrunn av innstilling fra instituttene.

I forbindelse med ansettelse av ny rektor ved AHO, har Irene Lønne nå gått inn som leder av ansettelsesutvalget. Førsteamanuensis Lisbeth Funck har erstattet Carsten Loly som faglig ansatte representant. Det har dessverre ikke lyktes å få erstattet Pernille Ahlgren og Bendik Johnsrud som studentrepresentanter.

Ansettelsesutvalget har i løpet av 2022 ansatt totalt 18 stillinger. Av disse var 2 faste stillinger som professor og de øvrige 16 stillingene som universitetslektor fordelte seg med 8 faste stillinger og 8 åremålsstillinger.

Årsrapport om arbeidet i ansettelsesutvalget 2022

Ansettelsesutvalgets overordnede mandat er å:

- Vedta / underkjenne utlysningstekst
- Godkjenne / underkjenne sakkyndigkomite for både førstestillinger og opprykksøknader
- Vedta/ underkjenne ansettelse på bakgrunn av innstilling

Utvalget har faste månedlige møter. Og unntaksvis sendes saker på sirkulasjon.

Høsten 2022 ble det nedsatt nye medlemmer av ansettelsesutvalget og består nå av følgende medlemmer:

• - Rektor (leder)	Iren Alma Lønne
• - Eksternt styrerepresentant	Jacob Aars
• - To vitenskapelig tilsatte	Håkan Edeholt og Lisbeth Funck
• - En representant for administrative tilsatte	Reier Møll Schoder

HR er sekretær for utvalget.

Slik utvalget er nedsatt i dag skal det også være med fast studentrepresentant(er), men det har vært vanskelig å få med seg nye studentrepresentanter. Erfaringen viser også at det er vanskelig for studentene å kunne delta på både faste – og ekstra møter. Det anbefales at rektor gjøre en vurdering av sammensetningen.

I 2022 har det blitt gjort totalt 18 ansettelser blitt vedtatt og gjelder for følgende personer:

Professorer

Hilde Angelfoss – IDE - 100 % fast

Rachel Troye – IDE – 100 % fast – utvidelse fra 50 %

Universitetslektorer

Mona Pahle Bjerke – IDE 30 % fast

Anders Christensen – IDE 50 % fast

Glenn Sæstad – IDE – 100 % åremål

Andrea Plesner – 100 % åremål

Alexandra Fischer – IDE – 100 % åremål

Kathinka Bene Hystad – IDE – 100 % fast

Abel Crawford – IDE – 60 % åremål

Kjersti Hagen Bjerke – UL - 50 % åremål

Eystein Talleraas – UL – 50 % åremål

Andreas Kalstveit – UL – 50 % fast

Eirik Myhr Munkebye – UL – 20 % åremål

Daniel Lacey-McDermott – IDE – 50 % åremål

Sindre Wam - ARK – 50 % fast

Mads Øiern - ARK – 50 % fast

Tine Aamodt - ARK – 50 % fast

Christian Messel - ARK – 50 % fast

Orienteringssaker AHOs styre møte
Sak 14/23 Innføring av skolepenger for
internasjonale studenter utenfor EØS/EU og
Sveits

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Ulrika Olofsdotter Espmark Herlofsen
Arkivnummer 23/00202-1

Innføring av skolepenger for internasjonale studenter utenfor EØS/EU og Sveits

Stortinget har i forbindelse med Statsbudsjettet for 2023 vedtatt at det skal innføres skolepenger for internasjonale studenter. Den nye politikken gjelder for studenter som kommer utenfor EØS /EU området og Sveits.

Studenter som har startet sine studier i Norge vil ikke bli berørt av den nye ordningen. Regjeringens uttalte mål med denne endringen er å øke finansieringen til norske utdanningsinstitusjoner og sikre en bærekraftig modell for internasjonal utdanning.

Innføringen av skolepenger for internasjonale studenter kan ha flere konsekvenser for både utdanningsinstitusjonene og studentene. En av de mest åpenbare konsekvensene er at det kan føre til en reduksjon i antall internasjonale studenter som velger å studere i Norge. Dette kan igjen føre til en reduksjon i mangfoldet i studentmiljøene og mindre kulturell utveksling mellom studenter fra ulike land.

Regjeringen er tydelig på at hovedprioriteringen for studentmobilitet skal være utvekslingsstudenter og disse blir derfor skjermet i den nye ordningen.

Innføring av betalingsordning for internasjonale studenter krever en lovendring da gratisprinsippet nå endres ved statlige høyskoler og Universitet. Lovendringen er ikke ferdigbehandlet, men Kunnskapsdepartementet har en forventning om at vi allerede fra høsten innfører skolepenger for den aktuelle gruppen. Proposisjonen som skal gi lovhjemmel for innkrevingen av studieavgiften legges frem før påske. Unntak presiseres i lovendringen.

Kunnskapsdepartementet er tydelig på at det vil være et lovkrav at avgiftsnivået er kostnadsdekkende allerede fra 2023. Direkte og indirekte kostnader skal dekkes.

AHOs implementering av denne ordningen

Det er ikke utviklet gode modeller for hvordan vi sikrer at studieavgiften er kostnadsdekkende, og AHO har valgt å bruke finansieringskategorien for våre fag som en veiledning. Det har vært en god kommunikasjon i sektoren om hvordan en kostnadsberegning skal gjennomføres, og et flertall av institusjonene vil bruke finansieringskategoriene med et påslag for indirekte kostnader som grunnlag for fastsetting av studieavgift.

Med bakgrunn i en slik prismodell er det fastsatt en årlig avgift for internasjonale studenter utenfor EØS /Sveits på kroner **363 550.-**.

Denne studieavgiften bidrar til at AHO ligger om lag 50 % over sammenlignbare institusjoner i Norden og Nord-Europa.

Om årets søkertall

Det var søknadsfrist for de toårige mastergradene og innpassing på Master i arkitektur 1. februar 2023. Det ble informert om at det ville bli innført skolepenger, og beløpet ble offentliggjort like før søknadsfristen.

Det er 928 søkere til de samlet sett 45 studieplassene, noe som utgjør 20,62 søkere per plass. Disse tallene sier ikke noe om hvor mange søkere som er kvalifiserte, og vi vet at det er mange som faller av underveis i opptaksprosessen eller takker nei til tilbud.

Antall søkere har samlet sett gått ned med 16,2 % fra 2019 som er siste «normal-år» før pandemien. Hele 92 % av denne endringen skyldes nedgang i søkere utenfor EU/EØS. Hoveddelen av nedgangen ligger på Master i arkitektur (47,5 %) og Master i landskapsarkitektur (39,7 %), mens Master i design har en svakere nedgang (6,4 %) som hovedsakelig skyldes nedgang i søkere innenfor EU/EØS-området.

Årets søkertall til AHOs masterstudier fordeler seg slik:

	2023	2019	
Søkere totalt	928	1107	-16.17 %
Utenfor EU/EØS/EFTA	704	870	-19.08 %
Innenfor EU/EØS/EFTA	224	237	-5.49 %

Oppfølging av vedtak og risikomomenter

Søkerne har fått informasjon om innføring av skolepenger og det er organisert en betalingsløsning for denne gruppen. Det er likevel flere uavklarte praktiske, juridiske og studieadministrative forhold som ikke er klarlagt. AHO er i tett dialog med resten av sektoren om hvordan disse problemstillingene skal løses.

Det er gjennomført en risikovurdering i forhold til antall studenter som kommer til å gjennomføre et opptak til AHO etter innføring av skolepenger. Konklusjonen er etter å ha sammenlignet tallene fra øvrige nordiske lands innføring av skolepenger at vi kan forvente et fall på omlag 70% i forhold til antall studenter utenfor EU /Sveits, sammenlignet med tidligere opptak på AHO.

Mens både arkitektur og design rekrutterer til løp som går parallelt med de femårige masterløpene er den internasjonale Master i landskapsarkitektur et frittstående program, og er derfor spesielt sårbar for frafall. Her vil det kreve et visst antall studenter for å ivareta tilstrekkelig utdanningskvalitet og en økonomisk bærekraft. Det har også vært det studiet der det er flest studenter utenfor EU/EØS.

Masteropptaket er ikke sluttført og styret vil bli orientert om utfallet av masteropptaket så snart det endelige resultat foreligger.

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 15/23 Referat fra råd og utvalg

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00182-1
Vedlegg: Sak 02-23 - Minutes of meeting 15.12.2022
Sak 11-23 - Minutes of meeting 19.01.2023

Vedlagt referat fra møte i forskningsutvalget den 15.12.2022 og 19.01.2023. Begge referater er godkjent i FU.

Minutes of meeting in the Research Committee (Forskningsutvalget)

Date: 15 December 2022
 Time: 13.00 – 15.00
 Place: AHO Meeting Room VEST
 Participants: Lise Amy Hansen, Tim Anstey, Peter Hemmersam, Ute Groba, Nick Walkey, Josina Vink,
 Notice of absent: Bjørn Sandaker
 Head of meeting: Lise Amy Hansen
 Secretary: Jeppe Bucher
 Copy: Randi Stene, Ulrika Herlofsen

NR AGENDA

65/22 **Approval of agenda**

Resolution:
Agenda 15.12.2022 approved

Potential partiality in cases on the agenda

66/22 **Approval of minutes**

Resolution:
Minutes from meeting 17.11.2022 approved

Vice-Rector informs FU

64/22 **PhD Calls 2023 – Revisions and process**

Case number
From last
Meeting

FU asked last meeting that two of five funded PhD positions needed to be revised before final approval. All five calls are now updated and finalized and FU need to approve them before they can be shared with the unions and be published and promoted.

From the feedback on the process last year FU discussed a change in formalities in the hiring process for the PhD candidates. The funded applicants this year is already informed they need to serve in one other expert committee than their own committee. In addition Hansen proposes to FU that one external member will participate in all five committees. This to quality assure the process on behalf of FU, but also feedback on the process after it has been finalized.

Hansen suggest that Jeremie McGowan, former interim Head of the PhD Programme, is appointed as the external member in all five committees.

Resolution:

FU approves four of the calls without notes, but two needs further revisions.

1. *A PhD position on contemporary environmental humanities for architectural pedagogy" depends on there being an experienced supervisor in place by the time the candidates start the program. FU reserves the rights to withdraw the call, if proper supervision is in place in ample time. FU asks that the call must also be revised according to comments from FU before a final approval.*

2. *FU notes the comments on the call Methods for teaching landscape futures and asks that the call is revised before a final approval.*

FU notes that all calls should clearly state who the supervisor will be, and the supervisor should be the contact person. FU will follow up on the fourth year for all calls.

Jeremie McGowan is appointed as the external member in all PhD call committees.

67/22

Final Report Morgan Ip

The adjudication committee assessing Morgan Ips trial lecture and disputation have handed in their final report. They recommend that Ip is given the degree of PhD.

Resolution:

FU take cognizance of the report from the adjudication committee and ask Rector to confer Morgan Ip the degree of PhD.

68/22

Meeting dates FU spring 2023

The proposed meeting dates for FU spring 2023 are the following. All meetings will be between 13.00 and 15.00.

19 January
16 February
16 March
13 April
11 May
8 June
(22 June)

Resolution:

FU agrees to the suggested dates for meeting spring 2023.

69/22

Orientering: Kunstnerisk utviklingsarbeid og åpen forskning – Notat fra arbeidsgruppen for kunstnerisk utviklingsarbeid for UHR-Kunst, design og arkitektur.

Viserektor Lise Amy Hansen vil presentere notatet arbeidsgruppen og eventuelle steg AHO må ta fremover.

Vedlegg:

Kunstnerisk utviklingsarbeid og åpen forskning – Notat fra arbeidsgruppen for kunstnerisk utviklingsarbeid for UHR-Kunst, design og arkitektur.

70/22

Orientation from the PhD Program Board:

The PhD Program informs FU on what has been decided and worked on in the last semester.

71/22

Orientering: Test av betaversjon av Nytt Nasjonalt Vitenarkiv NVA

Vise rektor Lise Amy Hansen orienterte om beta versjonen for Nytt nasjonalt vitenarkiv: <https://test.nva.sikt.no/logout/>
FU medlemmer ble bedt om å teste ut kategorier ved å registrere typiske forskningsresultater i sine disipliner og komme med tilbakemeldinger til neste FU møte.

72/22

Orientering: Automatisert behandling av søknader om personvern i forskningsprosjekter – SIKT

Vise rektor Lise Amy Hansen orienterte FU om automatisk vurdering av søknader om behandling av personopplysninger i forskningsprosjekter hos SIKT.

Vedlegg:

Informasjon om automatisk vurdering
Presentasjon SIK

Any Other business

Lise Amy Hansen
Head of FU

Reier Møll Schoder
Secretary

Minutes of meeting in the Research Committee (Forskningsutvalget)

Date: 19 January 2023
 Time: 13.00 – 15.00
 Place: AHO Library meeting room
 Summoned: Lise Amy Hansen, Tim Anstey, Peter Hemmersam, Ute Groba, Nick Walkey, Josina Vink,
 Notice of absent:
 Head of meeting: Lise Amy Hansen
 Secretary: Reier Møll Schoder
 Copy: Randi Stene, Ulrika Herlofsen

NR	AGENDA
01/23	Approval of agenda Resolution: <i>Agenda 19.01.2023 approved</i> Potential partiality in cases on the agenda
02/23	Approval of minutes Resolution: <i>Minutes from meeting 15.12. .2022 approved</i> Pro Rector informs FU
03/23	Rapport fra bedømmelseskomite – unntatt offentlighet Vedtak: <i>I henhold til AHOs ph.d.-forskrift (§15-2) skal en mindre omarbeiding normalt ikke være lengre enn 3 måneder. I dette tilfellet anbefaler bedømmelseskomiteen en mindre omarbeiding på 6 måneder.</i> <i>Om bedømmelseskomiteen anbefaler at det må gjøres dyptgripende endringer i avhandlingen så skal avhandlingen underkjennes ifølge samme paragraf (§15-2). FU mener, etter å ha lest både komiteens rapport og kandidatens tilsvarende, at komiteen ber kandidaten om å gjøre dyptgripende endringer i avhandlingen og ikke en mindre omarbeiding.</i> <i>FU mener med bakgrunn i AHOs ph.d.-forskrift at avhandlingen må underkjennes og anbefaler til rektor at hun vedtar at avhandlingen må underkjennes.</i> <i>Om rektor vedtar FUs anbefaling, vil kandidaten få en karantenetid på 6 måneder og kan ikke levere revidert avhandling til bedømmelse før tidligst 19 august 2023. Veileder og kandidat kan da søke om å få oppnevnt en ny bedømmelseskomite for å vurdere avhandlingen.</i>
04/22	Final Report Qing Cao The adjudication committee assessing Qing Caos trial lecture and disputation have handed in their final report. They recommend that Ip is given the degree of PhD.

Resolution:

FU take cognizance of the report from the adjudication committee and ask Rector to confer Qing Cao the degree of PhD.

05/23

Discussion: Research Leave

Pro-rector Lise Amy Hansen would like to discuss the guidelines for Research Leave with FU.

Pro-Rector Lise Amy Hansen will return to FU in February with a suggestion for revised guidelines and practice for Research Leave at AHO.

06/23

Orientation: Report from interim head of PhD Programme

Interim Head of the PhD Programme Jeremie McGowan and Vice Rector Lise Amy Hansen, in collaboration with Head of Research administration Reier Møll Schoder have compiled a report analyzing all committee reports sent to AHO the last three years. The report and findings will be presented in the meeting.

Postponed until the next FU meeting

07/23

Orientering: Tildelingsbrev til AHO 2023

Hvert år får AHO et tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet. Vedlagt følger tildelingsbrev for 2023. FU blir informert nærmere om innholdet i møtet.

08/23

Orientation: Deadline NVI Reporting 2023

All 2022 publications must be registered in Cristin by January 31st 2023. Remember to upload full text file! The reporting instructions can be found here: <https://www.cristin.no/english/resources/reporting-instructions/>
A guide can be found here: <https://www.cristin.no/english/researcher-pages/register-publications-nvi.html>

If you have problems logging in or need help with the registration, please contact us at bibliotek@aho.no

We would also like to inform you that the consortium agreement we are participating in with Taylor & Francis has not been finalised for 2023. Reading access will be maintained until further notice, but open access publishing has been stopped.

09/23

Orientering: Halvårlig rapport fra SIKT om innmeldinger av prosjekter

AHO mottar hvert halvår en rapport fra SIKT som er skolens personvernombud for forskning. Vedlagt er rapporten fra 1 halvår 2022 vedlagt til orientering.

74/22
(fra forrige
Møte)**Orientering: Nytt Hovedarbeidsprogram 2023-24 for Horisont Europa er publisert**

Forskningsadministrasjonen vil informere om det [nye arbeidsprogrammet for Horisont Europa](#).

Any Other business

Lise Amy Hansen
Head of FU

Reier Møll Schoder
Secretary

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 16/23 Årsplan for styrets arbeid

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00185-1
Vedlegg: Årsplan for styrets arbeid 2023

Vedlagt årsplan for styrets arbeid 2023.

Årsplan for styrets arbeid 2023

Det legges frem en årsplan for styrets strategiske saker på hvert styremøte. Planen er rullerende og det tas forbehold om at saker kan komme til, flyttes, slås sammen eller endre tittel.

Faste saker hvert møte:

Referater:
Studieutvalg
Forskningsutvalg
Rektors rapport
SAHOs rapport
Regnskap
Faglig innslag

Onsdag 3 mai (seminar 2-3 mai)

Årsrapport om informasjonssikkerhet
Utsynsmelding
Kvalitetssikring internasjonalt samarbeid
Meritteringsordning
Programevaluering Master i design
Etter- og videreutdanning
Mal for studiekvalitetsrapport
Studiekvalitetssystem
Prosjektplan for tilpassing til nye budsjetttrammer
Reisepolicy
Oppfølging av Agenda 2025
(Ansettelse instituttleder Institutt for arkitektur)

Onsdag 14. juni

Revisjonsberetning fra Riksrevisjonen
Etatsstyring
Evaluering og eventuell revisjon av faggrupeleder
Budsjettmodell
Budsjettprosess for 2024
(Ansettelse instituttleder Institutt for arkitektur)

Onsdag 11. oktober

Årsrapport om studiekvalitet
Årsrapport læringsmiljøutvalg
Innspill til satsninger utenfor rammen 2025
Orientering om statsbudsjett 2024

Onsdag 6. desember

Vedtak budsjett 2024
Status midlertidighet

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Orienteringssaker AHOs styre møte

Sak 17/23 Eventuelt

Dato 10.03.2023
Saksbehandler Lise-Marie Korneliussen
Arkivnummer 23/00184-1

Ingen saker til eventuelt.